

העולם הזה

פדשה נאכסו

הגורם שהכריע בפדשה:

**השב"כ
העליל
עליו**

שהוא הומו-סקסואל

**העולם הזה השיג גילוי עולמי:
רשימת החשבונות הסודיים
של פדשת-אידאן בשווייץ**

יותר מכולם... דיסקונט ~~EXTRA~~ EXTRA

עכשיו! לתקופת מבצע, דיסקונט נותן יותר לאנשי עסקים ולציבור הרחב.

חדש!

דיסקונט ~~EXTRA~~ EXTRA לציבור הרחב בתנאים משופרים

למצטרפים חדשים ולבעלי חשבון דיסקונט ~~EXTRA~~ ותיקים.

- עכשיו במבצע לתקופה של 6 חודשים, החל מ-13.4.87, ריבית מועדפת של פריים + 1.25% עד פריים + 1.75% (ריבית שנתית מתואמת בשיעור 51.96%-61.13%).
- ניהול החשבון חנם וללא עמלת ניהול רבעונית.
- תקרת אשראי מוגדלת — עד 50,000 ש"ח (במקום 15,000 ש"ח עד עכשיו).
- בכל מקום תשלם בשיק אחד מחשבון דיסקונט ~~EXTRA~~ וחשבונך יחוייב ב-10 תשלומים ויותר.
- קניה בתנאי מזומן — עם כל ההנחות וההטבות הכרוכות בכך — וחייב החשבון באשראי לטווח ארוך.
- קניה באשראי ללא תלות במבצעי אשראי של בתי-העסק.
- פנקס שיקים ראשון חנם.
- האשראי ינתן כנגד בטחונות, כמקובל.

דיסקונט ~~EXTRA~~ EXTRA לעסקים

עכשיו - דיסקונט ~~EXTRA~~ EXTRA
גם בחשבון העסק שלך!

- אשראי נוסף בחשבון העסקי לתקופה בלתי מוגבלת.
- תקרת אשראי עד 50,000 ש"ח.
- עכשיו במבצע לתקופה של 6 חודשים, החל מ-13.4.87, ריבית מועדפת של פריים + 1.25% עד פריים + 1.75% (ריבית שנתית מתואמת בשיעור 51.96%-61.13%).
- עמלת הקצאה מועדפת.
- ניהול החשבון חנם וללא עמלת ניהול רבעונית.
- בכל מקום תשלם בשיק אחד מחשבון דיסקונט ~~EXTRA~~ והחשבון העסקי יחוייב ב-10 תשלומים ויותר.
- קניה בתנאי מזומן — עם כל ההנחות וההטבות הכרוכות בכך — וחייב החשבון באשראי לטווח ארוך.
- פנקס שיקים ראשון חנם.
- האשראי ינתן כנגד בטחונות, כמקובל.

הכנס עוד היום לסניף דיסקונט הקרוב ותקבל יותר מכולם...

בנק דיסקונט

מיכחבים

מה אמר שרון

דבריו של אורי אבנרי על אריאל ש"רן בעיקבות ציטוט שהופיע בביטאון החרדי "ערב שבת" (העולם הזה 22.4.87).

הצטערתו על הדברים שפורסמו במדורו של אורי אבנרי, יומן אישי.

מעולם לא אמרתי שהלוחמים בחזית חלקם יותר קטן או פחות חשוב בשמירת ביטחון של עמ"ש, מאלה השומרים על גחלת היהדות בישיבות.

כמי ששירת ביחידות לחומות, והשתתף בכל מערכות ישראל, אני יודע שללא ההלוחים בי ראש, אלה שלצערנו נמצאים מדי פעם גם בחזית, איך לנו קיום בארץ ישראל.

כן אמרתי, שלדעתי קיומו של העם היהודי לאורך זמן, תלוי בשמירת הקשר בין עמ"ש לארץ ישראל, ולימוד התורה מבטיח קשר זה. אלה הדברים שאמרתי גם לאורי אבנרי אי שית. הרגשתי בשיחתי איתו שאני כראש וברא שונה יהודי, שחזר להמשך קיומו של עמנו.

שלחתי תיקון ליריעה גם לעיתון "ערב שבת". אריאל שרון, שר התעשייה והמסחר, ירושלים.

נימטריא של ברכה

עוד ליובל העולם הזה.

לרגל יובל 50 כבר רכזו את העולם הזה רבים וטובים בכל הברכות, ואפילו מן התורה.

גם אני מבקש להיות בין המברכים, אבל לפי שיטתי שלי, שיטת הגימטריא.

מכיוון שגמבר (פרייהכלאיים) של עגבניה ופילפל היא בגימטריא 50 (אפשר לברוק), אני מאחל להעולם הזה, ליוכלו ה-50, שימשיך להיות גמבר: מפולפל ועסיסי כעגבניה.

יהודה בלבר, ירושלים.

הנייפסח

על מצב האומה.

אם משה רבנו לא מתהפך בקברו, כשהוא רואה מה קורה עם העם שהוציא ממצרים, אז אני פרידה.

נשות החברה הטובה רוצות ישישה בעבור כמה אלפי דולארים: רמטכ"ל מורה לצותת לש"י חותהטלפון של שריימשלה.

אריה שפירא, רמת-גן.

מצה זו

על הגדרתי שפסק: לבית שלי לא תיכנס מצה! (פסח בלי מצות). הער' לם הזה 22.4.87.

חבר'ה, הגבר הזה מגדרה, שהודיע לאשתו: נו מור מצה: אך הואיל ואני אינני גיבור כמוה, נאלצתי לעבור את שבועהייסורים הזה, אותו אפשר למצות באימרה הישנה: אפשר לרמות את בנייהארם, אך איאפשר לרמות את בנייהמעינים! חיים דגני, תל-אביב.

סיבה מקפיהא

על הסיבות להפסד מכבי בלואן (הפסד בגולל אוהדים). העולם הזה 8.4.87 ואילך.

שטויות במיץ עגבניות! כיצד מעז הקורא לבינסון להשמיץ את מכבי. הלא ההפסד בלואן היה מחש על קוצה של נקודה.

ואם לא חפז להפסד, אז יש. לרעתי, הסבר ענייני באמת: זהו הקור, שנשב מהרי היהודה, הס מוכים ללואן. הוא פשוט הקפיד לכדורסלני מכבי את הידיים. שמעון בן-דב, גבעתיים.

לא קשור

על הזיכיון למישחקי-לייזר (תשקיף). העולם הזה 13.4.87.

במדור תשקיף נקשר שמי לשמו של אלי אפרתי, בעניין יבוא מישחקי-לייזר.

אין לי קשר למה שעושה אפרתי. קנינו בשם חברת פוטון זיכיון להפצת מישחקי-לייזר בי אירופה. בנתיים אין לנו רישיון, ולא ניסנו להשיג רישיון, להפעלת המישחקים בישראל, ואנחנו עסוקים בעיקר בהפצת המישחקים באירופה. רפי שאול, תל-אביב.

כתבת השער הקדמי:

השב"כ העליל:

אתה הומו-סכסואל!

חוקריו של הקצין עיזאת נאפסו חיפשו מניע. חיפשו, חיפשו, ומשלא מצאו - תפרו. כיצד הצליחו אנשי השב"כ לשבור את הקצין ולסחוט ממנו הודאה? העלילו עליו שהוא הומו-סכסואל.

כתבת השער האחורי:

רבבות דולארים

בכוס של פלסטיק

בלונדית ישראלית, אם לשלושה ילדים, שטסה ללונדון במטוס שהוביל את מורן קדוש בת ה-4 לניחוח השתלת-כבד. נחלצה לעזרתה. היא עברה בין הנוסעים. התרימה אותם ואספה רבבות דולארים.

12 המופלאים

המיסמך, שכל העולם חיפש אחריו, מתפרסם כאן לראשונה: רשימה של תריסר חשבונות מוקפאים בבנק שווייצי. על שם מי החשבונות? מי מביניהם שלח ידו ב?

מיליוני הדולארים ש'נעלמו בעיסקות איראן!'

מאחורי גבו

של הנשיא

עמי גלוסקא, האיש הנודע להצטלם מאחורי גבו של הנשיא, יושב על שלוש כסאות: דובר הנשיא, שלישי הצבאי של הנשיא, מזכירו האישי של הנשיא. האם אינו מקנא, לפעמים, בנשיא? • האיש ששירת תחת שני נשיאים, נכון הרצוג, מספר שחתם קבע כי בצבא נתנו אז סוסה לכל מי שחתם קבע לשלוש שנים.

ועדת אחה והשקל

הביקורת קבורת ביקורת

ועדת-מישנה של ועדת הכנסת לביקורת המדינה קברה דוח קטלני על התנהלות עימואל. חברי ועדת המישנה הם דויד ליבאי, יהושע מצא ורפאל איתן. לכל אחד מהם סיבה טובה משלו לקבורת הדוח.

אלוהים ברא את האשה

רוזה ואדים חוזר - עכשיו הוא משחזר את הצלחות העבר שלו בעזרת עצמו ובעזרתה של רבקה דה מורניי היפהפיה (בתצלום).

דגים וריקודים

אחותו של הרקדן רודולף נוראייב קיבלה אשרת יציאה מברית-המועצות ונשארה לשמור על הווילה שלו בדרום-צרפת. בשעה שהוא עצמו אכל דגים בנמל יפו בחברתה של ידידתו היש-ראלית הוותיקה, נעמי אדווה.

מהישימרה לפוליטיקה

פקד מישל חדר, בלש מפורסם שפיענה. בין היתר, את רצח האחות כרמלה בלאס ורצח התיירת מלה מלבסקי, מורש מהמישטרה אחרי שוועדה רפואית מצאה אותו בלתי-כשיר לשירות. לאן מועדות פניו? חבריו אומרים שיש לו נטיה טבעית לפוליטיקה: הוא רוצה לקרב את לבבות שני העמים!

מה הם אומרים - מיכה חריש, בנימין בן-אלעזר, מישל פולק.

חיים ברעם, גזען ארבל ובן לוי 18
לילות ישראל - הפחלצים חוגגים 22
קולנוע - יוסף-הולדת לפסטיבל קאן 24
אתלטיקה - רובינשטיין מתמזג 25
דף חדש - ועידת הסופרים 26
זה וגם זה - מיחזר מצות 33
הורסקים - מיבחן-בזק לשורים 34
שידור - תפאורניות עם כבוד 35
רחל מרחלת - על כל העולם 40

המדורים הקבועים:

מיכתבים - מה אמר שרון 3
איגרת העורך - חסקה בים סוער 4
במדינה - ניצחונות של ערפאת 9
תשקיף - קורס למאוננים 6
הנדרן - פרס מרמה את עצמו 11
אנשים - גדי יעקובי מחקה מרוקאים 12
תשבצות - אונסים כאן 16
כמו חיות (5) 16
יומן אישי - מועדון הבוגדים 17

מהדק בין הרגליים

מעצבי האופנה הכינו הפתעה לקיץ הקרוב: חלק תחתון של ביקיני המהודק למיפסעה על-ידי מהדק ברזל. חוץ מזה אין כל חדש בדגמי בגדי-הים שנראה בקיץ הקרוב.

אתה מחזיק בידך את הגיליון מס' 2591 של העולם הזה. שהוא גם הגיליון ה־1941 מאז שקיבלתי את השבועון לידי, בראש מערכת חדשה, ולמען משימה חדשה. במאמר 1937, לפני 50 שנה, הופיע הגיליון הראשון של 9 בערב. שהפך ב־1946 להעולם הזה. בשער העיתון הופיעה סיסמתו של אורי קיסרי, מייסד העיתון ועורכו: "ריתמוס החיים, דופק הזמן" באפריל 1950 רכשתי מידי אורי קיסרי את השבועון, ומאז מתנוססת עליו הסיסמה "בלי מורא, בלי משוא פנים!"

1941 גיליונות — כל אחד והמשרבים שלו, הלבטים שלו, האתגרים שלו, הסיכונים שלו, ההחלטות שלו. מה יהיו השערים? על מה להגיב? איך להגיב? מה לחקור? את מי לתקוף? על מי להגן? לא היה אף גיליון אחד מבין 1941 אלה שלא חייב החלטות קשות, שלא היו בו הישגים ואכזבות, רגעים של שימחה ורגעים של זעם.

הרגשתי תמיד — ואני מרגיש ברגע זה — כמי שעומד על חסקה בים סוער, העולה על הגל והרואה לפניו ים של גלים, גל אחרי גל, רכס אחרי רכס, מכאן ועד האופק, ים שאין לו סוף. הכושר להתמודד ולהתגבר, מבלי להתעייף, מבלי להתייאש, מבלי להניח לאכזבות ולתיסכול להתגבר עלינו, אלא תוך חיוב האתגר, חיוב החיים, חיוב החוויה האנושית, חיוב המדינה שלנו והחברה שלנו — זהו העולם הזה.

השבועון החוצפני הזה

כאשר אך הרמנו את הדגל הזה — הדגל של ישראל חדשה ושל עיתונות חדשה — נחרד המיסדר. הוא נדהם למראה השבועון החוצפני הזה, המעז לרבר על דברים הנוגדים את ההסכמה הלאומית, וגם לרבר עליהם בשפה חדשה משלו. אבל אנשי המיסדר, החכמים והמפוכחים, התנחמו: כמה זמן זה יימשך? כמה זמן יוכלו לשמור על המתח הזה? כמה חודשים? שנה? מכסימום שנתיים! אחרי שנה אמרו, הנה, העולם הזה התמסר. הוא חדל מלהיות מה שהיה. הוא כבר לא תוקפני. ארטורטו הסיפור ייגמר.

מאז אנו שומעים את הסיפור הזה מדי שנה. אבל עברו 37 שנים. מי שאמרו וכתבו זאת, נעלמו ונשכחו. רבים מן העיתונים, שבהם הופיעו מאמר מרים מסוג זה, עברו מן העולם. ואילו העולם הזה חי וקיים, תוקף ומגן, עיקבי ומתמיד, לוחם על האידיאלים שלו כמו ביזום הראשון. היינו העיתון היחידי בישראל שתקף את מילי-חמת־הלבנון ביום הראשון, כשם שהיינו העיתון היחידי בישראל שתקף את מיכצ'ע'סני ב־1956. היינו העיתון היחידי במדינה שהעז לחשוף את פרשת־לווינסון, כשם שהיינו היחידי שהעז להשיג את פרשת חושיתאן ב־1955. היינו העיתון היחידי שהעז לפרסם את התצהיר לום של חוטפיה־אוטובוס בקו 300. למחרת הפי-שע, וכך לפוצץ את פרשת־השב"כ, כשם שהיינו העיתון היחידי שהעז לפרסם את מצוקת נכ"י צה"ל המשותקים ב־1950. את המחיר של אותה כתבה אנחנו משלמים עוד כיום. אחרי 37 שנים, אז הורה הרמטכ"ל ייגאל ידין לבטל את הרכישה המרוכזת של גיליונות העולם הזה על־ידי צה"ל — והוראה זו נשארה בתוקפה עד עצם היום הזה, כמו גזירות רבות אחרות של המיסדר נגד "השי-בועון המסוים".

בלעם יצא לקרל

יש מורד פשוט למדידת החיזויות של העולם הזה. הוא בא דווקא מידי אויביו. ערב יובל ה־50 שלנו קראתי מיסמך מישפטי ארוך, שמכל מילה בו נטפה שינאה וארס — שינאה כה תהומית, עד שנדמה כי העולם הזה הוא אויב־העוֹלָם ואויב־האנושות. לקראת היובל פורסמו בכלי־התיקשורת הרבה כתבות, הערות ותגובות. אחדות היו חיוביות, אחדות היו ניטרליות. אך רובן היו טבולות באותה שינאה תהומית, אינסטינקטיבית, בחלקה בלתי־מודעת. שינאה כה עורכת, ושל חלק מקוראיהם. קשה להעלות על הדעת מחמאה גדולה יותר. אם העולם הזה מסוגל לעורר רגשות כה עמוקים בתום שנתו ה־50, ובתום השנה ה־37 לפעולתו בעריכתו — הרי זה אומר הרבה. זה אומר שהעיתון חי, שהוא ממשיך לנגוס בעצבים החשופים של המיסדר ושל חלק גדול של הציבור. כמו בילעם המנוח, יצאו הכותבים לקלל, ונמצאו מהללים. בכמה מן המאמרים האלה יש פארארוכס משעשע. הם יצאו (שוב) מגידרם כדי להוכיח שהעולם הזה אינו מה שהיה, שאבד עליו הכל, ששיניו נשרו, שאיבד את ייחורו. ובאותה שעה עצמה הם הוכיחו בעצמם את ההיפך: שהעולם הזה מעורר בהם שינאה וקינאה כמו בקודמיהם הרבים במשך השנים. מי שיטח לעלעל באלפי גיוריה־העיתונים המצהיבים כארכיון המאמרים, הידיעות והתגובות שפורסמו על העולם הזה ב־37 השנים האחרונות, ייווכח שרק חלקן הועזר חיובי, וחלק אחר ניטרלי. הדרבן העצום של ההתייחסויות — מאז 1950 ועד היום — כתוב באותה שינאה מודעת או לא־מודעת, ולעיתים קרובות מאוד בודון וברשע. נשאלתי לא־פעם — ושאלתי את עצמי — מה מקורה של תופעה פסיכולוגית תמוהה זו. מה יש בו בהעולם הזה המעורר שינאה כה עמוקה? במהלך השנים פגענו באנשים רבים, כשם שעורנו לאנשים רבים בלא־ספור. מתחנו ביקורת חריפה על אנשי־ציבור, חשפנו ללא־רחם שחיתות ושרירות. אולם ראה זה פלא: דווקא בין אלה שתקפנו יש מעט מאוד שינאה כלפי העולם הזה. לפעמים אף נדמה שנכון ההיפך. כמה מן היורדים הטובים ביותר של העולם הזה כיום הם דווקא אנשים שמתחנו עליהם ביקורת חריפה בעבר. הם יודעים כי ביקורתנו היתה כנה, עניינית, בלי חשבונות, ונבעה מהרגשת־החובה שלנו, לפי מיטב מצפוננו והבנתנו. והם זוכרים ששיבחנו אותם כאשר היו ראויים לכך.

יש השונאים את העולם הזה בגלל המאבקים הפוליטיים שניהלנו. איש כזה הוא. למשל, איסר הראל, מי שהיה הממונה על שירותי־הביטחון של דויד בן־גוריון, שהגדיר את העולם הזה רשמית כ־"אויב־המישטר מס' 1", ושהפעיל נגדנו את מנגנון־החושך על כל משאביו ושיטותיו. הוא טוען גם כיום שאנחנו חבורה חורשת־מזימות, המסוכנת למדינה. יש אנשים המקדישים כיום את חייהם ממש למילחמה בהעולם הזה במסורת שונים, וגם בכית המישפט. גם זאת צורה להביע הערכה. יש אנשים שמגיעים אישיים לגמרי, ומכאיבים הרבה יותר. אלה האנשים שוויתרו על חלומות נעוריהם, שנשברו וערקו משרדה־הקרב, שמכרו את עצמם. מי בעד משכורת שמנה, מי תמורת הנוחיות של השתייכות למיסדר. מראה העולם הזה. המתמיד במאבק אחרי שנים כה רבות, המסור לאידיאלים שקבע לעצמו, המצליח להחזיק מעמד ואינו ניתן לקנייה, לשיחור או להפחדה — מראה זה משמש להם תיזכורת מתמדת ומתסכלת למה שהיו ואינם עוד.

לשונאי העולם הזה יש אמתלות רבות, ונרמה כי מיספר האמתלות כמיספר השונאים. יש השונאים את העולם הזה מפני שהוא תוקפני מדי, ויש השונאים אותו מפני שאינו די תוקפני, כביכול. יש הטוענים שהוא "פורנוגרפי" (ביטאוני המיסדר חזרו על כך אלפי פעמים במשך השנים) ויש הטוענים שהוא שמרני ומיושן. יש האומרים שהוא קומוניסטי, ויש האומרים שהוא בעצם פאשיסטי. יש האומרים שאנחנו עוכרי־ישראל, ויש האומרים כי הפטריטיזם שלנו שייך לעבר. וכן הלאה. (זה מזכיר איכשהו את האנטי־שמיות, בכך שבעליה שונאים את היהודים מפני שהם קפיטליסטים ומפני שהם בולשביקים. מפני שהם עשירים ומנצלים ומפני שהם עניים ומלוכלכים, מפני שהם פחדנים ומשתמטים ומפני שהם מיליטריסטים מצחצחי־חרבות.) כל האמתלות האלה הן על פני השטח. לשינאה הזאת יש שורשים עמוקים הרבה יותר. כשנשאלתי השבוע על־ידי מראיינת אם אני נהנה מהשינאה הזאת, עניתי שאינני נהנה ממנה. אבל אני משלים עימה, מפני שזהו המחיר שאנו צריכים לשלם. לשלם — עבור מה?

מדוע הם שונאים

התשובה על כך נוגעת למהותו של העולם הזה. העולם הזה חשף בחייו סקופים רבים. אבל הוא לא קם כדי לחשוף סקופים. העולם הזה חולל מהפכה עיתונאית. אך הוא לא קם כדי לחולל מהפכה זו. היא היתה רק אמצעי למטרה.

העולם הזה "החדש" קם לפני 37 שנה כדי להציג לעיני המדינה דרך אלטרנטיבית, שונה לחלוטין מזו של בן־גוריון. הוא בא להציג תמונה של ישראל אחרת. בן־גוריון העמיד את המדינה על מסילה, ועל המסילה הזאת מתנהלת המדינה עד היום. מבחינה זו אין שום הבדל בין המערך והליכוד, הימין המיסדרי והשמאל המיסדרי.

מול התפיסה הזאת העמיד העולם הזה, למן היום הראשון, תפיסה אחרת, הנוגעת לכל תחומי החיים — חיי הכלל והפרט. המדינה והחברה. תפיסה זו נולדה אצלנו, במחננו ובליבנו.

דגלנו, כאז כן עתה במדינה חילונית, דמוקרטית, שבה זכויות־האדם וזכויות־האזרח מעוגנות בחוקה כתובה. מדינה שיש בה הפרדה מוחלטת בין דת ומדינה. מדינה שאין בה הפלייה בין אדם לאדם, בין גבר ואשה, אשכנזי ומזרחי, יהודי וערבי. מדינה שאין האזרח בה מופקר לשררה של ביורוקרטיה בחסדי־אלוהים, שהשילטון בה נבחר על־ידי האזרחים ולא על־ידי מנגנוני־מיפלגות. מדינה שישירות בה צדק סוציאלי ומידה מירבית של שוויון. מדינה המבוססת על מחויבות מוסרית עמוקה לחולים ולזקנים, לנכים ולמוכרי־גדל. מדינה המכירה כי קיום העם הפלסטיני, והמוכנה לאפשר לו להקים את מדינתו כדי לזכות בשלום. מדינה שיש לה זיקה עמוקה לפזורה היהודית, אך שהיא מדינה עצמאית ונפרדת, השייכת לאזרחיה בלבד. מדינה שיש לה צבא עממי חזק אך אנטי־מיליטריסטי. וכן הלאה, וכן הלאה.

תפיסה זו — והיא מיקשה אחת — עומדת לנגד עינינו מאז היום הראשון. תקפנו את התפיסות הצבאיות של בן־גוריון ב־1950 כשם ש־תקפנו את רפאל איתן במילחמת־הלבנון. פיר־סמנו בראשית שנות ה־50 סירה בשם "דופקים את השחורים". כשם שאנחנו מעודדים את התערבות הציבור המזרחי בארץ כיום. לחמנו בכפייה הדתית אז כמו היום. הצענו ב־1953 להקים מדינה פלסטינית בגדה וברצועה ולהשתלב במרחב. הצענו ב־1956 להקים מיניסטריון מיוחד לענייני־השלום.

כל מה שאמרנו סתר את הקונסנזוס הלאומי, את תפיסות־היסוד של המיסדר הבן־גוריוני ושל חלק גדול של הציבור. הוכחנו שתמונת־העולם שלהם כוזבת. הפרכנו שקרים מוסכמים. אמרנו שיש לשנות מן היסוד את כל המושגים המקובלים.

זוהי הסיבה האמיתית של השינאה — סיבה עמוקה וטיבית. אין אדם יכול לסבול שישברו את מושגיה־היסוד שלו. זה מעורר בו חרדה ותהי נגדות אלימה.

זוהי הסיבה האמיתית לכל מה שקרה: שלוש הפצצות שהונחו במערכת ובפרוס שלנו. ההתיינקשות בחיי והנסיון לשבור את עצמותי. שריפת המערכת. ההחרם הכלכלי הטוטאלי שהוטל עלינו במשך עשרות שנים. נסיונו של איסר הראל לעצור אותי במעצר מינהלי. ההשמצות לאי־ספור וגילויי השינאה המתמשכים.

ומכיוון שהקונסנזוס לא השתנה מאז, והמדינה מתנהלת גם עתה על הפסים שנבקעו אז, נשאר המאבק כפי שהיה.

הנשק הסורי

זוהי גם הסיבה לאהבה הרבה שהעולם הזה זכה בה. זהו הצד השני של אותו המטבע — ובעצם, הצד הראשון.

לולא הנאמנות הזאת של אנשים כה רבים, דור אחרי דור, לא היה העולם הזה מחזיק מעמד — לא אז ולא היום. הם הנשק הסורי.

היחס בין העולם הזה והציבור לא היה מעולם כיחס בין עיתון וקוראים. הוא היה ונשאר הרבה יותר עמוק. בכל פעם, כשהעולם הזה היה נתון בסכנה, התלכדו סביבו אהדיר־אהביו. ב־1965, בשעה של סכנה, בחרו בי לנסות. בעיתות של חרם כלכלי קיימו אותו בכספם. כיום, כאשר השוק מוצף במוספים עתירי־נייר, בחימונים למיניהם, בים של כלי־תיקשורת משודרים ומודפסים, מהם רבים בחינם או בחצי־חינם, משלמים קוראי העולם הזה במיטב כספם כדי לקיים את עיתונם.

העולם הזה עומד בבחירות מדי שבוע. ההצבעה היא ליד הקיוסקים. לולא זכה מדי שבוע בהצבעה זו, מזה 2591 שבועות, לא היה קיים.

ולולא גלי־האהבה האלה, המגיעים אלינו במיוחד בעיתות צרה ומשבר, לא היינו מחזיקים מעמד גם מבחינת כוח־הרצון והנחישות להמשיך במאבק.

מי הם האוהבים־אוהבים האלה? הם דומים יותר לאוהדים של קבוצת־כדורגל מאשר לציבור קוראים של עיתון. הם אוהבים את העיתון הזה, הגם שיש ביניהם שאינם מסכימים למכלול דיעותינו, ורבים מתנגדים לדעתנו בתחום זה או אחר.

הם אוהבים את העולם הזה מפני שהוא מייצג מהות אחרת, אנטי־מיסדית, מפני שאנחנו שוכרים כל קשריה־השקת, מפני שאנחנו חושפים כל שחיתות — ולא חשוב מי אשם, ולאן הוא שייך.

אם יגדל הציבור הזה, נגדל. אם יקטן, נקטן. גורל העולם הזה בידיו. (ציבור זה גדול הרבה יותר ממיספר הקונים את הגיליון. יתכן שאין עיתון אחר בעולם שיש לו מיספר כה רב של קוראים לכל גיליון.)

אילו כל קורא חמישי של גיליון העולם הזה היה גם קונה אותו, היו נפתרות כל בעיותינו הכלכליות.)

זה לא יכול להיות

כמו צה"ל, כמו הקיבוץ, כמו הגשש החיוור. כמו בית"ר ירושלים, העולם הזה הוא תופעה ישראלית מובהקת.

אִי־אֶפֶסֶר לְהַסְבִּיר אוֹתוֹ לזֹרִים, שְׁאִינֶם קוֹרְאִים עֲבְרִית. נִי־סִי־י פֻּעְמִים רַבּוֹת. כְּסוּפּוֹ שֶׁל דָּבָר נָא לְצִיִּת לְהִיזָק לְהַסְבִּיר צוֹלְעִים כְּנוֹסִת: מֵאֵד לֶךְ צִירוֹף שֶׁל נִי־שׁוֹן. טִיִּים, לִיִּי, פִּיפֶל וְעוֹד מִשְׁהוֹ שְׁאִי־אֶפֶסֶר לְתֵאֵר, הַתְּשׁוּבָה הִי־תָה מִתִּיר: מִזֶּה לֹא יִכּוֹל לְהִי־וֹת!"

כִּי בַעֲלוֹם כּוֹלֵי יֵשׁ חִלּוּקָה בְּרוּרָה בֵּין שְׁנֵי סוּגֵי עִיִּתוֹנִים: בִּיטְאוֹנִים קֻטְנִים וְשׁוֹלִיִּים, הַתּוֹקֶפִים אֶת מוֹסְכָמוֹת הַחֲבֵרָה, וְעִיִּתוֹנִים מוֹנִיִּים, הַמְתַּחַנְפִּים לְצִיבּוֹר וְלִמְיָסָד, וְהַדּוֹגְלִים בְּכָל מוֹסְכָמוֹת. הִי מוֹסְכָמוֹת הֵן, בְּדֶרֶךְ כָּלֵל, לְאוֹמִיּוֹת פְּרִימִיטִיבִיּוֹת. וְהֵנָּה, הַעוֹלָם הַזֶּה תִּקְףָּ וְתוֹקֶף מְדִי שְׁבֹעַ אֶת הַמוֹסְכָמוֹת הַמְרַכְזִיּוֹת שֶׁל הַקּוֹנְסֵנְסוּס הַלְאוֹמִי, בַּתְּחוּמִים הַחֲשׁוּבִים בִּיּוֹתֵר, וְהוּא עִיִּתוֹן מוֹנִי, הַמְגִיעַ לְצִיבּוֹר גְּדוֹל, וְבוֹ כְּמַעַט כָּל מְקַבְּלֵי הַהַחֲלָטוֹת בְּמִדְיָנָה וּבַחֲבֵרָה.

זֹאת בְּדִיוִק הִי־תָה מִטְרַתְנוּ לִפְנֵי 37 שָׁנִים. רָאִינוּ אֶת הַבְּעִיָּה וְנִי־סִינוּ לְמַצוֹא לָהּ פִּתְיוֹן יִשְׂרָאֵלִי, מְקוֹרִי.

כִּךְ נּוֹלַד הַעוֹלָם הַזֶּה כְּפִי שֶׁהוּא כִּיּוֹם. עַל שְׁנֵי שְׁעָרָיו, עַל חִלּוֹ הַ"כְּבֹד" וְהַ"קֶּל", הַחֵל בְּמִדּוֹר הַנִּדּוֹן וְכִלָּה בְּמִדּוֹרָה שֶׁל רַחֵל הַמְרַחֶלֶת. עִיִּתוֹן שֶׁל סְקוּפִים וְשֶׁל כְּתוּבֹת עִיִּנּוּיּוֹת, שֶׁל כּוֹתָרוֹת וְתַצְלוּמִים וְכְתִיבָה רַעֲנָנָה.

העיתון הוא הסיגנון

מִרְבִּים בְּאַחֲרֹנָה לְרִבֵּר עַל הַמַּהֲפָכָה הַגְּדוֹר־לָהּ שֶׁחֻלְלָנוּ בְּעִיִּתוֹנוֹת יִשְׂרָאֵלִית. עַל הַשִּׁטָּה הַעִיִּתוֹנִיָּה הַחֲדָשָׁה שֶׁגִּבֵּשְׁנוּ וְשֶׁהִפְכָּה עֵתָה נָחִי לְתֵּל כָּל הַעִיִּתוֹנִים הַטּוֹבִים בָּאָרֶץ. עַל הַשִּׁפָּה הַיִּתְּנוֹנִיָּה הַחֲדָשָׁה שֶׁיִּצְרָנוּ, עַל הַמִּלִּים הַחֲדָשׁוֹת שֶׁהַמַּצָּנוּ, עַל הַשִּׁמּוּשׁ בַּתַּצְלוּמִים וּבְכּוֹתָרָת. עַל כִּךְ יֵשׁ כִּיּוֹם תְּמִימוֹת־דָּעִים.

אֲבָל מִי שֶׁמְדַבֵּר רַק עַל כִּךְ, אֵינוֹ מִכִּין אֶת הַעוֹלָם הַזֶּה, אוֹ שֶׁמַּתְעַלֵּם מִן הַעִיִּקָר בְּכוּוֹנָה. אֲצִלָּנוּ, הַאֲמַצְעִי לֹא הִיָּה הַמָּסֹר. לְהִיפָּךְ: הַמָּסֹר הוּא שֶׁהַכְּתִיב לָנוּ אֶת הַאֲמַצְעִי.

הַמַּהֲפָכָה הַעִיִּתוֹנִיָּה שֶׁחֻלְלָנוּ הִיא רַק בִּיטוּי חִיצוֹנִי לְמַהֲפָכָה מוֹשִׁיגִית הַעֲמוּקָה שֶׁבִּיקְשָׁנוּ ל־חוֹלֵל בְּמִדְיָנָה.

נִכּוֹן, יִצְרָנוּ שִׁפָּה חֲדָשָׁה. שִׁפָּה פְּשׁוּטָה, עִיִּנּוּיָּית, נְקִיָּה וְתִקְנִיָּית. לֹא הִיָּינוּ זָקוּקִים לְהַצְטָעָעוֹת בִּי־שִׁבוּשֵׁי־לָשׁוֹן אוֹפֵנְתִיִּים. לֹא כְּתִבְנוּ סֵלָאֲנָה. כְּתִבְנוּ נֵן אֶת הַשִּׁפָּה הַפְּשׁוּטָה הַטּוֹבָה שֶׁל אֲדָם עֲבָרִי מוֹדֵרֵנִי.

לֹא הִלְכְנוּ אַחֲרֵי אוֹפֵנּוֹת. כָּל כִּמָּה שָׁנִים נּוֹלַדָּה בָּאָרֶץ אוֹפֵנָה חֲדָשָׁה, "עִיִּתוֹנוֹת חֲדָשָׁה", הַמִּשֵּׁה מִשְׁתַּח בְּכִמָּה מִלִּית־סֵלָאֲנָה תוֹרִנִּיּוֹת (בְּדֶרֶךְ כָּלֵל תּוֹצֵרֶת צֶהֱל' וּבְתִי־הַסּוֹרֵר). אֶךְ הָאוֹפֵנּוֹת עוֹבְרוֹת מִן הַעוֹלָם, בַּעֲלֵי "הַעִיִּתוֹנוֹת הַחֲדָשָׁה" נִשְׁכַּחִים. וְהַעוֹלָם הַזֶּה מִמְשִׁיךְ בְּדֶרֶכּוֹ.

כִּי הַשִּׁפָּה שֶׁלָנוּ אֵינָה מְלֹאכְתִּית. לֹא הַמַּצָּנוּ אוֹתָהּ כְּדִי לְהַדְרִים אוֹ לְהַרְשִׁים בָּהּ. יִצְרָנוּ אוֹתָהּ כְּדִי לְהַבִּיעַ אֶת אֲשֶׁר רָצִינוּ לְהַבִּיעַ.

אוֹמְרִים שֶׁ"הַסִּיגְנוֹן הוּא הָאֲדָם". זֶה נִכּוֹן, אֲבָל רַק מִפְּנֵי שֶׁהָאֲדָם הוּא הַסִּיגְנוֹן. הַסִּיגְנוֹן הוּא הַבִּיטוּי הַחִיצוֹנִי שֶׁל מַהוֹת הָאֲדָם. וְזֶה נִכּוֹן שִׁיבְעִתִּים לְגַבִּי עִיִּתוֹן.

מִי שֶׁמַּחֲפֵשׂ אֶת מַהוֹת הַעוֹלָם הַזֶּה, אֵל יִחְפֹּשׂ אוֹתוֹ בְּסִיגְנוֹן הַעִיִּתוֹנִי שֶׁלּוֹ. אֵל יִחְפֹּשׂ אוֹתוֹ גַּם בְּסְקוּפִים. שֶׁבָּהֶם נִחְרַט שֵׁם הַעוֹלָם הַזֶּה בְּסִפֵּר דִּיבְרֵי־הַיָּמִים שֶׁל הַמְדִינָה.

הַמַּהוֹת הָאֲמִיתִיּוֹת שֶׁל הַעוֹלָם הַזֶּה הֵיָּ הֵיָּ דוּקָא בְּאוֹתָן כְּתוּבֹת שֶׁלָּא מִשְׁכּוֹ תִּשְׁמַת־לֵב מִיּוֹחֲדָת, אוֹתָן כְּתוּבֹת, אֲפֻרֹת־כְּבִיכּוֹל, שֶׁל עוֹבְדֹתֵנוּ הַיּוֹמִיּוֹת, שֶׁבָּהֶן יִצְבְּנוּ שְׁבֹעַ אַחֲרֵי שְׁבֹעַ, שָׁנָה אַחֲרֵי שָׁנָה, אֶת תְּמוֹנַת־עוֹלָמֵנוּ שֶׁל הָאֲדָם הַיִּשְׂרָאֵלִי.

זֶהוּ הַעוֹלָם הַזֶּה.

סליחה, צדקנו

הָאֵם הַשִּׁפָּעִי הַעוֹלָם הַזֶּה? כִּמָּה הוּא הַשִּׁפָּעִי? הָאֵם חוֹלֵל אֶת הַמַּהֲפָכָה הַמוֹשִׁיגִית שֶׁהוּא בִּיקֵשׁ לְחוֹלֵל? וּבִאִיּוֹ מִיָּדָה?

קִשָּׁה מְאֹד לְהַשִּׁיב עַל שְׁאֵלָה זוֹ בִּיּוֹשֵׁר, כִּי אֵין קְנִימִידָה וְאֵין כְּלִי־מִדְרִידָה. אוֹתָהּ מְרַכִּי־הַשִּׁבּוּהָ הִיא בְּהַצְגַת שְׁאֵלָה נּוֹסֶפֶת: אֵילוֹ רִיעוּת שֶׁל הַעוֹלָם הַזֶּה תִּתְקַבֵּל? אֵילוֹ תִּתְקַבֵּל חֲלִיקָתָהּ?

יֵשׁ רִיעוּת שֶׁלָנוּ שֶׁתִּתְקַבֵּל עַד כִּי־כִי, שֶׁגַּם הַעִיִּתוֹנִי הַבִּנְיָאֵלִי בִּיּוֹתֵר בָּאָרֶץ חוֹזֵר עֲלֵיהֶן כִּיּוֹם, מְבַלִּי לְחוּשׁ כָּל שְׁאֵלָה הִי פֻּעַע רִיעוּת מִהַפְּכָנוּיּוֹת מְאֹד.

לְמַשֵּׁל: מְקוֹמָה שֶׁל הַעִיִּתוֹנוֹת הַחֲבֵרָה הַדִּמּוֹקְרָטִית, כּוֹרוֹעַ הַרְבִּיעִיָּת שֶׁל הַחֲבֵרָה (לְצַד הַזּוֹרוֹעַ הַמְחֻקָּקָה, הַמְבַצֵּעַת וְהַשִּׁפּוּטִית).

יֵשׁ רִיעוּת שֶׁתִּתְקַבֵּל בְּמִידָה רַבָּה, עַל חֵלֶק גְּדוֹל שֶׁל הַצִּיבּוֹר. לְמַשֵּׁל: הַצּוֹרֵךְ לְשִׁבּוֹר אֶת הַרְדוֹנוֹת שֶׁל מַגְנִנְיִה־מִפְלָגוֹת, הַצּוֹרֵךְ בְּחוֹקָה כְּתוּבָה, הַצּוֹרֵךְ בְּהַפְרַדַת הַרֵת מִן הַמְדִינָה, הַתֵּרֶת הַהַפְלוֹת וְהַהוֹמֵר סְכִסְאוֹלִית, הַמַּהֲפָכָה הַמוֹסְרִית הַ"מִּתְרַנֶּיֶת".

יֵשׁ רִיעוּת הַמַּתְחִילוֹת זֶה עֵתָה לְהַתְקַבֵּל, בְּאִיחּוֹר שֶׁל דוֹר. לְמַשֵּׁל: יִשְׂרָאֵל הִיא מְדִינָה מִיּוֹרְחִית, וְשִׁמְקוֹמָה בְּמַרְחָב שֶׁבוֹ הִיא שׁוֹכֵנָת. לִפְנֵי 37 שָׁנִים הִיָּה אֵלֶּה דְבִרֵּי־כִפִּירָה.

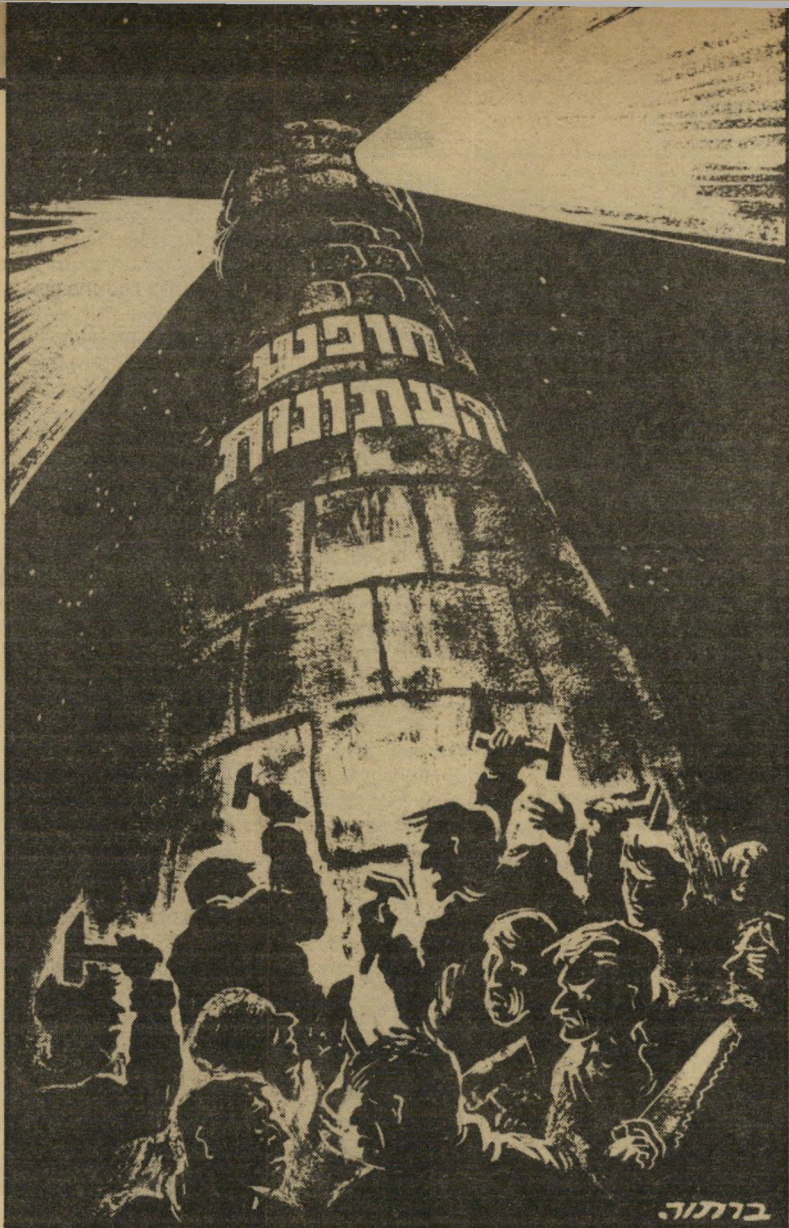
יֵשׁ רִיעוּת שֶׁגַּם הַיּוֹם הֵן נִחְלָתוּ שֶׁל מִיעוּט קֻטָּן. לְמַשֵּׁל: שְׁלֹא נִגִיעַ לְעוֹלָם שֶׁלּוֹם כָּלִי הַכְרָה כְּמֵאוֹיִים הַלְאוֹמִיִּים שֶׁל הָעָם הַפִּלִּסְטִינִי.

הַמְרִידָה הוּאֵת בְּקוֹנְסֵנְסוּס שֶׁמִּלְפָּנֵי שְׁנוֹת־דָּדוֹר לֹא הִיָּתָה מְגִיעָה לֹאֵן שֶׁהִגִּיעָה — הַרְבֵּה אוֹ מַעַט — לּוֹלָה הַפְּעוּלָה הַשְּׁקִטָּה, הַשְּׁקִרְנִית, הַשְּׁבֻעִיָּת, שֶׁל הַעוֹלָם הַזֶּה. וְבוֹה יִיחּוּדוֹ הָאֲמִיתִי. אֵם הַיּוֹם מְרַבֵּרִים עַל "הַמַּחְבֵּ" (מִילָה אוֹפִּיִּינִית שֶׁל הַעוֹלָם הַזֶּה), עַל הַצּוֹרֵךְ לְהַטִּיל בִּיקוֹרָת עַל שִׁירוֹת־הַיִּבְיָטִחוֹן ("מַגְנִנּוֹן הַחוּשֶׁךְ", כְּלִשׁוֹנוֹ בְּשַׁעְתּוֹ), עַל הַצּוֹרֵךְ לְהַכִּיר בְּקִיּוּמוֹ שֶׁל "הָעָם הַפִּלִּסְטִינִי", עַל שִׁבְרֵת "וְעוֹדוֹת הַמִּינּוּיִים" שֶׁל הַמִּפְלָגוֹת, עַל הַפְּרִדַת הַרֵת מִן הַמְדִינָה — אֲנוּ רּוֹאִים כּוֹאֵת אֶת תְּרוֹמַתְנוּ וּפְרִי עוֹבְדֹתֵנוּ.

אֶפֶסֶר לְשֹׂאֵל גַּם אַחֲרָת: מִה מְכָל זֶה הִיָּה קוֹרָא אֶל מִלָּא הִיָּה קִיִּים הַעוֹלָם הַזֶּה? הַכֵּל? מַעַט? שׁוֹם דָּבָר לֹא?

כְּאִשְׁרֵה הַסְתוֹכְכָתִי בֵּין 400 אֵלֶּף הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה שֶׁהִתְתַּפּוּ בְּהַפְגָּנָה הִיסְטוֹרִית אַחֲרֵי טִבַּח צִבְרָה וְשִׁאֲתִילָה, וְהַסְתַּכְלָתִי בְּפָנֵי הַמַּפְגִּינִים, אֲנִישֵׁי יִשְׂרָאֵל הַטּוֹבָה וְהִפָּה, שִׁאֲלָתִי אֶת עַצְמִי: כִּמָּה מֵאֵלֶּה הַמַּתְנַבֵּי עַל בִּירְכֵי הַעוֹלָם הַזֶּה מֵאֵל 15? כִּמָּה מֵהֶם יִנְקוּ אֶת מוֹשְׁגֵיהֶם הַלְאוֹמִיִּים וְהַנְּשׁוּשִׁים מִשְׁבּוֹעוֹן זֶה, אֶף מְבַלִּי לְהִיִּת מוֹדְעִים לְכֶךְ? (וְאֲחֵרִיכֶךְ מַחֲשָׁבָה שְׁנִיָּה: כִּמָּה רוּחִים אֶת הַעוֹלָם הַזֶּה כִּיּוֹם, כִּשְׁם שְׁנַעַר מִתְבַּגֵּר רוּחָה אֶת הַרְדוֹי?)

אֵינְנוּ מוֹכִיִם בְּשִׁיגְעוֹן־הַגְּדוֹלוֹת, הַעוֹלָם הַזֶּה אֵינוֹ פּוֹעֵל לְבָרוֹ. הוּא חֵלֶק מִמַּאֲבָק עַל דְּמוֹת הַמְדִינָה,

„העולם הזה“ בעיני שמואל בק הצעיר: ציור שהופיע בשבועון ב־19.5.1955

אֶת הַהֲשַׁפְעוֹת הַפּוֹעֲלוֹת בַּחֲבֵרָה הַיִּשְׂרָאֵלִית, אֶךְ אֵין לָנוּ גֵּם שׁוֹם צוֹרֵךְ לְהַצְטָעַע יִתְרִיעֵל־הִמִּידָה: מַעֲטִים מְאֹד הַגּוֹרְמִים בְּצִיבּוֹר הַיִּשְׂרָאֵלִי הַפֵּר עֲלִים בְּעִיִּקְבִיּוֹת כִּה רַבָּה, מִזֶּה תְּקוּפָה כִּה אֲרוּכָה, בְּסִבְלָנוֹת, בְּעַקְשָׁנוֹת, בְּרַבְּקוּת־בְּמִשְׁמָה. אֲנַחְנוּ מְמַשִּׁיכִים לְהַפְרִיךְ כָּל שְׁקֵר מוֹסָכָם, לָהּ עֲלוֹת עַל סִרְרֵה־יוֹם הַלְאוֹמִי נוֹשָׁאִים חֲדָשִׁים.

וְאוֹלִי זֶהוּ הַמִּיבָחָן הָאֲמִיתִי: סִרְרֵה־יוֹם שֶׁל מְדִינַת־יִשְׂרָאֵל כִּיּוֹם הוּא סִרְרֵה־יוֹם שֶׁאֲנַחְנוּ הַעִיִּי לִינוֹ אוֹתוֹ. רִיעוּתֵינוּ לֹא נִיצָחוּ לְאוֹרֵךְ כָּל הַחֲזִית. בְּמִיגוֹרִים אַחֲרִים אֶף הוֹבְסָנוּ. אֶךְ סִרְרֵה־יוֹם נִשְׁאָר כְּפִי שֶׁהָעֵלֵינוּ אוֹתוֹ לִפְנֵי שְׁלוֹשִׁים, וְעֲשָׂרִים וְעֹשֶׂר שָׁנִים.

מִי שְׁאוּמֵר אַחֲרֵי כָּל אֵלֶּה, שֶׁהִדְבֵּר הַיִּחִידִי שֶׁ עֲשָׂה הַעוֹלָם הַזֶּה הוּא לְחוֹלֵל מַהֲפָכָה עִיִּתוֹנִיָּית, מַתְעַלֵּם מִן הַעִיִּקָר. הַמַּהֲפָכָה עֲמוּקָה לֹאֵין שִׁיעוֹר יוֹתֵר.

אוֹלִי יוֹבֵא פֻּעַע דּוּקְטוֹרָאֲנֵט חֲרוֹץ, יוֹצִיא מִן הַגִּינּוֹן אֶת כָּל הוֹיִכּוּחִים הַצִּיבּוֹרִיִּים שֶׁנִּהְלָנוּ בְּמִשְׁךְ 37 הַשָּׁנִים הָאֲחֵרוֹנוֹת וְיִשְׁאֵל, לְאוֹר הַנִּסְיוֹן שֶׁל הַיּוֹם: „כִּכְמָה מֵהֶם צִדֵּק הַעוֹלָם הַזֶּה?"

נִדְמָה לִי שִׁיגִיעַ לְתוֹצָאָה מְדִימָה: כְּמַעַט תְּמִיד.

גַּם זֹאת סִיבָה טוֹבָה לְאִיבָה שֶׁמְעוֹרֵר הַעוֹלָם הַזֶּה בַּחוּגִים כִּה רַבִּים.

הצד השני של המטבע

כָּל זֶה נּוֹגֵעַ לְרוּחַ. מִן הָרָאִי הַלְגִיד כִּמָּה מִיָּלִים עַל הַחוּמָר.

מֵאֲבָקָה הַבִּלְתִּי־נִלְאָה שֶׁל הַמַּעֲרַכָּה לֹא הִיָּה אֶפֶסֶר לּוֹלָא לִיּוֹזָה אוֹתוֹ מֵאֲבָקָה הַבִּלְתִּי־נִלְאָה שֶׁל הַמִּינְהִלָּה. וְאוֹלִי זֶהוּ הַמַּאֲבָק הַהִירוּאִי יוֹתֵר.

הַעוֹלָם הַזֶּה הִיָּה מוֹחָרֵם עֲלִידֵי הַרּוּב הַעֲצוּם שֶׁל הַכִּלְכֵּלָה הַיִּשְׂרָאֵלִית, הַשִּׁיבִית לִמְיָסָד: הַמִּשְׁק הַמְּמַשְׁלֵת, הַסּוֹכְנוֹתִי, הַהִסְתַּדְרוֹתִי, הַעִיִּי רוֹנִי, וְחֵלֶק גְּדוֹל שֶׁל הַמִּשְׁק הַפִּרְטִי (כְּבִיכּוֹל), הַתְּלִוִי בְּשִׁילָטוֹן. בְּעֵרְכִים שֶׁל יָמֵינוּ, שִׁילְמָנוּ עֲבוֹר מֵאֲבָקֵינוּ מַחִיר שֶׁהִגִיעַ לְמִלְיוֹנִים רַבִּים שֶׁל דּוֹלָרִים. שְׁאוֹתֵם יְכוּלְנוּ לְהַשְׁקִיעַ בְּפִתּוּחַ הַעִיִּתוֹן וּבְהַרְחַבְתּוֹ. הַחֲרָם הוּא נִשְׁבֵּר רַק חֲלִיקָת וּזְמַנִּית, וְחוֹזֵר בַּחֲלָקוֹ לְהִיִּת כְּפִי שִׁהִיָּה.

הִי תְּקוּפוֹת שֶׁבָּהֶן קִיּוּמוֹ הַכִּלְכֵּלִי שֶׁל הַעוֹלָם הַזֶּה הִיָּה בְּגֶרֶם נֵס — נֵס שֶׁהַתַּאֲפָשֵׁר תּוֹדוֹת לִמִּי סִירוֹת אוֹהֲרִיר־קוֹרְאִיר־קוֹנִי.

גַּם עֲכָשִׁיו אֲנַחְנוּ עִיִּתוֹן עִנִּי, הַמוֹקֶף בְּעִיִּתוֹנִים הַמְתַּקִּיִּים עַל כְּסָפֵיהֶם שֶׁל סוֹחֲרֵי־נִשְׁק וְסַפְסָרִי בּוֹרְסָה, הַנִּתְמַכִּים עֲלִידֵי חֲבֵרוֹת־עֲנָק וּמִפְלָגוֹת, הַקּוֹבְעִים אֶת תּוֹכְנָם.

מַעוֹלֵם לֹא הַתְּבִיִּישְׁנוּ כִּכֶךְ שֶׁאֲנַחְנוּ עִיִּתוֹן עִנִּי. מוֹתֵר לָנוּ לְהַתְּגָאוֹת כִּכֶךְ, כִּי זֶהוּ הַמַּחִיר שֶׁשִׁילְמָנוּ עֲבוֹר עַצְמָאוֹתֵנוּ וּמֵאֲבָקֵינוּ. שִׁילְמָנוּ אוֹתוֹ בַּהֲכָרָה מְלָאָה וּבְרַצּוֹן, מִתּוֹךְ בַּחִירָה חוֹפְשִׁית.

מַעוֹלֵם לֹא קִיבֵלְנוּ אֶף אֲגוּרָה אַחַת מִמוֹסֵד כְּלִשְׁהָה, מִבְּעִלִּיהוֹן כְּלִשְׁהָם. לֹא קִיבֵלְנוּ מִיגְרִישִׁי־חִינָם מִהַמְשַׁלָּה וּמַהֲעִירִיָּה, כְּמוֹ רּוּב הַעִיִּתוֹנִים. לֹא הוֹעֲבֵרוּ לָנוּ מַתַּחַת לְשׁוֹלָחַן עֶסְקִים מְכַנְיִים מִלִּיּוֹנִים.

לְהִיִּת חֵלֶק מִהַעוֹלָם הַזֶּה — יֵשׁ לּוֹה מַחִיר. מַחִיר אִישִׁי. מַעוֹלֵם לֹא הִיָּה מִשְׁכּוֹרוֹת שֶׁל חֲבֵרִי מַעֲרַכַת הַעוֹלָם הַזֶּה שׁוֹוֹת לְמִשְׁכּוֹרוֹת (עַם הַהִטְבּוֹת הַסְמוּיּוֹת הַגְּלוּת עֲלֵיהֶם) בְּרוּב הַעִיִּתוֹנִים הָאֲחֵרִים. הַעוֹלָם הַזֶּה חִי מִהַכְּנָסוֹתֵיו, וְרַק אֶת הַהַכְּנָסוֹת הוּא יְכוּל לְחַלֵּק לְמַשְׁתִּים בּוֹ.

כינוס מסוג זה אופייני לבוגרי אוניברסיטה, ליוצאי-מחנות או ללוחמים לשעבר של יחידות-עילית בצבא. אולם לגבי העולם הזה זה טבעי. רוב האנשים האלה, שיתכנסו השבוע, לא התייחסו אל העולם הזה כאל מקום-עבודה. בינם ובין העיתון לא שררו יחסים של מעביד ועובד. הם היו מסורים לו בלב ובנפש, ביום ובלילה, בהקיץ ואף בחלום. עבודתם במערכת היתה תפקיד, משימה. מבחינה זו אכן רומים יוצאי מערכת זו ליוצאי יחידות-קומנדו. לגבי רבים מהם היתה הפרישה מן המערכת מלווה בסערות-רגשות, ולעיתים אף במשבר מר. אך נדמה שאין אדם שעבר איפפע במערכת העולם הזה שאינו מסתכל כיום אחורה לתקופת-פעולתו בה כאל תקופת-שיא בחייו. גם זהו חלק מן החוויה, שמלאו לה השבוע 50 שנה. העולם הזה הוא עיתון, עיתון הוא מנגנון לאיסוף מידע ולפירסומו. עיתון הוא, בעצם, עסק מסחרי שסחרתו היא מידע. העולם הזה הוא עיתון. אבל הוא גם הרבה יותר מזה. הן מבחינת תפקידו, הן מבחינת היחס של קוראיו אליו, ועל אחת כמה וכמה מבחינת היחס של כתביו, צלמיו ועורכיו.

כלב שמירה וכלב שוטה

במסיבה ייפגשו הוותיקים עם חברי-המערכת של היום — אותם הנושאים עתה בעול המאבק השבועי בחזית העולם הזה. מעולם לא היתה לנו מערכת טובה יותר. כמו קודמיהם, התחילו כמעט כולם את דרכם העיתונאית מעל עמודי השבועון, ורובם כבר הפכו כוכבים. אחרים מהם ותיקים מאוד, רובם צעירים. רובם נשים. כל אחד מהם מומחה במיקצועו — ממיטב המומחים באותו מיגזר עיתונאי, ואולי הטוב שבהם. אני מעז להזכיר כאן שמות, שמא אקפח מישור. אך מומחיותם של כתביו ופרשניו — בשטח המדיני והחברתי, המישפטי והקולנועי, הספרותי, הכלכלי והרפואי וכו' ידועה היטב בחוגי המיקצועות האלה, וכן גם טיב חוקרינו ומראיינינו. סיגנון הצילום של העולם הזה היה נשאר שמרני, והקאריקטורות של העולם הזה ממשיכות כיום במסורת שכללה את גדולי הקאריקטוריסטים בארץ (ועכשיו גם בעולם). האחרים לעימוד ולסיגנון הם מן המעולים. אולם הרמה המיקצועית, חשובה ככל שתהיה, אינה העיקר. לא היא ההופכת את המערכת למה שהיא. חשובה יותר המסירות לאידיאלים של העולם הזה — האידיאל העיתונאי, האנושי והציבורי:

- להגיע לכל מקום. ולחשוף כל דבר הטעון חשיפה.
- לשבור כל קשר של השתקה, ולא חשוב מה גורל הסיכון הכרוך בכך.
- לא לקרש שום פרה, ותהיה זאת פרה לאומית וביטחונית גדולה ככל שתהיה — צה"ל או המוסד, השב"כ או ההסתדרות, מימסדים עתירי-הון ועתירי-כוח.
- לא לפחד להגיד דברים בלתי-פופולריים, חריגים, מרגיזים ואף מקוממים, אם זוהי האמת. לא ביום הראשון של מלחמה, ולא ביום ה-100 שלה. לא בראשית פרשה, ולא בסיומה.
- לא להצטרף לשום מסע של שטיפת-מוח, גם אם כל עיתוני-ישראל משתתפים בו בחדווה (כגון הרבקה השם, "אירגוני-מחבלים" למסורת הלאומיים של העם השני, או השימוש במילים קולוניאליות כגון "מקומיים", "בני-מיעוטים", "התפרעויות" וכו').
- לא לדרוס חלשים, ולא להתחנף לחזקים. לא ללחץ את פינתם של אישים ומסדרות תמורת מידע, כמקובל בעיתונות הישראלית.
- לא להירתע מלתקוף גדולים וחזקים, ולא לעסוק בכאסח לשם כאסח. להבין את ההבדל שבין כלבי-שמירה, המגן על הדמוקרטיה, ובין כלב שוטה, הנושך עוברים ושבים.
- למתוח ביקורת ללא רחם על כל דבר מושחת ומקולקל במדינה, אך לאהוב את המדינה ואת הארץ.
- על היסודות האלה מבוססת הברית בין כולנו — כתבים, צלמים, ציירים, עורכים — וגם הברית בינינו וביןך, הקורא.

היזהרו מחיקויים!

אלה הם אידיאלים. קשה להגשים אידיאלים במציאות, ואי-אפשר להגשים אותם במלואם ותמיד. אבל מצווים אנחנו לחתור לכך, תמיד. יתכן שהדברים שכתבתי בעמודים אלה נקראים כריזמי-הוהרה, המעידים על שביעות-רצון-עצמית של העיתון ושל עורכו. או לפחות כטיפייה-עצמית על השכם המתות, איכשהו, ביובל כזה. אך אינני חש בליבי שום שביעות-רצון עצמית, וזה נכון לגבי העולם הזה כולו. אנחנו אף פעם לא מרוצים מהעיתון ומעצמנו. תמיד נדמה לנו שאנחנו חייבים לעשות יותר, שיש לשפר ולשכלל. ישיבת-המערכת השבועית — מוסד הקיים בהעולם הזה בשעה קבועה מזה 37 שנים — מוקדשת בעיקרה לביקורת עצמית והדדית, לניתוח הדברים שפורסמו, תוך חשיפת מחללים ומישגים. לכל חברי-המערכת מותר להתגאות מדי פעם בסקופ שהשיג, במיבצע שערך, בחקירה שהשיגה תוצאות, בתצלום מרליק. אולם כרגע שהמערכת תהיה שבעת-רצון מעצמה, לא יהיה עוד העולם הזה מה שהוא. איננו עיתון נוסטלגי. אמנם, אנו מסתכלים לעיתים קרובות אחורה, ומזכירים מה שכתבנו בהודמנות זו או אחרת, כדי להעמיד במבחן הזמן והנסיגות את נכונות הדברים. נראה לנו שזה חשוב, כדי ללמוד מה העבר לגבי העתיד. אך מעולם איננו עושים זאת מתוך נוסטלגיה, מתוך התרפקות על העבר. העבר עבר, והמשימה היא לפנינו. יכולים שונאי העולם הזה לשנן שהוא מיותר, שהמחקים הרבים קיבלו לידם את תפקידו, שכל העיתונים הם כיום כמו העולם הזה. אבל מחר יבוא האתגר הבא — מלחמה חדשה, משבר חדש, פרשה חדשה. ושבו יהיה צורך שעתידו אחר יייל קדימה, יקבל על עצמו את הסיכון, יתגשגש חזיתית עם הקונסנזוס הלאומי ועם המיסר, ישבור את קשרי-ההשתקה, יפריך את המוסכמות, ישים קץ להיילי הכותבת. ואז יתברר, לפתע, בפעם המיידית-קמה, שאין תחליף להעולם הזה. גם בפעם הבאה נהיה מוכנים לרגע הזה. בלי מורא. בלי משוא-פנים.

מ.א.א.א.

במדינה

הממשלה הקומדיה הישראלית

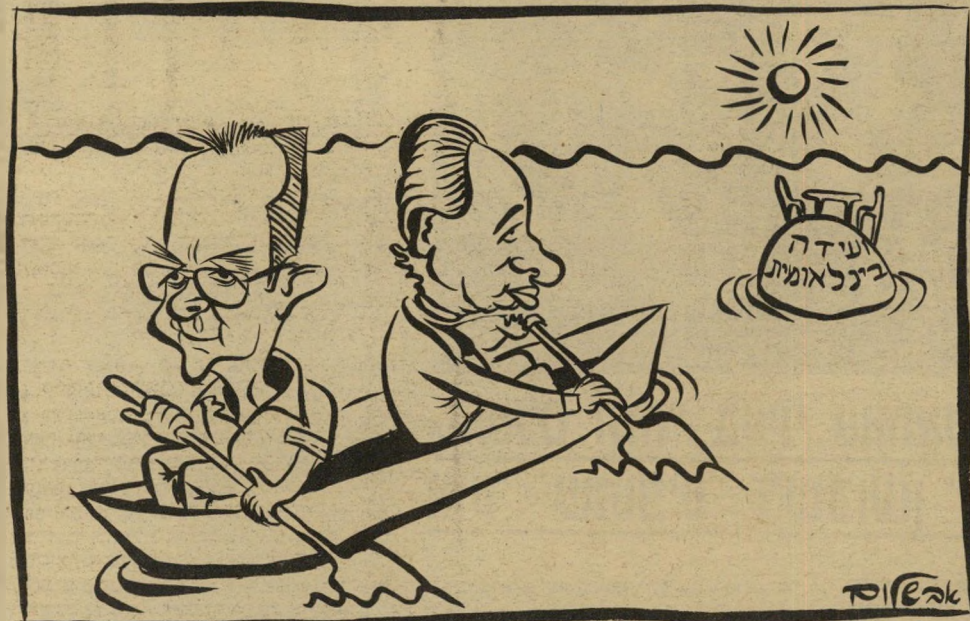
**פעם זאת היתה רק
בריתה בינלאומית.
עכשיו זוהי פארסה**

כמשך שנתיים היתה ממשלת-האחדות-הלאומית בריחה. עכשיו היא הפכה לפארסה. שרי-החזק מתרוצץ בעולם כדי להשיג ביר מרוע דרושה ועידה בינלאומית להבטחת קיום ישראל. ראשי-הממשלה מתרוצץ כדי להסביר מרוע ועידה בינלאומית היא סכנה לקיום ישראל. סגן-ראשי-הממשלה שולח שליחים לממשלות העולם. כדי להסביר שהורידה תביא גאולה. ראשי-הממשלה שורח אחריהם שליחים, כדי להסביר שהורידה תביא שואה שניה. בושנינגטון מקשיבים וצוחקים מאחורי גבם של השליחים. המדיניות האמריקאית נעשית על-ידי אמריקאים על-ידי שיקולים אמריקאיים, וושינגטון אינה מעוניינת בשלום במרחב, שייתן דריסת-רגל לברית-המועצות,

העם מול אושוויץ

**יום העצמאות מזכיר
מדוע קמה המדינה
ומדוע היא דרושה.
אך יש גם היבט אחר**

יום-השואה חל שמונה ימים לפני חגי-העצמאות. הקשר אינו מיקרי. כליל הנאומים השיגרתיים, היוורדים על הציבור ביום-השואה, עלול להשיג כיח אמת יסודית: המדינה קמה מפני שהיהודים נמאס להיות קורבנות של ההיסטוריה. תחת לעשות היסטוריה. יתכן כי ביטחונם של אזרחי-ישראל כיום אינו גדול יותר מאשר ביטחונם של היהודים בפזורה. אולם יש הבדל אחד עצום: ביטחונם של אזרחי-ישראל מסור בידיהם. הם עצמם יכולים לבצור או להרסו, למנוע סכנות או להחמירן, לערוך מלחמה או לערוך שלום. גורלם בדם, לפחות בחלקו, ולא בידי כוחות אלמוניים זרים. את המסקנה הזאת הסיקו מאות בני-נוער ישראליים, שביקרו בשבועות

חתירה לשלום

ררים כבלתי-לויים, אך הידועים כי תומכיו וכתומכי מדיניותו. לגוף זה, המונה 15 חברים, צורפו גם נציגי החזית העממית של ג'ורג' חבש, החזית הדמוקרטית של נאסף חוותמה, המיפ"ל הגה הקומוניסטית הפלסטינית (שצור"פ) פה בפעם הראשונה למסודות אש"ף) וגם מחמוד עבאס ("אבו-אל-עבאס"), ראש הרסיס הפרו-עיראקי שביצע את חטיפת האונייה אכילה לאורו.

● **מסלה לאסד.** התוצאה החיובית ביותר של המושב היא תבוסת האפ"ס אל-אסד, נשיא סוריה. למראית עין ניצח, מפני שאוהדיו צורפו להגת אש"ף. אך זוהי טעות אופטית. קרה ההיפך: הגופים, שחשדו עד כה בצילו בדמשק, נתנו יד לאויבו המושב, כע, ערפאת, שנוא-נפש. זוהי מכה ליומרתו של אסד להנהיג את המחנה הערבי הלאומי, וגם מכה לרע יו. סוריה רבתי. כך נענש אסד על נסיונו להשמיד את מחנות-הפליטים הי פלסטיניים בלבנון, באמצעות השיעים. המנהיגים שהם סוכנים מובהקים של אסד — אברמאס, אחמד ג'נריל וראשי האירגון צאעיקה — כלל לא שותפו במושב, והטרוריסט אברנידאל גורש ממנו.

● **ביטול הסכם חוסיין-ער"פ.** הסכם זה, שבוטל למעשה על-ידי המלך חוסיין לפני שנה, חוסל עתה רשמית. אולם המושב ה-18 פתח דלת לירדן, והיחסים עם הממלכה לא ישתנו בפועל בעיקבות המושב.

● **התרחקות ממצריים.** על כך התנהל המאבק העקשני ביותר. המשך (בעמוד 10)

אלא אם כן תשלם מוסקווה מחיר כבד. לכן היא מעודדת את שימעות פרס בחיובים, ופועלת על-ידי תורתו של יצחק שמיר למעשה. בצרפת המצב נוח יותר. שם קיימת בריחה דומה — הנשיא, פראנסואה מיטראן, הוא סוציאליסט, ואילו ראשי הממשלה, ז'אק שיראק, הוא איש הימין. פרס היה אורחו של מיטראן, ועורך אצל שיראק ביקור-נימוסין. שמיר הוא השבוע אורחו של שיראק, ומבקר ביי קורנימוסין אצל מיטראן. בצורה כזאת אי-אפשר לנהל חנות מכולת. אך הצמד שמיר-פרס משתלח להוכיח שכך אפשר בהחלט לנהל מדינה.

יחסים מרחביים ניצחונו של ערפאת

**דיבורים תוך ומציאות
לחוד. מה קרה באמת
במושב המועצה הפלסטינית?**

"אסר ערפאת הוא טרוריסט, הרוצח להשמדת את המדינה", אמר יצחק רבין, בהרצאה ארוכה לפני גוף של מפלגת העבודה, הנושא את השם היומרי "פרום לטווח הארוך". אולם דבריו של רבין התייחסו לטווח הקצרצר, שאינו רחוק מקצה-האפ. הם סבלו מקוצר-ראייה מהיים. תוצאות המושב ה-18 של המועצה הלאומית הפלסטינית, הפרלמנט-בגור, לה, היו הרבה יותר מסובכות ומורכבות. **שני מישורים.** המושב, שנערך

האחרונים באתרי-ההשמדה בפולין. הם לא היו וקוקים נאומים. למראה אוש"ז, טרבלניקה ומאיראניק הבינו את כל התורה: ישראל היא התשובה למח נות אלה.

העולם כולו נגרדנו. אולם יש לחזוית השואה, הנמסרת מדור לדור, גם היבט שני.

השואה חיזקה בלב היהודים את ההרגשה העתיקה, שכל הגויים נגדנו, שהיהודים הם "עם לברד ישכון", שהעולם כולו אנטישמי ומיחל להשיג מרת היהודים.

השקפה זו היתה טבעית לעדה מפני זרת וחסרת-ישע. לגבי מדינה ריבונית, אין היא רק כוונת, אלא גם מסוכנת. כי עם שזוהי השקפת-עולמו אינו מסוגל לנהל מדיניות נבונה, לנווט את מדינתו בין המדינות האחרות, לכרות בריתות, להשיג שלום.

מבחינה זו משפיעה כיום תודעת-השואה באופן שלילי ביותר על הציבור הישראלי ומדינתו — לא כמובן, אלא מתחת לסף ההכרה. היא עלולה למצוא את ביטוייה במגמות גזעניות וקנאיות נוסח מאיר כהנא וגוש-אמונים, הפונים עורף לעולם, ולחבל במדיניות הדורש שה להבטחת עתיד המדינה, ביטחונה ושיגשוגה.

אם ניצחונו מגמות אלה, ישיגו מקרי-מייאשוויץ את מטרם בדעיכה, למרות שבטווח הקצר השיגו את ההיפך — את הקמתה של מדינת-ישראל הריבונית.

דפנה ברק מפרסמת את רשימת החשבוניות הסודיים בשווייץ, שכל העולם מחפש אותם

R. FURMARK
A. KHASHOGJI
M. GHORBANIFAR
LAKE RESOURCES
HYDE PARK HOLDING
ALBERT HAKIM
RICHARD SECORD
OLIVIER NORTH
JEAN de SENARCLANS
DONALD FRASER
WILLIAM ZUCKER
WALTER MILLER

רד סיקורד, שהיה מופקד על רשתי הסיוע לקונטראס. שמו מוזכר במסימכים אלה עשרות פעמים. הוא איש פרטי, סוחר, מתווך, אדם שידו היתה בכל העסקים המפוקפקים של הפרשה. כאשר חכים מדבר על "מד" תווכים" ומחשיד אותם שגנבו ותומים, או טלית שכולה תכלת, למרות שהוא יהודי. זהו יהודי איראני שהש"תקע בקליפורניה, והקשור שם בעסקים חובק-עולם, רובם שחורים. בפרשת איראן-קונטראס התפרסם חכים בדר"חות השונים של הסנאט ושל ועדת-טאואר, כאיש-אמונו של ריצ'ארד

מזה כמה שבועות מצוי בידי מיסמך, שכל העולם חיפש אחריו. הוא היה ידוע רק לקומץ אנשים בווינגטון. הוא לא היה ידוע לעדנאן האשוגי, כאשר באתי אליו. אחת המטרות העיר קריות שלי, כשיצאתי לראיינו, היתה

תריסר המוקפאים

עדנאן ח'אשוגי
10 מיליונים הלכו

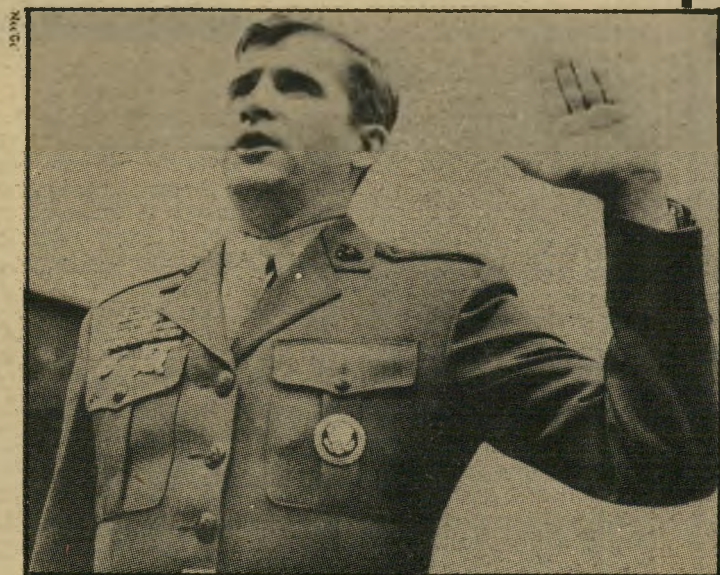
לקבל ממנו מידע על פרטי המיסמך. הופתעתי מאוד להיווכח שחאשוגי לא הכיר אותו, והוא התנפל עליו כמי שמוצא שלל רב.

טיב המיסמך: רשימת 12 חשבוניות-הבנקים בשווייץ, ש"הוקפאו על-ידי ממשלת שווייץ בסוף 1986, עליה בקשת הי שילטונות האמריקאיים.

הרבה אנשים, וכמה ממשלות, מחפשות אחרי סכומי-עתק שנעלמו בעיסקת איראן-קונטראס. יש המדברים רק על 10 מיליון דולאר, יש המדברים על 30 וגם על 40 מיליון. כמה שירותי כיון, מן המעולים בעולם, מחפשים את עקבות הסכומים האלה בחשבוניות הי שונים. ברור כי המפתח לתעלומה חבוי אי-שם ברשימה הקטנה שהיתה בידי.

יודי בשם חכים

ה שבוע מסר אדם בשם אלברט חכים לחוקרי הממשלה האמריקאית את הרשימה שלו — שהיא זהה, כנראה, עם הרשימה שבידי — ומסר הסברים משלו על תנועות-הכספים. לדבריו, הכספים נעלמו אצל "ה מתווכים", שעסקו במימון-ההנשק לאיראן ובהעברת הכספים, כביכול, לקונטראס שבגבול ניקאראגואה. אלברט חכים רחוק מלהיות אוריס

אוליבר נורת
הם לא הגיעו לקונטראס

תשלומי ממשלת-איראן עבור הנשק שקיבלה מיראן ומאמצות-הברית עבור דרך גורבאניפר, וממנו לחאשוגי ו/או ליעקוב נמרודי ו/או לעמירם ניר.

● **ליוק ריסורסס.** (משאבי האגם). כנראה הכוונה לאגם-ינוה. שם-הצופן של החשבון שנועד למימון פעולות הסיי-איי והסיוע לקונטראס. שימש, בין השאר, את ריצ'ארד סיקורד ואלברט חכים, שהופיעו בשם הקוני טראס.

● **הייד פארק הולדינג.** (חב-רתי-האחזקה של הייד-פארק). שם-הצופן שהופיע ברשימות של אוליבר נורת. נראה כי מאחורי השם מתחבא גורם ממשלתי סעודי.

● **אלברט חכים.** הנ"ל. ריצ'ארד סיקורד. גנרל בר-מוס של צבא ארצות-הברית, איש-המפתח במערכת העולמית לתמיכה בקוני טראס. פעל בשיתוף-פעולה הדוק עם אוליבר נורת, אך לא היה פקיד ממשלתי. ראשי המועצה לביטחון לאומי בארצות-הברית התפעלו מכושרו להזיז דברים. (מה שלוקח לסיי-איי ימים, הוא מסדר בחמש דקות). לפי דו"ח טאואר, סיקורד היה פעמים רבות בישראל, ואירגן את מישלוחי הנשק שעברו דרך ישראל לאיראן.

● **אוליבר נורת** (האיות הצרפתי של השם במיסמך הוא כווב). סגן-אלוף בחיל-ההנדסה של ארצות-הברית, איש המועצה לביטחון לאומי, האיש שהיה ממונה מטעם המועצה על העזרה לקונטראס ועל העסקים עם איראן. מוזר שיש חשבון על שמו — דבר שכנראה לא היה ידוע כלל לוועדות הסנאט ולוועדת-טאואר.

● **זאן דה-סנארקלאן.** עורך-דין ב'ינוה. הוא איש-המיסטרין ברשימה. גם חאשוגי ואנשים בכירים אחרים בפרשה לא ידעו כלל על קיומו, ועל אחת כמה וכמה על קיום חשבון על שמו. בניגוד לאחרים שריבתי איתם, איש זה השתמש מכל מגע. כאשר טילפנתי אליו השבוע, אמר לי פקידיו המבוהלים שהאדון הוא בחופשה של עשרה ימים. ממקורות משלי ידוע לי, שבאותה שעה עצמה היה האיש במישי-לד. הפקידים ניסו (כמובן לשווא) לחץ מפי כמה העניין.

● **דונאלד פרייזר.** איש של עדנאן חאשוגי.

● **ויליאם זאקר** (או צוקר, במ-קור). עורך-דין ב'ינוה, שותפו של זאן (המשך בעמוד 10)

הסעודי, שמימן חלק מן העסקות. חאשוגי הפקיד 10 מיליוני דולארים כמימון-ביניים של אחת העיסקות, ולדבריו לווח כסף זה מבעליהן קני-דיים. תמורת ריבית גבוהה. כסף זה נעלם, ואותו תובע חאשוגי בתוקף. (היה צורך במימון-הביניים, כי ישראל סירבה לספק את הנשק מבלי שקיבלה מראש את התשלום, ואילו האיראנים סירבו לשלם עבור הנשק לפני שהגיע לידיהם ממש. זה קרה מפני שלא-פעם רימו את האיראנים, לקחו את כספם ולא סיפקו את הסחורה המבוקשת).

● **מאנוצ'ר גורבאניפר.** (שמו האמיתי קורבאניפר, והצר"י בשמו הי פרטי צרויה. אולם הוא מופיע בכל הי מיסמכים בשם גורבאניפר, ובקיצור "גורבה"). גורבאניפר היה "הקשר האי-ראני" של העיסקה — האיש האיראני שסידר את כל הקשרים בין המתווכים ובין האיראנים, שהביא את רוברט מק-פארלן ועמירם ניר לטהראן. האמריקאים הגדירו אותו כשקרן מועד, שהרס את גלאי-האמת. במהלך הפרשה היה עמירם ניר תומכו העיקרי, ועמד על המשך הקשרים איתו, גם כאשר האמריקאים עצמם התחילו למאוס בו.

מיליוני דולארים, הוא מוציא, כמובן, את עצמו, אבל ברור כי בפרשה זו חכים היה בעצמו אחד מראשי המתווכים.

ראגתו של חכים מובנת. הוא אזרח אמריקאי. בניגוד לרבים מן הגיבורים האחרים של הפרשה, אפשר לתבוע אותו לדין פלילי בארצות-הברית. עס קיו ורכושו נמצאים בארצות-הברית. הוא מעוניין על כן לטהר את עצמו מכל חשד, וכך יש להתייחס לדבריו.

12 המוכלאים

הנה, בפעם הראשונה — סקופ עולמי ממש — הרשימה של 12 החשבוניות המופקעים, כולם כבנק קרדיט טוויס, ברחוב דורון ב'זנבה, ואלה 12 השמות, שעליהם רשומים החשבוניות:

● **רוי פורמארק,** עובד של עד-נאן חאשוגי, המתגורר בארצות-הברית. מדר"ה-הסנאט מתברר שהיה פעיל מאוד בפרשה. היה זה הוא שתבע מן האמריקאים את 10 מיליוני הדולארים, אשר לרבירי חאשוגי נשארו חייבים לו. ● **עדנאן חאשוגי,** המיליארדר

כדי להלביש מניע על נאפסו, העליל עליו השב"כ שהוא הומו־סכסואל

המניע שהכריע

ב כל הפירסומים בעניין הפרשה המסתורית, המכונה "פרשת נאפסו", נעדר מוטיב מרכזי. פורסם כי היתה זאת פרשת־ריגול חמורה, וכי הנאשם הורשע בעוון העברת מידע ואמצעי־לחימה לאויב. פורסמו קווים לדמותו של הנאשם — קצין אמיץ־לב, מופנם, בן העדה הצ'רית, קסית הנאמנה לישראל. פורסם כי יתכן שאנשיהשב"כ, המעורבים בפרשה, נכנסו לאמביציה ובידו ראיות. מה לא פורסם? המניע של הנאשם. בכל תיק פלילי קיים, לפני הראיות וההוכחות, מניע. אילו מניעים עולים על הרעת, כשמדובר בפרשת־ריגול? מניעים כספיים, או אידיאולוגיים, או מניעים הקשורים באישיות הנאשם. גם חוקריו של נאפסו מטעם השב"כ לא יכלו להתעלם מהעורך בהצגת מניע, ולוא כדי לשכנע את השופטים במישפטו.

חיפשו, חיפשו, ומשלא מצאו — תפרו. ואלה העובדות החדשות בפרשה, שתיחשף אולי במלואה ב־10 במאי, אם יבטל או בית־המשפט הגבוה לצדק את צו־הסוד־הפירסום על פרט התיק, לבקשתו של עורך־הדין צבי הדר.

אחר המעורבים היה לבנוני בשם אברקאס, והוא היה ראש הכפר שובה. אברקאס נער צר. היה זה כחורש לפני מעצרו של נאפסו.

אחרי "טיפול" בדיהם של אנשי השב"כ, התחיל אברקאס לדבר. הוא מסר שמות של אנשים שהיה עימם בימיו, וביניהם עלה גם שמו של סגן עיואת נאפסו.

סגן עיואת נאפסו הגיע ללבנון כשלושה חודשים לפני מועד שחרורו מצה"ל. נאפסו, שביהן קודם לכן, כי קציני־השור של היחידה בלב־נון, בסיקורו של יורם המזרחי (שירד מהארץ), נאלץ לעבור בעיקבות תקרית. מסקרו החליט שעליו לעזוב את תפקידו, והעמיד לפניו כמה אפשרויות. ביניהן: להתמנות כמפקד קר.

נאפסו חש שמעשהו אינו מצדיק את העברתו מתפקידו, ואת חומרת העונש. הוא בחר לפקד על הכפר המבודד במשך כמה חודשים. אין ספק שהתקרית של הכפר השפיעו על מצב־רוחו הירוד באותה תקופה — מצב־רוחו שפורש עליידי אנשיהשב"כ כ"יסורי מצפון" על בגידתו במולדת, וכך גם הוסבר לגורמים שהתערבו

בפרשה. זה היווה גורם חשוב בהחלטתו לפרוש מצה"ל, באוקטובר 1980. באור תם שלוש החודשים ששירת נוצר המיפגש בינו לבין אברקאס. אנשיהשב"כ אמנם הגדירו את אברקאס כשקרן, אך עצרו בעיקבות חקירתו חמישה או שישה אנשים נוספים, וביניהם נאפסו. פרט לנאפסו, לא נעצר אף אזרח ישראלי אחד. לכן נחשב אז נאפסו כרג שמן ביותר.

לכן גם התייחסו אליו אנשיהשב"כ בזהירות יתרה, והשיטות המתוארות כי קשר אליו נחשבות כערינות למדי. אני שי השב"כ אינם מבינים על מה המהר מה.

אברקאס עצמו שימש,

הוא נשפט ל־מאסר ממושך. למרות שעל־סמך ערוך

נמ ממוצא ישראלי. כלומר: לא היה חשש שאזרח ישראלי, שזכה בטיפול השב"כ, יחזור לביתו, יכנס מסיבת־עיתונאים ויתאר את אשר עבר עליו. אולי אפילו ידרוש פיצויים מהמדינה. המדובר בנחקרים שלא היה כל חשש לשחררם, והם נכלעו כלא היו. עובדה זו מעוררת שאלה חמורה: האם גם לאזרח ישראלי, העשוי לצאת ולמחות על אשר נעשה לו, יש סיכוי — ולוא קלישקלים — לצאת חופשי מידיו חוקריהשב"כ, שיוצרו: טעינו?

נאפסו נותר בדיהם של חוקרי השב"כ. החקירה התנהלה בראשות יוסי גינוסר, שכונה אז בכינוי ערבי מדי פעם ביקר את הנחקר גם חוקר בכיר ביותר, המכונה "פשוט". החוקרים לא ליקקו רבש. לאישיות

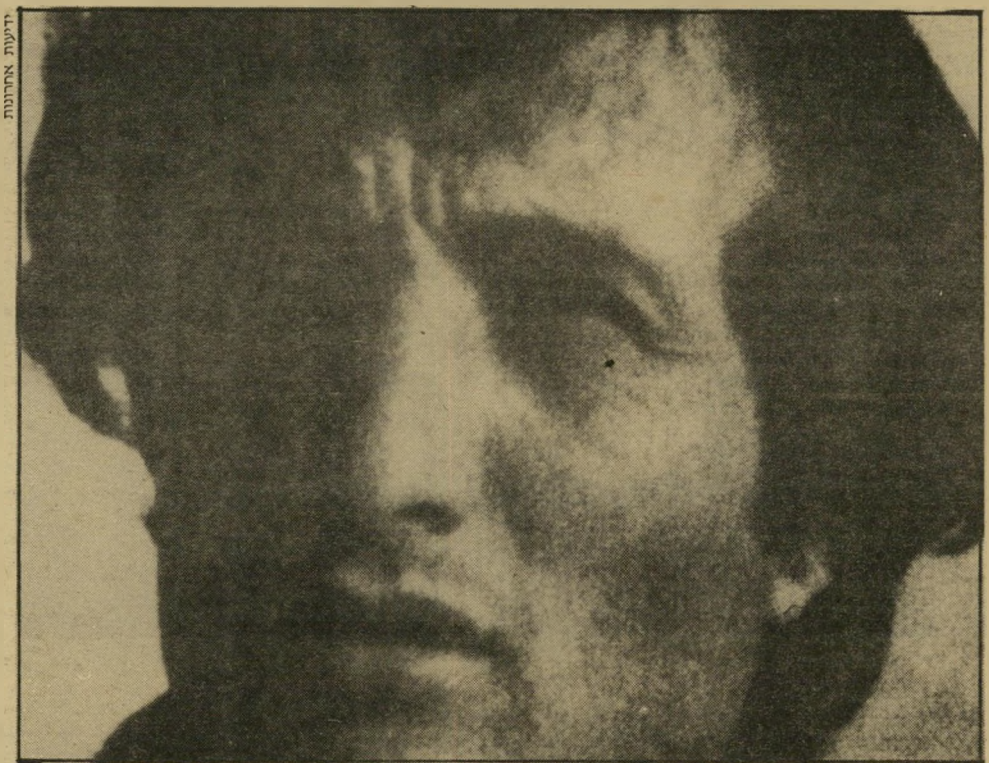
על רקע אינטימי זה ניתן היה להבליע ולטיח את החורים הרבים וסימני־השאלה שהותירה החקירה האינטנסיבית.

כך נולד מניע: שנאפסו נסחט על־ידי הלבנונים או הפלסטינים, שירעו — כביכול — על נטיותיו המוניות.

נאפסו, שהורה בשלב זה ככל מה שהטיחו בפניו, הורה גם בכך. ההוראה הזאת לא נלקחה ממנו בכתב, אלא בעליפה בלבד.

בשלבם מאוחרים יותר, בעת שניהל עורך־הדין הדר מישפט־וואט במסגרת מישפטו הצבאי של נאפסו, העלה את המניע התפור, כרוגמה לדרגה שאלה יכולים היו חוקריו של נאפסו להגיע. הדר השתמש בביטויים חמורים למדי.

נאפסו, איש תמים המכבד את

עיואת נאפסו ואשתו בעת החתונה. הייתי מוכן להודות בכלי

השילטונות, קיבל הוראה מפרקליטו שלא לשקר בעדותו בבית־המשפט. לכן לא הבחיש שאכן הורה בעליפה גם בעניין זה. הוא סיפר כי הורה בכך למרות שאין זה נכון. "הודיתי אז", הציג, "בכל מה ששמו בפיו".

יש לזכור כי השב"כ היה או בשיא גדולתו והילתו, ואנשים היו נכנסים לבתי־כלא על־פי עדויות אנשי בלבד. בית־הדין הצבאי המיוחד, שרן את נאפסו, קיבל את גירסת השב"כ כמניע. כך גם "מכר" השב"כ את סיפורו האנושי של נאפסו לגורמים שהתענינו בכך. המניע — תפור בתפרים גסים אך מביכים — פעל את פעולתו. כך הוסברו סימני־השאלה הגדולים סביב אותם מגעים אפלים שהשתיקה יפה להם — במגעים אפלים מסוג אחר שהשתיקה יפה להם. יש להניח שגם לבעלי־המצפון מבין חוקריהשב"כ היה נוח להאמין במניע הזה.

ציבורית ידועה אמנם, "מכרו" כי קיימות תמונות המוכיחות חלק מההאשמות נגד נאפסו. האישיות האמינה לכך, אך הודתה באונוי קרוביו של נאפסו ופרקליטו: "לא ראיתי כמו עיניי את תמונות".

חוקריו של נאפסו חיפשו מניע למעשים שייחסו לו. היה ברור כי בלי מניע, לא קל לשכנע שופט בישראל כי קצין צ'רקסי, הידוע במסירותו, הוא בעצם כונו. חיפשו סימנים למניע כספי, אך כשלו בכך. גם מניע לאומני קיצוני לא יכולים היו לייחס למי שסיים בית־ספר תיכון בעפולה, והוא בן לעדה נאמנה לישראל.

אז עלתה אפשרות שלישית: הטיחו בסניו של נאפסו, הש"ב בור מהחקירה — בשלב שהיה מורה בכל אשר יורחם לו — כי הוא הומו־סכסואל. גם אברקאס, על־פי אותה תיאורית־פלא, היה כמובן הומו־סכסואל.

פרט להודאתו בעליפה של נאפסו, באותו שלב שביר של חייו, לא הובאו כל הוכחות כדי לאושש פיתרון מבריק זה. הסיפור שפורסם באחרונה, אודות אהבה נכזבת בין נאפסו לבין צעירה יהודיה, שהשפיעה קשות על הקצין הצ'רקסי — אינו מתאים לעלילה פרועה זו.

את כושר־השיפוט של השופטים בערכאה הראשונה והשנייה, לא ניתן להפריד מהייתור השב"כ אז. כשנתפס נאפסו באירדוק כונה, שיקר. בשנית, ססו, לעומתו, אנשיהשב"כ כי אידיולוגים גסים — אמרו עליהם השופטים: "לא אמרו אמת בנקודה זו וזו..."

בעיקר זכו אנשיהשב"כ בציון זה מפי השופטים, כשהעידו על שיטות החקירה בעניין נאפסו. התגלו אי־ריוקים בדיווחיהם על אירועים במהלך החקירה. למשל: דיווח על שעות, משך אירוע, מקום האירוע וכו'. אידיולוגים התגלו גם מהשוואה בין עדויות השב"כ על חקירות אחרות ובין עדויות הנחקר רים עצמם. אלה הובאו במיוחד מלבנון עליידי הסניגוריה. מדובר בנחקרים שניחקרו ושחררו בתום החקירה. אפשר היה להקיש רבות מסיפוריהם, כיצד נחקרו עליידי חוקרי השב"כ. השופטים קבעו כי אנשיהשב"כ לא דייקו בנקודה זאת.

גינסר עצמו נכלל בביקורתם של השופטים. במהלך החקירה — כבר אחרי שנפאסו הורה בהעברת אמצעי־לחימה לידי פלסטינים — גרס גינסר כי בעצם לא העביר נאפסו אמצעי־לחימה, והאשים אותו בסעיפים חמורים פחות. כלומר: גם גינסר היה מורע לערך ההודאות, תחת לחץ חקירות השב"כ, וריחוקן מהאמת.

לקראת סוף המישפט הודיע גינסר, לפתע, כי נאפסו העביר אמצעי־לחימה לידי "המחב"ל לים". שיניתי את דעתי: הסיפור, מבלי לפרט על סמך מה שינה את דעתי הורצת־הגורליות.

הסניגוריה לא לחצה בנקודה זאת, מכיוון שראיות אחרות לא הובאו לידע עתה בטיעון של "ביטחון־המדינה". ניתן להן חיסיון. כלומר: האמונה בשב"כ היתה אז עיוורת, ועל־פי אנשיו — נשק רבר.

כל אלה הובילו לפסק־דין מרחיק־לכת אף יותר מעמדת־התביעה. ההודאה הסופית של נאפסו נראית על־פניה סבירה, לטענת הסניגוריה, אך התעמקות בה מלמדת כי חלקה נולד בעיקבות תידור, והשאר הוא פשוט פרי דימוינו של נאפסו, שהכיר את כפרי־שובה טוב יותר מחוקריו, שביקרו שם שטחית במהלך חקירתו. פסק־הדין מסה לתפור איוושהי פרשה בין שלל הגירסות. גם אנשי השב"כ הופתעו מחומרתו, והציעו כמה פעמים לנאפסו שיבקש חנינה. נאפסו סירב, והמשיך לטעון לחפותו.

בימים אלה נעשות בשקט־שקט פעולות מישפטיות לשיחורורו של נאפסו. יש מי שצופה שהצדק יגיבור בכל־זאת על נימוק־רכוב של ביטחון־המדינה, ונאפסו ייצא לחופשי אחד רי שבוע שנות מאסר, בימים הקרובים ביותר.

דפנה ברק

ברית ביילין ברעם

יוסי ביילין, המנכ"ל המדיני של משרד החוץ ואיש סודו של שימרון פרס, עומד מאחורי הרכישות של אישים חדשים לשורות מוסלגת העבודה. מדובר בעיקר באישים בולטים מעיירות פיתוח ואישים מזרחיים אחרים.

ביילין פועל, בין השאר, כדי למצוא לעצמו מקום בספסלי סיעת המערך כנסת הבאה. הוא מעורר כלפיו זעם כחוגים שונים במפלגה, הרואים במצטרפים החדשים מתחרים. עוזי ברעם, מזכ"ל המוסלגה, תומך בפעולותיו של ביילין ועומד מאחוריו.

תנועה המונית למילחמה בירידה

סגן השר אברהם כץ, עוזר, חבר קיבוץ נחל עוז ויוצא התנועה המאוחדת, יוזם הקמת תנועה המונית, שמטרתה היא המילחמה בירידה. התנועה אמורה לפעול בשטחים רבים, וביניהם יצירת תודעה ציבורית נגד הירידה, מגע ישיר עם מועמדים לירידה, יוזם דיון ציבורי על הבעיות הגורמות לירידה, ועוד. בין השאר, יש כוונה לארגן "מילואים חברתיים" לקשישים שסיימו את שירות המילואים שלהם בצה"ל. התנועה תהיה אליפוליטית, ונועדה לאחד למטרה זו אנשי ימין ושמאל, דתיים וחילוניים. פעולות ההכנה כבר החלו בכמה תחומים מעשיים.

האוצר יחקור דיפלומט

הנהלת משרד האוצר הורתה לחקור דיפלומט ישראלי לשעבר, ששרת כנסתה מיסחרי בארצות הברית. האיש, ששפיים את שליחותו ושב ארץ צה, הוציא ספר, מדרוך לייצואן ולאיש העסקים הישראלי בארצות הברית. כי משרד האוצר חושד כי האיש ניצל מידע שהגיע לידי בתוקף תפקידו הממלכתי. הפרשה התחילה בעיקבות מיכתב אנונימי שהגיע למישרד האוצר, ושבו נמנע כי חלק מהמידע שפורסם בספר נלקח מתוך סקרים שהזמין האיש על חשבון קרן המדינה, בעת שהותו בארצות הברית. במישרד האוצר סירבו לאשר או להביא חיש את הדיעה, ונאמר כי אינם מוסרים מידע על חקירות המתנהלות במישרד.

מטוס זאירי ל"ארקיע"

חברת "ארקיע" חברה מטוס מחברת התעופה הלאומית של זאיר. המטוס הוחבר לתקופה של שלושה חודשים, וימס בקו תל-אביב-אילת. המטוס הזאירי הוחבר על צוותו המלא, ואפשר למצוא בקו זה מטיילים ודיילים שחזרי-עור.

העדה לא נבדקה

בחג הפסח יצאה אנט סקורה לחופשה מכלא נווה הירצה. סקורה מסרה באחרונה תצהיר לעורך דינה של חוה יערי, שבו טענה כי ראתה את אביה גרנות מכה בתיירת המנוחה, מלה מלבסקי, בחוף תל-ברוך. סקורה הבטיחה, שתלך לבדיקה במכונת-אמת

כדי לבסס את תצהירה. היא הבטיחה לעורכת הדין כרמלה חנוך, כי תבוא אליה בחג ותבדק במכונת-אמת. אולם כרמלה חנוך חיכתה לשווא. סקורה לא הופיעה, ואף לא צילצלה.

לא תוקם ועדה

בצמרת משרד האוצר יש אי-הסכמה על מינוי יו"ר ועדת-מומחים ציבורית, האמורה להציע תוכנית מקפת לרפורמה במיסים. מינהל הכנסות המדינה הגיש להנהלת המישרד רשימת מועמדים, רובם פרופסורים, המכנה המשותף ביניהם: כולם תומכים בהטלת מס על ריווחיהן. הנהלת המישרד רוחה את כל המועמדים, כעיקר משום שהשר מתנגד למס. באוצר מסבירים את הרשימה, כנסיון לטרפד את הקמת הוועדה.

מיכרז לקניון חדש

מינהל מקרקעי ישראל עומד לפרסם בקרוב מיכרז להקמת פרויקט קניון בתי-ספר-חולון. השטח, בן 19 דונם, נמצא בגבול שבין שתי הערים. בזמנו אישרה מועצת המינהל את מתן השטח ללא מיכרז לרוד עזריאל, מבעלי קניון אילון וקניון באר-שבע, אך הדבר לא יצא אל הפועל. במשא ומתן אחר הציע משה פורדוצר, חתנו של משה בורנשטיין מטמפו, סכום של ארבעה מיליון דולר תמורת השטח, כדי לזכות במיכרז. הוא לא עמד בתנאים, והמיכרז בוטל. המיכרז החדש שיפורסם, מעורר עניין רב בקרב משקיעים. משום שבאיזור זה יש מחסור במרכזי-קניות גדולים, למרות שיש במקום ריכוז גדול של אוכלוסייה צעירה, שהיא אוכלוסיית-יעד למרכזי-קניות גדולים.

קורס למינעת איידס

גורמים חינוכיים בישראל שוקלים לייבא לארץ שיטה חדשה למינעת איידס. שיטה זו, מועברת בניו-יורק בקורסים נפרדים — לנשים ולגברים. בקורסים אלה מלמדים המדריכים כיצד לאונן וזו, לדעתם, הדרך הבטוחה ביותר להימנע מהידבקות במחלה הקטלנית. הקורסים הפכו לפופולאריים ביותר בניו-יורק, ואנשים רבים עומדים בתור כדי להירשם.

המילחמה על הכשרות

בחוגים הדתיים התחילה מילחמה בנושא מתן הכשרים. היריה הראשונה היתה בחג הפסח, כאשר הרבנים הספרדים החליטו כי יתנו הכשרים משלהם, מכיוון שפיסקייהלכה שונים בין הספרדים לאשכנזים. הספרדים הדתיים, בהשפעת הרב עובדיה יוסף וראשי ש"ס, עומדים להקים גוף מקביל לבד"ץ (בית-דין צדק), הנותן הכשרים מטעם החרדים האשכנזים. הגוף החדש יקבל את ברכת מועצת-הבמית-התורה, שהוא הגוף הספרדי ההילבתי העליון. מילחמה זו אינה נוחה למפד"ל, התומכת ברבנות הראשית. הבד"ץ והספרדים מנשלים את הרבנות מעליונותה. מבחינת ש"ס מהווה המאבק בסיס כוח נוסף, שמעורבים בו גם כספים רבים.

המילחמה על היהודים

המילחמה על הכספים שיוקצבו לקליטת עולי-ברית-המועצות התחילה עוד בטרם הניח העולה הראשון את כף רגלו על אדמת ישראל. ראשי-הממשלה זימן לשבוע הבא את השרים הנוגעים בעניין: שר-העבודה, שר-הקליטה, שר-השיכון ויו"ר הנהלת הסוכנות היהודית, ובסגניה זו יוחלט מי יקבל את התקציבים. עיקר המאבק בין המישרדים מתמקד בתקציבים המיועדים לדיור לעולים. אחת ההצעות שנדחו, היתה שחברת עמידר תשפץ דירות שלה לעולים. עמידר לא הוצאה מהמרוץ, והיא תהיה הגורם ששיג למישרד-הממשלה דירות בשכירות. בינתיים גרמה הורעת של שר הקליטה, כי פנה למתווכים שונים שישונו לעולים דירות בשכירות. לעלייה ניכרת במחירי הדירות באיזורים שעליהם דובר.

בנקים הוצפו

בנקים רבים באיזור השפלה הוצפו בזמן

האחרון בבקשות פקיד מסי-הכנסה למסור מידע על חשבוניות לקוחותיהם. כעבר נהגו פקידיהם לבקש מידע רק על חשבוניות ספציפיות, שבעליהם נחשדו בהעלמות-מס וכעבירות-מס אחרות. בזמן האחרון הגיעו לבנקים בקשות מידע על לקוחות שאינם חשודים בהעלמות או בעבירות. מסתבר שפקידיהם ביקשו מידע על כל נישום שעלה במידעם של מסי-הכנסה, ונתנו לבנקים את הרשם שאנשים אלה חשודים. 10 אחוז מהנישומים עלו במידעם. פקיד מסי-הכנסה השתמשו לצורך איסוף המידע בסעיף שאינו מתאים לעניין זה בתקנות מסי-הכנסה.

מאבק "פניקס" פ.י.מ.

המאבק בין חברת הביטוח "פניקס" לבין חברת פ.י.מ., בבעלות חגי בליך ויו"ר סלנט, מקבל תאוצה חדשה. מפיקי חברת פ.י.מ., הד"ר יוסף שגב ושמואל שפיגלמן, תבעו את חברת פניקס בסכום של 120 מיליון דולר, התביעה מתבררת בבית-המשפט. אנשי "הפניקס" יוצאים למיתקפת נגד. הצעד הראשון: תביעה שהגיש קיבוץ בית-נור, הדורש את פיקודי המפקדים של פ.י.מ. בחשד שנהגו במשוא-פנים.

נעליים תוצרת-חוץ לחיילות

תעשיינים ישראליים בענף ייצור-הנעליים ממורמרים על מישרד-הביטחון. הם מישרד הודיע לפני כמה שבועות, שהוא מפסיק לרכוש נעליים צבאיות לחיילות באופן מאורגן, וכי כל חיילת תקבל מדי שנה סכום של 50 שקל לרכישת נעליים. התעשיינים טוענים שבסכום זה אפשר לקנות רק נעליים זולות, המיוצרות בגדה המערבית, או נעליים תוצרת-חוץ, שהן זולות יותר מהנעליים המיוצרות בישראל.

חתונה לא שיגרתית

אסתר דבירה ויחיא חרוב התחתנו השבוע בבית הורי החתן ביסו. אסתר, יהודיה בת 17, ויחיא, ערבי בן 22, התאהבו לפני ארבע שנים ורצו להתחתן. בפברואר 1986 נעלמו השניים מכתיהם ביפו והסתתרו בנצרת. באותו זמן הומינה אמה של אסתר את הרב מאיר כהנא. הוא הגיע, הפגין, אנשיו היכו צעירים ערביים בשכונה, והפרשה הסעירה את המדינה. כמה ימים אחר-כך חזר אסתר ויחיא לבתיהם. הוריה של אסתר נעלו אותה בבית. יחיא נעצר, שוחרר ואמר: "אנחנו מאוהבים". השבוע התחתנו.

פרות ישראליות לתאילנד

בערב חג-הפסח יוצאו, לראשונה, 100 פרות מישראל לתאילנד. הפרות, שטיבן מעולה, ישמשו בעיקר לחלב. איגוד-מגדלי-הבקר, האחראי על העיסקה עם התאים, הטיס את הפרות בכלובים במטוס מיוחד. מישלוח נוסף של פרות ייצא לתאילנד כחודש יוני.

האוצר נגד הכלכלה

צמרת מישרד האוצר לא שבעה נחת משפט הידיעות היוצאות ממשרדו של גד יעקובי, שר הכלכלה, או ממשרדי כוח-המשומה בתל-אביב. במישרד האוצר הוחלט שלא לתת פירסום לתחושה של מורת-הרוח, כדי שלא ליצור מתיחות נוספת בין השרים הכלכליים בממשלה.

תודה והתנצלות

"העולם הזה" מודה לכל מי שבירכו אותו לרגל יובל ה-50 של השבועון. השבוע תערוך מסיבה להברייה-מעריכת בעבר ובהווה. תהיה זאת מסיבה אינטימית סגורה, לשם החלפת חוויות וזיכרונות. "העולם הזה" מתנצל לפני כל אוהדיו וידידיו, על כי לא הוזמנו למסיבה זו. היא נועדה להברייה-מערכת מכל התקופות — בלבד.

הוא טען כי אין למישהו הזכות לכפות עליו ניתוח. הוא סירב — ונפטר

נעל מי החיים האלה, לעזאזל?

מתו היה סיום ההולם את חייו. יש אומרים: הסיום היחיד ההולם את חייו.

בכיתהאולים איכילוב, שם היה מאושפז, הוחלט לקטוע את אחת מרגליו. ביקשו ממנו, מה"ר ג'ורג' טמרין (67), פסיכולוג, כי יחתום על מיסמך שיגדיר, הניתן לכל חולה לפני ניתוח, והמכריז כי החולה מודע לסכנת הניתוח. ללא חתימת החולה, אי אפשר לנתחו.

טמרין, יוצא־דופן כל חייו, סירב גם הפעם ליטול חלק בהווייה הישראלית, הגורסת הפקדה מוחלטת של חיי הגוף והנפש בידי כל בעל־שררה; מיקצועי או פוליטי, בלי להסס, לפקפק או לשאול: האם זה טוב לך? האם זה באמת

שאינני חי בכלל. ורק אני כבדי אחיטי איך אני חי ומתי אני מת.

שני פסיכיאטרים, שהובחלו למיטתו, קבעו כי טמרין נורמלי לחלוטין, וכי הוא מסוגל להחליט ולעמוד בהחלטותיו.

שיאה של הדרימה התרחש ביום האחרון של חודש מארס. טמרין הכתיב מיסמך, שבו הוא מודיע כי הוא ער למצבו ולסכנות שהוא נוטל על עצמו, וכי הוא מתנגד בכל תוקף לקטיעת הרגל.

לא, הוא לא היסס אף לרגע, אומרת ארו. אדם עקשן, לעולם אינו מוותר, אומרים חבריו, גם אל מול המוות היה המעצב היחיד של גורלו. לפני שחתם, ביקש להתייעץ עם

בחולים בקליניקה פרטית. הוא היה מה שנקרא פסיכולוג אקלקטי — נטל מתורות פסיכולוגיות שונות את מה שהתאים לו. טמרין נחשב כפסיכולוג מקורי, שאינו כוחל בגישות חדשניות ומיוחדות.

אך את עיקר פרסומו קנה לאו רוקא בזכות טיפוליו הפסיכולוגיים. בתחילת שנות ה־60 התקבל לאר ניכרסיטת תל־אביב כמרצה וכחוקר בחוג לפסיכולוגיה. טמרין אהב את העבודה, התמסר כל־כולו למחקרים. אלא שאופי מחקריו ומסקנותיהם לא היו לרוחו של המימסר.

הוא היה עושה צרות מיקצועי, מהסוג שדרוש בכל מוסד כדי לטלטל אותו, אומר אחד מירידיו.

פסיכולוג ג'ורג' טמרין ביוגוסלביה ובישראל
אם הניתוח יצליח יהיו חיי חייסבל. לזאת אינו מוכן?

נחוצ? טמרין שאל את עצמו הרבה שאלות. התשובות, לגביו, היו חד־משמעיות. הוא התנגד לניתוח, סירב בכל תוקף לחתום על המיסמך. הוא ביקש שיניחו לו לנפשו, שיתנו לו לסיים את חייו בכבוד, כאדם גא, שלם בגופו, לא תלוי באחרים. של מי החיים האלה, לעזאזל? בגירסה ישראלית.

אני אדם חופשי

תמר ארו, בתו: בתחילת האיש פוה הוא נותן, בהסכמתו המלאה. לפני הניתוח היה מלא אופטימיות. שיתף פעולה עם הרופאים, עשה ברצון כל מה שביקשו ממנו. אחר־כך, כשהי ברר שהניתוח לא ריפא אותו ממחלתו, התנתק ממה שקרה מסביב, סירב לשאת פעולה.

ניסיונו לשכנע אותו לעבור גם את הניתוח בשני, הרי היה קיים סיכוי שה ניתוח כזה יצליח. אולם הוא היה נחוש ברעתו, כעס עליו מאוד וטען כי אין לנו הוכחות להתערב בקביעת עתידו. הרי גם אם הניתוח יצליח, חייו יהיו חייסבל, ולזאת אינו מוכן, אמר. או שאני חי כאדם עצמאי, המסוגל ליהנות מחייו ולשרת את עצמו, או

אמנן זיכרוניו, עור־הרין שלו. וזכרוניו הציע לו לשוב ולשקול את העניין. טמרין הבטיח לחשוב שנית. בתמורה ביקש שיחזירו אותו לביתו. אני אדם חופשי, הוא הודיע לנו בסיפוק, אומרת ארו, ואני הוא המחליט היכן אהיה ומתי, איך אחיה ומתי אמות. את בית־החולים, שהוא מוסד לכל דבר, עם מישמעת כפויה ותלות מוחלטת בצוות המטפל — לא אהב.

צברים תכול־עיניים

הד"ר ג'ורג' טמרין נולד בגיאורגיה, רפאל קמין ב־1920, בעיר קטנה בגיאורגיה, בגבול הונגריה. הוא למד פסיכולוגיה בזאגרב. בשנות המלחמה נלקח למחנה־כפייה בהריהוקרפט. בסובוטצה נותרו אשתו הצעירה ובתו תמר, תינוקת בת שנה וחצי.

כשהסתיימה המלחמה חזר ללר מודי הפסיכולוגיה. באותה עת עבד גם כמבקר אמנותי של גדול עיתוני קרר אטיה. שמו הסיפורי היה טמרין. מאוחר יותר החליף את שם־מישפחתו, קמין, לשם טמרין. ב־1949 עלה לארץ. הוא עבד כפסיכולוג בבתי־חולים שונים, וטיפל

אחד הנושאים שריתקו את טמרין היה השפעת הדעות הקדומות על בני האדם. שיעור לדוגמה: טמרין מבקש מהסטודנטים לכתוב איך נראה הצבר אחרת של ארי ברכנען — בלונדי, תכול־עיניים, גבוה, חסון. ועכשיו ירימו את ידיהם כל הצברים הנמצאים הכיבוש ורצח־הדם באור חיובי ומעורר תת את השיפוט המוסרי של הילדים. או המחקר על "מערכת־הלימודים הישראלית, כשורש לדיעות קדומות ואופק פרו־בניאלי".

רבים מפרקי התנ"ך גרושים בסציר נות אכזריות ביותר וחדורות רוח אי סובלנות קנאית ושינאת־זרים, כתב טמרין. ישנו ריבוי של מוטיבים חדורי שינאה וקנאות, אשר אין רבות כמותן אף בין ספרי־הקודש של הדתות (המשך בעמוד 38)

— תריסר המוקפאים —

(המשך מעמוד 7)
דה־סנארקלאן, שגם על קיומו לא ידע חאשוגי. כמה דקות לפני ששאלתי את חאשוגי עליו, קיבל חאשוגי פתק מירי עוזריו, ועליו היה רשום שמו של זאקר באותיות גדולות. חאשוגי הופתע לגלות את השם ברשימה שבידי. בדרך כלל מייצג זאקר את סיקורד וחכים, ובמיקרה זה גם את גורת. בניגוד לדה־סנארקלאן, שוחח עימי זאקר בלי בעי יות, ויתכן מאוד שאין השניים מייצגים את אותם הלקוחות.

● **וולטר מילר.** איש של חאשר גי. כששאלתי את חאשוגי עליו, בעור נז יושבים בטרקלין של מלון באיטליה, חיך חאשוגי, הצביע על גבר שעבר במיקרה, ואמר: "הנה הוא".

● והיכן ניר?

נעל לרשימה הזאת מרחף סימך־שאלה ענקי. ככל הרוחות האמריקאיים נקבע כי רוב הכספים של עיסקות איראן עברו דרך ידי של עמירם ניר, ושהוא הפקיד אותם בחשבונות בשווייץ. בכ מה מקומות נאמר כי עמירם ניר שלט בחשבונות האלה.

והנה: לרשימה זו אין שמו של ניר מופיע כלל, וגם לא ברור אם משהו מבני החשבונות מייצג את ניר.

האם יש חשבון, שהאמריקאים לא רצו או לא הצליחו לשים עליו יד ולהקפיד? האם השתמש ניר באחד מ־12 החשבונות הנ"ל? ברגע זה אין בידי תשובה מוסמכת לשאלות חשובות אלה.

● "נון את נון"

חכים טען כי הכסף נעלם אצל אחד הממוכנים. חאשוגי אמר לי שהוא יודע בידי מי נמצא הכסף. **ברור כי הכסף לא הגיע ל־קונטראס, למרות ששולם על־ידי האיראנים. ברור כי לסחף חלק מן הכסף נעלם, ומדובר על מיליונים רבים.**

מי הם המתווכים בעיסקות אלה? אפשר לחלק אותם לשלוש קבוצות עיקריות, למרות שכל אחד מהם פעל גם בנפרד ולטובת עצמו.

● **קבוצה א': גורבאניפר ו־חאשוגי.** הם יזמו את העיסקה הראשונה, והם שפנו לראשונה אל הישראליים (יעקוב נימרווי ואל שווימר, ש־נעזרו בדוד קימחי).

לכאורה צריך היה להיות ביניהם ניגוד אינטרסים. אם גורבאניפר קיבל את הכסף מאיראן, והכסף לא הגיע לחאשוגי, הרי יש כאן ניגוד. אולם בשעת הראיון הארוך שלי עם חאשוגי היה גורבאניפר אורח בביתו בפאריס. ובין השניים קיימים יחסים הדוקים. אולי מתכוון חאשוגי לגלות בצורה זו את הכסף האבוד, המגיע לו, לדבריו.

● **קבוצה ב': שווימר ונימרווי.** אלה היו מעורבים בעסקים רק בראשיתם, עד שעברו לידי עמירם ניר בשם הממשלה.

אין הם מופיעים ברשימה, כי הם פרשו מן העיסקה, מאונס, בראשית 1986, והרשימה היא של החשבונות שהוקפאו בסוף 1986.

● **קבוצה ג': סיקור וחכים.** אלה פעלו, כביכול, למען הקונטראס. אם אכן יוכח כי הכסף הוכנס לחשבונות למען הקונטראס, אך לא הגיעו לקונטראס, יהיה תפקידם של שניים אלה טעון בדיקה יסודית מאוד.

חוג מלוש הקבוצות יש שני הגיבורים הראשיים של הפרשה — נון את נון, גורת ניר. מכיוון שהם היו מופקדים על העיסקות מטעם ממשלר תים, ועקבו אחרי העיסקות, בוודאי יוכלו לשפוך אור רב על תנועת הכסף פים.

חאשוגי, אגב, משייך את גורת לקבוצת סיקור־חכים, ומתייחס אל שלושתם כאל יחידה אחת. עד כאן מה שאפשר לפרסם כעת, על סמך המימכים שבידי. **החקירה לא תמה.**

במדיונה

(המשך מעמוד 16)

חבש וחזותמה תבעו ניתוק מוחלט. ערפאת סירב. הרשעה פשרה אופיינית לאש"ף: העניין הועבר לוועדה־הפועל החדש, שבו שולט ערפאת, תוך איזכור פורמלי של החלטה קודמת, אך מבלי לחזור עליה. באותה החלטה נאמר ש אין לקיים יחסים עם מצריים כל עוד היא רבקה בהסכמי קמפ־דייוויד.

● **תוכנית השלום.** בעניין המי הותי ביותר, השלום עם ישראל, חזר המושב וחייב את תוכנית־פאס — תוכנית השלום הכלל־ערבית, שעיקרה: הר כרה במדינת־ישראל תמורת הקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה, אשר בירתה בירושלים המזרחית.

● **ועידה בינלאומית.** המושב אישר מחשד את רעיון הוועדה הבינלאומית — שהומצא למעשה על־ידי ערפאת עצמו לפני ארבע שנים. כי לומר: ועידה בינלאומית בהשתתפות החברות המקצועות במועצת־הביטחון (ארצות־הברית, ברית־המועצות, סין, צרפת, בריטניה), וכל הצדדים הנוגעים ברבר (קרי: מדינות־ערב, ישראל ואש"ף), אש"ף קבע עתה חד־משמעית שהוא יופיע בוועידה רק כמישלחת עצמאית, שוות־זכויות (ובמיוחד: גם כמישלחת כל־ערבית, שבה יהיה אש"ף חבר שווה־זכויות).

● **הישג סובייטי.** מבחינה גלר בלית, עצם קיום המושב הוא הישג סובייטי גדול. מוסקוה היא השושבנית של האיחוד, אנשיה צורפו להגה (הן נציג השמאל של פת"ח, הן חבש וחזותמה, הן המיפלגה הקומרניסטית, הכפופה למוסקוה לחלוטין, כמו ר"ח). מאחר שהאמריקאים המיכו להחרים את אש"ף, קצרו עתה הסובייטים את הפירות, וכך חזרו למר־כו הכימה של המרכז.

חשובה ביותר על רקע זה הצהרתו של מיכאל גורבאניפר, שאותה השמיע השבוע באונוי האפט' אליאסר בפגישה רישמית: ברית־המועצות דוגלת בזכר תה של מדינת־ישראל לקיום בטוח; ניתוק־היחסים בין ברית־המועצות וישראל אינו מצב נורמלי, היחסים לא יחודשו עד שישאל תוותר על מדיניות־התפשטות; מוסקוה תומכת בורעידה בינלאומית.

● **המאבק המזווין.** המושב חזר על העמדה הקלאסית של אש"ף: המאבק המזווין (קרי: הפיגועים) יימשך לצד הפעולה המדינית.

● **החלטה 242.** המושב חזר על הקונסנזוס הפלסטיני, שאש"ף לא יכיר בהחלטה זו, המחרימה את עצם קיומו של העם הפלסטיני.

● **אליה ושני קוצצים.** למעשה נש' אר חופש־היתרון בידי ערפאת. שום דבר אינו מפריע לו לפעול למען הסי־רשלוס, במסגרת ועידה בינלאומית, ולנסות לשנות את היחסים בין אש"ף וארצות־הברית.

המיכשול האמיתי הוא, כעת, הג' טייה המסורתית של הפלסטינים לפי עול במסגרת של קונסנזוס קדי אל קיר, על־ידי החלטות פה־אחד. נוכחותם של הפלגים הקיצוניים בוועד הפועל עלולה לשמש בלם חמור.

אולם כבר למחרת היום מיד ערפאת להפגין את חופש־הפעולה שלו, כמי שעומד עתה בראש תנועה מאר חדת. הוא הומין פומבית את עזר וייצמן לפגישה בבניין האו"ם. היתה זאת תשר בה להצהרה של וייצמן, שהוא תומך בפגישה עם ערפאת.

אולם אליה וקוץ בה: וייצמן היתנה זאת בהכרת אש"ף בהחלטה 242 — דבר שאינו אפשרי, ואילו ערפאת הודיע שברצונו להציע לווייצמן מדינה מאוחדת בכל הארץ, "נוסח קנדה". קדי רה היא מדינה פדרטיבית, ובה ממשלה מרכזית וממשלות מחוזיות, השייכות בחלקן לרוב האנגלו־סאכסי, ובחלקן למיעוט הצרפתי. מוכן ששום איש ציבורי ישראלי לא יקבל רעיון זה.

אילו היה "הפורום לטווח הארוך" של מיפלגת־העבודה ראוי לשמו, היה מתחיל להתייחס למציאות זו, תחת לוד אוין להצהרות אוויליות מימי מתר שלה.

הנדון:

השבוע מתה באלג'יר יוזמתו המדינית של פרס

לא סחודה

הציבור שהלך אחרי דויד בן-גוריון באש ובמים, הציבור שתמך במנחם בגין כאשר החזיר את סיני כמעט עד המילימטר האחרון ופירק את ההתנחלויות — ציבור זה ייענה למנהיג אמיתי, שיוביל אותו למיבצע גדול.

האם פרס יכול להיות מנהיג כזה? רבים יגידו: לעולם לא. אני מוכן להגיד: אולי.

אולם פרס אינו מאמין בעצמו. אין הוא משוכנע. הוא מבזבז את עצמו בהתחמקות, טפלות, כהזיות בלתי-משכנעות, בטכסיסים של פוליטיקאי.

זוהי טרגדיה. הטרגדיה האישית של שימעון פרס. הטרגדיה של מדינת-ישראל.

אבן-הבחון של פרס, ואבן-הגוף בדרך, היא גישתו ל-אש"ף.

השבוע נקבר חלומו של פרס. הוא נקבר באלג'יר. פרס עצמו היה אחד הקברנים הראשיים.

היו לו שנתיים כדי לסלק את אבן-הגוף מן הדרך. להכניס את אש"ף לתהליך המדיני וליצור את התנאים לתהליך-שלום אמיתי. שלא יהיה בלוף ולא תעלול.

יאסר ערפאת הכשיר את הקרקע לכך. הוא לא עשה את המחוזה הרמטית הגדולה, נוסח סאדאת, שרבים קיוו ממנו. הוא לא היה מסוגל לכך. אבל הוא עשה הרהר-הכרה מעשים פחות-דרמטיים, שפתחו את השער לרווחה.

מאז פינוי מבירית, לפני חמש שנים, הוא חתר בהתמדה ליעד זה. הוא שילם מחיר יקר מאוד, וקיבל על עצמו סיכונים עצומים.

אחרי מערכת-טריפולי הלך להיפגש עם חוסני מובארכ. הסמל של קמפ-דיוויד והשלום עם ישראל. הוא נפגש פומבית עם ישראלים ציוניים. הוא שילם את המחיר בצורת המרד של אבו מוסא, שפילג את אירגונו, פת"ח. הוא שילם מחיר בצורת פרישתם של ג'ורג' חבש ונאסף חוותמה ממוסדות אש"ף. הוא הפסיק את הפיגועים בחו"ל (אבל לא בארץ). הוא גורש אישית מסוריה. הוא חתם על ההסכם עם חוסיין. שאויביו הגדירוהו כהסכסכניעה מביש. אך הכיר ב"כל החלטות האו"ם", ובכללן ההחלטה 242 (ביחוד, אך לא בנפרד). הוא הסכים למישלחת ירדנית-פלסטינית ומינה שני אנשים שאינם חברי אש"ף למשא ומתן המוקדם.

אבונידאל ניסה עשרות פעמים לרצחו, והרג כמה מעוזריו הנאמנים, וביניהם עיצאם אל-סרסאוי.

הוא נשאר בלי בסיס טריטוריאלי. השיעים, בעזרת סוריה וישראל, איימו להשמיר את מחנות-הפליטים בלבנון. על מאות אלפי יושביהם.

מה השיג ערפאת בתמורה? לא כלום.

לא הרבה. לא מעט. לא מעט-מזער. לא כלום.

יש להבין זאת היטב. כדי לתפוס מה קרה השבוע באלג'יר. בגלל מהלכי-השלום של ערפאת היו פילוגים בשורות אש"ף.

ובגלל פילוגים אלה אמרו ישראל וארצות-הברית: אין עוד צורך להתחשב בו. אש"ף מחוסל. וושינגטון וירושלים לא עשו את התווזה הקטנה ביותר לעבר הורם המתון באש"ף. הוא הוחרם. נמשכה המלחמה בו כים, ביבשה ובאוויר. חיליהם הישראלי עצר בלב ים את הלוחמים הפלסטיניים, שמיהרו ללבנון כדי להגן על מחנותיהם ומישפחותיהם. נאמני אש"ף (אש"ף המתון) נעצרו או גורשו בגדה וברצועה. ארצות-הברית וישראל הטילו על אש"ף חרם פוליטי טוטאלי. חוסיין ניתק את יחסיו עימו. וקבר את ההסכם שעבורו שולם מחיר כה יקר. פרס חוקק חוק ההופך כל דרישה פוליטית עם אש"ף לפשע פלילי.

המסקנה היתה בלתי-נמנעת: לזרוק את ההסכם לסל, לעשות ויתורים לקבוצות הקיצוניות באש"ף, ולהחזיר לאירגון את הכוח הטמון באחדות.

זה קרה עכשיו. אש"ף ה"גמור", ה"מחוסל", עומד לפתע שוב במרכז העולם הערבי, במקדש תשומת-הלב הבינלאומית.

האמריקאים הצליחו לדחוף את האירגון כולו לידי ברית המועצות, שאירגנה את הסולחה הפנימית, ושחזרה במהלך זה למרכז הבימה במרחב.

יוזמת-השלום של חוסיין מתה.

פרס מצהיר ש"אש"ף הוציא את עצמו מתהליך-השלום". אבל בלי אש"ף, תהליך-השלום הוא בדיחה.

ל זה היה צפוי. אמרנו זאת פעמים בלא-ספור מעל עמודים אלה. לא היה צורך להיות גאון כדי להבין זאת. היתה דרושה רק הנכונות לפקוח את העיניים ולראות.

ההשלכות הפנימיות הן חמורות.

כדי "ללכת אל העם" ולנצח, וזקוק פרס להישג גדול ולעניין משכנע. אין לו, ולא יהיו לו.

חוסיין לא יילך בלי אש"ף. אין פלסטינים שיעלו בניגוד לקו של אש"ף. הסובייטים נחלו זה עתה באלג'יר הישג כביר. והם לא יקלקלו אותו במחוות דרמטיות כלפי פרס.

לא היה שום דבר ומלהיך שיעזור את הציבור, שישכנע אותו לעבור מן הליכוד למערב. והרי זה הדבר היחיד החשוב בחיות הפנימית.

יריביו של פרס טוענים שהוא מרמה את הציבור. אבל הוא מרמה רק את עצמו.

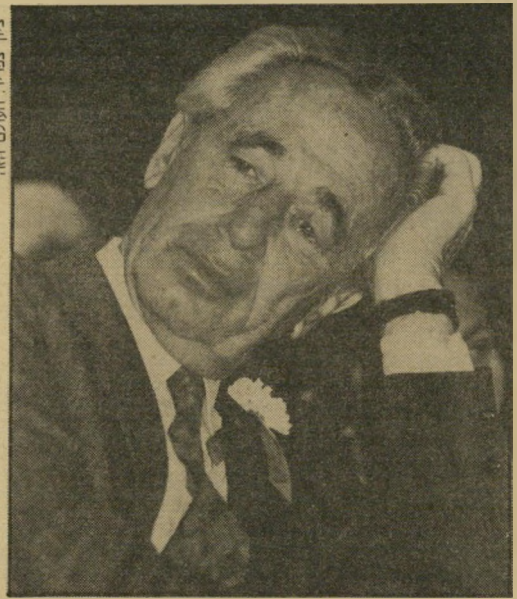
הקונסנזוס הבינלאומי אומר: ישראל ריבונית ובטוחה בגבולות 1967, מדינה פלסטינית בגדה וברצועה (עצמאית או במסגרת של קונפדרציה עם ירדן). ירושלים מאוחדת שחלקה המזרחי יהיה תחת ריבונות ערבית. משאומתן עם אש"ף כנציגו של העם הפלסטיני.

מי שאינו מסכים לכך בשום סנים ואופן, לא לאלתר ולא בשלבים, אין לו מה לחפש בוועידה בינלאומית. כי אז תופיע ישראל בוועידה כסרבנית-השלום.

אבל יכול להחלט להיות ששימעון פרס פיקח הרבה יותר מכפי שזה נראה.

יתכן מאוד שפרס אומר לעצמו: אייפאשר למכור את השלום לעי-ישראל, אחרי 20 שנות כיבוש. צריכים להוביל אותו אל השלום צעד אחרי צעד. צריכים להוביל אותו באף.

בתחבולות תעשה לך שלום.

פרס: בתחבולות תעשה לך שלום?

צריכים לדבר על חוסיין. שהוא פופולרי. וצריכים לגרף את אש"ף. שאינו פופולרי. צריכים להעמיד פנים כאילו תיתכן ועידה בינלאומית שתהיה רק "מיטריה". צריכים לדבר על "פלסטינים מתונים ביהודה ושומרון", בשעה שיצחק רבין מגרש אותם.

כלומר: כל זה הוא תרגיל-הונאה גדול, למען מטרה טובה. השלום מקרש את האמצעים.

האם זה פסול?

לא דווקא. כבר היו דברים מעולם. שארל דה-גול רימה את העם הצרפתי, הגיע לשלטון כגיבור הימין הלאומי ואחר-כך עשה שלום עם הפל"ן (ומהדורה האלג'ירית של אש"ף, שהיתה הרבה יותר אכזרית).

ריצ'רד ניקסון גידף כל ימיו את הקומוניסטים, והפך זאת לקאריירה, ואחר-כך עשה שלום עם האומה הקומוניסטית הגדולה ביותר בעולם — סין.

יש רק בעיה אחת: ישראל אינה צרפת, ואינה ארצות-הברית. שימעון פרס אינו שארל דה-גול, ואברשה טמיר איננו הנרי קיסנינג'ר.

יהיה להסתכל בשימעון פרס בהופעתו האחרונה בתוכנית מוקד, כדי להגיע למסקנה פשוטה:

את הסחורה הזאת אייפאשר למכור.

פרס התפתל והתנצל, תירץ והתפרץ. אבל הוא לא שיכנע. רעיון הזקוק להתנצלויות כה רבות, לתירווצים כה מסתלים, לא ימשוך את ההמונים.

יתכן כי הציבור הרחב אינו יכול לעקוב אחר כל המהלכים המסוככים הדרושים לביצוע מיבצע מדיני. אך לציבור יש חוש כריא מאוד לגבי כנותה של גישה, לגבי שלמותה של דרך, לגבי ישרו של מנהיג.

אני מאמין כי הציבור היה מפתיע את כל הפוליטיקאים והיה מתרומם לגובה השעה, אילו קם כיום מנהיג כריזמטי, בעל שיכנוע פנימי עמוק, והיה אומר: רבותי, דרוש לנו שלום. לשלום יש מחיר, ועלינו להחליט שלם אותו. את השלום עושים עם אויב, ורק האויב עצמו יקבע על מנהיגיו. לכן הבה נפתח במשא ומתן עם אש"ף, ונדרב על החזרת השטחים — כן, כל השטחים! — תמורת שלום מלא, שיבטיח את ביטחוננו, שיפתח לפנינו את המרחב העצום שמסביבנו, שיחזיר לנו את האידילים והמוסר של ימי-הראשית שלנו.

יש לנו בעיה עם אש"ף. יותר נכון: יש לנו בעיה עם עצמו. כאשר אש"ף מאמץ לעצמו קו פרגמטי, ומוכן לפשרה היסטורית, גורם הדבר בהכרח לפילוג בשורותיו.

אז אומרים אצלנו: אש"ף חלש. הוא מסולג. הוא נגמר, אין טעם לדבר איתו.

כאשר אש"ף נוכח לדעת שהקו הפשרני אינו גושא שום פרי, ואך הגביר את סירובה של ישראל לשאת ולתת עימו, הוא מאחד מחדש את שורותיו וחוזר לקו קשה יותר.

אז אומרים אצלנו: אש"ף קיצוני. עם אש"ף קיצוני אייפאשר לנהל משאומתן. אין טעם לדבר איתו.

בשני השלבים, המסקנה היא אחידה: אין לדבר עם אש"ף. הצרה היא שלא יתכן שום שלום, וגם לא שום התקרמות לקראת שלום, בלי אש"ף.

המסקנה: אין שלום, לא יהיה שלום, כל הדיבורים על שלום הם פיתסות-ריבצים.

זוהי התורה כולה על רגל אחת.

אחד הדוברים הראשיים הוא עכשיו שימעון פרס.

קשה לדעת אם הוא מאמין במה שהוא מדבר, או לא. בשני המקרים, המסקנות הן עגומות.

אם הוא מאמין, הרי הוא חי על כוכב אחר. לא על הירח, כי אל הירח אפשר להגיע. אולי על המאדים, אולי על שבתאי.

הוא מספר לנו כי הגדהנה עומד המלך חוסיין לעשות שלום. יש לפרס ידיעות לגמרי-לגמרי סודיות, שאף אחד מאיתנו אינו יודע אותן, ולפיהן זה עומד לקרות אוטוטי.

כל מה שדרוש הוא טכס חריפעי של מיטריה בינלאומית. יתכנסו נציגי המעצמות הגדולות, ישאו נאומים, ויילכו הביתה. ואז יבוא המלך חוסיין, כמרץ מחודש, ויעשה את השלום המיוחל.

בלי אש"ף. בלי מדינה פלסטינית. מבלי לדרוש את נסיגת ישראל מהשטחים הכבושים. מבלי לדרוש את קורשי-האיסלאם ואת מיורח ירושלים.

הוא יעשה מה שסירב לעשות בעקשנות עילאית במשך 20 שנה. למה? ככה. העולם השתנה. יש גלאונסט בעמאן.

עם כל הכבוד, אין בתחזית זו אף לא מילה רצינית אחת.

ברשותו האדיבה של ראשיה-הממשלה שימעון פרס (ועל כך אני ממשיך להורות לו מקרב-לב) כיליתי לפני שנה שבוע בירדן. ריביתי שם עם מאות אנשים, מכל הסוגים והדרגים.

דבר אחד הובהר לי מעל לכל ספק: המלך חוסיין לא יעשה דבר וחצי-דבר ורבע-דבר לקראת השלום בלי אש"ף.

לא מפני שאינו רוצה. יתכן שהיה רוצה, אילו זה היה אפשרי. ולא מפני שהוא אוהב את אש"ף. הוא שונא אותו.

אלא מפני שזה בלתי אפשרי. לא מבחינה פנימית, ולא מבחינה חיצונית. לא מבחינה כלכלית, ולא מבחינה ביטחונית. אייפאשר, די להעיק מבט חטוף במפת ירדן, ובהרכב הרכמי-גראפיה שלה.

האם אומר חוסיין לפרס משהו אחר? אני מפקפק בכך. ואם הוא אומר לו משהו אחר, הרי הוא משלה אותו. אולי כדי להעלות אותו על דרך חדשה, מתוך תיקווה שאחר-כך יגיע פרס עצמו אל המסקנות הנכונות.

חוסיין לא יילך לשלום לבדו, וגם לא בחברת "פלסטינים מתונים ביהודה ושומרון", הקיימים רק בדמיונו של פרס.

אין בשטחים הכבושים אף אישי-ציבור פלסטיני אחד שהיה נתן את ידו למהלך כזה.

גם לא-תומכי-ירדן, המככבים בתיקשורת הישראלית. אלה תומכים בברית בין חוסיין וערפאת. אך הם לא יילכו עם חוסיין בלי ערפאת. הדבר כלל לא יעלה על דעתם, כי פירוש הדבר התאבדות ציבורית.

אין הם חוששים מפני רצח. הם יורעים, שאילו נהגו כך, איש לא היה מדבר איתם למחרת היום — לא נשותיהם, לא בניהם ובנותיהם, לא שכניהם. הם היו משולים כמתים מבחינה ציבורית.

זוהי האמת הפשוטה: הרוב המכריע של האוכלוסיה ביהודה ושומרון, ובגדה המערבית, אינו רוצה שלום עם אש"ף. מיעוט זעיר תומך בקנאות האיסלאמית.

וא הדין לגבי הוועידה הבינלאומית.

מי שמאמין שהמשטח הגדולים יבואו לטכס ריק מתוכן, ואחר כך יילכו הביתה — יכול גם להאמין שהמשמש מסתובבת סביב כדור-הארץ.

מיטריה מגינה מפני הגשם. ואולי מפני השמש. אבל עוד לא המציאו מיטריה שתגן מפני המציאות.

ועידה בינלאומית תיתן תוקף לקונסנזוס הבינלאומי. אם לא בדרך של כפייה צבאית וכלכלית, הרי בדרך של לחץ מוסרי של דעת-הקהל העולמית.

מאת אורי אבנרי

השגריר המצרי חוגג עם בלונדית מטופחת וח"כ מאיר שיטרית עוטה גלביה מסורתית

רה"ב. לשעבר מלהקת סקסטה וכיום מארבע לב אדום, ילדה השבוע בן, עידו. הלידה היתה מהירה וקלה. מישקל: יותר משלושה קילו. הילד ישא את שםיהמשפחה של האם וגם של

■ אחרי שהשר גידעון פת אמר שהוא מתנגד להצגת שיר הבטלנים באירוויון, התבקש יצחק מודעי להגיב על כך בתוכניתהרדיו מסיבת עיתון נאים. "ברצוני לדעת ממתי ה-

בחג: זאת מימונה על האוכל, זאת מימונה על השתיה..." ■ **מנחם זילברמן** נהג להקליט כל הופעה שלו בתוכניתהיחיד שלו, שהוא קורא לה ערב בלי אשתי. הסיבה: בכל

כי אינו מוטרד מכך שתוארו יושבראש נשיאות הוועידה — ניטל ממנו. להיפך, הוא חש כי מעמסה כבדה הוסרה ממנו. ■ **מוחמד בסיוני**, שגריר מצריים בישראל, הגיע בגפו ל-

■ מסיבה לכבוד הרמטכ"ל היוצא והרמטכ"ל הנכנס התקיימה ביום הרביעי האחרון בי אחד מאולמות התעשייה האווירית. מלבד אלופי המטה הכללי היו שם גם ראש השב"כ וראש

משה לוי הרמטכ"ל היוצא של צה"ל (בתמונה למעלה) צולם על רקע קיר שעליו תלויות תמונותיהם של כל הרמטכ"לים לשעבר. הקיר נמצא בכניסה ללישכת הרמטכ"ל במשרד הביטחון בתל אביב. לוי הוא הרמטכ"ל הבא. שתמונתו תיתלה עתה על קיר זה. על הקיר תמונותיהם של 11 רמטכ"לים; מימין: יעקב דורי, הרמטכ"ל הראשון (תמונתו אינה נראית), יגאל ידין, מרדכי מקלף, משה דיין, חיים לסקוב, צבי צור (מאחורי גבו של לוי); למטה מימין: יצחק רבין (אינו נראה), חיים ברלב, דויד אלעזר, מרדכי גור ורפאל איתן (מאחורי גבו של לוי). בתצלום מימין: הרמטכ"ל החדש, ה-13 במספר, דן שומרון — כשגבו למצלמה — ממתין במיגרסהמיסדרים עד שמשה לוי יגמור לסקור את המיסדר. על כותפותיו, דרגות רב-אלוף.

האב, שהוא צעיר מרותי, ונמצא עתה בהליכיגירושין מאשתו הראשונה.

שר פת מבין בדברים האלה. אמר מודעי.

הופעה צצות בריחות. שאותן הוא מאלתר בצורה ספונטנית, תוך כדי שיחה עם הקהל. "בדיחות זה רכוש" הוא אומר, "חבל שיילכו לאיבוד".

■ הדוגמנית קארין דוני סקי הופיעה בשבוע שעבר בתי צוגת-אופנה של שמלות ערביות עתיקות במזרח-ירושלים. בעל חנות-האופנה והמארגן, אבנר סלים, החליט לקשט את המקום בשטיח ערבי עתיק, וכאשר תלה אותו, ספגה דונסקי מנה הגונה של אבק. כיוון שהיא אלרגית לאבק, וממש מפחדת מפניו, היא

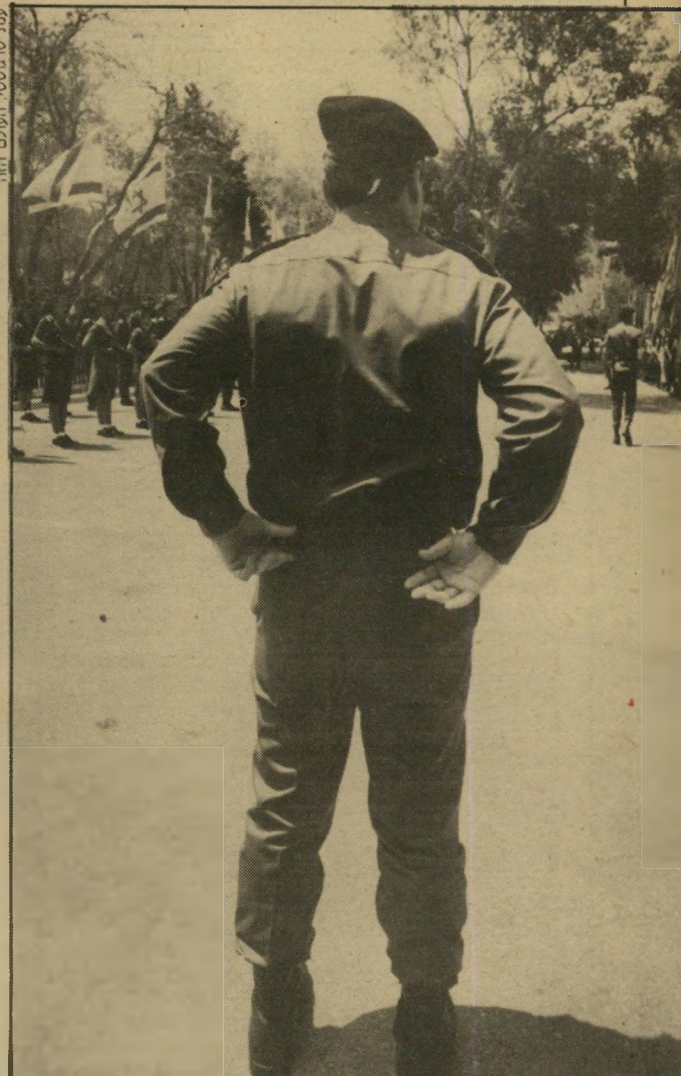
■ צבי רימון, לשעבר עיר תונאי ואיש גליצה"ל, וכיום יועצתיקשורת, היה בימי שרותו הצבאי כתב של במחנה נח"ל. השבוע הסתובב מכסוט, כיוון שכנו, גיא (18), התקבל ככתב צבאי של ביטאון חיל-האוויר. אגב, כשהתבקש הבן להכין כתבתניסיון, הוא לא פנה אל אביו בבקשה לעזרה.

■ במיכעז התרמז-דם בכניסת, שערך מגן-דויד-אדום, הייתה לחבריהכנסת בנימין (פר"ר) "בן-אליעזר הברקה: תבי רקו טוב את דם הח"כים", אמר לאנשי מד"א, "תוודאו שאין להם איידס, כי כל הזמן דופקים פה אחד את השני".

■ הזמרת רותי בראבי

יוסף הריש היועץ המיטשטי לממשלה, ישב בין המכובדים בכנס המיטשטנים שהתקיים ביום החמישי ב.ה.יכל-התרבות. לפתע נכנס לאולם שר-המיטשטנים, אברהם שריר, בני גוד לפירסומים אודות היחסים הרעועים בין השניים. ניגש בכוד-השר אל היועץ ולחץ את ידו בהפגנותיות.

שימחה. לשאלות הנוכחים היכן נגואה, רעייתו, השיב: "היא בקאהיר". במקומה סבב עם אשה בלונדית מטופחת. היתה זו ידידתה הטובה ביותר של נגואה, האופנאית שושנה בן-צור.

המוסד. יצחק רבין בירך את משה לוי ואת דן שומרון ואחר-כך התייחס אל בנות-הזוג. אמר מילות הערכה על האשה שגשגאת בבית. הוא העניק מתנה ללוי — חרב מתקופת הברונזה. "זה אמנם לא נשק משרדה-הקרב העתידי..." אמר שר הביטחון. ללא רבין בירכה את רעייתו של משה לוי, ונתנה לה מתנה — טבעת בסגנון התקופה הרומאית. הזמרת אביבה

■ בסיוני נשאל שוב ושוב האם הוא נוסע להצגת האופרה אאידה, לכבוד שנת ה-100 לפתיחתה של תעלת-סואץ. השגריר המצרי השיב בצער: "כולם נוסעים. רק אני לא..."

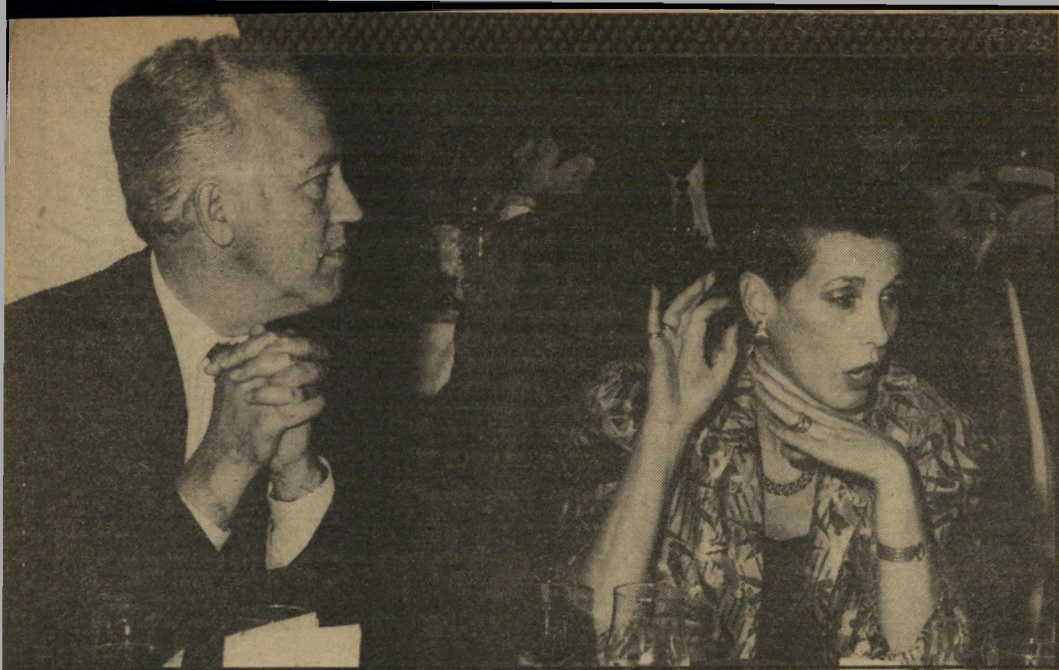
הר שרה בליווי גיטארה, ובחלק מהשירים הצטרפו אליה הנוכחים בקול גדול. אחרי המסיבה חזר מושה וחצי לקיבוץ, ודן שומרון הלך לעקוב אחרי התיקפת מסוקיהקרב של חיל-האוויר על בסיס פלסטיני.

■ גם נציגי המיטשטרה פקרו את בית-שיטרת. ניצב-מיטשטנה אסף חפין הפגין התעניינות חביבה בנוכחים. בעיקר בנוכחות, גם תת-ניצב שימרון סביר סבב בין המוזמנים, וענה בחביבות רבה לכל מי שדרש בשלומו של אחיו, רפי סוויסה.

■ אורחים רבים ומוכרים פקרו ביום השני כלילה בשבוע שעבר את ביתם החדש של מאיר ורות שיטרית ביבנה. הה"כ ואשתו קיבלו את אורחיהם — הוא בחליפה גזורה-היטב ו-אילו היא בשימלת-כתפיות זוהרת ומנצנצת בלבן — בפתח ביתם. בהמשך הערב עטה שיטירית גלביה מסורתית, והצליף בענף ירוק-עלים על כל העובדים ושבים.

■ היחידים בין החוגגים בבית-שטרית שהעזו להתעניין בקול רם במקור השם "מימונה" היה עורך ידיעות אחרונות, דב יודקובסקי. לא נמצא בקירבתו אדם שיידע להשיב לו תשובה שלמה. אולם השר משה קצב ניסה: "אחד הפירושים לכך קי שור ברמב"ם (רבי משה ברמיי-מון). חוץ מזה? נו באמת, אל תסבכו אותי..."

■ אחד האורחים בבית-שיטירית, אשר משה קצב, שהגיע עם גילה אשתו, נראה כאילו אכן כבדה נגולה מעל ליבו. קצב, שהפך כוכב תנועת-החרות בי עיקבות ועידתה האחרונה, סיפר

נלה יעקובי הופיעה במצב־רוח מרומם עם בעלה, השר גד יעקובי, לאירוע שערך ליאון תמון במלון "דניאל" לכבוד סיום חגיגות המימונה. השניים יצאו מביתם אחרי גמר "השבעה" על מות אמו של יעקובי. בין המוזמנים לאותו אירוע נוצץ היו עורך "מעריב", עידו דיסנצ'יק (למטה, בחליפה הבהירה) ומנכ"ל "ידיעות אחרונות" ארנון ("נוני") מוזס. השניים הושבו זה לצידו של זה, בילו את הערב המייגע בחיוכים, כאילו אין מדובר בשני עיתונאים מתחרים, שביניהם שררה בעבר שינאה.

לסין באותו הערב, גבר קול-הבס של אפלכאום.

■ **ביקשתי מליאון תמון** שישתתף בערב החגיגי שאני מארגן לכבוד תנועת ביחד. ואילו הוא החליט לתרום את הערב כולו במלון דניאל הנמצא בבעלותו. כך התפעל סם בכך שטרית, יושב־ראש התנועה, במהלך הערב החגיגי שנערך ביום הרביעי בנוכחות שר־החוזק שימחון פרס, השרים גד יעקובי, אברהם שריר, חיים קרסו, שושנה ארבל־אלמחלינו, חברי הכנסת מאיר שטרית, שימחה ריניץ, אהרן אברהם־צירא ויפיים ויפות לרוב.

■ **רבים תמזו מיה האשה** מסולסלת־השיער, שישבה לצד רז של אברהם שריר, הדיוע בנא מנותו לרעייתו ריבקה. רק מי שהעז להתקרב — נרגעו. היתה זאת ריבקה שריר עצמה, שסיל־סלה את שיערה ובקושי רב היה אפשר להכירה.

■ **אורח־הכבוד של האירוע**, שימחון פרס, התאחר מכיוון ש־התארח באותו הערב במישרן מוקד בסלחיוזיה. משעלה אל הבימה לבדך את הסועדים והסר עדות, סעה ואמר דברים בשבחה של תנועת "יחד", ולא "ביחד", כפי שהיה צריך לאמר. הנוכחים תיקנו אותו כמה פעמים, עד שהעניין מצא חן בעיניו והוא הוסיף לסעוד: "כך לפחות אני שומע מקהלה, ובטוח שאתם מקשיבים..."

■ **דפנה ברק ונעמי רזן**

ליס, פאב פופולרי, עם חברי הכנסת לשעבר יעקב גיל, פלג רזי וידידים אחרים. החבורה חגיגה ושרה שירי ארץ־ישראל עד השעות הקטנות של הלילה. כי קירבתם ניצבו כמה צעירות והתבוננו בחוגגים בסקרנות גלויה, מלווה בהתלחשויות. משסתיי מה השמחה, בשעת־בוקר מוקדמת, וכצ'לה נבלע במכונית־היד ושאר אביזרי־יוקרה, קפצה אחת הצעירות בהתלהבות: "אמרתי לכן! אמרתי לכן! שהוא איזה חבר־כנסת־משהו, משהו חשוב!"

■ **יעקב נימרודי** התכונן לנסוע לחו"ל עם ריבקה אשתו וסמדר בתו. ברגע האחרון אירע אסון במישפחתם — קרובת־מישפחה נפטרה ממחלת־הסרטן. הנסיעה בוטלה ונימרודי נשאר, לפי שעה, בארץ.

■ **מאסון** — לשימחה, מישפחת נימרודי מתכוננת לטקס נישואיה של סמדר (מדי) עם צעיר חיפאי. הטקס ייערך בבית־הלבן בסביון, שם מתגוררת מישפחת נימרודי ארעית, וכעת שוקדים על רשימת־המוזמנים.

■ **תחרות סמויה** אבל בריאה התקיימה בין דן בן־אמון ל־בין בועז אפלכאום בעת ש־השניים חזו בהצגה מקס ומוז־ריץ. הם התמוגגו בקול גדול מהבדיחות שבהצגה, והקהל עקב אחרי השניים לא פחות מאשר אחרי הנעשה על הבימה. ככל זאת, קבעו הנוכחים בבית־

פיתרון מקורי: הוא הופיע עם קבוצת־חברים בתום המישחק, והיה בין האורחים האחרונים ב־שימחה. לעומתם, נפקד מקומם של כמה מוזמנים, שהופיעו ב־שמחות הקודמות של מישפחת זכאי.

■ **כ־עז, המכונה "כצ'לה"**, הגיע לבית־האדום שבירושלם

■ **הציירת רות סייגין** פתחה תערוכה ביום החמישי בני־לריה תל־אביבית. בין הפרצופים המוכרים, הפוקדים אירועים מסוג זה, בלטה חברת־הכנסת שרה דרורן, חברתה הקרובה של כלת־השימחה, דרורן, הצר לעת עדיין, והנשענת על מקל־הליכה כתוצאה משבר ברגלה, סיפרה כי ויתרה על ראיון בגלל צה"ל למען חברתה. היא זומנה להתראיין בתחנה הצבאית באותו הערב, ומפאת לחץ־הזמן ורגלה הבלתי־בריאה, הכינה כי לא תוכל לרקוד על שתי החתונות ותאלץ לוותר על אחת מהן. היא ויתרה על הראיון — ויתור בלתי־שיגורי לגבי פוליטיקאית ותיקה.

התעצבנה, והגיבה בקללה ער־בית עסיסית, מאוד לא־אופייני לרונסקי המאור־מנומסת־מיד. בעל החנות יצא החוצה נעלב, קארין הודיעה שהיא לא תופיע בתצוגה, אבל בסוף נערכה סול־חה: הדוגמנית ניגשה אליו, ביקשה סליחה, הסבירה את הרגישות שלה לאבק וחתמה עם חיבוק ונשיקה. אברסלים נרגעו.

■ **הופעתה של הזמרת אסתר נתיבי־שניסקי** בתוכנית־הטל־וויזיה ממני, בפארודיה על זמרי הקרנאל־אירופיז, הביאה לה לא רק מחמאות מכל עבר, אלא גם תועלת מעשית: היא מבוקשת עתה להופעות הרבה יותר מאשר לפני התוכנית. היא אפילו מעזה

בנימין נתניהו הגיע לארץ לסיבוב הופעות בן כמה ימים. נתניהו לא ביזבז דקה מזמנו לריק. בקצב אמרקאי אופייני פגש בשרים ובחבר־כנסת מובילים במפלגתו, חרות, וביניהם משה קצב ומאיר שיטרית. בעיתונאים ובשאר בעלי־השפעה, גם את מסיבת־המימונה בביתם של רות ומאיר שיטרית ביכנה ניצל לעסקים. בין השאר הסתדרד (בתמונה) עם אילנה בינשטוק היפה, שהיא ידימינו של השר משה ארנס.

■ **יחזקאל זכאי**, מנכ"ל מקורות, ורעייתו החגיגית טור־בה יכולים היו להיווכח מיהם החברים האמיתיים שלהם. היה זה כנישואי כתם, איריס, כאותו הערב התקיים מישחק־כדורסל, והשניים יכולים היו להעריך מי מכין תכריזם העדיף לצפות ב־מישחק בטלוויזיה, ומי בכל זאת הגיע לשמוח בשימחתם. השרה חוככת־הכדורסל שושנה ארבל־אלמחלינו הפגינה חביבות והופיעה בבית־העם במושב אורה, שם נערכה החתונה. סגן השר אברהם כץ־עז מצא

לבקש מחיר כפול, ומקבלת אותו.

■ **המדריך המסוגל של האמנים**, בידור ובמה, יצא בימים אלה, באיחור של חודשיים, זאת בגלל המאמצים לערוך את הד כתובות ומיספריה־טלפון של האמנים, שחלקם נוהג לשנות כתובות לעיתים קרובות. במשך תשע השנים האחרונות היה הד מדריך הזה בלעדי בשוק, אבל השנה צפוי לו מתחרה: מישרד הוצאה־לאור בשם סער פירסור מאים מתכוון להוציא לאור בחודשים הקרובים מדריך רומה, שייקרא שנתון האמנים.

■ **הזמר משה הילל** שהה כשנה האחרונה בארצות־הברית, שם הופיע במסעונים שונים. אשתו, שרית, רצתה להצטרף אליו עם שני הבנים, אבל הצליח להשיג ויזה רק עבור עצמה, לא עבור הילדים. לפני חודש הודיע לה משה שהוא יגיע לארץ לפסח וליום־העצמאות, ושרית, ביוממה, הודיעה זאת למארגנים שנים, וערכה לבעל לוח־הפ־עות לחגים. בינתיים השיג הילל רישיון־עבודה באמריקה, ועכשיו כל המישפחה יכולה להצטרף אליו. שרית אומרת שהיא תעשה ניסיון בתקופת החופש הגדול, ואם יהיה לה טוב באמריקה — הם ישארו שם שנה שנתיים.

■ **במופע השירותים**, ש־התקיים ביום החמישי, אמנם ש־תפזו זמרים מהשרה הראשונה, אולם את ההצגה יגנוב מהל מחלקת־הבידור של הטלוויזיה, רסי גינת. בקולו העבה יזמר שיר אחד, שיקצור תשובות, וירסי הדרן, יודע־דבר יודעים שההדרן הוכן מראש, שכן צפה מי שצפה להצלחתו של גינת.

איך להשיג דירה

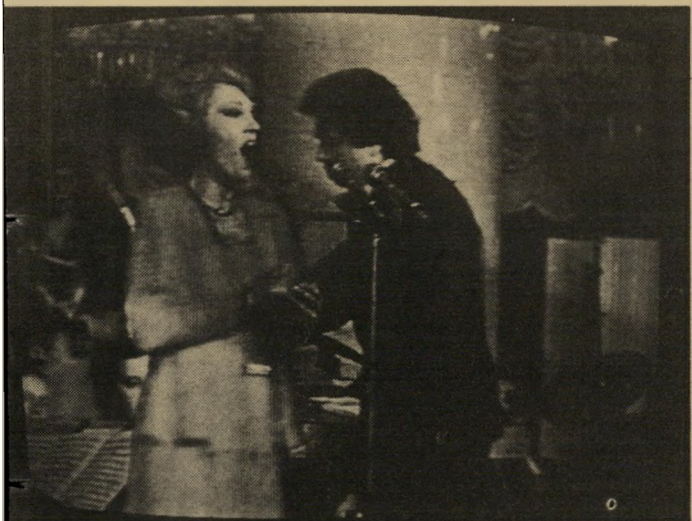
קרולין לנגפורד
יש איפה לגור

רה לפני חודש בכאב, וזה באמת לא מגיע לי. אני בחורה שקטה, אחראית, הגונה ונימוסית!" על הבעיה הזאת של חוסר־אפשרות למצוא דירה סיפרה קרולין ימים אחדים לפני שהיא ואסי דיין החליטו לחזור אחד אל השני. עכשיו כבר יש לה דירה — הדירה שלו ברמת־גן. "אנחנו ביחד", אומרת קרולין, "ביחד כאילו לא קרה שום דבר".

ומה בקשר לבעיות ביניהם. למכות שהיא חטפה ממנו? קרולין: "בכל דבר יש שני אשמים!"

„צריכים לשבור את המיתוס הטוען כי עולי ברית המועצות הם ימניים. אחראית לכן קבוצה קטנה של אנשי דרוח מתוסכלים!“

רוסטלגיה

ישיר ממוסקבה יש בארץ כ-200 צלחות-לוויין, שקולטות שידורי הטלוויזיה הסובייטית. הזמרת נקלטה בקריית-שרת. היישר ממוסקבה, בבית עולים חדשים.

אותם לפתוחים יותר ובהכרח יטו אותם לכיוון המרכז והשמאל. עוזי נרקיס, יו"ר המחלקה להתאחד רויות עולים במפלגת העבודה: „אכן, בימיעיו של מפלגת העבודה נוט לים חלק עולים מברית המועצות. שיעור השתתפותם גדול יותר מזה של הבנים להתווכח, וכמעט כל נושא פוליטי מעורר בהם עניין ומגרה אותם למחשבה.“

אפילו רק"ח, המוקצה מחמת מיאוס בעיני העולים בשנותיהם הראשונות בארץ, טוענת שהיא זוכה לעדנה בקרב עולי ברית המועצות. „רבים מצטרפים אלינו, בעיקר אלה שאינם מרוצים מהחיים בארץ“, אומר עוזי בורשטיין, דובר רק"ח. על כל פנים, לזו הדרך, עיתון המפלגה, יש כפיל רוסי חדש, וברק"ח, כמו במפ"ם, מתפלאים מתפוצתו הגדולה.

לי מיספרי התפוצה של הירחון פר רום. אומר ברוך שינקרויט, מקיבוץ נגבה. שינקרויט, שעלה לארץ מלנינגרד ב-1974, הצטרף אחרי שלוש שנים לקיבוץ נגבה כחבר בגרעין של יוצאי ברית המועצות. היום נותרו בנגבה רק שישה חברים מהגרעין ההוא. בכל רח"ב הארץ יש כמה עשרות קיבוצים שבהם עולים מברית המועצות. לפני חמש שנים, בנסיון לחבב את מפ"ם על העולים מברית המועצות, ציא שינקרויט ירחון בשפה הרוסית כי שם פורום. הנסיון גווע מייד בתחילתו. העולים נותרו ארישים נוכח מאמצי מפ"ם וירחונה.

שינקרויט: „לאחרונה החלו במפ"ם לשוב ולהתעניין בעולים הרוסים; והם עולים, מצידם, שוב אינם ארישים לנס יונות החיזור האלה. גריגורי כנוביץ, מקיבוץ סאסא, ואני הקמנו בקיבוץ הדר

מאסיבי מגורמים מסוימים בחוץ לארץ כדי להשתלט על כלליהם של רת וליצור את הרושם שכל העולים מברית המועצות הם ימניים-קיצוניים. „צריך לבדוק מי מממן אותם. יוסף מנדלביץ ויולי שטרן, מנהיגי הקבוצה, מסתובבים בכל העולם, מנהלים תעמולה קולנית, מארגנים מסיבות-עיתונאיים מפוארות ומדפיסים כרזות יקרות. מי שתומך להם מיליוני דולרים בכל שנה עושה את זה כדי שהישראלים יתנגדו לעליה מברית המועצות ולחיי דרוש הקשרים עם ברית המועצות.“

גם מעורבותה הרבה של תנועת החירות בכל הקשור לעליה מברית המועצות יצרה את הדימוי הימני של העולים האלה.

שרי חירות בממשלת הליכוד הלי אומי של גולדה מאיר, מנחם בגין וחיים לנדא, השפיעו הרבה על הקו המיליטנטי האנטי-סובייטי בכל הנוגע לעליה הרוסית. גישתם זו עוררה גלים של אהדה אצל חלק קטן ורעשני מהעולים. חירות אף השקיעה אנרגיה רבה כי קליטתם של העולים בשורות המיפ"לגה ובמעגל הרחב של אוהדיה. יצחק שמיר, ראש הממשלה, עמד בראשית שנות ה-80 בראש מחלקת האירגון של תנועת החירות. בתוקף תפקידו, ועלי הנחיתו של בגין, עסק שמיר בעבודתה האינטנסיבית בקרב העליה הרוסית. סייע לו סגן יו"ר הכנסת מטעם חירות, בן-ציון קשת.

חירות עשתה לניצול הפוטנציאל האלקטורלי של העליה הסובייטית גם באמצעות סיעתה בהסדרות הציונית — ברית חירות הצה"ר. ועידת בריסל למען יהודי ברית המועצות, שבה נטל בגין חלק, היתה שיאה של הפעילות הזו.

אך היום גם ראשי חירות שוב אינם מאמינים באשליה שהם היו ממטפחים. לכן דורש שמיר שהטיפול ביהודי ברית המועצות יופקד בידי משה ארנס ולא בידי שר הקליטה, יעקב צור, שי הוא איש מפלגת העבודה.

ימינה ימינה, שמאלה שמאל

רני בלון, מנהל מרכז קליטה בלוד, עלה מליטא ב-1971: „מי שטוען שעולי ברית המועצות ימניים פשוט אינו מכיר את העליה הזו. הרוב הדומם נוטה להצביע למערך. סקר שנערך בבחירות האחרונות בקריית שרת, בחולון, שכונה המאוכלסת בעולי ברית המועצות רבים, מגלה כי רוב יחסי של 40 אחוזים הצביע למערך. שאר הקולות פוזרו בין מפלגות שר נות.“

„נכון, בשנותיהם הראשונות בארץ נטו העולים ימינה; אם בגלל החינוך הסובייטי, שהוא חינוך מכסימליסטי, טוטאלי, ואם בגלל רתיעתם מכל מה שנושא אופי סוציאליסטי. אך לאט לאט, מתוך הכרת החיים בארץ, מוצאים גם העולים את האזיון הפוליטי ומצביעים עבור המפלגה שנראית להם כהולמת ביותר את המציאות הישראלית.“

„התפלגותם הפוליטית וזה לזו של יתר הישראלים, בשינוי אחד: במקום שני, אחרי המערך, נמצאת התחיה, והי ליכוד רק במקום שלישי.“

„אני בעצמי התפלאתי, כשהתברר

„צלחת רוסיית“ הפרופסור אשר זבסקי (בתצלום: מצביע על הצלחת המותקנת על גג ביתו שבקריית-שרת. חולון). 10 שנים בארץ ועדיין אינו שולט בשפה העברית.

ששמה, נניח, צמרת-רוסיה — 1200 מרענים, 4000 רופאים, 430 רופאי שיניים, 3840 אחיות, 6000 מורים, 240 משפטים, 2600 אמנים וסופרים, רובם מוסקאים, 12 אלף מהנדסים ואדריכלים, 22 אלף פועלי תעשייה ובניין. בציבור הישראלי הם מצטיירים כל-אומנים יהודים חסרי-פשרות, אך המציאות שונה.

ר"ר מיכאל אגורסקי, סובייטולוג, שעלה ממוסקבה לפני 12 שנים, כועס מאוד. „זהו מיתוס שצריך לשבור אר תו“, הוא אומר. „עולי ברית המועצות אינם ימניים.“

„קבוצה קטנה של כמה מאות אנשי דרוח, שלא הסתגלו לחיי הארץ, ואפילו בעברית אינם שולטים, מקבלת מימון

„מאות יהודים שקיבלו היתרי יציאה אינם יכולים לצאת משם, מחוסר-מקום במטוסים“, דיווחו העיתונים בשלהי 1971. לבסוף הגיעו, כמובן, כל מי שרצו, ופוזרו בכל ערי הארץ. עדיין יש כמה ריכוזים גדולים של עולי ברית המועצות — בבאר-שבע, בקריית-שפרינצק, בקריית-תימן, בנצרת, ברחובות, כי קריית-שרת שבחולון, בשכונת נווה יעקב בירושלים.

אילו היו מקימים עיר אחת, מאוכסנת רק בעולים מברית המועצות, היה גודלה כגודל רמת-גן. מנתוני משרד הקליטה עולה, כי כ-40 אחוזים מתושבי העיר הזאת היו אקדמאים. היו בה, בעיר הרמונית —

ערב נוסטלגיה ערבים כמו זה שצולם במועדון ברוסקה. וגם במועדונים ציבוריים: אוכלים, שותים וודקה ומעלים זיכרונות.

יחסם של העולים אל פעילי-העליה והסירובניקים למיניהם נובע, בדרך-כלל, מהשקפותיהם הפוליטיות. נטייה ימינה מביאה עימה הערצה לפעילי העליה ולרחי הלואמני הנודף מהם. סטייה מהקו הימני גוררת שינוי ביחס אל פעילי-העליה.

בוריס אמרסון, שעלה מריגה לפני 14 שנים, אומר: „יש הרבה ציפיות ובורות ביחס אל הסירובניקים. הרי שם הם עשו את מה שעשו כדי להשיג טובת-הנאה אישית. לבסוף הצליחו ועזבו את ברית המועצות.“

„כאן הם התקבלו בכבוד-מלכים מסיבה פשוטה: הפוליטיקאים מחפשים

ארצי מזכירות פעילה בנושאי יהדות ברית המועצות. לפני חצי שנה חידשנו את הופעת פורום. „להפתעתנו גילינו, כי מספרי התפוצה עולים מדי חודש. הירחון של „נואר-פברואר, לדוגמא, נמכר ב-400 עותקים. במרץ-אפריל מכרונו 1,000 עותקים.“

עולי ברית המועצות שב-עראכוד בות מהליכוד, המצב הכלכלי הגרוע, כתוצאה ממדיניותו של יורם ארידור, המלחמות הבלתי-פוסקות של העולים עם רייד לוי, הן כשרה-שיכון והן כשרי הקליטה, ומילחמת-הלבנון, כל אלה שינו את ריעותיהם המוצקות, הפכו

רפול אינו נמכר בהוצאת „יאר“, המוציאה ספרים ברוסית, האמינו כי אלפי רוסים לאומיים יתגנפו על ספרו של רפאל איתן. למעשה נקנו רק עותקים מעטים.

הישראלית שכוחשת בה ומתסיסה אר-תה, נוספים, כמו תבלין פיקנטי, גם קשרים מימים עברו, ברית-המועצות. אף מי שאינו חבר באיגודים הפוליטיים שומר כנאווה על קשריו הנפשיים עם עירו משכבר, מוכן בכל רגע ללגלג על כל השאר.

המוסקבאים נחשבים למיוחסים, לר-עגים ולניגודים על מיבטאם המשור-נה.

הלנינגרדים לועגים למוסקבאים: המהפכה התחילה אצלנו, בפטרוגרד, ואנחנו יותר מיוחסים. תושבי הערים הגדולות רואים ביושבי ערי-השרה אנשים שתרבותם נחותה, בורים ופרימיטיביים. אלה שמוצאם מהאיזורים שסופחו לברית-המועצות מולזלים ברוסים המקוריים. טוענים כי מאז המהפכה נעצרה התקדמותם התרבותית, וכי קוה 70 שנים הם חיים חיי עוני חומרי ורוחני.

יוצאי האיזורים הרוסיים לועגים למסופחים, רואים בהם יהודים גלותיים שנושאים לשווא את התואר יהודי-רוסיים, שכן אין להם ולא כלום עם רוסיה האמיתית.

כותרות והודמנויות להצטלם בטלוויז-יה, והנה הודמנות טובה להופיע בציבור המהופש ומשחררי-אסירים. רבים מהסירובניקים ופעילי-הע-ליה אינם קולטים נכון את המצב בארץ. הם מרגישים כאן כאילו היו פליטים פוליטיים, נלחמים בטחנות-רוח ומנסים להתפרנס מתהילת-העבר. לעתים קרובות זוהי תהילה מווייפת, שכן רבים מקשטים את עברם בגוד-זאות.

„פעילי העלייה רומים לרכבת הממ-שיכה לנסוע, אבל בעצם אין כבר פסי-רכבת.“ אומר ישראל שמיר, עיתונאי בעל-המישור, שעלה ב-1969 מנבור-סיבירסק. „הם באו לארץ אחרי מאב-קים אמיתיים או מדומים, ופיתאום מצאו עצמם בלי תעסוקה. מה יעשה אחר כמו אנאטולי שצ'רנסקי, אחרי שישב כליכך הרבה שנים בכלא? במה הוא יעבוד? איך יעסיק את עצמו? או הם ממציאים בעיות ונאבקים במקום שאין צורך במילחמות. הרי היהודים שם לא רוצים לעלות. למען מי הם נאבקים?“

רביגוניותה של ההתפלגות הפולי-טית מוצאת את ביטוייה במיספרם הרב

לישראלים נראים כולם כמו שצ'רנסקי (למעלה עם בואו ארצה, עם אשתו אביטל). אולם הוא אופייני רק לחלק קטן מן העולים מברית-המועצות

● אלף — שבועון בעל אופי דתי ימני. מתחרהו של קרוג. בקרוג טוענים, כי למעשה אלף הוא אחד משליחיו של הרבי מלובביץ בארץ, ומנסה להחזיר בתשובה את היהודים הרוסים. העורך: זאב חנאליס.

● נאשה סטרנה (ארצנו) — שייך לרשת העיתונים של שבתאי הימלפרב, השייכת למפלגת-העבודה. בשנות ה-70 היה עיתון יומי. עכשיו, שבועון שכולו תירגומים מאמרים מה עיתונות הישראלית.

● זיארקלו (ראי) — שייך ל-קונצרו של משקיעים רוסיים. בנוי על קטעים מעיתונים רוסיים בכל רחבי העולם.

● ספוטניק — עיקר תפוצתו בשל הרשימות המפורטות של שידורי הטלוויזיה ברוסית.

● דבצט דבה (עיתון 22) — רוירחון ספרותי.

● היומן הישראלי — ירחון, ממומן על-ידי הליכוד.

● פורום — שבועון חדש של מפ"ם, עוסק בפוליטיקה.

(המשך בעמך 16)

ומתחילים לקרוא את מה שבאמת מעניין אותם.

„אפשר לומר שהם אוהבים לקרוא מדע בדיוני, ספרי-בלשים, קלסיקה רוסית כמו אנה אחמטובה, ניקולאי גומילוב, מרינה צוואטיבה, בוריס פסטרנק, מיכאיל בולגאקוב.“

עוד נושא שאהוב עליהם מאוד: ספרי-בריאות, בעיקר כאלה המתארים שיטות ריפוי לא-שיגרתיות. קונים גם הרבה ספרי-ילדים. ילדים שגולדו בארץ או עלו לכאן בגיל צעיר, יודעים רוסית מתוך הספרים האלה, שיוצאים רק ברוסית.

„מספרו של רפול (רפאל איתן), סי-פורו של חייל שתורגם לרוסית, הת-עלמו כמעט לחלוטין. מכרתי רק כמה עותקים.“

על הדלפק שמאחורי הקופה, ערי-מות של עיתונים ברוסית. תשעה עיתון-נים בשפה הרוסית יוצאים בארץ.

● קרוג (חוג) — השבועון הנפוץ ביותר. שייך לחברת ההפצה אטלס. העורך: גיאורג מורדל. עוסק בכל, תוך נטייה עזה לנעשה בקהילה הרוסית המקומית. מתיימר להיות אובייקטיבי.

כוסמת, כמה בקבוקי וודקה. אוכלים, מפטפים, צוחקים בקול-קולות, במ-שך שעות ארוכות, והשולחן אינו מת-רוקן. הצלחות שבות ונגרשות, כמו מאליהן, והכוסות מתמלאות שוב ושוב בודקה צלולה.

כשעות-הפנאי, בין אירוח לאירוח, קוראת שצ'רבקובה ספרים ברוסית. „כשאני רוצה ממש ליהנות, אני קוראת רק ברוסית.“ היא אומרת. „אין כמו ה-ספרות הרוסית.“

„הרוסים אוהבים לקרוא ואוהבים לקנות ספרים לעצמם ולאחרים.“ אומר המלחין סשה ארגוב, בעל חנות הספרים הרוסיים בולוסלבסקי בתל-אביב. החנות הוותיקה נפתחה מחדש ב-1957 ומאז היא מוסדת-רבות לכל דבר; אלפי קונים מכל רחבי הארץ, אלפי ספרים בכל הנושאים — מיובאים מברית-המועצות וממדינות המערב, ואף כאלה שיוצאים לאור בארץ, בארבע הוצאות ספרים.

„סמוך לעלייתם לארץ“, אומר אר-גוב, „הם מתנפלים על כל מה שאסור לקריאה בברית-המועצות. במיוחד מ-חפשים ספרים המתארים את חיי המח-נות ואת הסכל. לאטילאט הם נרגעים

אולם רובם — המוסקבאים והל-נינגרדים, האוקראינים והאסטונים, יוצאי ליטא, מולדביה ובילורוסיה — מזינים בתוכם ישות רוסית, הגואה משימחה בהודמנות זו או אחרת. גם מי שטוענים כי הם ישראלים טהורים, וכי שכחו זה מכבר את ברית-המועצות, גם הם מושיטים יד, בדרך זו או אחרת, לפולחן הרוסי.“

מאשה שצ'רבקובה, עלתה מלניני-גרד לפני 16 שנים: „יש תקופות שבהן

של איגודי-עולים מברית-המועצות, זו, אגב, תופעה האופיינית ליהודי ברית-המועצות, ואין דומה לה בעליות אחרות.

וודקה וספרות רוסית

התאחדות עולי ברית-הממ-ר „עצות“ נוטה לכיוון המערך, ואילו הפדרציה של יוצאי ברית-

גלינה ממוסקבה

הזמרת גלינה במועדון ברוסקה. על-תה 12 שנה ועדיין שרה רוסית בלבד. כמותה יש זמרות שאינן מצליחות למצוא פרנסה בבימות עבריות.

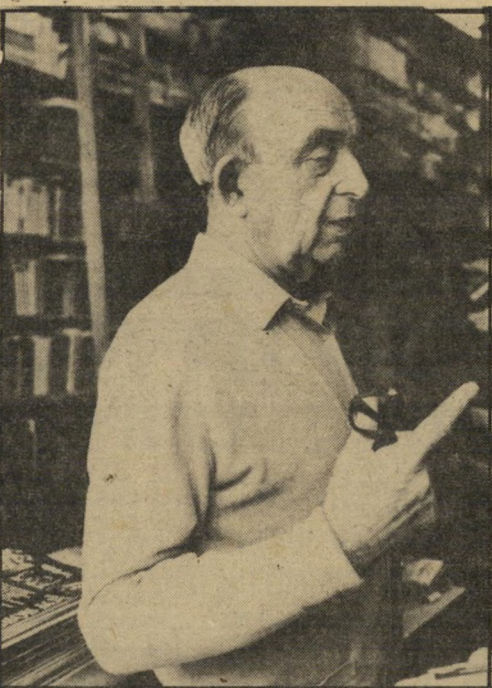
אני כאילו שוכחת את רוסיה, אולם לפעמים אני אכולת-געגועים. נוכרת וקוראת המון ספרים ברוסית, בעיקר את בונין, שמחזיר אותי לנופים ההם. אמנם אני ישראלית, אבל יש בי תכר-נות-אופי רוסיות שהתגבשו שם, והן שונות מהאופי של הישראלים.

„אנחנו מוכנים לעזור לחברים מכל הלב. יש לנו זוג חברים שקנה דירה בעזרת מגבית שהתנהלה בין החברים, והחברים של החברים.“

„אלי, לדוגמא, אפשר לבוא בלי הד-מנה מוקדמת ותמיד יהיה מה לאכול. אני אוהבת לארח בלי לנהל חשבונאות קטנונית.“

ארוחת-צהריים אופיינית בביתה של שצ'רבקובה: חמישה אורחים, שולחן ע-מוס בככרות-לחם, גבינה, תפוחי-אד-מה, פטריות בחומץ, ביצים מבושלות,

המועצות שייכת לליכוד; פדרציה אל-מיפלגתית הפכה לא מכבר לחטי-בה בהתאחדות, ואילו ברית יוצאי ברית-המועצות ומזרח-אירופה, בי-נהגת גרישה פייגין, פועלת במימון ההסתדרות. מלבד אירגונים אלה פו-עלים עוד רבים אחרים, כמו לב לעו-לה, אירגון אסירי ציון, התאחדות יוצאי ליטא, התאחדות יוצאי לט-ביה ואסטוניה ואירגון שגובש מאוחר של 22 אירגוני יוצאי-ערים. ראשי האיגודים משמיצים אלה את ראה בחזרה מופגנת. כל אחד מנסה לבטל את השפעת האחרים על עולי ברית-המועצות ואת מידת העזרה שהם מעניקים להם. כל איגוד משוכנע, כי הוא-הוא המייצג האמיתי של העולים. ערי תוססת ופעלתנית היתה צמרת-רוסיה, אילו היתה קמה. אל הפוליטיקה

מה הם קוראים? „הרוסים אוהבים לקרוא. והם קוראים בעיקר ספרי מתח ומדע בדיוני.“ אומר סשה ארגוב, המלחין (משמאל). בעל החנות „בולוסלבסקי“ לספרים רוסיים. מימין: גריפיקאית בעיתון קרוג. עורך העיתון, גיאורג מורדל, הקים בבחירות האחרונות מיפלגה ימנית.

כתבה: שרה ליבוביץ, צילם: ציון צפריר 15

תוכל להצחיק אף אחד כמו שאתה עושה את זה ברוסית. באתי בכל זאת והיכרתי הרבה ישראלים, אבל אף פעם לא יצאתי קשרים עמוקים עם ישראלים. לא היו לי חברות ישראליות. אשתי רוסיה. אני טוען שלא יכול להיווצר מצב שבו בני עמים שונים יפלו זה לזרועות זו ויתאבדו. המנטליות שלנו כל כך שונה. אתם לעולם לא תבינו אותנו, ואנחנו לא נצליח להבין אתכם. וככה הייתי לי חיים שטחיים, מתעגעע לחברים הרוסים שהשאיתי שם. הייתי בטוח שכל חיי יחלפו במסיבות מימישי מקשרות אותם לערוץ הראשון של הטלוויזיה הממלכתית

(המשך מעמוד 15)
● סברה — שבועון לנוער, מופץ עלידי הסוכנות. שישה עיתונים רוסיים מיובאים מחוץ לארץ: נובויה רוסקה סלובו (המילה הרוסית החדשה) יוצא בניו יורק מאז 1922; רוסקיה מיסל (המחשבה הרוסית) יוצא בפאריס מאז 1940; אנחנו והזמן, שבועון ספרותי ניוירקי; פנורמה, מיובא מלוסי אנג'לס; התרנגול, והאמריקאי החדש, עיתונים ניוירקיים. חובבי טלוויזיה אינם זקוקים כלל לשירותיה של הטלוויזיה הישראלית. צלחות לוויין מקשרות אותם לערוץ הראשון של הטלוויזיה הממלכתית

ציירת שצ'רבקובה*
הרבה החלקה על הקרח

מוכן לזה. אמרתי לעצמי: אלה הישראליים ואתה צריך לקבל את זה. ופתאום, קרה לי שהיכרתי חבורה של רוסים, בני גילי, ומאז החיים שלי השתנו. אני מבלה איתם, משוחח איתם על כל נושא שבעולם, הם מבינים אותי ואני אותם וטוב לי. המסקנה שלי ברורה. זו מדינה שטוב להיוולד בה — אבל רע מאוד להגיע אליה.

זה סם החיים שלנו

רבים, כמו ג'ורקה מוסאייב, מקפידים לשמר את הקשר הרוסי, מטפחים אותו כאילו היה פרח יקר שיש לעשות הכל כדי שלא יבול. במודעות השכנותיים מתכנסים קשישי העולים, שותים תה, טובלים בו בסקוויטים יכשים ומשוחחים ברוסית גאה על הימים ההם. במקומות ישוב הומוייסטים מוקרנים פעם בשבועיים סרטים רוסיים. יום שישי בערב, קר וגשום. קולנוע ניצן בקרייתיים מזמין את דובריה הררית להקרנת הסרט חייומה (גושא). במודעות כתוב שהסרט נאסר להקרנה בבית המועצות במשך שש שנים. מפה לאוזן נמסר, שמצולמים בו כמה עולים בקרייתיים. עיירה בפאתי חיפה, יש כ-30 אלף תושבים. 6213 מתוכם הם ילידי ברית המועצות. באחוזים: 21. זו הו השיעור הגדול ביותר בארץ של עולים מברית המועצות בישוב אחד. שבע בערב, הרמקול באולסהבני סה משמיע שירים רוסיים. מחוץ לארץ למוכרים שני בחורים ספרים ברוסית. 800 המקומות של אולם הקולנוע תפריים. כמה צופים עומדים במעברים. הם הגיעו מכל איזור הצפון. צעירים, זקנים, מבוגרים. עוטי חליפות, מעילי פרווה ושמלות נוצצות. כל שבועיים הם כאן. בלי זה אי אפשר, אומר הסדרן, זה סם החיים שלנו.

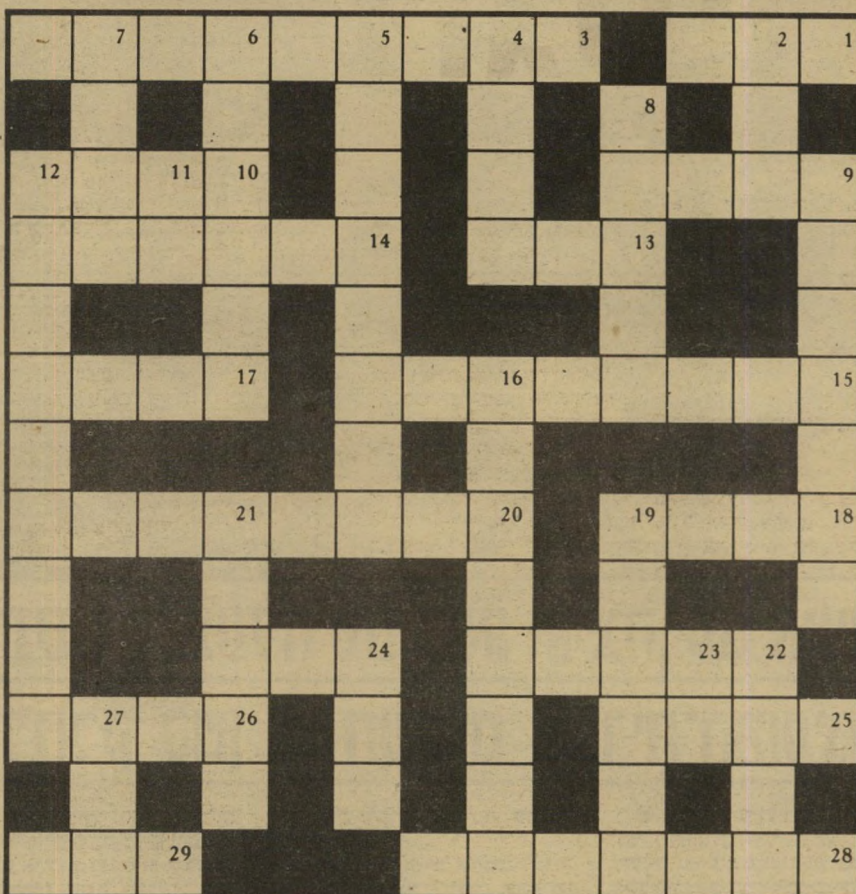
* בעלת ציפורניים מעוטות בצויריים.

הסובייטית. כ-200 צלחות כאלה יש בארץ, אל כל צלחת מחוברות כ-60 מיספחות. השירורים נפתחים בשעה 6 בבוקר, על-פי שעות ישראל, ומסתיימים ב-3 לפנות בוקר. התוכניות מגוונות: קונצרטים, מופעי בלט, הצגות תיאטרון, סרטים, ראיונות עם מנהלי קולנוע, מלחינים, סטורנטים, סופרים מכל רחבי ברית המועצות, ספורט, הרבה החלקה על הקרח.

אנשים עצובים

אני נמצא בארץ כבר 14 שנים והשפה היא הבעיה העיקרית שלי. אומר ג'ורג' מוסאייב. בעברית קשה לי להסביר את עצמי עד הסוף. קשה לי להבהיר מה בדיוק כוונתי. כשאני שוגה, אני מרגיש ממש רע. לפעמים אני מעדיף לשתוק, רק כדי לא לשנות. וזה מציק ומטריד. יותר גרוע ממחלה. כשאני חולה אני יודע שבקרוב אבריא. הקושי עם השפה לעולם אינו נרפא. אני קם עם זה בבוקר והולך לישון עם זה בלילה. אולי משום כך מהגרים הם אנשים עצובים. השירים העצובים ביותר הם השירים של הצוענים, שתמיד נודדים, ושום מקום אינו ממש שלהם, שירים של אסירים ושל מהגרים. לכן אני בלי כלי כלי כלי אהב לצפות בטל-וויזיה הרוסית. סוף סוף אני מבין כל מילה וגם את מה שנאמר בין השורות. אני קולט מייד את הרמזים הכי דקים וזה גורם לי להרגשה כל כך טובה, ומוציא אותי, ולו לכמה שעות, מהגיי כור הישראלי. ואני נחשב למי שעבר קליטה מוצלחת. כשרצו להציג בקול ישראל ברוסית עולה שנקלט טוב — הביאו אותי ברוגמה. לא חסר לי כלום. אבל חסר לי הרבה. אף פעם לא אוכל להיות ממש חלק מכם. לעולם לא תוכלו ליהנות ממני ואני לא אוכל ליהנות מכם. לפני שזנבתי את ריגה אמרו לי בנימישי פחה: אל תיסע לשם. הרי בעברית לא

תשבצות העולם הזה 2591

- 14 צדי עורך חזרה במעונו של מי שהיה שר (3, 3);
15 מה ששייך לו זכה ברגע זה למנוחת עולמים (4, 4) (ע"פ פרופ' יהודה ייבין);
17 שמענו שהמדינה האסיאנית עומדת למישהו בגרון (4);
18 קיפי תחזור ויהיה גם זמר בפרודוקציה החדשה (4);
20 כך חושבים מתנגדי ה-ל-ביא" (2, 2, 2, 2) (ע"פ פרופ' ייבין);
22 כישלונה של אליזבת ככלי המוסיקלי (5);
24 פעם היה ח"כ יפה (3);
25 מורה מצפון ת"א (4) (ע"פ ד. ושל. אלישר);
26 מה שנשאר מהכהן (4);
28 במקרה שמענו שכל התש-לומים בוטלו (3, 4);
27 זה לחם שחור? (3).

מאונד:

- 2 נרו יאיר "בין קרחי הצפון" (3);

מאונד:

- 1 רות חזרה אל יונה (3);
3 למה נקטר על המלאי של ה-שק"ם (4, 4);
9 פרי מוגן (4);
10 מסית ומדיח כלי אבא וכלי אמא (4);
13 שיר הלהקה (3);

פתרון תשבצות 2589

איתן עמיחי

הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עירפול מיוחד לארועים למניעת יתושים וחרקים מעופפים. השרות העמלן 1987

רמת-גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272 • טל. 5-790114

בשמירה על בריאותך ורכושך

אלילים נעל הגנער

ופיתאום נשמע קול שקט, צלול, תקיף — קולו של קוצר. "צוות מספר אחד — לעלות על הג'יפ — סעו ישר לנגבה — קדימה!"

האפשר לקום במטר הכדורים? האין זה איבוד-לדעת? אך הקול מרים אותם. אחד אחרי השני הם קופצים, זונקים אל הג'יפ, עולים, והנה הם נוסעים.

פגז מרוח בפוספור ירוק נורה אליהם ממרחק של עשרה מטר, עובר מעל לראשיהם ונעלם. אש תופת מצליפה עליהם. הם עוברים ונעלמים.

"צוות מספר שניים — לעלות על הג'יפ — קדימה!" הג'יפ זונק ועובר את חגורת-המוות.

"מכונית המשא — קדימה!" היכולה המכונית הכבדה לעבור מבלי להיפגע? כולנו עוצרים את הנשימה. המכונית עוברת.

"ג'יפ מספר שלוש — קדימה!" אני קופץ. שאול כבר הוריקן את המנוע. הג'יפ זז, נכנס למהירות, לבי חרל מלרפוק. הפגז עובר מטרים אחדים לפנינו, הכדורים מזומזמים מלפנים, מאחור — אך אנחנו כבר מחוץ לאזור-הסכנה. איננו מסתכלים אחורנית. אנו מגיעים לנגבה, ליר מיגרלה-המים המנוקב. אנחנו נעצרים ונושמים לרווחה.

אנחנו יורדים שלוש-שלשונות ומסתכלים איש ברעהו. אין לנו חשק לרבר.

אנו מחכים לשני הג'יפים האחרים. חמש דקות, עשר דקות, רבע שעה. אין הם באים.

רגש נורא מתגבר בלבנו — האם קרה משהו? לפתע שומעים אנחנו טירטור מזור, מתקרב ווולך. אין זה טנק. אין זו מכונית. תקתקתקתקתק. מה זה?

והנה מופיע יצור משונה מתוך החשכה. ג'יפ לא, אין זה עוד ג'יפ. שני גלגלים האחוריים נעלמו. ושני הגלגלים הקדמיים נעים.

במכונית ההרוסה יושב אדם אחד — אברהם בנדרסקי הנהג (אח"כ בנדר, שוער מכבי תל-אביב). אנחנו קופצים עליו, מוציאים אותו ומנסים לחקור אותו. אך הוא מגמגם רק מלים מעטות. אין הוא יודע מה קרה. אריה קוצר ומשה ונצובר ישבו מאחור. הוא הרגיש באיזה זעזוע, המעצורים לא עבדו, לפני כן הפעיל את הציר הקדמי של הג'יפ. צלעותיו מעוכות. הוא סובל מהלם קשה.

עוד אנחנו חוקרים אותו והנה מופיע הג'יפ האחרון. יאנק נוהג בו. הג'יפ גדוש ומלא. יאנק מספר שראה כי קרה משהו לג'יפ הקודם, ירד מן הדרך ועקף את המקום. הוא לא ראה איש. בדרך לקיבוץ נתקל בכמה פצועים של פלוגה א' ואסף אותם. אנו מסתכלים בפני הפצועים. קוצר ומשה אינם נמצאים ביניהם.

קודם כל שולחים אנחנו את יאנק עם הפצועים לסואפיר. כשהוא נעלם נשאר שקט מזור מאחוריו. כולנו יודעים מה המצב, גם מבלי שהיה צורך לדבר על כך. השעה היא חמש ורבע. שרדה חצי שעה או פחות עד עלות השחר.

הפחד הגדול מלפני שוב עולה בלבי. אך פי מרבר כאילו מעצמו: "ג'יפ אחד צריך לחזור. מי מצטרף?"

"אני!" אומר יעקב ולישקובסקי. המסכך השחרחר.

מתחיל ויכוח. האם ייצאו שני ג'יפים או אחד בלבד? מדרכים על פגזים. אני מסתכל בג'יפ המרוסק ושותק. אין הדבר נראה לי כפגיעת-פגז. המכונית מרוסקת מלמטה. זוהי עבודתו של מוקש. ובמקום שישנו מוקש אחד, אין כל ספק שישנם אחרים מסביב.

"דרוש נהג." מכריו יעקב. אין תשובה. חבל שיאנק כבר יצא לסואפיר. הוא היה בוודאי מצטרף.

הדקות היקרות עוברות. פיתאום מתערב אורח בשיחה. "דרוש לכם נהג?" הוא אומר בשקט. "אני מוכן" האם הוא יודע לנהוג בג'יפ? הוא מחייך — הוא נוהג באוטובוס.

חישמהר אנחנו קופצים על הג'יפ. אך לפתע מופיע בשער ג'יפ אחר. יושב בו אריה סגל, מפקד הפלוגה המסייעת. הממלא כרגע תפקיד של סמג". במלים חטופות אנחנו מסבירים לו את המצב.

"חזרו כולכם מיד לסואפיר!" פקד. אנחנו נהממים. לחזור לסואפיר, עכשיו? ופיתאום עוקבים אחריו מאחורי מבטו: —

באופק הופיע פס רך של כסף.

(SIC) המער

לפני שבועיים כתבתי במדור זה כמה מילים בעיקבות המילה (SIC). המופיעה לעיתים כה קרובות בדוח ועדת-טאוו. אמרתי שלשון משוששת מעירה על מחשבה משוששת, ושזו הובילה למה שהובילה בפרשת איראן.

השבוע שלח לי פרופסור חיפאי שתי מובאות, כדי לחזק את דבריי.

"סלסלו את המחשבה, והיא תרומם את הלשון." (אחד) העם, טף המאמר לשאלת הלשון — הלשון וספרותה. ההרגשות (במקור).

"אין סיגנון אלא בבואתו בלבד של הרעיון: כתיבה סתומה או גרועה סימן היא למחשבה אטומה או מבולבלת." (ארתור שופר האואר, הגיונות).

מכיוון שהמכתב נשלח אליי בציון "פרטי" — אישי, אני חופשי להביא את הדברים בשם שולחם, ולהביא גאולה לעולם. שופנהאואר היה, אגב, הפילוסוף החביב על אבי, שהוריש לי שלוש מהדורות שונות של כתביו. זאת היתה, פחות או יותר, הירושה היחידה שקיבלתי בחיי.

באשדוד. הוא נשבר, שוחרר מתפקידו כמ"פ והיה מובטל במטה הגדוד.

בלילה האמור, אור ל-14 יולי 1948, השתתפנו בהתקפה על הצבא המצרי בכפר-עפא. אנחנו, אנשי הג'יפים (לא נקראנו עדיין שועלי-שימשון). בתואר זה זכינו כעבור כמה לילות. הנהתנו רק מכות-אש על הכפר ממרחק-מה. מכשירה-קשר שלנו חרל מלתפקד. חזרנו למטה הקרבי, ושם נאמר לנו שהכפר נכבש ונמצא בידי כוחותינו. הוטל עלינו להיכנס אליו כדי להוציא משם כמה רכבים של המצרים שנותרו בו. היינו אמורים לפנות את הכפר לפני עלות-השחר, כי לא היה בכוחנו להחזיק בו.

על ההמשך סיפרתי באותה רשימה, שהפכה פרק בסיפרי בשדות פלשת. הדברים מתוארים בשפה של 1948 כך:

במטה ששון ושימחה. זה עתה הודיע אשר, מפקד פלוגה א', כי כבש את מרבית הכפר. ששה נושאי-רכבים (כיום: זלדות) ורכב

אורי אבנרי

אחר נפלו לידיו. מכיוון שלפי הפקודה עליו לפנות את בית-עפא לפני עלות השחר, הוא מבקש לשלוח את השועלים להוציא את השלל.

מצרפים אלינו מכונית-משא, נהוגה בידי צבי מלינוביצר (אח"כ מלי, ממנהלי אגד), התינוק הארוך שלנו. הפעם ניכנס לכפר בדרך-המלך מנגבה.

אני מסתכל בששון — השעה שלוש. יהיה לנו רי זמן להשלים את המלאכה. נגבה נשארת מאחורינו. אני מבסוט. הרי זו פעולה אידיאלית — מכת'אש, הסתערות, כיבוש, הכל ללא תקלות מיותרות. אני מוציא את הסרט מתוך המיקלע, שם את רגלי על הספסל שממול לקוצר עבר בינתיים לג'יפ אחר) ונהגה מן החיים.

איוה מופנה — עוד שילשום היתה סכנה להתמוטטות החזית כולה, ועתה נכנסים אנחנו לבית-עפא בכניסה הראשית, כמו לחתונה ממש. הנה כבר הבתים הראשונים...

זימוזם חד. ראקיטה אדומה עולה השמימה ויורדת בינינו. מסביבנו אוריים. ובאותו רגע מתמלא החלל שריקות, זימוזמים, כדורים נותבים ופגזים ירוקים.

אין זמן לחשוב. אי אפשר להסתובב. קוצר דוהר ישר לתוך הכפר. כולנו אחריו.

לפנינו מעין רחבה מוקפת בתים. אנחנו נכנסים לתוכה. מסביב יורים עלינו. אי-אפשר להבחין מאיזה כיוון באים הכדורים. נרמה שהם מזומזמים מכל העברים.

אני מבולבל. מה קרה? האם שכחו להודיע לחברינו על בואנו? האם הם חוששים אותנו למצרים?

קולו הצלול של קוצר מהדהד בחלל "שמשון-דלילה". הללו ממשיכים לירות. שמא שכחו את הסיסמה? עתה צועקים כולנו. "שמי-שיר... דל-לילה". טרטור המיקלעים גובר והולך.

אנחנו קופצים — דל-לילה! — ונצמדים לקירות הבתים. כולנו מהוממים לחלוטין. יש משהו בלתי-צפוי, בלתי-מוכן בכל העניין הזה. האם השתגעו חברינו?

(אח"כ נודע לנו כי הקשר בין הרגלים, שכבשו את הכפר, ובין המטה נפסק. הם לא ידעו על בואנו, ויצאו לפני שהספקנו להגיע).

פיתאום אני רואה את קוצר מטייל במטרי-הכדורים. "לשכבו" הוא צועק לכולנו. הוא מטפס על אחד הבתים. לפתע מאיר בידו פנס. האם השתגע גם הוא? כל האש מתרכזת עליו. אך הוא כבר ירד ושכב על הארץ. ואו אני רואה מה היתה מטרתו. ג'יפ אחד נתקע בחוץ. בתעלה. תמרונה-ההסחה מאפשר לו לדהור לתוך הכפר ולהצטרף אלינו.

מכונית-יריה כבדה מתחילה לתקתק. לחברינו לא היתה מכונית. אין ספק — קרה משהו מיסחורי. חברינו פינו את המקום. אנו נמצאים בלב של הכפר התפוס על-ידי האויב.

לבי הולם בכוח. ראשי חרל מלפעול. בפעם הראשונה, מזה חרשים רבים, משתלט עלי הפחד, פחד פשוט. עיוור, פרימיטיבי, מה לעשות? אם נישאר כאן עד עלות השחר, נושמד. אין ספק שנשקו של האויב מכון לכביש שבו נכנסנו לכפר האדור.

מנין יורה האויב? מה המצב? איש אינו יודע. מה לעשות? איש אינו יודע. כולנו איבדנו את העשתונות. דרושה החלטה מהירה.

יתכן שהיה מוטב להסריט סרט תיעודי על עלילותיו של שייקה רן, הקיבוצניק שצנח מאחורי קווי הנאצים ברומניה, תחת למרוח עליהם את הדיסה המתקתה והרביקה של חיים שכאלה. אך גם כך זה היה מרתק.

בעיניי, הקטע המרגש ביותר בא מפי חברתו (דאז, אשתו דהיום), שנסעה איתו לנמל היוגוסלאוי כדי להיפרד מאוניית-מעפילים שיצאה לארץ. זה היה מיד בתום השואה, בטרם קום המדינה.

על סיפון האונייה נדחסו 3900 מעפילים, נשים, גברים ובעיקר ילדים. דקות לפני היציאה הם פרצו בשירת התיקווה, והביטו כולם בשני צעירים שעמדו על גשר-הפיקוד — שני צעירים בני 20 וכמה, שליחי ההגנה מהארץ, שבאו לפקד על המיצע. אחד מהם היה יוסי הראל, אחריכך מפקד אוניית-המעפילים יציאת מצרים (אקסודוס), ה"גבר" של פרשת לבון, כיום סוחר בתלי אביב.

מילאתי בדמיוני את פרטי התמונה: 3900 יהודים, שרידי התופת, מוכים ונרכאים, היוצאים לארץ חדשה, ושם למעלה למעלה, על גשר-הפיקוד, שני הצעירים שסימלו בעיניהם את כל היפה והטוב והאצילי, את הטיפוס הזקוף החדש של העברי הארצישראלי, את האידיליזם ההירואי של בוני-ארץ ומחפרי-נפש, את החיים החדשים.

רבים מהם בוודאי חשבו באותו רגע בליבם: ילדינו יהיו כאלה: איפה הם היום?

מועדון הבוגדים

כמה שעות אחרי פגישתי עם יאסר ערפאת בכירות, כהיותי עדיין בדרך חזרה ארצה, שמעתי את החדשות של קול ישראל.

זה היה ליד העיר צור. בראש החדשות הופיעה דריי שמו של השר יצחק מודעי להע- מיר אותי לדין בעוון בגידה.

בשבוע שעבר שמעתי בחדר שות הודעה נוספת מפי יצחק מודעי. הוא הגדיר את שימעון פרס כבוגד, בגלל חתירתו לכי- נוס ועידה בינלאומית.

אז ברוך בא, מר פרס, למור ערן הבוגרים.

ובקשה לי אחת ליצחק מודעי: אנא, אל תפריז. כל מועדון שווה

משהו רק כל עוד הוא אכסכוליסטי. אם תכניס לנו אנשים רבים מדי למועדון, לא יהיה עוד כבוד בחברותנו בו.

מודעי

פן יראה ה' ורע בעיניו

בקרוב-מגע קצר ליד קיבוץ מנרה נפלו חמישה צעירים: שני ישראלים, חיילי צה"ל, ושלושה פלסטינים, לוחמי פת"ח.

לאחר מכן שוררה והודפסה שוב ושוב הודעה רשמית: "...בקרוב נהרגו שניים מחיילינו וחוסלו שלושת המחבלים..."

חיילינו "נהרגו". האויבים "חוסלו". אין דבר הנוגד יותר את המוסר החיילי, ואת המוסר היהודי.

כל בנדיהאדם שווים כמות. לפי התפיסה הרחבת, הם מחזירים את נישמתם לבוראם. הבורא שברא את כולם, ידידים ואויבים: זה שנוף במלאכיו, אחרי טביעת המצרים ביס-סוף; "מעשידיי טובעים בים, ואתם אומרים שירה?"

הנאצים השתמשו במילה זו כדי לדבר על רצח יהודים, שלא היו בעיניהם אלא "תת-אדם". הדה- הומאניזציה המילולית של היהודים היתה תופעת-לוואי — ואולי תנאי מוקדם — לרציחתם בפועל.

המוסר העברי קרא בספר מישל, פרק כ"ד, פסוקים י"ו, י"ח: "בנפול אויבך אל תשמת, ובקשלו אל יגל ליבך. פן יראה ה' ורע בעיניו, והשיב מעליו אפו".

לילה בבית-עפא

ביום-הזיכרון לחללי צה"ל, ביום הראשון בא, עומדים ותיקי הגדוד שלי — 54 גיבעתי — להתכנס במקום שבו עמד פעם כפר ערבי בשם בית-עפא, ולהסיר את הלוט מעל "ציון-דרך" שהוקם במקום.

אסע למקום — ליר נגבה — בהתרגשות מסוימת. ולא רק מפני שאני עומד לפגוש בחברים ותיקים, מהם שלא ראיתי זה 38 שנים. אלא גם מפני שאני עומד לפגוש שם בצעיר בן 24, שלא ראיתי זה זמן רב. הצעיר הזה הוא אני, כפי שהייתי באותו לילה, טוראי אבנרי אורי.

זה היה אחד הלילות הגדולים של חיי. כשקיבלתי את ההזמנה, קם הלילה שוב לנגד עיניי. הרבה הרבה זמן לא חשבתי עליו.

לקחתי לידי את בשדות פלשת, וקראתי מחדש מה כתבתי על אותו לילה, שעות מעטות אחרי שהאיר השחר. רשמתי אז את הדברים בחיפזון על פיסות-נייר, למרות העייפות, אחרי שהגעתי הביתה. הבית היה שווה בפרס ליד כפר-סואפיר.

גיבור הלילה היה גם קורבנו: אריה קוצר. קוצר היה כבר אז אגדה אצלנו. כמה שבועות לפני כן איבד חלק גדול מן הפלוגה שלו (פלוגה א' באותו גדוד) בהתקפת-הנפל על הריכוז המצרי

דניאלה שמי ראתה, התפלאה וקבעה: אין חדש תחת השמש של הים התיכון

ראינו בעונות אחרות. כמה צבעים אפשר להמציא? ואולי הרצון להדהים כל שנה בביגדיים שעוד לא ראינו כמוהם הוא פשוט בלתי-אפשרי להגשמה? כמה כבר אפשר לשחק בשתי חתיכות-בד, המיועדות להסתיר שתי חתיכות-גוף מסיימות, ולא יותר מזה? גב חשוף כבר ראינו, וגב חשוף מאוד כבר ראינו, ואפילו גב חשוף מאוד. חזיה עגולה כבר ראינו, וחזיה משולשת, וכל מה שאפשר עוד לעשות זה להקטין את חתיכת-הבד הקטנה הזאת בעוד סנטימטר אחד. ואת הדגל החשופה עד למיפסעת אפשר להאריך בעוד 2 ס"מ מקסימום. יותר מזה לא הולך, כי יראו לה את מה שהיא רוצה לשמור להודמנות אחרת. אפילו בעובדה, שלאשה הממוצעת יהיה קשה למצוא בגד יפה לעצמה, אין חידוש. מה שעוד לא המציאו זה בגד ים שיצליח להסתיר בטן קטנה, או חזה בן 33, או שלושה קילו מיותרים באיזה מקום. מי שעשתה נסיון להציל את הנשים הלא מושלמות היא חברת גוטקס,

לבוש מרובסן של גוטקס
אם פיתאום החלטת להתפשט - שיהיה לך קל

לחתיכות

אחד שלם ואחד מחולק, בהרפסי לבה רותחת של "ליז"
כמה צבעים אפשר להמציא?

עוד לפני שפרץ הקיץ, יצאו כמה מדוגמניותינו הרקיקות להרגים את בגדייהם לעונה הבאה עלינו לטובה. כל חברה והקולקציה שלה, כל דוגמנית ועוריה-ברווז שלה. ראיתי כמה תצוגות-אופנה, שבהן הראו את ה"חידושים האחרונים" של ביגדייהם. ישבו סביבי כמה וכמה עיתונאיות אופנה ושאר מבינות-דבר, ודיברו ביניהן על קווים חדשים. על גזרות חדשות, על צבעים מיוחדים לקיץ הזה, על קרימות מור, קריר מורס, מחשוף עגול ומחשוף מרובע. רק אני, הבלתי-מלומדת באופנה (והרי בשבילי עובדים היצרנים כולם, לא ידעתי מה להגיד. נכון שהיו ביגדיים יפים מאוד, במיוחד כשהם מונחים על גופה של חתיכה בת 19, שאין עליה גרם שומן מיותר אחד, ולעומת זאת יש עליה 1.75 מטר גובה. מאחר וביקשו ממני לראות את תצוגות האופנה וגם לרווח מה ראיתי, הבטתי על כל בגדים בהרבה מאוד מבטים, כדי שגם אני אגלה את החידוש ואוכל לכתוב עלי. אחרי כל התצוגות הגעתי למסקנה, שגם השנה יש המון ביגדיים יפים, אבל כנראה אין חדש מתחת לשמש של שפתיים. רוב ביגדייהם, כמו בשנים הקודמות (מאז הומצא הבד הזה) עשויים מליקרה. גם השנה, כמו בשנים קודמות, יש גם ביגדיים שלמים, גם שני חלקים, גם ביקיני דקיקים. יש הרפסים של פסים ויש פרחים ויש פירות וציורים אבסטרקטיים והרפסים סימטריים. גם השנה יש, כמו בשנה שעברה, הרבה סרטים בכל מיני מקר מות, וקצת רוכנסים, ופה ושם כפי תורים. זאת מבלי לדבר על הצבעים המדהימים של העונה, שאת כולם כבר

חמרורים

נגרל בן נגרל

נחוג ♦ בהלסינקי, בירת פינלנד, יום-הולדתו ה-65 של הנגרל **אנציו סילאסבו**, מי שהיה, בסוף שנות ה-70, מפקד כוחות האו"ם במיוחד התיכון וכיום הוא מרצה מבוקש על נושאי המרחב בצפון-אירופה. סילאסבו הוא בנו של נגרל שהצטיין במלחמת פינלנד-רוסיה בשנת 1939 והוא עצמו הספיק להיות, במהלך הקאריירה הצבאית שלו, סרן במלחמת-העולם השנייה, נספחה הצבאי של ארצו כוורר שה ומפקד גדוד שומרי-שלום פינניים בקפריסין. כאשר היה סילאסבו בין מקבלי-פניו של אנוואר אל-סאדאת בעת נחיתתו ההיסטורית בנמל-התעלה פה בן-גוריון, זכה לשמוע מפי סאדאת הערה עניינית: "באתי לכאן, כדי שה תפקיד שלך יהיה קל יותר".

רשם-הפטנטים

מונה ♦ לנציב שירותי-המדינה, **מאיר גבאי**, 54, מי שהיה, משך 11 השנים האחרונות, מנכ"ל משרדה-מישפטים, גבאי, יליד ירושלים ובעלה של ימימה גבאי, מנהלת מחלקת-התנינות במשרד-המישפטים, היה בעבר יועץ מישפטי בכיר באיגון האומות

נציב גבאי
וגם בעלה של

המאוחדות בנידוד, רשם-הפטנטים של מדינת-ישראל, מועמד לכהונת שר פט בת-המישפט העליון, מועמד לתפקיד היועץ המישפטי לממשלה ובשלושת השבועות הראשונים של חודש אפריל גם יו"ר הרשות לניירות-ערך.

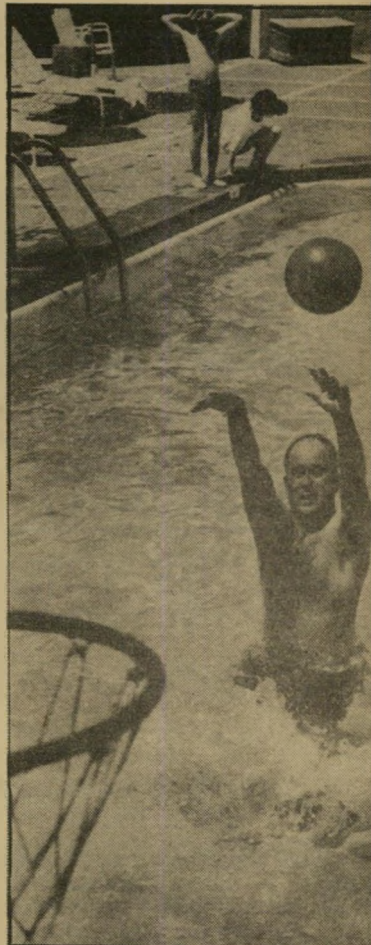
דוגמנית האופנה

נבחרה ♦ לראש עיריית דאלאס, שבמדינת טקסס האמריקאית, **אנט שטראוס**, 65, היהודיה השנייה-כי תולדות ארצות-הברית שנבחרה לראש שות עיריית כרך אמריקאי (מיספר תושבי דאלאס: מיליון). שטראוס, רוני מנית-אופנה בעבר ויחצנית כהונה, היא גיסתו של רוכט שטראוס, מי שהיה יו"ר המפלגה הדמוקרטית ושליחו של ג'ימי קארטר למרחב.

זקן-האיכרים

נפטר ♦ בנסציונה, בגיל 99, **מאיר קומרוב**, שנחשב לזקן-האיכרים בארץ. קומרוב, בנו של מנהל חווה ברוסיה, עלה ארצה, עם הוריו, בגיל 9, התמחה בגידול פריהדר וטבק, עסק בצורכי-ציבור (כיו"ר הראשון של ועד המושבה, בגיל 24, פתר את בעיית חור"ס הדלק למשאבות בארות הפרדים בימי מלחמת-העולם הראשונה, על-ידי הפעלת המנועים בעזרת גז שהופק מפחמי-עץ תוצרת הארץ). קומרוב, פרדסן מצליח, שנישא ארבע פעמים (והיה אב לשבעה ילדים) היה האדם היחיד שהדליק פעמיים משואות יום-עצמאות (ולתפארת מדינת ישראל-אלו!) בהר הרצל: ב-1970, כזקן תושבי נסציונה וב-1980, כזקן איכרי הארץ.

* הנציב הראשון, שמונה בשנת 1954, היה דוד ורנר רוזוליו המנוח, ליד גרמניה, מהנדס חקלאי, מבקר מוסיקה (ביומן הארץ), רואה-חשבון ואביהם של שאל רוזוליו, מי שהיה מפכ"ל מישטרת-ישראל ושגריר ישראל במכסיקו, ושל דני רוזוליו, איש קיבוץ כברי ומזכ"ל חברת העובדים. ** הראשונה, דיאן פינשטיין, ראש עיריית סאן פרנציסקו (850 אלף תושבים).

סיבה למסיבה

למני (ממני) פאר היתה בשבוע שעבר סיבה למסיבה. במישחק כדורסל, שנערך בנסיבות מקוריות - בבריכת מלון קלאב-אין - באילת - קלע פאר את רוב הנקודות. הגיב על כך שופט המישחק, רוג'ר גרייבס, מנכ"ל מלון קלאב-אין: "אילו מני היה משתתף במישחק (נגד האיטלקים) בלואזן, היתה מכבי תל-אביב חוזרת עם ניצחון".

מהדק של "לידו"
אריאה, הופה, הופה, וואו, יו!

מהדק של אוברזון
רגליים עד בית-השחי, וביניהן חתיכת חצאית

ולסיכום חידושיהאופנה בבגדי-הים: כמו בשנים קודמות, אם את חתיכה — תמצאי מנחם ענקי של בגדיים יפהפיים במחירים שונים; אם את לא חתיכה, ויש לך רגליים קצרות, חזה לא זקוף וישכך-ענק — למה שלא תשקיע בפיתוח האישיות שלך? ככה זה. אין חדש תחת השמש.

בלבד!

שנות החמישים של "גוטקס"
מי תעז?

שייצרה בגדיים בנוסח שנות ה-50 העליונות, ושבתמונת-הפירסומת על דוגמנית סטייל מארלין מונרו נראה יפה. אבל בשפת-הים. ליד כל הרצועות הרקיקות, יזכיר יותר את ביגדי-הים של הזקנות המתעמלות ב-5 בבוקר. מאשר בגדיים אופנתי שיוצר בכוונה. גם גידעון אוברזון ניסה בכל זאת להפתיע, וייצר לשוק הישראלי את החזיה כתוספת חתיכת-הבר המהודקת בברזל למיפסעה. עשיתי מחקר קטן בין כמה גברים

**אם את חתיכה,
רזה וגם תמידה
וגם צעירה, יהיה
לך מיבחר גדול.
אם לא — לא**

שאני מכירה, והראיתי להם את הצילום של החתיכה במהדק. כל הגברים עשו מייד קולות משונים, מסוג הקולות שגברים מוציאים מהפה כשהם רואים בחורות ערומות, משהו כמו "אריאה, הופה, הופה, וואו, יו". אחריכך אמרו כולם, מלבד אחד, שזה לא מושך ולא מגרה, כי לא נשאר דבר לדימיון. האחד שלא אמר את זה, אמר שבגדי-הים נראה מגעיל. אבל מה איכפת לנו מה הגברים חושבים? הרי אנחנו לא מתלבשות או מתפשטות בשבילם! ואולי, בעצם, כן?

בעלת חברת ההנעלה הבינלאומית נושקה, על שני הפעולה הפורה ביניהם, שקיים מזה כשנתיים. בתו אוברזון, קארין (בתצלום). משמאל היא יד ימינו בעבר

ג'דעון אוברזון שהציג את קולקציית הקיץ המפתיעה שלו, בנשף השני ויריס למען אק"ם, הודה להלגה גוססדינר (באמצע).

כמו
תחת
את
הדו
כנר
הר
ת'ש
בהם
צב
כחם
וכמ

מפרי עטה. צביקה התלהב מיופיה וכשרונה, ונראה שהשניים סיכמו על שיתוף פורה בעתיד. העלמה נענתה. כנראה, לאתגר שהציבה לה הגבריות הפיקית.

אידים בן העוסקת בכתיבת שירים בזמנה הפנוי, היא בחורה פרקטית. כש- צביקה פיק הגיע למסיבה, הזדרזה אידים להציע לו

שתיים שנהנו ביותר מבדיחותיה היו הדוגמניות קל- רה רון (מימין) ונילי פלד. סמדר גנזי (בתצלום מימין, לבושת שחורים) ויהודית ארזיט, העדיפו לרקוד

דורית גת (באמצע) העוסקת באירגון תצו- גות, החליטה על יוזמה לבידור הנוכחים - שהיו בחלקם ישובים בפינות השונות.

פלייבוי ואיש-עסקים

בסיפור-אהבה חדש ★ נשות

חברה מגושמות בכתפיים חשופות

שושלת ישראלית

הריקודים. את תשומת-הלב משכה ה- רוגמנית **תמי בן-עמי**, שבאה מלווה בחברתה הטובה, **דפנה שמיר**, נכ- רתו של **אריה סיליץ**. השתיים ה- יישבו בקומת הכניסה והתברחו עם **שלי דלמן**, מארגנת המסיבה. הפליי- בוי ואיש העסקים **דני זיתוני** סיפר על נסיעתו הקרובה לחו"ל, והפתיע את השומעים בסיפור האהבה החדש שלו. **אתי קרן**, שעברה מעיסוק ב- אופנה לטובת יהלומים, באה בחברת **ניר בן-יהושע**, שחי בפאריס מזה שנים ועובר שם כמעצב אופנה. האי- ווירה התחממה בשעות הקטנות, כש- יפהפיות חדשות כמו **אלונה פריד** **מן ולראיו עמר** והרקדנית האנגליה **שלי אמרסון** החלו לרקוד, והואבים הקבועים של המועדון נשארו רתוקים למקומותיהם, כמו מהופנטים.

גם לישראל יש שושלות זוהרות ויפות. אחת כזאת כיכבה השבוע ב- מועדון. האופנאית היפה **אלכסנדרה הקן** ובנה, הדוגמן הצעיר **תמיר, ער** - כו לעצמם מסיבה משותפת. המישפחה האופנתית אירחה מאות ירדים ומכ- רים, שהסתובבו בין המיפלסים של ה- מועדון. היחס המיספרי בין האורחים היה לטובת הבן: מרבית ירדיו וחבריו התייצבו, כמצופה. אך חלק ניכר מירדי- ריה של האם לא הופיע. כל זאת לא הפריע לצעירים להשתולל על רחבת

רונית יודקביץ הדוגמנית (בתצלום, באמצע) מחייכת, בחב- רת עמיתיה - רויטל מור ותמיר הקן. אתי אוחנה (בתצלום, למטה) שמחה לפגוש במסיבה את ידידה, שימי תבורי.

מסיבת פוחלצים

מסיבת השגרירים השנתית של אי קי"ם, שהתקיימה השבוע במלון היל-טון, לא שפעה שימחה ועליצות, ואף לא הקרינה הרר שאיפין אותה בעבר. הגיל הממוצע התקרב ל-60, והאוירה הכבדה שאפפה את החוגגים הוכיחה, שלאנשים העשירים כבר נמאס מכל השנור. פסטיבלי ההתאמות שמילאו את הארץ בחודשים האחרונים הגיעו כנראה לשיא. קצת גרוטסקי היה לצ' פות בנשות החברה המבוגרות, שהיו רחוסות כשמלות טאפט חשופות כת פיים, שהבליטו שומנים וגיל. לעומתן, **אילנה אס** ובעלה דוד, אנשי חברה נוצצים, הפגינו חיוניות אופיינית ל צעירים. **סאולה גוטסדינר** ובעלה הנדבן **מנדל**, שהיו בין מארגני הערב, הסתתרו מן הצלמים והמתכנים הרבים שנכחו בנשף. אשת החברה **אדית תאומים** היתה לכושה באלגנטיות מאופקת, שלא כרבות מחברותיה, ש' דמו לרמויות מסידרת החבובות בטל וויזיה. גם התצוגה של **ג'דעון אורבר** זון לא העלתה את השמחה, והחוגגים העדיפו לנמנם ולפקק נאלגנטיות.

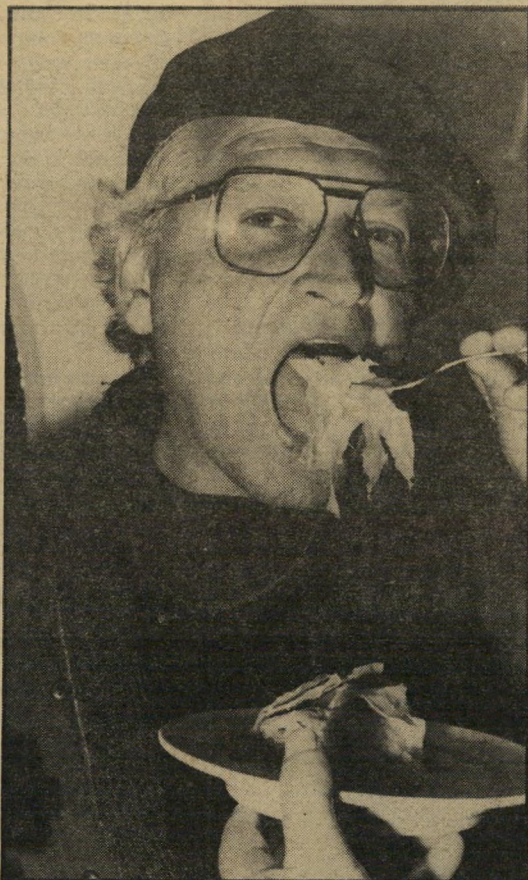
יפה ירקוני נהנתה למשמע שירתה האופראית של הזמרת ההונ גריה אנה קיש (מימין). שתי הזמרות הזדרזו להחליף מידע מוסיקלי עדכני. יפה, שהתלהבה מביתו של המארח, הוראס ריכטר,

הביעה את רצונה להופיע במיסגרת פרטית. כשהיא מלווה, לשם גיוון, בחלילן ובתופים. איש יחסי-הציבור של המקום, צבי אילון, התלהב מהרעיון ואף הציע לשלב את השחקנית אביבה מרקס בקטעי שירה.

וגמניות מות

כמו איש הפיננסים נתן טרנר, שבא בחכי רת הדוגמנית הצעירה **יוניט ויגלר** וחברו הטוב **יובל הוד**, בנו של מי שהיה מפקד חיל-אוויר **מוטי הוד**, השניים, צעירים פופולריים בקרב כנות תל-אביב היפות, באו לשטוף את עיניהם בחוגגות. וכדי להעלות את מצב-הרוח, שמימלא היה גבוה, הביאו לרחבה שתי רקדניות-פלמנקו צעירות, שחר ללו להנאת האורחים. יהודית ארדיטי, ש' עברה להתגורר בבבלי, דאגה לכל השכונה, והביאה הרבה גרושים וגרושות למסיבה, כדי שיכירו. היא עצמה נראתה קצת לחוצה. התברר שאהובה החדש, איש-עסקים בשם **יהודה הלפרין**, טס לחו"ל ערב המסיבה. הרבה חיזורים, שהולידו זוגות חדשים.

יפה הרבי סמס. אווירת שימחה אמר מחושה של הנאה והתפרקות איפיונו וגגים שכאו למסיבת יס-ההולדת של ית יהודית ארדיטי. הציפיות היו נמוכות, ולכן ההפתעה היתה גדולה. **מכבי-עבר** גבריים נכחו בערב ומשכו ילב: האחים **שאל ויוני נמרי**, באו הדוגמנית **לורי צנטנר**, הזמר **ה סיק**, השחקן **יהודה ברקן**, שכא חברתו לחיים הדוגמנית **נלי סלר**, נערי-שעשועים חדשים וצעירים.

הוראס ריכטר המארח, אוכל מבלי להסיר עין אפילו לרגע מן האורחים שנקבצו בביתו ונהנו מאוד מהעוגות.

ואלרי פאנוב הרקדן שנמצא בחופשה ממו שכת, נהנה בכל הזדמנות מהמאכלים המוגשים במסיבותיו של הוראס ריכטר.

לא היה אקשן אבל היתה אופרה

עם מארחו, הארכיטקט **בובי לוכסמבורג**, במירפסת השתרך תור ארוך לעוגה וקפה. האמנית **רחל גרא** ניהלה שיחה עירנית על שילוב של תיאטרון תכשיטנות ומזון. שותפיה לשיחה היו השחקנית **אביבה מרקס** ובעלה, הפרופ' **אפרים טורגובניק**, שחזרו במתינות אחרי רחל גרא. הצטרף לשיחה, קטע את הוויכוח בכריחות טריות. נשות-חברה ריחרחו סביב רקדנית הבלט **גאלינה פאנוב** בתיקווה לאסוף פירווי רכילות על הריונה. היחצ"ן של ריכטר, **צבי אילון**, השתדל לרצות את האורחים.

מסיבת הפרידה לזמרת האופרה ההונגרית, **אנה קיש**, שנערכה בביתו של **הוראס ריכטר** כיפו, איכזבה במקצת את החוגגים והאורחים המכובדים שהוזמנו. למסיבה קדמה הופעתה של הזמרת בשירי בארוק, כשמלווה אותה נגנית הצ'מבלו **יוניט וייס**. הקהל שנכח בהופעה הגיב בתשואות רמות, אך במסיבה עצמה נשמעו אקורדים אחרים וטונים נמוכים. החוגגים היו עסוקים בניתוח ובביקורת על ההופעה. רובם היו תמימי רעים ברבר כישרונה של אנה. חברה לחיים, הצייר **ג'ובני קקן**, ניהל שיחות פוליטיות

קולנוע

פסטיבל

יוס'הולדת לגדול מכולם

הפסטיבל הבינלאומי בקאן,

ה־40 במיספר, יציג השנה

שמונת מסורסמים ושירדך של

קולנוע ואופרה

בשנה שעברה התכוון פסטיבל קאן לחגוג את יוס'הולדתו ה־40, בעוד שהיה זה ה־39 במספר. שנה אחת לא התקיים הפסטיבל, בגלל המאורעות הסוערים של מרד הסטודנטים, ב־1968: הוא התקיים איכשהו, באווירה מינונית, כשרוב הכוכבים האמריקאים לא באו. השנה מתכוון קאן לפצות את עצמו ולחגוג את יוס'הולדתו ה־40 בשפע של אירועים מיוחדים, ביניהם סרט־הפתעה שהכינו כמה במאים צרפתים בצוותא. ההפתעה הגדולה עשויה להגיע דווקא מחברת קאנון. שמועה עקשנית אומרת, שאם הכל יתנהל כשורה יהיה זה המלך ליר של ז'אן לוק גודאר.

תרומתה של קאנון לפסטיבל מגוונת ביותר. שני סרטים בתחרות: של אנדרה קונצ'אלובסקי (אנשים ביישנים עם ג'יל קלייבורג ובארברה הרשי) ושל בארבה שרדר (עכברי בארים, עם

רבקה דה־מורנייה ורוז'ה ואדים נוסטלגיה לבב.

מאסקרה של הבימאי פטריק קונדרס, ויומנו של זקן מטורף של לילי ראדמייקס (אשתו של פונס ראדמייקס, מי שביים את ההתנקשות). מלבד כל אלה תציג קאנון עוד עשרות סרטים: בסך־הכל: 80 סרטים. 42 מהם הפיקה ב־18 החודשים האחרונים. באחד מבתי־הקולנוע

מיקי רורק ופיי דאנווי. הצגה מחוץ לתחרות: ברנשים קשוחים אינם רוקדים, סרטו של נורמן מיילר (הנימנה עם חבר השופטים של התחרות, ולכן אין אפשרות לכלול את סרטו בתחרות עצמה). שני סרטים נוספים של קאנון מוצגים במיסגרת השבועיים של הבמאים:

סצינות

מחיי גירושין

תמיד (מוסיאון תל־אביב, אר־צות־הברית) – השוו אותו לוודי אלן ולאיינגמר ברגמן. ללורנס קאסרן ולקלוד סוטה. אבל זה לא זה. הנרי יגלוס, עם זלילת הקולנוע שלו וגרגנות הציטוטים שלו, עם פטפטנות חולנית וחיסוט אנוצנטרי בעצמו, עם אשתו לשעבר במרכז העולם ועם חבריו האישיים המועדפים על פני זולתם; בקיצור, עם כל מנייתיו האופייניות – בסרט מקסים ברור, שזהו סרט אישי מאוד. ישנם שאפילו ירגישו שזה אישי עד כדי להביך, ובוודאי שיהיו אלה גברים מסויימים, שלא קל להם לראות כיד גבר מתבטל לחלוטין בפני האשה שנטשה אותו. וזה בעצם יופיו של סיפור גירושין חושפני זה: דיוויד (הנרי יגלוס) מזמין את רעייתו שנפרדה ממנו, ג'ודי (גרושתו האמיתית של יגלוס, פטריס טאוסנד), לארוחת־ערב שטרח להכינה כמו ידיו לקראת חתימת הסכם הגירושין. המזרח הוא, שגם כאשר הכל כבר נסתים מסתבר שהשניים עדיין אוהבים, וכנראה שישארו קרובים זה לזה גם אם לא יהיו זה עם זה לעולם.

ארוחת הערב הופכת לסוף־שבוע ארוך, כשארצות־הברית כולה חוגגת את ה־4 ביולי, יוס'העצמאות האמריקאי. לחינגא מצטרפים ידידים קרובים, שנשואים חזק (כל־כך חזק עד שהבעל מחפש לברוח), וזוג העומד להינשא, וכמובן כמה שכנים מזרזים, ביניהם מייקל אמיל (אחיו של יגלוס) והבימאי בוב ראפלטון.

פתי מאמין לכל דבר

נער הזהב (תל־אביב, תל־אביב, ארצות־הברית) – קישקיש ילדותי, שאילולא נוכחותו של אדי מרפי בתפקיד הראשי, לא היה זוכה אפילו לתשומת־לב אקראית. עובד סוציאלי מלוס־אנג'לס נבחר להציל את החמלה האנושית, המגולמת בילד קטן מנפאל; החמלה מצוייה בסכנת־הכחדה בגלל התקפות זדוניות של שטן ג'ינגי בעל מיבטא אנגלי רהוט. העובד הסוציאלי אינו שש להיכנס לתוך הקלחת הזאת, אבל מכיוון שכוחות על־אנושיים מעורבים בעניין, אין לו ברירה. בעזרת כמה תמריצים מצידה של נערה חטובה, הוא ניגש מייד למלאכת ההצלה. קשה לומר שיש משהו בתוך כל הבלגן הזה שעושה רושם הגיוני, ולו במקצת. אם זו צריכה להיות פארמפרזה על שמילברג וסיפורי התיבה האבודה, הרי צריך לשלוח את הבימאי מייקל ריצ', את צוות התסריטאים שלו ואת מרפי עצמו, שנמנה עם צוות ההפקה, חזרה לבית־הספר, ללמוד את היסודות האיתנים של הפקת סרט בידורי טוב, שבהם שולט שמילברג באורח כה מושלם. אם, לעומת זאת, מדובר כאן בקומדיה המנצלת את כישוריו הברוכים של מרפי, שהוכיח כבר בסרטיו הקודמים כי הוא סחורה עוברת לסוחר, הרי שיש כאן בעייה חמורה מאוד. ככל שיתאמץ, לא מצליח מרפי להצחיק ולו רק פעם אחת; לכל היותר הוא מעורר רחמים. שארלוט לואיס, זו שהיתה התגלית של פולנסקי בפיראטים, היא אולי בחורה נחמדה; היא התאמצה מאוד ללמוד את

ג'ואנה פרנק: שוקולד במקום אהבה

סוף־השבוע הופך לחינגא של וידויים, על פניה השונים של האהבה בגילוליה השונים, אצל אנשים שונים ובתקופות שונות. אין אף פעולה, מעמד או מישפט שאינם חושפים את האדם כחיה הנוקדת לאהבה, כנפש שהרוך חשוב לה לא פחות מהמין. המין לבדו, שאינו מלווה בהבנה גם לחולשות המביישות והמגוחכות ביותר של האופי האנושי, אינו מספק. אצל יגלוס, הזקוק כל־כך לקהל שיאזין לו, הפחד הגדול אינו מן המוות, כמו אצל וודי אלן, אלא דווקא מן הבדידות.

אדי מרפי ושארלוט לואיס: אובד סוציאלי

סודות קרבות המגע של המזרח הרחוק, ובעזרתם היא מצילה מדי פעם את מרפי כאשר לשונו בוגדת בו. אבל כנראה שתיאלץ להמתין עוד כמה שנים עד לפרס האוסקר. ואילו פאט מוריטה, כנזיר בודהיסטי כל־יכול, נמצא כאן רק משום שחזותו המזרחית, ודמותו כבקיא בסודות המיסטיקה (זוכ־רים את נער הקארטה) נראו למלהקים כבחירה קלה. אדי מרפי עשה כבר סרטים מוצלחים מאוד, אבל זה אינו אחד מהם.

תערוך החברה מיני־פסטיבל של כל אגדות הילדים שעשתה השנה, גם שיירת הבימאים והכוכבים שיביאו מנחם גולן ויורם גלובוס תהיה נוצצת: קלייבורג והרשי, רורק וראנווי; איזבלה רוסליני, ראין א'ניל ושני כוכבי־פעולה שב־אופנה – מייקל דודאקוב ודולף לונגרום.

סרטי התחרות הרשמית כוללים סרט מברית־המועצות, החרטה של טנג'ו אבולאדוה, הצייר ניקנים מנבאים לו את הפרס, כגלל העידן החדש של גורבאצ'וב.

לצר קונצ'אלובסקי משובץ סרט של אחיו, הבימאי ניקיטה מיכלקוב, עיניים שחורות, שהופק באיטליה. מאיטליה באים עוד שני אחים, בסרט אחד, הראשון שעשו בארצות־הברית: בוקר טוב בבל של האחים טאוויאני (הסרט מחוץ לתחרות).

מוות חזוי מראש. סרט נוסף מחוץ לתחרות, אבל במיסגרת הקרנה רשמית מיוחדת: ימי הרדיו של וודי אלן, חזרה לתחרות ולשמות ידועים אחרים: פראנצ'סקו רוזי בסרט לפי גאר־סיה מארקס, סיפורו של מוות חזוי מראש, שכולם מחכים לו בסקרנות; פול ניומן ביים את ביבר הזכוכית; אטורה סקולה בסרטו החדש המשפחה; וים ונדרס עם סרט חדש שעשה בגרמניה השמיים מעל ברלין; שני הבריסים הם פטר (חוזא השרטט) גרינווי וסרטו בטנו של הארכיטקט, וסטיבן (המכבסה היפהפיה שלי) פריירס, בסרט החדש זקפו את אוזניכם. הנושא החגיגי שאימץ הפסטיבל השנה הוא "הקולנוע והאופרה", ולכבודו הכינו כמה בימאים סרט הנקרא ארייה; ביניהם רוברט רלטמן, ברוס כרספורד, ז'אן לואי גודאר, דרק ג'ארמן, קן ראסל, ניקולאס רג, ג'וליאן טמפל ואחרים. נשיא חבר השופטים הוא איב מונטאן, ולצדו מבקרת הקולנוע של השבועון הצרפתי "לאכס־פרס", דניאל היימן. בין השופטים גם הבימאי תיאו אנגלופולוס מיוון, המפיקים ג'ראלד קאלדרון וג'רמי תומאס, המלחין ניקולה פיובאני, הבימאי יו' סקולימובסקי, ואחרון־אחרון חביב, שאי אפשר בלעדיו, אלס קלימוב הרוסי, המזכיר הכללי של איגוד הקולנוענים הסובייטי ושגרירו הקולנועי של גורבאצ'וב.

ואלוהים ברא את

האשה – פעמים

רוז'ה ואדים מגלה את האשה

ברמות רבקה דה מורניי

מי שחשב שרוז'ה ואדים נעלם, יופתע לגלות שאחרי בלותו היתה לו עדנה – הוא כבר משחזר את הצלחות העבר שלו בעצמו.

ואלוהים ברא את האשה היה סרטה הקלאסי של בריגיט בארדו (1957), שבו גילמה אשה צעירה, סקסית, חסרת־מעצורים וחסרת־מנוחה, ואדים החליט להעניק לנושא טיפול ערכני. הוא בחר ברבקה דה מורניי (שחקנית־מישנה של העולם הזה תשמ"ו) ככוכבת שצריכה להתמודד עם ספק־נוסטלגיה ספק־מיתוס הקרוי בארדו. דה מורניי גילמה, בין השאר, את הנערה ברכבת לחופש של אנדרה קונצ'אלוב־סקי והופיעה גם במסע לאושר.

לצידה של מורניי יופיעו פראנק (דראקולה) לאנג'לה וויינסנט ספאנו (המופיע גם בסרטים החדש של האחים טאוויאני, שיוצג בקאן בוקר טוב, בבל).

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב: שיחות מלוכלכות, קיץ, מלו, חנה ואחיותיה, דקה לחצות, שואה, סלח לי אתה נושך את צווארי.

ירושלים: שואה, כס הדמים, חנה ואח־יותיה.

חיפה: דקה לחצות.

תל־אביב:

*** **דקה לחצות** (תכלת, צרפת, מוצג גם בחיפה, בקולנוע חן) – דקסטר גורדון מגלם בצורה חד־פעמית ומרגשת דמות של סקסופון ניסט כוש, מכור לטיפה המרה ולאמנות, בסרטו של ברטראן טאברנייה על חבלי יצירה מכאיבים במסגרת הג'. מתווה למוסיקאים הכושים של שנות ה־60 בפאריס ובארצות־הברית.

ירושלים:

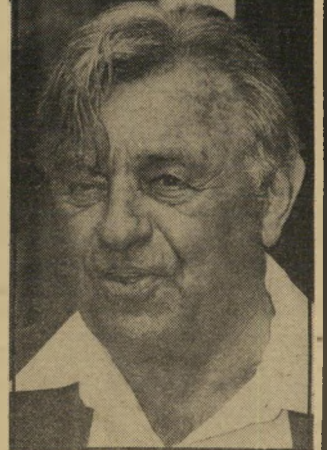
*** **כס הדמים** (תיאטרון ירושלים, יפאן) – אקירה קורוסאוה וג'ירסט מאקבת שלו, בת ה־30 שלא הורקנה, טושייה מפינה מגלם בעוצמה רבה את האדם הצמא לכוח, וחתימת הבימאי עומדת על יכולתו העליונה של הגורל לתעתע בכני אנוש.

עדנה סייגרו

מחקירת המס לקרן טדי

מי שהיה לא מכבר מנהל מחלקת החקירות של מסי הכנסה, זבולון הנדלר, עורדין במיקצועו, מייצג עתה את קרן טדי קולק כנגד מחלקת החקירות של מסי הכנסה. מסי הכנסה דורש מקרן טדי יותר

ממיסוי לא מכבר מנהל מחלקת החקירות של מסי הכנסה, זבולון הנדלר, עורדין במיקצועו, מייצג עתה את קרן טדי קולק כנגד מחלקת החקירות של מסי הכנסה. מסי הכנסה דורש מקרן טדי יותר

ראש-עירייה קולק. עובדי העירייה אינם שכירי הקרן

כמיקרה חריג מוכנים אנשי מסי הכנסה לוותר על הגשת כתבי-אישום פליליים, וקרן טדי תשלם את החוב. קרן טדי היא קרן פרטית, שמקור רותיה תרומות של ידידי ראש-עיריית ירושלים, שניתנו לו כדי שיוציא כר-אות-עניו. היא ישות נפרדת מקרן ירושלים, ושימשה למימון מערכת הבחירות של קולק, הטבות לעובדי עירייה שונים, וכן למימון הוצאותיו והוצאות אשתו. אנשי קרן ראש-עירייה טוענים כי עובדי העירייה אינם שכירי הקרן, ולכן לא היתה חובת-דיווח של התשלומים, שכן לא היו בגדר שכר. מחלקת החקירות טוענת כי ראש-עירייה נחשב כמעסיק, ולכן חלה עליו חובת הדיווח. היא גם דורשת שמענה והלאה יקבלו דיווח על כל התשלומים ל-עובדי העירייה, וכי ינוכו מתשלומים אלה מסי-מקור.

אהוד שילו משתלט על "שיכון עובדים"

בהתאם לחוקי החברות ונוהלי הניהול, ברור כי המנהל הכללי הוא הקובע והמנהל — ולא יושב-ראש

החלטת מנהלת חברת העובדים פירושה השלטת אהוד שילו, מנכ"ל סולל בונה, גם על שיכון-עובדים. זאת בניגוד לזמירות המתפרסמות מפי מוטבי מנכ"ל שיכון-עובדים, רפי אדרי.

בהתאם להחלטה, תוקם חברת אחזקות, שתהיה בעלת שלוש חברות: סולל בונה, שיכון עובדים והחברה לעבודות חוץ של סולל בונה. יושב-ראש מועצת המנהלים של החברה החדשה יהיה רפי אדרי. המנהל הכללי יהיה אהוד שילו. יושב-ראש חברת סולל בונה יישאר מרדכי גור. המנכ"ל יהיה נתן פרנקל. שיכון עובדים תנוהל על-ידי יצחק בן-דב, המנהל כיום את יובל גר.

מנכ"ל שילו. המנכ"ל הוא הקובע

הדירקטוריון, שאינו מתערב בניהול השוטף. סולל בונה חייבת 500 מיליון דולר לנכסים, וחסרים לה 200 מיליון דולר כביטחונות. נכסי שיכון עובדים מוערכים ב-150 מיליון דולר, ועם המיוג תוכל שיכון עובדים לשעבד את נכסיה כביטחונות לחובות סולל בונה. במקרה לגבי נכסים אלה היא כי מינהל-המקרקעין של ישראל, שנתן בשעתו את הנכסים לשיכון עובדים, מערער על מסירתם. ד"ר המינהל לשנת 1985 מוסר כי מטפלים בהסדר המקרקעין ששיכון עובדים קיבלה, ושלא בנתה עליהם. מדובר ב-40 עסקאות לפחות. מכאן כי ספק אם הנכסים יוכלו לקבל

מנכ"ל אדרי. ראש מועצת המנהלים

80 אלף דולר ללא דורש

כאשר עסקה המיטרה בחקירת עיסקי דוד בלאס הגיעה גם לאיש-הביטוח נחום פז, שהיה קשור עם מהל קרן התק"ם אליעזר עינבל, שנמלט לחו"ל, ושלא התייצב כאן

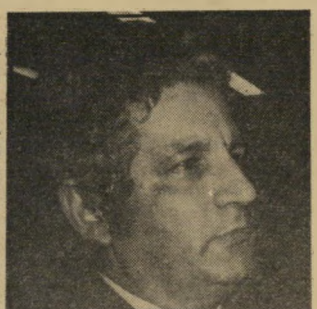
נמלט עינבל. לא התייצב למישפט

למישפט. נגד עינבל הוגש כתב-אישום של קבלת-שחד. החקירה בחברת הביטוח של נחום פז גילתה סך של 80 אלף דולר, שהור-עבר מעסקיו של בלאס. עינבל אמר בשעתו במיטרה כי אין כסף זה שלו, וגם נחום פז הצהיר כי אין כסף זה שלו. מי שיאמר כי הכסף שלו צפוי לאישום פלילי על קבלת שחד.

ליבאי מעכב את מסקנות עימנואל

ד"ר קטלני של מבקרה-מדינה על מעורבות משרד-השיכון בהקמת העיר-עימנואל קבור זה יותר משנה בוועדת-הכנסת לביקורת-המדינה. הוועדה שקיבלה בשעתו את הד"ר לעיון, והקימה ועדת-מישנה מיוחדת לדון בו. ראש-הוועדה הוא דוד לר-באי, וחבריה יהושע מצא ורפאל איתן.

הד"ר יפגע קשות ביוקרת משרד-השיכון וראשו, אין לליבאי עניין

פרקליט ליבאי. אין עניין לפגוע בלוי

לפגוע במחנה-לוי בחרות, הפועל נגד יצחק שמיר, ליהושע מצא, שהוא חבר במחנה-לוי, בוודאי שאין עניין כזה, ורפאל איתן אינו מעוניין בכל פגיעה בבנייה בגדה. כך גקבר הד"ר ואינו מתפרסם.

"הבשרת הישוב" מוכרת נכסים

חברת הכשרת הישוב מוכרת נכסים. מלון רימונים בצפת, בעל 70 חדרים, מוצע על-ידיה במיליון דולר. אין עניין רב בנכס מצד קונים. כן הוציאה למכירה שטח של 12 דונם ליד מלון השרון בהרצליה, השייך לה ול-ממז' דה-שליט. נראה כי את השטח ירכוש הקבלן שלום בלושטיין, שהציע יחד עם איש-העסקים יודי עופר שלוש מיליון דולר תמורת הקרקע. בכונות בלושטיין לבנות כמ-קום מלון-דירות.

בעלי-הון דה-שליט. מוכר

ג'רי אורן בחקירה פלילית

המיליונר הישראלי-לשעבר, ג'רי אורן, צפוי לכתב-אישום פלילי בלוס-אנג'לס. הוא תשוד בהונאת הרשויות. כך דיווחו עיתונים מקומיים וביניהם לוס אנג'לס טיימס. נכתבות-ענק. לפי העיתונים, החליטה עיריית לוס-אנג'לס לרכוש שטח בן 300 אקר של אורן, והציעה עבורו חמישה מיליון דולר. אורן עירער על הסכום, והביא הצעה שקיבל מעורדין ישראלי-מניו-יורק, על סך תישעה מיליון דולר. העירייה העריכה מחדש את השטח, לאור ההצעה, והסכימה לשלם שמונה מיליון דולר. לאחר-מכן טענה העירייה כי הצעת עורדין-הייתה תוך קנאות עם אורן, כדי להעלות את מחיר העירייה.

אורן עצמו סירב להשיב על שא-לוותי. אורן הוא נשיא אגודת-הידידים של אוניברסיטת תל-אביב בלוס-אנג'לס, וגמנה על גדולי הקבלנים שם. הוא היה אחד המשקיעים במלון אסטוריה שנלקע לקשיים, והפסיד בעסקה כח-מישה מיליון דולר. הוא ירד מישראל לפני 30 שנה.

נכסים אלה כביטחונות. סולל בונה הוציאה באחרונה כי 200 מיליון דולר להקטנת חובות ול-ל לעובדים שפרשו. חובות לעלים הוקטנו 90 מיליון דולר. ידי מכירת חברת-הבת דור-ב-ה-פ-טית לבעלות בנק הפועלים. עתה מוכרת סולל בונה את שטח מפעליה-העץ שלה בראשון-לציון למש-קיעי-חזק. מדובר בשטח של מעל 25 דונם.

בורסה מיזוג בין "מ" ו"עסיס תעשיות"

דירקטוריון מן החליט להתמוג עם עסיס תעשיות. ההחלטה באה אחרי שוועדת-המי-זוגים של משרד-התעשייה אישרה את מיזוג שני המפעלים, בהתאם לחוק-המיזוגים. המזג הטבות למפעלי-תעשייה המתמזגים במטרה לייעל ולשפר את הייצור. שתי החברות נמצאות בשליטת אהרון רוביני-שטיין וקבוצת לנדקו.

מיפעלי מן בהרצליה מייצרים שימור-מזון שונים. עסיס נמצא בלב רמת-גן. חברת עסיס אחזקות היא בעלת שטח המפעל, וכן בעלת עסיס תעשיות שהיא בעלת המפעל עצמו. ללא השטח.

קבלן רובינשטיין. להקטין חובות

אחזקות. שתעביר תמורתן את עסיס תעשיות למן. הכונה היא להעביר את המפעל מרמת-גן לשטחי מן. ולבנות על השטח שיתפנה מיבנים למכירה. שווי העסקה קרוב לתישעה מיליון דולר.

מכירת השטח של עסיס תאפשר לחברת האם, לנדקו, להקטין את חובותיה לנכסים, המגיעים כיום ל-30 מיליון דולר. הפסדי החברה נגרמו על-ידי כמה שגיאות של אהרון רוביני-שטיין, שנכנס לעיסקי-מלונות כוש-לים במלון אסטוריה, שנמכר באחר-ונה לרשת דר; וכן לקבוצת קופל נסי-עות. עסקאות אלה גרמו להפסד ישיר של 20 מיליון דולר, שהפכו תוך חמש שנים, בגלל הריבית, לחוב של 30 מיליון דולר.

חברה שווייצרית נכנסה ל"ידן מלונות"

חבילת-מניות של חברת ירדן מלו-נות בעלת הילטון ירושלים, הנמצאת בשליטת דוד סופר ושותפו האמ-ריקאי לו ברנט, נמכרה לחברה השווי-יצרית אנג'לה בערך נקוב של 157 אלף ש"ח, כחצי מיליון ש"ח שווי כספי-שליש מהכמות נמכרה על-ידי לו ברנט. העסקה נעשתה מחוץ לבורסה. דוד סופר שהה עד באחרונה במלון ציריך בציריך. הוא מיוצג בישראל על-ידי עורדין-רן אבי-יצחק, ובאמריקה על-ידי קנת ביאלקין, שיש לו מומחיות ברשויות-ניירות העוד בוושנגטון. ביאלקין, שהיה נשיא הליגה היהודית נגד השמצה, הסיר גם לעד-נאן חאשוני את בעייתו עם הרשויות.

אם תרצו אין זו אגודה

עם ועידת הסופרים העבריים בחול המועד פסח תשמ"ז
מאת חגית טוך

אחד האירועים העגומים, המשמימים, המוזרים והמתמיהים ביותר מתרחש בתל-אביב, אחת לשנתיים, בחול המועד פסח. האירוע נערך עליידי אגודת הסופרים, בין כתליו חמוריהסבר של בית-הסופר, אולם כל קשר בינו לבין ציבור הסופרים הפעיל והמוכר לקוראים ולמתעניינים בספרות העברית הוא מקרי בהחלט.

יזק-העורכים: משורר גבריאל טלפיר (גזית) ורעייתו

איך אפשר לכנות ועידה של אגודת סופרים המונה כארבע-מאות חברים, שלהוציא כמה בודדים המצדיקים את תאם — ואת אלה ניתן למנות על אצבעות הידיים והרגליים — היתה מורכבת כרובה המכריע מחברים מכובדים ושבעי גיל ששנים רבות וארוכות לא פירסמו דבר מפרי עטם, או מאחרים ששמותיהם אינם ידועים בשום ציבור?

כיצד ניתן לתאר אירוע בו נוכחים בזמן ריוני המליאה המתקיימים בפני אולם ריק עד נושה כעשרה אחוזים מבין חברי האגודה והם אלה שמחליטים בשביל כולם איזו מהצעות ההחלטה שהוגשו בזמן הוועידה תתקבל עליידי האגודה? כקיצור, ועידה של אגודת סופרים בלי אב. יהושע, עמוס עוז, יצחק בן-נר, יהושע קצנז, עמוס קינן, אורי ברנשטיין, אהרון אלמוג, דוד גרוסמן, נסים קלדרון, דליה רביקוביץ, יוסף שרון, יהודה עמיחי, נתן זך, יהושע סובול, יוסף מונדי, מאיר ויזלטיר, רות אלמוג, פנחס שדה, אהוד בן-עזר, יורם קניוק (שפימפם במקטרתו במשך שעה קלה ברחבת בית-הקפה ולא הראה את פניו כאולם המליאה), יאיר הורוביץ (שהתמהמה אף הוא באותה רחבה במשך שעה קלה אבל בלי לפמפם במקטרת שאין לו), דן בן-אמון (שהפגין נוכחות בערב הפתיחה רק כדי להטיח דברים קשים בנכבדים שישבו על הכמה), דן מירון, שלמה שבא ועוד רבים רבים אחרים שממדיו המוגבלים של הדף המודפס אינם מאפשרים למנותם.

מרד הרפוקים

ההתעלמות המוחלטת כמעט של הסופרים נותני-הטון בעולם הספרות מן האירוע הדרושני

של האגודה פינתה את הזירה לסופרי ה"פרו בינציה". עדה אהרונז מסניף אגודת הסופרים כי חיפה הביאה בפני קומץ הנוכחים שהאוינו לה את טענת הקיפוח של סופרי צפון המדינה וציננה כי חמשימאות השקלים לשנה בהם תומכת האגודה בסניף החיפאי רק מדגישים את תנאי העליבות של קיומו. יפה צינס מבתיים טענה כי רבים מבין הסופרים והמשוררים אינם זוכים להגיע לבמה הספרותית (מאזניים) שהאגודה מעמידה לרשות הנבחרים מבין חבריה. שלום כתב, עזרא הרוטאי, סופרת בשם קורניה, מנוחה גלבז, אהרון ירושלמי ועוד רבים וטובים, שלפחות עבור כותבת כתבה זו היו בבחינת אוזניים אנונימיים. שטחו את טענותיהם בפני ערב רב של כיסאות מיותמים וקומץ מאזינים תוריהמבט. דוד אבירן תאר את המחזה כ"מרד הרפוקים נגד המצליחנים, דפוקים שקבלו על כך שלא מופנים אליהם מספיק וזקוקים והצליחו רק לעורר רחמים".

כדי שלא לחטוא לאמת יש לציין שהיו גם אחרים. היו מנחם פרי, דוד אבירן, יגאל לב, ארז ביטון ויתם ראובני שהגישו את מועמדותם לזר עד המרכזי ולא נבחרו. היו אבות ישרון, אהרון מגד, חנוך ברטוב, דן לאור, רוני סומק, יורם טהר לב, שלי אליקים ושולמית אפפל שבחלקם אף ניסו להשפיע על ההחלטות שנתקבלו במהלך הוועידה אך בלא הצלחה יתרה.

בכל מקרה, נוכחותם של אלה רק הבליטה את היעדרם של כל האחרים.

ספקי-סופרים

ניתן למנות מספר סיבות להימנעותם של מרבית הסופרים החשובים בארץ מלהופיע לוועידת האגודה ולקחת חלק בפעילויותיה. הסופר היה מאז ומתמיד אינדיבידואליסט באופיו. מהות מיקצועו גזרת עליו בדידות מרצון ומרחיקה אותו באופן טבעי ממגמות קולקטיביסטיות. ידוע למשל שיוצרים מן השרה הראשונה כמו ס. יזהר, יהושע קצנז או דליה רביקוביץ מתרחקים לא רק מאור וזקוקים, אלא גם מכינוסים ומי אירועים פומביים צנועים יותר, ובשום פנים לא יהיו מוכנים לערב עצמם בפעילות העסקנית שרבים מעמיתיהם המשתייכים ל"ליגות" נמוכות יותר מפנים ומן עבודה מזמנם הפנוי מלכתחילה ובוחשים בה במשחה ובצהלה. אב. יהושע, מציור, מצהיר כי הוא מעדיף להשאיר את הטיפול בזר יותיהם המיקצועיות של הסופרים בידי "אלה שי מוכשרים לטפל בהן, כמו אהוד בן-עזר". יגאל לב טוען כי "יש נייגור מוחלט בין סופר לבין עסקן ציבורי. לכל אחד מהם ישנו סף רגישות שונה. יוצר, שרגיל לשבת בשקט בבית ולטרוח על מלאכת הכתיבה שלו, לעולם לא יוכל לרכוש את הכלים על מנת להיהפך לעסקן".

משורר ידוע שבחר להישאר עלום-שם, במקרה זה, הוסיף וטען כי מרבית היוצרים בעלי השם מדיירים רגליהם מן הוועידה משום שאינם מעוניינים להתכנס תחת קורת גג אחת עם יוצרים שכתבתם משייכת אותם לרמה ספרותית אחת: כאלה שיוצרתם אינה מהווה הצדקה מספקת למעמדם כסופרים והם מחפשים את הלגיטימציה שלהם בפעילויות מיקצועיות-עסקניות. חלק מן אנשי הספרות מוכן לחזק טענה זו בגלוי. כך מנחם פרי: "באגודה יש יותר ספקי-סופרים מאשר סופרים. כאלה שברובם הגדול הם סופרים רק בעיני עצמם ושואש לא שמע עליהם. הללו מי גכים בעויות כלפי הסופרים הטובים בארץ מי שום שהם מהווים לגביהם גורם מתחרה המאיים על מעמדם שלהם".

עמיחי: קנוניה

על גבול הפשע

ישנה סיבה נוספת לכך שהאגודה זוכה להתעלמות מצד סופרים כמו חנוך לוין, דוד גרוסמן, ס. יזהר ודומיהם. בנוסף למפעלים מבורכים שהי אגודה מקיימת כמו ארכיון גנאים החשוב וכתב העת מאזניים שהצליח, הודות לעורכיו הנוכחיים חיים פסח ואשר רייך, לצאת בסדרות ול-התהדר ברמת כתיבה נאותה המשקפת סינון קפדני בכתיבה ונשאלו לפירסום בביתאון, היא אמורה למקד את פעילותה במאבק המיקצועי. אלה מבין הסופרים שמעמדם הכלכלי האיתן, הנובע מהתקשרות ריווחית עם המולי"ם, אינו זקוק לאיגוד ולמאבק מיקצועי כלל וכלל, ועל כן אינם טורחים לקחת חלק פעיל בעבודת האגודה. אחרים, שהתאכזבו ממחללה בתחומם הי אבק המיקצועי, בחרו לפרוש מכל פעילות כמי חאה הפגנתית על אוזלת-ידה. אהוד בן-עזר הוא

ועידת אגודת הסופרים העבריים המתכנסת אחת לשנתיים החלה השנה בסימן זעקות קיפוח ודיבורים על פוטש ונסתיימה בקול ענות חלושה. נבחר ועד חדש. יש מנצחים ומנוצחים אבל המנוצח העיקרי: ציבור הסופרים בישראל. היש לאגודה תקינה? סופרת דף חדש חגית טוך סוקרת בעיני מסתכל מן החוץ. חיים פסח, אחר משני עורכי מאזניים, ביטאון האגודה, חושף את המאבקים הפנימיים.

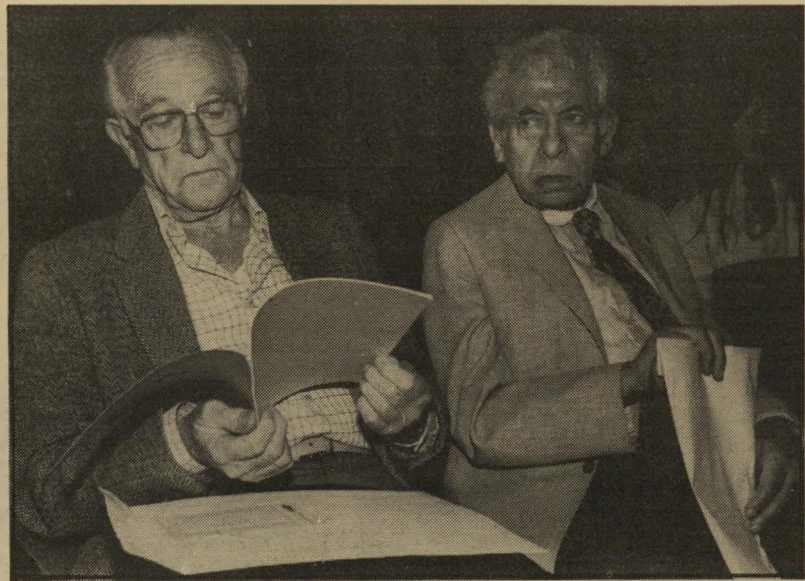
נוספת, מכאיבה יותר, שהושמעה במהלך הנאום מים של ערב הפתיחה. לאחר נאומו של נשיא הכבוד-שלי-האגודה-לכל-ימי-חייו, מר ש. שלום, שמשום מה בחר להפליג בריבורים על מעשיה הנואלים של הכנסיה הנוצרית כלפי זרעו של אברהם ולהפנות את דבריו אל "הכס הקדוש היושב ברומ", ובאמצע רבניהם של ראש הממ"ש שלה יצחק שמיר, כוכב התיקשורת של הוועידה, שהשכיל לנצל את הבמה לצורך חזרה על עמדותיו הפוליטיות, אשר החינוך והתרבות יצחק נבון, קמו בינה אופק, מאשה לוין ועדנה שבתאי, אלמנות הסופרים אוריאל אופק, מנשה לוין ועקב שבתאי, והביאו לידיעת הקהל שנכח באולם את העוול שנגרם להן כתוצאה מהוצאת מישפחות הסופרים שנפטרו מגדר הזכאים לקבל את התמלוגים החדשים (וזאת, לאור העובדה שחוק זכויות היוצרים הבינלאומי מעניק ליורשים אפשרות ליהנות מקבלת תמלוגים במשך חמישים ולפעמים אף שבעים שנים מיום פטירת היוצר בן-מישפחתם). בינה אופק מסרה כי אמנם קיבלה את התמלוגים לשנה זו, אבל זאת רק משום שבעלה המנוח עוד הספיק למלא את הטפסים. "איני יכולה לתאר לעצמך את ההשתפלה שהיתה כרוכה בקבלת הכסף", אמרה בטל-פון.

טענתן של אלמנות הסופרים העלתה בעיה נוספת, חשובה לא-פחות, והיא הצורך להפריד בין שתי מטרות אותן עשויות הטבות ממין זה להשיג. המטרה האחת היא מתן מענק לשאריתם של סופרים שסיפריהם מוחזקים בסיפריות ומוש-

הדוגמה הטובה ביותר לכך. דוגמה נוספת מספק יהודה עמיחי, שהעדרו מכינוס הוועידה הנוכחי בלט עקב נוכחותו בכינוסים הקודמים. עמיחי נפגע מצורת חלוקת התמלוגים שניתנו לחלק מיוצרי מציבור הסופרים תמורת החלפת ספרים בסיפריות הציבוריות. לדבריו, השאלון שאגודת הסופרים שלחה לחבריה, ואשר מילוי ומישלוחו ליחידה לסיפריות ציבוריות במשרד החינוך היו תנאי הכרחי לקבלת התמלוגים, כלל לא הגיע לידיו. את מילוי הטפסים הרשמיים כתנאי הכרחי לקבלת הכסף, וכן את העובדה שעורך הכסף שי הצטבר כתוצאה ממיעוט פניותיהם של הסופרים חולק בין אלה המעטים שדבר ה"הטבה" הגיע לידיעתם במועד על חשבון כל האחרים שלא קיבלו פרוטה, הוא מכנה בשם "קנוניה על גבול הפשע". ו"סקנדל משפטי שעוד יידון בער" כאות המישפטיים המתאימות על מנת להביא דברים על תיקונם".

גורית זרחי, סופרת ילדים שלכל הדעות זכאית היתה להתכבד בנתח שמן מעוגת התמלוגים. טוענת אף היא כי לא קיבלה את הכסף וזאת למרות ששלחה את הטפסים האמורים כדת וכדין.

אל שניים אלה מצטרפים עוד רבים אחרים כמו יהושע קצנז, חיים באר, דן בן-אמון, יורם קניוק, יגאל לב ויאיר הורוביץ שכל נושא "ה"טופסולוגיה" היה רחוק מליבם ולכן לא קיבלו תמלוגים למרות שמידת הפופולריות של ספריהם היתה עשויה לזכות אותם בסכומים נכבדים. ברור שחלק מן הסופרים הללו שיצאו נפגעים

משוררים אבות ישרון, יעקב אורלנד

אלים לקהל קוראיהן. המטרה השניה היא מתן מענק כספי לסופרים חיים במגמה לשחררם, ולו רק במקצת, מדאגות פרנסה ולעודדם לכתבה יוצרת.

היות חוק זכויות היוצרים המקובל בעולם משרת בעיקר את המטרה הראשונה, מתעורר ספק לגבי מידת הצדק שעשו משרד החינוך ואגודת הסופרים בהקדישם את כספי התמלוגים למטרה השניה בלבד.

בעיה אחרת שהתעוררה היא כמובן הצורך לעגן את תשלום התמלוגים בחוק שיתקבל בכ"נסת וישחרר את ציבור הסופרים מחסדי מישור החינוך ותקציביו המדולדלים.

זעקת האלמנות הביאה בסופו של דבר לקבלת הצעת החלטה הקוראת לבחינה מחדש של הקריטריונים לחלוקת התמלוגים והפניית תשומת הלב לזכויות יורשי הסופרים שנפטרו. אולם גם

מן ההישג שהשיגה האגודה בעצם ההכרה בזכות הסופרים לקבל תמלוגים על החלפת סיפריהם בסיפריות לא יסתפקו בהחרמת הוועידה אלא יתקפו את אגודתם ואת ראשיה בגלל עיוות הדין שנגרם עליידי החלוקה הבלתי-יוצקת שהאגודה עצמה היתה שותפת לה באופן ישיר. יורם קניוק: "האגודה לא פעלה בצורה נכונה. היא היתה צריכה לחזור ולהזכיר לאלה מבין הסופרים שלא שלחו את השאלונים, ולייצג וכן לעמוד לצד אלה שלא קיבלו תמלוגים מסיבה ביורוקרטית זו או אחרת".

זעקת האלמנות

אל ציבור הסופרים שהתערמו על הקשר שבין הצורך בפנייה אישית לבין החלוקה עצמה שג' עשתה עליסמן נתונים שבלאו-הכי היו קניי מים בסיפריות הציבוריות נצטרפה זעקה

חיים פסח: יומן ועידת הסופרים או שיעור בתורת הפערים

19.15: נשיא אגודת הסופרים הישיש היגע ש. שלום מברך ומזכיר את פשעי הגויים הקמים עלינו להרגנו. הוא מסיים באזהרה לכס הקרוש וחוזר ומנסח אותה בהזירות רבה שמא ישתבשו דבריו באוזני האפיפיור הממתין להם בקוצר רוח, מעבר לקולו נשמעות נקישות בלתי-פוסקות: המיקרופון רועד לו בידים. אחר-כך עולה ראש הממשלה (מי שהסביר בריאיון שאין לו פנאי לקרוא ספרים) וגם הוא יורד על הגויים וגם על ממלא מקומו. ואולם, את הערב הזה אזור בזכות משפט אחד, משפט בלתי-נשכח ששמעתי מפיו של שר החינוך והתרבות שעמד לצידו של הק"ש שיש ש. שלום ואמר: **"נשיא האגודה מר ש. שלום שנפטר לאחרונה ממחלה קשה, נמצא אתנו כאן"**. עובדה.

10.00 ד', הוקנים משכימים. הצעירים עדיין במיטותיהם, גליס-גלים של שיבה טובה נעים לעבר האולם, זהו הדיון המסורתי שנמשך עד לארוחת הצהרים. מנחם פרי אינו משתתף ואינו נוכח באולם: לדיון זה אין כל משמעות פוליטית.

בינתיים, בחוץ, כמו במסדרונות הכנסת, שם נעשים העסקים הרציניים באמת, מנחם פרי מסתובב עם יאיר הורביץ וכשיאיר יוצא הוא נראה חסרי-ישע ומתבונן לצדדים בדאגה: נניח שראש האופוזיציה של טוגו נקלע לבחירות בועד האופטומטריסטים ושם איש אינו מבחין בו ואינו מכיר בחשיבותו, כזה מצבו של פרי ברגע זה ואולם מיד נחלץ לעזרתו יוסל בירשטיין ופרי נראה נינוח יותר. הם משרטטים משהו על דף חלק: עמדות הטנקים? מיקוש הפרלמנט? נאום הנצחון?

11.00: מחמת העדרו של שותפי לעריכה, אשר יריד, בשל מחלה, אני נאלץ להישאר באולם הדיונים במשך היום כולו. בזה אחר זה עולים בכריזת הרחוקים ואבות הגראפומאנים ומניפים לעברי אגרופים קפוצים. הנה אהרון מזיא, מי שמסר לנו במערכת מאמר בשבחי הצנווה, הנה מאמר שכולו על טהרת העפפטה, ונדרה, הנה משה שפירי, מי שהכריז עצמו ראש סופרי הדרום ששיריו לא נדפסו במאזניים ואף שחיכתו אליו בהבנה לא השיב לי חיוך, ועוד ועוד. הטענה החוזרת בפי הכל: מאזניים הוא כתביהעת של אגודת הסופרים, שמע מיניה — כל חברי אגודת הסופרים חייבים לפרסם בו, סבלנותי הולכת ופוחתת ואז עולה ברעתי הרעיון להביא בפני מליאה את ההצעה הבאה: יש לפטר מייד את עורכי מאזניים ולהציב במקומם מחשב שיפרסם בזה אחר זה את כל יצירות חברי האגודה על-פי סדר אלף-ביתי.

כראתי פעם ריאיון עם גארסיה מארקס, בו סיפר את המעשה הבא: יום אחד בשעה שעמד וגיהק את מכנסיו צילצל פעמון הדלת ונכנס אדם מחברת החשמל ואמר לו שבא לתקן את המגהץ המקולקל שלו. מארקס תמה מאוד והסביר לו שהמגהץ פועל כהלכה, ושכלל לא ביקש שירצו להביא בפני מליאה את ההצעה הנ"ל ובו ברגע, ויתקנו מגהץ שאין בו שום קילקול. והנה, אך יצא האיש את הבית — התקלקל המגהץ... נזכרתי במעשה הזה כאשר התכוונתי בכל הרצינות להביא בפני מליאה את ההצעה הנ"ל ובו ברגע, לא תאמינו — נאמר לי שהגיעה הצעה כתובה מאחד החברים שעל פיה מחייבים את העורכים לפרסם את כל חברי האגודה לפי סדר אלף-ביתי! גם הפעם, כרגיל, מדביקה המציאות אף את הדמיון הורזי ביותר.

וכאן שוב חוזר מנחם פרי לתמונה: כזכור, בריאיון בדיעיות אחרונות הסביר מנחם פרי שמאזניים הוא כתביהעת שמבחינת הרמה הסיפרותית נמצא "מתחת לרמפה". והנה, ימים ספורים לפני פתיחת הוועידה התקשר פרי, על פי השמועה, עם כמה גראפומאנים ידועים שאפילו הרמפה של מאזניים היתה גבוהה מעט מעור, והללו סיפרו את הסיפור הבא, מעט מתוך גאווה פצועה ומעט בשל טיפשות מצויה: פרי הסביר להם שאכן לא פירסם אותם בסימן קריאה בשל אופיו המיוחד של כתביהעת זה, ואולם — הייתכן הדבר שלא יפרסמו את שיריהם במאזניים, בביטאון שלתוכם והנה עתה הוא מצביא מן מועמדותו לועד הבוחר בעורך הבא של מאז' ונרמו שכאשר הוא, פרי, יערוך את מאזניים וכו'...

18.00 ד', אנשי בטחון עורכים חיפושים בבגדיהם ובכליהם של הבאים בשערי בית הסופר בו יישמעו בתוך שעה נאומיהם של ראש הממשלה ושל שר החינוך והתרבות. בחוץ מתגודדת חבורה של כמה מויקני אגודת הסופרים ומתוכה נשמעים גם כמה קולות צוחניים ותוקפניים של נשים. סופרות. בקומה השנייה, בחדר המעופש של מערכת מאזניים. כתביהעת של אגודת הסופרים, נעדר אחד העורכים, אשר רייד, המחלים מהתקף לב; האחר, ששרר, עורך משא ומתן ממושך המתדרדר עד לחשבון נפש נוקב עם בקבוק קוניאק שקיבל מהנהלה כתשורה לחיים ולחג הפסח.

18.45: באולם הגדול של בית הסופר מתחילים לתפוס מקומות ובמהרה מתמלא המ' קום לחלוטין: מי שסבור שהפרצופים המוכרים מההתורעויות של ימי ששי ב"ספריה" הם פניה של אגודת הסופרים אינו יודע עליה דבר וחצי דבר: רק כאן מתגלה הצבא האמיתי של האגודה, חיל השרה המגיע לוועידה זו אחת לשנתיים

אוריכבוד יצחק שמיר, יצחק נבון, יו"רית-מורשת שולמית לפיד

מהעמדות הקדמיות במושבים נידחים בקצוי הארץ. הלומפן-פרולטריון המכבה ללנין שלו שאולי יתגלה דווקא בוועידה זו.

מנחם פרי מגיע, ותופס מקום במרכז השורה השלישית לפני הבמה, ואני נזכר בפגישה שני ערכה לפני כחודשיים עם גר יעקבי כאשר נכנס השר ומצא את פרי יושב בכורסא היחידה בחדר ואמר לו: "אתה תמיד יודע לתפוס ראשון את הכסא החשוב ביותר". דמות מהמיתולוגיה האקדמית, לבוש כמקטורן הפרופסורי אבל לצורך העניין, מוותר הפעם על המקטרת. למחרת, בעת הדיונים, כבר נשר המקטורן — הפיזולטריון בו לאקרמיה — והוא מופיע בחולצה פתוחה.

פרי הציג את מועמדותו לועד אגודת הסופרים, מהלך מפתיע-לכאורה לגבי מי שבי משך שנים רבות וכתב בנימה אליטיסטית על הגוף המסורבל וחסר הפשר הזה שעכשיו הוא מבקש לכבוש. מצד שני — מסתבר שלאחרונה נרחק מכמה עמדות כוח שהיו בשליטתו הכמעט מוחלטת: סימן קריאה, הרבעון, למעשה אינו קיים עוד, וגם אם ישוב ויופיע לא יפנו אליו הורקורים, הוא פאסה, עבר זמנו ובטל קורבנו. גם מהוצאת הספרים שלו, מספרת השמועה, אינו רווה נחת: הפרופסור האחר, עוזי שביט, שנתמנה למנהל ההוצאה, מי שנחשב עד כה לשה אקרמי צפוניים וכמה משריטותיו עדיין ניכרות בפניו של פרי. הצגת מועמדותו לועד האגודה, אם כן, היא מהלך שנועד לשמש תחליף לעמדות כוח שאבדו לו, ומדוע דווקא ועד "אגודת הסופרים"? האם באמת יוצאת נפשו לשבת אל שולחן אחד מדי שבועיים בצד רבותינו א.ב. יפה וא. שמואלי? אלא שועד האגודה הוא הבוחר בעורך מאזניים ומי שיושב בועד חזקה עליו שיעשה הכל כדי להגיע למשרה נכבדה אך כהיבלתי-משלמת זו, ובכן, מהלך ככיוון אחד.

להבדיל את עצמה היא צריכה ליצור לעצמה מנגנון שיתפקד כראוי וישלם לאנשים משכורות הוגנות. האגודה, בניגוד לאקו"ם, איננה גוף עצי מאי. אין לה הכנסות. לכן היא צריכה לאחר כוחות עם אקו"ם ושלשל את המנגנון שלה עם זה העומד לרשותו, או, לחילופין, להקים גוף משותף עם ההסתדרות שייאבק את מאבקם המיקצועי של הסופרים ולהתפלל שזה לא יהיה פתח להשתלטות ההסתדרות על האגודה..."

יגאל לב שלא נטל חלק פעיל בדיונים: "הור' עידה משמשת כמתמנצחים לבינוניים וללא יוצלחים שבאים לבכות בחיק האגודה. ברור שבי מצב כזה הסופרים האמיתיים והקהל בכלל אינם רואים בה מוקד משיכה. האגודה צריכה להיפך לגוף מיקצועי גיראי. צירוק הקיום הבלעדי שלה הוא בצורך להיאבק על תנאי השכר של הסופרים וחזקאות לקבלת תמלוגים ולהקלות במס ההכנסה. כל היתר אינו מעניין."

כירסום מתמשך

יצחק בן-נר טלפונית: "אני לא מאמין בא' גודות מיקצועיות לסופרים ולאמנים. אני חבר באגודה כי היא שומרת עבדתי על זכויות מסוי יימות, וגם בגלל זה שביבלו לי הרבה זמן את המות. אין לי עניין בזה בכלל, ואני אומר זאת מבלי לזלזל באלה שמוציאים בזה עניין."

דן לאור, מהבודדים שגילו נוכחות בעת הד

בכך לא היה די לטלטל את הוועידה מן השיעמום המפוקח שאחז בה. אפילו, מילחמות היהודים שכולם ציפו להתרחשות בזמן העלאת ההצעות לדיון לפני מליאת הוועידה וקבלת ההחלטות לא אירעו הפעם. פרי: "האגודה מתיישרת על-פי ה' ממוצע מינוס. אין בה דמויות בולטות ששוה להיאבק בהן. לא מתקיימים בה מאבקי כוחות משום עיפות ורלות החומר."

המיטריה כמשל

גם רביה-הישע שנערך בנושא ספרות ותיקשור רת, בהשתתפות מנחם פרי עצמו, גבריאל מוקד, משה בן-שאל ובהנחיית נתן שחם, לא עורר את הרוחות היגעות. הרוברים לעסו חומר שנלעס מכבר והמאזינים לא טרחו אפילו לערב עצמם בדיון שלא נתקיים.

לתמונת מצב זו לא נותר אלא לצרף את ה' אקורד הגרוטסקי עד עצבות המגולם מדי שני תיים על-ידי ד"ר יעקב הראבן שעל אף גילו המופלג חוזר ונואם בכל ועידה נאום חוצב להבות ועתיר פאתוס בפני קומץ מאזינים שחלקם מ' מע' ציחקוקים בצווארון הבגד ונוטש את האולם וחלקם האחר נותר יושב במקומו מתוך כבוד ל' קשיש האוזן מיטריה בידו ביום אביבי של חול המועד פסח. תמונת משל גרוטסקית לוועידה כזו לה.

זו נעלה לאחר קריאת ההחלטות על-ידי חברי הוועדה המתמדת, החלטות שנוסחו בלשון שאין בה כדי לכבד ועידת סופרים ואשר עוררו ויכוחים עקרים בקרב מספר החברים הועוס ששרד באולם המליאה עד אותה שעה בכוונה להצביע עליהן. אף אחת מן ההחלטות, כולל הקריאה המ' אחרת לכנסת לבטל את הצנווה על מחזות ו' הקריאה למישרר האוצר ולמס ההכנסה להפחית את ניכויי המס במקור משכר הסופרים לשלושים אחוזים (כמו לכדורגלנים...), לא נועדה להרעיש עולמות.

תוצאות הבחירות לוועד המרכזי הוכיחו שה' כוחות השמרנים באגודה מוסיפים לשלוט בה ברמה. אלה מבין העסקנים שטרחו ל"סדר" לעצ' מס מחנה של תומכים וכו בקולות ונבחרו לוועד. אחרים, שעשויים היו להיטיב עם האגודה ל' חות כמו אלה ש"חתמו" בה קבע, נותרו בחוץ. עורך סימן קריאה מנחם פרי קיבל את אי-כתי' רתו כהוכחה סופית ומוצחת לכך שהסופרים, במ' יחד אלה שנידחו על-ידי במהלך שנות עבודתו כעורך סיפורי, מתעבים אותו. דוד אבידן פטר את עניין הגשת מועמדותו כ"סטנץ' תיקשורת", "כמו בפוליטיקה", הוסיף ואמר, "גם באגודה לא הטובים נבחרים אלא נקודות הצומת החולש' תיות. אף אחד לא רוצה שאדם חזק וסמכותי י'שלוט באגודה."

היתה זו דווקא יושבת-הראש היוצאת, שול' מית לפיד, שהביעה תמיכה בכוחות החדשים. ה' שנויים-במחלוקת, דוגמת אלה שמייצגים פרי וא' בידו, שלרעתה עשויים היו להחריף רם חדש ל' עורקי האגודה ולסייע לה במאבקה. אחרים תמ' כו בהענקת סמכויות ותפקידים לאישים בעלי עמדות ומוניטין שאינם שייכים לוועד האגודה כדי שיוכלו להוסיף מישקל לאגודה ולהאדיר את קרנה בעיני הציבור.

בן-עור החרים את הוועידה

לאור עליבות המעמד כולו, וכן חולשתה הב' סיסית העמוקה של האגודה, מתעוררת השאלה האם יש בה בכלל צורך. יורם קניוק כשיחת טל' פון: "הרוב הגדול של המשתתפים בוועידה ובי' פעילויות האגודה הם אנשים שלא שמעתי עלי' הם ואיני מכיר אותם. חיללים טובים שבאים מבתי-הספר וחיים עם ערך משום שאף פעם לא היה לו עתיר. זה עצוב משום שמצד אחד אין בוועידה צורך ומצד שני היא קיימת בעליבות גדולה מאוד."

לפי רעות של קניוק, "למצב הזה אין פתרון משום שאף אחד מן הסופרים הרציניים לא יכזבו את זמנו על פעילות באגודה. עם זאת, אם האגודה היתה מוכרת את שטח האדמה היקר עליו היא יושבת לטובת איוה רביקומות, היא היתה יכולה לעשות שימוש בכסף לחיזוק מעמדה."

אהוד בן-עור, שהחריט את הוועידה באופן הפ' גנתי: "הוועד שנבחר על-ידי חברי האגודה מורכב מסופרים בעלי רמה גבוהה יותר מו של משתתפי הוועידה. אם ועד זה רוצה להצליח במאבק ה' מיקצועי הוא חייב להעמיד בראשו איש מיקצוע שיעבוד בשכר ויילחם את מילחמתה של האגודה שבעיקרה היא מילחמת תקציבים. המצב, כפי שהוא כיום, גורם לאגודה לפעול בחובבנות. אין לה מנגנון חזק, המשכורות שהיא משלמת הן מבישות, ומה שגורר לה זה להיות הגרופי' של אכנר שלו ומישרר החינוך. כדי

דף חרש

(המשך מעמוד 27)

16.00: מתקיים דיון בנושא "אמי צעי התקשורת והספרות". על הבימה: המנחה — נתן שחם, ולצידו משה בך שאול, גבריאל מוקד ומנחם פרי. משה בך שאול שיום את הדיון כמין ניגוח קל למנחם פרי, פותח בנאום מן הכתב, שנון למדי, עד שלפתע הוא מבין את מה שהוא אומר ופונה לפרי ומסביר לו באריכות מייגעת שלא נגדו מכוונים הרברים והוא עצמו אינו רוחש לו שום רע וכו' וכו'.

אחריו עולה פרי, ושוב הוא מפגין את אחד המהלכים הנאפוליניים שלו שלרוע המזל גדולים מדי לשדה הקרב הקטן הזה. בשני מישפטים פותחים הוא מנטרל את שני אויביו המושבעים היושבים שם: על גבריאל מוקד הוא אומר "שאפילו יראו אותנו מחובקים שוב ושוב, תמיד יכריזו שאנו אויבים", וכך מניח את דעתו, לפי שעה. ומבלי לאבד דקה הוא פונה לאגף המסוכן האחר ומסביר שאכן הוא מכבד מבקרי רים שיש להם תפיסת עולם וראייה תרבותית (וכיצא באלה) "למשל — אמנון נבות" (היושב באולם כולו רוטט בתאווה הקרבה), שונאו המושבע של פרי ומי שהתכתש איתו פעמים רבות בעתונות ובעל-פה בלשון חריפה. נבות, המום מכדי לעכל את המיפנה הזה, יוצא החוצה לשאוף אויר נקי ממחמאות. כאמור, מהלך מבריק, אך רק לאוני יודעי הח"ן: לנבות אין שום השפעה של ממש על דיוני הועידה ואת אלה שיש להם השפעה אין פרי מכיר כלל ואין הם מכירים אותו. וכך נשאר התרגיל שאמור היה להכריע את הכף בכחינת להטוט אקסטרונגנטי של להטוטן מופלא המציג בפני קהל של עיוורים.

18.00: שיאה של הועידה והחלק המשעמם ביותר: מביאים בפני המליאה שורה ארוכה של הצעות החלטה מטעם הוועדה המתמדת. חיים נגיד מעלה את ההצעה: "מו"ל לא יהיה רשאי לשמש יושב ראש אגודת הסופרים". ההצעה מובאת להצבעה. וכאן מגיע הפער בין המציאות בעיניו של פרי ובין המציאות שמחוצה לעיניו לשיאו הגרוטסקי: מנחם פרי נלחם על זכותו לשמש יו"ר אגודת הסופרים, והוא מאמין כנראה שרק הסעיף הזה, אם יתקבל, יהיה לו למיכשול בדרכו לכס הנכבד הזה. שעה תמימה הוא נאבק, אבן אחר אבן, מלה אחר מלה. בתחילה, כמקובל, הוא מבקש את רשות הדיבור לפני שהוא פוסע לעבר המיקרופון. בתוך רבע שעה הוא מחזיק את המיקרופון בידיו: אפשר לומר שבמציאות הרמיונית האחרת זהו הצעד הראשון לקראת תפיסת השלטון — ההשתלטות על מכשיר הקשר היחיד (בהעדר תחנת טלוויזיה, רדיו וכיצא באלה) המצוי באולם. הוא נלחם בשיניים ובציפורניים: אין עוד כל זכר למקטורן ולמקטרת. המיתולוגיה האקדמית נשרה מעליו כלא-היתה. עתה הוא מנהיג את הפוטש.

20.00: ורדה גינסר, מזכירת אגודת הסופרים, ובעקבותיה פמליה של חשוכי האגודה, צועדת לעבר הבימה ובידיה — רשימת הנבחרים לועד האגודה. דממה מוחלטת — רק רישושים של ניירות ועטים נשלפים. כמי שמשוחרר מהמתח, שהרי לא ביד קשתי להיות מועמד לועד, אני פנוי להתבונן סביבי: דוקא עכשיו ררושה פה הצלמת: איזה עוויתות בפנים, איזה מיצמוצים בעיניים. מישור מורט ביד קנו. מושך בחופתי שרוולו.

קוראים בנימה חגיגית את שמות הנבחרים בזה אחר זה על פי מספר הקר לוח שקיבלו. שמו של פרי אינו נזכר בהם. מאוחר יותר מתברר שאף בין הדחויים קיבל כמעט את מספר הקר לוח הקטן ביותר. הספקתי לראות אותו יוצא את האולם בחופזה, ונדמה ששוב ולבש את המקטורן. את המקטרת לא ראיתי. נדמה שרק עכשיו תפס שהוא, להטוטן מליגת המקצוענים, — פשוט נקלע בטעות למגרש אחר, הכדור, לכאורה אותו כדור אבל השחקנים בעטו לשער, ואילו הוא המשיך לכוון לסל הרמיוני, הסל מהמגרש האחר.

39

מבצע

ליום העצמאות

במלונות דיפלומט

בתל-אביב ובירושלים

39

ש"ח + מע"מ

לינה וארוחת בוקר

ליחיד בחדר זוגי

מינימום שלושה לילות

הזמנות ישירות בבתי המלון

דיפלומט ת"א: 03-294422

דיפלומט ירושלים: 02-777777

ההצעה בתוקף עד 1.6.87

עיצוב: סטודיו יחזקאל

אבנר אגוד לבטוח נפגעי רכב בע"מ

תל-אביב, שד' רוטשילד 39, ת.ד. 31848 מיקוד 61318 • טלפון 627333

חברת "אבנר" היא בבעלותן של 40 חברות הביטוח הפועלות בענף ביטוח הרכב בישראל.

"אבנר" נושאת ב-70% מהתשלומים לנפגעי תאונות דרכים ומקבלת באמצעות חברות הביטוח 70% מן הפרמיות לביטוח חובה.

"אבנר" מתאמת ומכוונת את מדיניות חברות הביטוח למען פיצוי מהיר לנפגעי תאונות דרכים, כולל תשלומים תכופים על חשבון הפיצויים הסופיים, תוך נאמנות לרוח החוק.

כל הכספים הנצברים ב"אבנר" מפרמיות ומפירות ההשקעות מיועדים לתשלום נזקים. עודף של תקבולים על תשלומים מביא להקטנת תעריף ביטוח חובה.

"אבנר" מאחלת לכל הנהגים — נהיגה בטוחה וזהירה!

עמי גלוסקא, מזכירו ושלישו הצבאי של נשיא המדינה, מספר על עבודתו עם הנשיא נבון והנשיא הרצוג, על החנינות לאנשי המחתרת ולאנשי השב"כ, על דרכו בצבא, על ילדותו בבית רוויזיוניסטי ועל תוכניותיו לעתיד

„גדלתי בבית רוויזיוניסטי. אני זוכר את כל שירי ביח"ד, כי אמא שלי היתה שורה לי אותם כשירי-ערש"

„תמיד היתה בבית הרגשה של מיעוט נרדף, במרכאות. בלי פינקס אדום לא יכולת להגיע לשום מקום"

„אבא חמיד הקפיד לקחת אותי לבית הכנסת. אבל היינו מסתכלים בשעון כדי שלא לאחר לכדורגל"

ראיינה ענת סרגוסטי

„חתמתי קבע משום שרצייתי וספכה, והצבא נתן אז וספכה לכל מי שחתם שלושה שנים קבע"

„נבון חיפש עוזר, והוזמנתי ללישכתו. מההתרגשות לא הייתי בטוח שאני זוכר את שעת הכגישה"

„סעודתי בצהריים על שולחנם של מלכת בריטניה, נשיא ארצות הברית, מלך בלגיה וכמובן הנשיא סאדאת"

לא אהיה הרמטכ"ל

התימני הראשון של צה"ל!

שהגיעו לארץ, הלכו בעיקבותיו. עמי הוא הבכור בין שלושה אחים ושלוש אחיות. אח אחד, יורם, היה חבר קיבוץ מישגב-עם, איבד שם את בנו בהתקפת פיד-איון ועבר לבית-העמק. האחות נאוה היתה במשך שנים רקדנית בלהקת שלום 77 (שהפכה לשלום 80). היא בוגרת אוניברסיטת בר-אילן ועובדת כמורה בתיכון. האחות דליה גרה בנתניה ומגדלת חמישה ילדים, וארון, בן הזקונים, שנחשב לעילוי של המשפחה, הוא סטודנט מצטיין בהנדסת חשמל בטכניון. עמי היה בין הראשונים, ואולי אפילו הראשון מהשכונה שסיים בית-ספר תיכון.

המילה בערבית תימנית: כיכר לחם. האגדה המישפחתית מספרת, שהמישפחה היתה אמידה וכל עני וקשה-יום שהיה רעב, יכול היה להיכנס ולקבל פת-לחם. כך קיבלה המשפחה את השם אל-קורץ. פרשנות אחרת אומרת שהמקור העתיק של המישפחה הוא בבית-לחם. כך או כך, כשעלה חיל החלוץ של המשפחה מתימן לארץ, ב-1907, החליט מי שהיה אז חבר-הכנסת הראשונה והשנייה, זכריה גלוסקא, לעברת את השם. הוא מצא במקורות את המילה גלוסקא, שמופיעה במידרשים במובן של לחמניה או עוגה, ואי-מאן את השם לעצמו. כל יתר בני המישפחה

מינהג שאותו הביא עוד מהבית: בכל בוקר, לפני שהוא מתחיל את יום העבודה שלו, הוא יושב וקורא פרק בתנ"ך, לפי הסדר. עמי גלוסקא נושא בשרשרת של תפקידים בבית-הנשיא: מזכיר אישי, דובר ושי-ליש צבאי. הוא גם מתלבש בהתאם לתפקידיו השונים, וכך אפשר למצוא אותו לבוש במדי-יצוג של צה"ל או בחליפות מחוייטות. הוא נולד ביישוב קטן בשם מחנה-יהודה, ליד העיר פתח-תיקוה. דור שני בארץ. הסבים שלו עלו מתימן. בתימן, במקום שנקרא חידן, קראו ל-מישפחה קורץ (מבוטא כמו קורס). משמעות

הבדיחה מספרת על מוישל'ה, שנהג לעמוד תמיד ליד גדולי העולם, עד שבסוף היו שואלים מי האיש שעומד ליד מוישל'ה. עמי גלוסקא הוא האיש שליד נשיא-המדינה. גבר נאה, תימני כזה עור ודק גיזרה, שעניו שחורות ושיערו שחור. דובר עברית בהדגשה נכונה, כולל האותיות הגרוניות. הוא יושב בחדר קטן במישכן הנשיא. על קיר שלם תלויה מפה גדולה של העולם, על קיר אחר מגילת-העצמאות מוטבעת בנחושת. ציור על הדלת, סיפרייה קטנה ושולחן עבודה גדול. על השולחן מונח ספר תנ"ך. לעמי יש

אל"מ גלוסקא בתפקיד

אני לא מקנא בנשיא. אני מפרגן לנשיאים!

אנדיקציות שהוא ממשיך להתעניין בי. כששור חחנו, הוא ביקש שאתן לו שמות של קצינים בצבא שמכירים אותו, והסתבר לי שהוא דיבר עם האנשים האלה ואפילו הזמין אליו את ראש מינהל הסגל עם התיק האישי שלי, וגם ביקר את הציונים שלי באוניברסיטה. הוא עשה חריש עמוק ויסורי.

בינתיים היו לי שתי פגישות באקראי איתו, אבל הוא לא נתן לי שום רמז. פגישה אחת היתה באזכרה להרגו מישגבע. אני הייתי שם, משום שבראשי נהרג בהתקפה, והנשיא בא לאזכרה.

הוא אמר לך שלום?

כן, ואפילו לחץ את ידי. אחר כך הוא הודיע לי שהחליט לקבל אותי לתקופת נסיון. בפגישה הראשונה שלי איתו שאלתי מה בדיוק התפקיד.

ומה הוא אמר?

הוא אמר שהוא צריך עוזר אישי, שיהיה דובר ויד ימינו.

כלומר בנית תפקיד שלא היה קיים?

הפונקציות היו קיימות לפני כן, אבל בחלוקה שונה.

ואתה עשית הכל?

לא. אני לא עושה כל מה שקשור במערכת האירגונית, בנייה של הלישכה ובטיפול בעובדים. כשהגעתי, הפכתי להיות יד ימינו ואיסטודור של נכון.

שאלתי את נכון מה הגדרת התפקיד. הוא אמר לי: "בוא נגדיר את זה כמזכיר. אני הייתי מזכיר של בנגוריון ותרצה לאן הגעתי."

בתקופה הראשונה הייתי מושאל מהצבא ורק ב-1983 קיבלתי מינוי רשמי של שליש צבאי.

זאת אומרת שתיאורטית אתה יכול לחזור לצבא?

תיאורטית מאוד.

אתה לא רוצה לחזור?

זה לא מעשי. יש תפקידים בצה"ל שאני מניח

"לא מכרע לי שאני תמיד האיש שלי, הנשיא, מכיון שאני לא רואה בזה את תכלית חיי"

שאילו היו מוצעים לי, הייתי לוקח, אבל אני כבר הרבה שנים מחוץ למערכת.

אתה רואה את עצמך בבית הנשיא גם בעתיד?

אני לא רואה את זה כתפקיד לכל החיים. אני מודה לאל על התפקיד הזה, יש בו המון פיצוי. זו זווית מאוד מעניינת ומעשירה, גם של ראיית הדברים, וגם של התנסות ופגישה עם ציבורים שונים. אני חושב שחורשתי את כל פינות הארץ וגם בחו"ל.

מה היו הדברים הכי מסעירים?

סעדי צהריים על שולחנה של מלכת ברייטניה, ועל שולחנה של נשיא ארצות הברית, ומלך בלגיה, אנשי-אם, וראשי מדינות אחרים, וכמובן — גנרל אל-סאדאת.

אבל זה לא מפרע לך שאתה תמיד בצל?

אני לא חושב. הרי לא מארחים אותי לביקור ממלכתי.

אתה מקנא בנשיא?

על מה דיברתם?

על הכל. על הרקע המישפחתי, על מה שעשיתי בצבא, על לימודי באוניברסיטה, על דעתי תי האישיות, על דעותי הפוליטיות, על המון נושאים.

התרגשת?

בהתחלה כן, אבל השיחה היתה מעניינת, הוא אישי-שיחה נעים, והשיחה היתה ארוכה ומסועפת. וזהו, הוא לחץ את ידי באישון לילה ואמר: "אני אודיע לך". אחר כך היה שקט במשך כמה שבועות, ואולי חודשים. לא שמעתי כלום ולא שאלתי.

המשכתי לעבוד בדובר-צה"ל?

כן.

קיווית?

כן, קיוויתי מאוד.

רצית בתפקיד?

בטח.

למה? מכיוון שזה מכובד?

כן, חשבתי שזה יכול להיות מעניין לעבוד ליד נשיא אהוד ופופולארי, והאמת היא שחשבתי שזו חוויה יוצאת מהכלל לעבוד איתו.

מבחינה צבאית, ומבחינת התפקיד שלי כדובר בצה"ל, ידעתי שלתפקיד הרמטכ"ל לא אניע, כנראה.

למה, אזלי היית הרמטכ"ל התימני הראשון?

לא היתה סכנה כזאת לעם ישראל.

האמת היא שדובר-צה"ל זו מערכת סגורה, שכפופה ישירות ללישכת הרמטכ"ל.

אתה באת לשם מחילהמודיעין?

לא. הייתי עוזר לענייני מינהלה של ניספח צה"ל בלונדון.

עשית חיים בשירות הצבאי שלך?

יצא ככה וזה הוציא אותי ממסלול הקידום הצבאי. לפני שנסעתי ללונדון עמדתי להתמנות כקצין-שלישות של חטיבת שיריון. זה היה ב-1975, אבל אז שמעתי על ועדה שראינה מועמדים לתפקיד בלונדון והחלטתי לגשת. היתה שורה ארוכה של מועמדים ואיכשהו קיבלתי את התפקיד. תאמני לי שלא היו לי קשרים, ולא הפעלתי אלופים, וזו היתה פעם ראשונה בחיים שנסעתי לחו"ל וגם לרעייתי. שהיתה אז בחורש הנשיא להריונה.

היינו שם שנה וחצי וחזרנו הביתה בגלל קיצוצים. ואז, מכיוון שהיה לי נסיון בחו"ל, המליצו עליי לדובר-צה"ל, אבל זה הוציא אותי ממסלול הקידום הצבאי הנורמליים.

היו לך שאיפות להיות רמטכ"ל?

אני לא מרגיש שנולדתי עם כס-הרמטכ"ל.

גם אם אני חושב במנחים של קידום צבאי, ידעתי שבצבא הייתי סגן-אלוף, וידעתי שליותר מאלוף-מישנה אני לא יכול לצפות להגיע.

לא היית בחייל קרבי?

היה לי מסלול מזור. היה לי קטע קצר במיסגרת הגרנ"ע, כשהתגייסתי, ומהר מאוד עברתי לחיל-האוויר. ליחידה שעסקה בשיתוף פעולה אוויר-קרקע.

זו היתה יחידת-שרה עוד לפני מלחמת ששת-הימים. עמדתי להשתחרר באפריל 1967, וזו היתה תקופת המיתון. לא יפה להגיד שלא חתמתי קבע מטעמים אידיאליים.

טיים, אבל מאוד חלמתי אז על וספה, ובצבא נתנו וספה לכל מי שחתם קבע לשלוש שנים. אז

ותמתי קבע וקניתי וספה.

חזרתי ללשכתו של דובר-צה"ל.

אז כמו שאמרתי, לא היו צפויות לי עלילות וגנריות. גם מבחינת השיקולים של מסלול צבאי לא היה פיתוי כזה גדול להישאר בצבא.

ואז מה קרה?

היה שקט מצד הנשיא נכון, אבל היו לי

המדינה, אבל כבר הספקתי לראות בעיתונות הגדרות שונות ומשונות לתפקידי.

אתה איש צבא?

כן. התגייסתי בנובמבר 1964 ומאז ועד היום אני בצבא.

אתה ביקשת לשרת בתפקיד הזה?

לא בדיוק. הסיפור התחיל כשהייתי בתפקיד הצבאי האחרון נציג דובר-צה"ל בירושלים. בשי-1978-1980. זו היתה תקופה מאוד סוערת של המשא-ומתן עם מצריים, המשברים, התסיסה בשטחים, הפיגועים ונסיונות ההתנחלות, מצאתי עצמי בעין הסערה והייתי צריך להשתפשף בניסיון להסביר את צה"ל לכל אברי העיתונות, בעיקר עיתונות-חוץ. זו היתה התקופה של תחילת פינוי סיני והסכם-השלום, ואני הייתי אחראי לרוב מיצעי הסיקור העיתונאים בכל מה שנגע לצה"ל בפניו.

אהבת את התקופה הזאת?

אהבתי את התפקיד. נהגתי, כי הייתי עצמאי. זה משרד קטן, שרוב כוחה-האדם שלו מורכב מאנשי מילואים. אגב העבודה התיידדתי עם חבורה של עיתונאים, שהיתה באותה תקופה כמעט מוקצה בצה"ל. הכוונה לכתבים שמסקרים את השטחים. רכשתי כמה ידידים אישיים, ביניהם יהודה ליטאני, דני רובינשטיין, פינחס עינב, שאיתם אני בקשר עד היום. ואז, יום אחד, בא אליי דני רובינשטיין, שהיה מיוזר עם הנשיא יצחק נבון, ואמר לי שהנשיא מחפש דובר.

עד אז לא היה דובר לבית-הנשיא?

היה אז מנהל לישכה, ששימש גם כדובר

"אם היה משהו בכל המערכת הציבורית שהתבטא בצורה הכי חריפה נגד המחחרת, זה היה הנשיא"

ואחר כך הוא סיים את תפקידו ונכון חיפש משהו אחר. הוא ראיין הרבה מועמדים ועל הרקע הזה דני רובינשטיין ביקש להעביר את שמי לנשיא. הסכמתי, ושכחתי מהעניין. כעבור כמה שבועות קיבלתי הזמנה ללישכת-הנשיא.

התרגשת?

בטח, הייתי נרעש. מרוב התרגשות לא הייתי

הוא מספר כי הוריו עבדו קשה מאוד כל השנים, ונתנו את נשמתם לילדים. היה להם חשוב מאוד שהילדים ילמדו. "כל מה שיש לי" הוא אמר. "זה רק בזכותם."

עמי הוא איש צבא-קבע והוא חלק מצוות העובדים של בית-הנשיא.

הצוות כולל 40 עובדים, ביניהם ניסן לימור, שהוא מנכ"ל לישכת הנשיא ואחראי גם על הצדדים האירגוניים של הבית. מוטקה מנדלסון הוא מנהל המשק, רות שאול מנהלת את המחלקה לפניות הציבור, אביבה גיתאי מנהלת את המחלקה המישי-פטית ומשמשת כיועצת מישפטית של הנשיא, ובתוקף תפקידה זה אחראית על כל נושא החנינות. הצוות כולל גם מזכירה לנשיא, ארכיון, מרכיב, מיטבח, מישמה, מאבטחים, מזכירות וכתבניות וכמובן, את אנשי לישכתה של הגברת הראשונה, רעיית הנשיא.

עמי גלוסקא מתלווה אל הנשיא בכל מסעותיו בארץ ובעולם. הוא נכנס לתפקידו בתקופתו של יצחק נבון, וזה הוריש אותו לחיים הרצוג. הוא משמש דובר לנשיא ומסביר את כל פעולותיו לתיקשורת. הוא נוטל חלק בכל האירועים הרשמיים הנער-כים בבית-הנשיא ומייצג לנשיא בעניינים שונים וחשובים.

הוא זהיר מאוד בדבריו ומשתדל בכל כוחו שלא למעוד. הוא אינו מוכן לספר את כל הסיפורים הקטנים והמעניינים של מאחורי הקלעים של מישכן הנשיא. גם אינו מוכן להשוות בין הנשיא נבון לנשיא הרצוג. אין ספק שאם עמי גלוסקא יכתוב יום אחד ספר על עבודתו בבית-הנשיא, זה יהיה חרי-מר קריאה מרתק.

עמי נשוי לשולי, תימניה גם היא. מורה בבית-ספר בירושלים. הוא אבא לשלושה ילדים: עינת (14 וחצי), איתי (11 וחצי) ואורית (6). הילדים, לדבריו, מתייחסים בשיוויון נפש מוחלט לעבודתו ולעובדה שהוא מרבה להתחנך בגדולי העם והעולם. הם כבר אפילו לא מתרגשים כשהם רואים אותו בטלוויזיה ליד הנשיא. תמיד האיש שליד הנשיא.

בגלל עבודתו מגיע עמי לעיתים קרובות מאוחר הביתה. שולי נושאת, בדרך-כלל, את מעמסת הבית על כתפיה. הוא מספר כי לעולם אינה מתלוננת. אלא עומדת מאחוריו לכל אורך הדרך.

ואפרופו אירועים בשעות מאוחרות, עמי מספר כי משהו אחר במקומו, שמבין באר-

שמואל, עמי ושולמית גלוסקא

בשביל אבא שלי. לקחת פינקס אדום היה כמו להמיר את דתו!

בטוח שאני זוכר נכון את השעה שנקבעה לי, ורציתי להתקשר למזכירה ולוודא. חשבתי שהיא בטח חושבת שאני תמוי.

אני זוכר שזה היה יום חמישי אחרי-הצהריים, ובאותו יום היה שידורי-חי של מישח-כדורסל שהפסדתי.

באתי בדחילו ורחימו, והייתי בטוח שהפגישה תארך חצי שעה עד שעה. ישבנו שעה ואז הנשיא ביקש סליחה, אמר שהוא צריך להיכנס לאירוע, ושאל אם לא איכפת לי להמתין עד שיסיים. המתנתי, והמשכנו לשבת בלישכה עוד שעה. אחר כך עלינו למעלה לדירה וישבנו עוד כמה שעות.

כל יכול היה ליהנות הרבה יותר, ואף להשי-מין קצת באירועים אלה, המשופעים באויר-זוכר מפוארות ובמנות רבות.

דוד בנגוריון נהג לומר, שהחלום שלו הוא רמטכ"ל תימני; גלוסקא הוא תימני, אך אינו שואף לתפקיד הרמטכ"ל.

מה בעצם התפקיד שלך?

התחלת בשאלה מסובכת. כלפי העיתונות אני נקרא דובר הנשיא, כלפי מערכת-הביטחון וצה"ל אני השליש הצבאי של הנשיא. על מיכתבים שאני מוציא אני חותם כמזכיר אישי לנשיא

(המשך מעמוד 31)

אני מפרגן לנשיאים. יכול להיות שפיתחת הוראות מתוקף התפקיד. כך שאם יש הצלחה, אני מרגיש שיש לי חלק בה.

● **אתה תמיד האיש שליך הנשיא.**
מכיוון שאני לא רואה בה את תכלית חי, אלא שלב מסוים והתנסות מעניינת, זה לא מפתיע. סך הכל זה מסוג התפקידים במערכת הממלכתית והציבורית שאין הרבה כמותם. גם בעבודה הזאת יש, כמוכן, דברים שיגרתיים. חלק מהעבודה היא עבודה משרתית שיגרתיית ומייגעת. יש לחצים ותיסכולים כמו בכל עבודה, אבל הפיצוי גדול.

● **בתוקף תפקידך אתה עובד עם הנשיא. בין היתר, גם על הבנת החומר**

"נשאבדוהם שלום בא אל הנשיא, הוא בא כאיש שבוע, שפשוט נשבר ובכה"

לנאומים. יש לך השפעה על רוח הדרברים?

יש לי תחושה שאני שותף בנשיאות במר כמות. וזו תחושה מספקת. היא יוצרת בי מעורבות נפשית מאוד חזקה עם התפקיד. עם הנשיאות, עם כל מה שזה מייצג ומשמע.

● **יש לך השפעה על כל מה שהנשיא עושה?**

לא. לא. יש לי השפעה על דברים שהוא אומר.

● **הוא מתייעץ איתך בכל דבר?**

קשה להגיד בכל דבר.

● **בעניין החנינות?**

בחנינות, לא. אני לא חלק מתהליך החנינות.

הרבה תימנים, אומנם, רואים בי את נציגם, אבל אין לי השפעה על נושא החנינות. אני לעולם לא עוקף את היועצת-המישפטית של בית-הנשיא.

● **יש ביקורת רבה על החנינות לאנשי**

כיוון. במשך שנה שלמה הוא לא נגע בתיקים של אנשי המחטרת, ולמרות זאת היו כל הזמן ידיעות שהוא עומד לחון ויש הסכמה וכן הלאה. צריך להבין שבשני הצדדים יש גורמים אינטרסנטיים מבחינת השקפתם. שהיו מעוניינים שהנושא לא יירד מהכותרות; מצד אחד כדי להפעיל לחץ על הנשיא שלא יחון, ומצד שני כדי להפעיל לחץ שכן יחון. אף אחד מהצדדים לא נתן לנשיא קרדיט.

● **הוא התייעץ איתך בעניין?**

בסך הכל, בכל נושא החנינות, אני מחוץ לתהליך של קבלת ההחלטות. זה מתקבל בפורום של הנשיא. היועצת-המישפטית של הנשיא, אבי-בה גיתאי, ושרה-מישפטית.

החלק שלי מסתכם באיך להציג את הנושא, ואני אומר מה לדעתי תהיה ההשפעה על הציבור.

● **זה לא קשה לך להסביר אחר-כך את הדברים?**

יש קושי להסביר לכן ולכאן.

● **איך אתה מסביר נושא שאתה מתנגד לו?**

אני מסביר את עמדת הנשיא ולא את עמדותי, וכבר עמדותי בפני בעיות כאלה.

● **למשל?**

היו נושאים, אני לא רוצה להציג עמדה מנוגדת לעמדת הנשיא.

● **בעניין החנינות לאנשי השב"כ?**

לא הייתי מעורב בתהליך קבלת ההחלטות, זו הייתה החלטה של הנשיא באופן אישי ובלעדי.

צריך להבין שהוא מקיים פגישות, ומקבל באופן שוטף דוחות מיבצעיים של השב"כ. הוא גם ראש אמ"ן לשעבר, וכל המישפחה שלו שירתה במר ירעין, יש לו קירבה נפשית לקהיליית המוריעין.

כשבא אליו באותו ערב אברהם שלום, הוא בא כאיש שכור שפשוט נשבר ובכה ואמר לנשיא בערך כך: "חטאתי, עויתי, אני מוכן לקבל את האחריות ולפרוש מתפקידי, אבל, למען השם, תציל את שירות-הביטחון. הפרשה הזאת הורסת את השירות." הנשיא על המקום היה מוכן לפעול בשני תנאים: שיהיה בסיס חוקי לכך, ושיהיה לו גיבוי מלא של הקבינט.

● **גם ביחס לנסיעה שלו לגרמניה הוא היה משוכנע שהוא עושה את הצעד הנכון?**

אותו הרב. אני מודה שלי היו ספקות וגם השמעת אותן, אבל הנשיא היה משוכנע מלכתחילה. הממשלה סמכה את ידה פה אחד על הבין קור. כשהיה פה נשיא גרמניה, פוֹרְוִיִּיצִיקר, והשאר הומנה לביקור-גומלין, הנשיא דיבר עם

"ידעתי שלא אגיע לתפקיד הרמטכ"ל. לא הייתה סכנה כזאת לעם ישראל"

פרס ושמיר, ושניהם סמכו את ידיהם על היענות להזמנה, וגם הממשלה סמכה את ידה פה אחד.

אבל לזכותו ייאמר, שהוא לא הסתתר מאחורי החלטת הממשלה, הוא חשב שזה ביקור חשוב ושצריך לקיים אותו דווקא עכשיו, על רקע מישפט רמיאניק.

בעניין השב"כ היה קשה להדוף את המיתקפה. זו הייתה תקופה קשה. זה לא שאתה עומד ומסביר עובדות כאלה או אחרות, פה הייתה החלטה של הנשיא שעוברה ויכוח על סוגיה מאוד עקרונית.

● **לא היה לו רגע של שבירה?**

אבא שלי ואמא שלי היו חברי בית"ר בשנות ה-30' הסוערות. אבא היה חבר אצל, התגייס לבריגדה ושירת בצבא הבריטי. הוא עבר בחק לאות, היה כדורגלן מצטיין.

● **אתה גדלת בבית רוויזיוניסטי?**

כן.

● **אתה יודע את המילים של המנון בית"ר?**

בטח, את כל שירי בית"ר. זה פרטואר שלם שהיה עליו חרם, בניגוד לשירי הפלמ"ח שהפכו לשירי ארץ-ישראל. שירי ארץ-ישראל האחרת לא ידועים, ואני זוכר אותם כי אמא שלי שרה לי אותם כשירי-ערש.

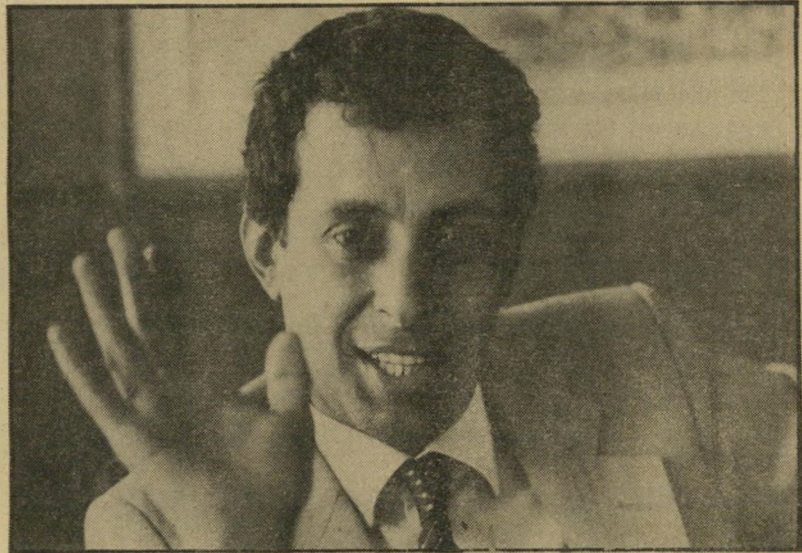
● **הייתם עניים?**

לא היינו עשירים אף פעם, אבל הסתרנו, חיינו. בבית הייתה הרגשה, ובעניין הזה שותפים הרבה מיוצאי אצל, של מיעוט נדרר במרכאות.

בלי פינקס אדם לא יכולת להגיע לשום מקום. אבא שלי היה קנאי בעניין הזה ולא הסכים לקבל פינקס אדם בשום אופן. אני הלכתי לבית"ר, למרות שכל החברים שלי הלכו לבני-עקיבא או לנוער העובד. בשביל אבא שלי, להוציא פינקס אדם היה כמו להמיר את רתו, למרות שהיו לו הרבה פיתויים. הוא לא היה מוכן להמיר את רתו, ובעניין הזה הוא נאמן ועד עצם היום הזה נשאר נאמן. לא היה מקום אצלו להירחוקים ועירעורים.

שלא כמו הבן שלו. אני טיפוס שמעלה שאלות. ● **גדלת בבית רתי?**

אבא שלי היום איש-דתי, הולך לבית-כנסת ומתפלל שלוש פעמים ביום. בבית תמיד הייתה

גלוסקא בלישכטו

אני לא מרגיש שנוכחתי עם נס-הרמטכ"ל ביד!

אווירה מסורתית. הוא תמיד הקפיד לקחת אותי לבית-הכנסת, אבל היינו מסתכלים על השעון כדי לא לאחר למישחק הכדורגל. הייתי אוהד של קבוצות בית"ר בכל הארץ.

● **גם היום אתה אוהד?**

כן, אבל אוהד פסיבי. אני נהנה ללכת עם הנשיא למישחקים.

● **יש לך אשירות שבשלב הבא תלך לפוליטיקה?**

אני לא יודע.

● **יש אפשרות כזאת?**

אני לא מוציא את זה מכלל אפשרות בבוא היום, אבל באותה מידה אני לא מוציא מכלל אפשרות כל מיני אפיקים אחרים. ובכל זאת, אני לא רואה את עצמי, למשל, איש-עסקים.

● **מה למדת באוניברסיטה?**

מיורחית-כונן והיסטוריה של עם ישראל. סיימתי את אוניברסיטת תל-אביב בהצטיינות לפני 15

לא. האמת שידעתי שהעניין יתקל בביקורת חריפה, והאמת שזה הגיע למימדים שלא שר-ערת, של כיוון הנשיא והנשיאות בצורה חסרת תקדים, והיו לי חששות שיש עירעור התשתית של כל מוסד הנשיאות.

● **ועכשיו, כשהתפוצצה הפרשה החדשה שקשורה בשב"כ, הוא לא מצוי טער על החנינות?**

אין לו נגיעה לפרשה החדשה. בעניין ההוא הוא שלם עם עצמו ושלם לכל אורך הדרך. כך הוא בנוי: ברגע שהוא מחליט, הוא הולך עם זה עד הסוף.

אני, למשל, טיפוס שונה. אני ספקן, מתלבט. אני לא יודע מה הפרשה החדשה, וזה באמת סוביידיצה ויצטרכו להחליט. בינתיים לא שמעתי שיש לנשיא מחשבות אחרות על הפרשה הזאת.

● **היה לך יותר נוח לעבוד עם יצחק נבון מאשר עם חיים הרצוג, בגלל המורצא המזרחי של נבון ושלך?**

אני לא רוצה להשוות בין שני הנשיאים. אם אני צריך לדבר עליהם, תשמעי ממני רק דברי שבח והלל על שניהם.

אבל אם להיות רציניים, כולנו בני-אדם ולכל אחד היתרונות שלו. העובדה היא שהסתרדתי טוב, הייתי טוב, ועברתי טוב, גם עם נבון, ואני חושב שמצאתי מהר שפה משותפת גם עם הרצוג.

● **אתה מוירד עם נבון עד היום?**

היו לנו יחסים מאוד קרובים במישור של העבודה.

● **ומעבר לזה?**

אף פעם לא היה עירוב. אני הרגשתי רתיעה, ואני חושב שגם לנבון לא היה נוח ליצור קשר מישפחתי. הייתה הפרדה מחלטת.

● **אתה נולדת בתימן?**

נולדתי בארץ, במחנה-היהודי, לא השוק של ירושלים, אלא מקום ליד תפתחיתקווה. גם אבא יליד הארץ ונולד באותו המקום. סבא שלי מצד אבא נולד בתימן, במקום שנקרא חידן וגם הסבא מצד אמא נולד בתימן ועלה לארץ.

● **במה עסק אבא שלך?**

"כשהנשיא החליט, הוא ידע שחיה ביקורת, וכשחחם על החנינות הוא אמר באנגלית: 'Now the sky will fall on me'"

שנה, ואז בעצם עמדת על פרשת-דרכים, כי ראשי החוגים שלי לחצו שאלך לקאריירה אקדמית, והאמת שנורא רציתי להמשיך וזה חלום שהחזיק אותי המון שנים. אולי זה יקרה בעתיד. אז הציעו לי מסלול ישיר לדוקטורט, אבל הייתי קשור בצד"ל ואז בדיוק פרצה מילחמת יום-הכיכר פורים וזה מה שבצעם ניתק אותי מהלימודים.

גלוסקא עם הנשיא הרצוג

יש לי השפעה על דברים שהנשיא אומר!

שי המחטרת היהודית, אין לך מה להגיד בנושא?

בוודאי שיש. זה נושא שהוא לא עניין פשוט ורגיל, אלא יש לו אספקטים פוליטיים-ציבוריים, אבל אני לא רוצה לדחוף את עצמי לעניינים של אחרים.

● **למה יש בלכך הרבה ביקורת על החנינות למחטרת ולאנשי השב"כ?**

אם היה מישור, בכל המערכת הציבורית, שהתבטא בצורה הכי חריפה נגד המחטרת זה היה הנשיא, אבל נשיא לא פועל כחלל הריק, וזה נושא שמעסיק את הציבור במידה רבה.

● **זאת אומרת שהשב"כ של אנשי גוש-אמונים עזרה?**

לא אמרתי. זה לא מסוג תגשאים שאין בהם עניין ציבורי, זה לא עניין רגיל של חנינה, זה נושא שבו הנשיא נאלץ לחייב להביא בחשבון את מיכלול השיקולים לסאן ולסאן, מעבר להתייחסות נטו של מבקש הענינה. יש שיקולים מוסריים וחינוכיים, והשאלה היא איך תתפרש החלטת של כעניי הציבור, מה תהיה התגובה. כל אלה שיקולים שהם מסבך וההחלטה, הנשיא היה עם היר על דופק הציבור.

● **הוא הקל עם אנשי המחטרת מעל ומעבר.**

תראי, היו 29 עצורי מחטרת, מתוכם רק ב-9 מיקרים הייתה הקלה כלשהי בעונש. כל מה שהוא היה מחליט בעניין, וזה היה מתקף מאיזהו

אשתה קפה ואקשיב לשקט. אבל הסריסטים לא הסכימו לתוכנית שלי והפעילו עליי לחצים והרכה קסם והבטחות, כדי שאסכים לשבת איתם בקולנוע ולראות את שלושת האמנים. שמראש ידעו כי הוא סרט מרליק, מעולה, משגע, מטמטם ועוד מילים של קטנים.

במיסגרת רגשי האשמה הנוראיים שפקדו אותי בחופשת הפסח, על שלא לקחתי אותם לילית (כמו הנוריים של החבר של הן הגרול, ואפילו לא לפסינקי) על-ידי הכינרת (כמו הנוריים של החבר של הן הקטן), ואפילו לא לסיקור, ללכת שוב ללונה פארק ולקירקס (היינו כבר 15 פעם בכל אחד מאלה). הסכמתי לקראת סיום החופש לעשות להם יום של כף מרוכז. היום המוכיח כלל ביקור אצל חבר שגר רחוק, ושכרדר כלל לא נוסעים אליו, ארוחת צהריים של המבורגר וצ'יפס והארומ הסמך הזה, ואחר-כך סרט לפי בחירתם.

5 ש"ח כרטיס בשביל מקהלה שלמה, מוסיקה נפלאה וילדים מאוד מרוצים. חוויה.

מהיום והלאה אין לי שום בעיה ללכת איתם אפילו לסרטי נינג'ה. חסר קלטות בעולם?

ובכל זאת, חרף פירורי המצות שבכל מקום, ולמרות המריבות במישפחה וחופשת הילדים הארוכה מנשוא, היתה נקודת-אור אחת בחג הפסח הזה. לפחות כשבילי.

בציתון. המבקר המוסיקלי הנזר רון, מספר לי בפססטיבל, איך המקהלה האוסטרית בקושי אוויה ל'שיר צמחנ'ס: איך האליהו למדולסון היה עוקבני, וחסר רגישות: איך סולנים היה מליגה ג', הבס נראה כמו ואלנטינו, הסופראן נראתה כאילו טעתה בכמות והתזמורת ניגנה בשל חתונה לא. ובכלל, כל העסק היה קומדיה של טעות. לדברי רון.

שמעתי שוב את הקונצרט של המקהלה
והפילהרמונית תל-אביב. שמעתי אותם כבר
חודש. אבל לא הספיק לי. שמעתי במשך שעה
הוצי את החמישייה הגרווינית קולן. ורציתי
לשמע עוד ועוד. וכך גם כל הקהל הרב שמילא
את מועדוןההילה כלפיך ורלם. ולא נתן לחמישייה
ברדת. גם אחרי שני הרסים.

ולעיריית תל-אביב: כל הכבוד על הרעיון, על האירגון, על הסידור והסימוז של מגרשי החנייה.

מבקשים הדרגים, עומדים בתור להשיג כרטיסים, מנסים להידחק לאולם שכבר היה מלא עד אפס מקום. שמעתי אנשים מדברים בחלבוות, עומדים ברחובות של יפו ומקשיבים לתכורות צורם. ואחרי כל המענו הזה בא המזכר חנור רון ובעצם

מולניים וכלה בציירות של לנן ומקארטני. גם כאן התלהב הקהל שמילא את האולם עד אפס מקום, והורה למקהלה במחזאות כפיים קצובות. שמעתי גם, בפעם הראשונה, אנצמבול ווקאלי של בתיספר רימון. ורשמתי לעצמי לעקוב אחריהם ולברוק גם ואיפה יופיעו שוב.

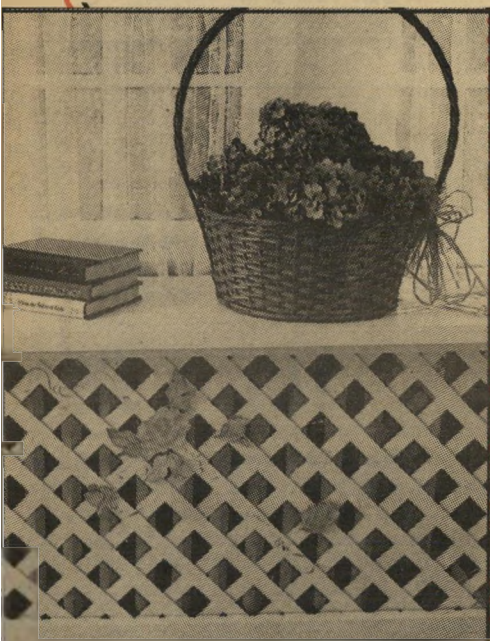
לבוקר באך. שבו שר כל הקהל, לא הלבתי כי אני לא קוראת תווים, אבל שלחתי את בעלי. הוא חזר הביתה מעונג לגמרי וביקש ממני לברר למה חזר ברג רוגל לך חושל לפחות.

כן, זה נכון שאפשר להעניף אותן קיבינימאט
אבל איזה לב יהודי יתן לזרוק משהו שעוד אפשר
להשתמש בו?

אפשר לעשות כך: 4. מצות, גביע של גבינה 9
אחוז, רבע חבילה מרגרינה, 3 כפות סוכר, 100
גרם שוקולד מוריד. כוס חלב.

הוראות הבנה:
שמים את החלב בכלי שטוח, ובתוכו משכיבים
כל אחת מהמחות לכמה שניות, כדי שתספוג
לחות.

...והפסח חלף עבר לו

כל סל
והיעוד שלו

או אחרי שהשתמשתם בנסקיפה, אכלתם את
השוקולדים, שתיים את הוויסקי ונתתם את
קופסאות הליפת לחותנת, מה שנשאר לכם זה,
גניה, שבע סלסולות-נצרים בגדלים שונים. לא
לזרוק, בבקשה.

ולמה שלא תשימו בסל אחד את כל חתיכות הלגו של הילד, שיש להם נטייה להתפזר בכל הבית, או את הבובות הקטנות של הילדה? ומה בדבר תליית איזה סל קטן ויפה בחדר האמבטיה, כשבתוכו סבונים וקבוקי־קוסמטיקה או אפילו מגבות ציבעוניות? השתכנעתם. לא?

חרים
בניחין

מזל החדש: שור האם אתה מכיר את בן/בת זוגך

האם אתה מכיר את בת זוגך, אשתך, ח' ברתך, בת מזל שור? האם היא מכירה אותך, השור? להלן מיבחן-בזק, שחבר עלידי ה' אסטרוטולוגית הבריטית טרי קינג. ענו על ה' שאלות ורשמו ליד כל תשובה את הנקוד' דות. 3 - כן, 2 - לפעמים, 1 - לא.

אתה מכיר את אשתך.

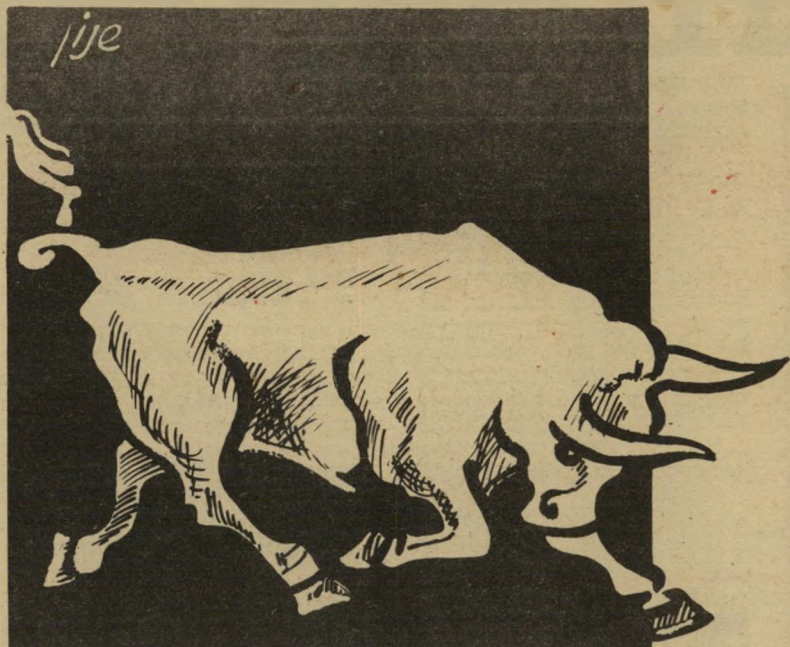
חברתך, בת שור?

האם יש לה חוש-ידי מפותח?
לאחר שהחליטה, האם זה חסר סיכוי לה' יזיה מדעתה?
קורה שהיא מבזבזת את הכסף המיועד למחיה על בקבוקי-בושם או על מותרות מסוג זה?
האם היא רוצה לאכול מייד אחרי שאתם עושים אהבה?
בלי להתחשב בחוכמת החיים והמעשיות שלה, האם היא מרגישה לעתים כילדה קט' נה חסרת הגנה?
האם היא מפרזה באכילה כשיש לה מ' צב-דורו רע?

אם תפוסר מעבודתך, האם היא תיטול על עצמה ברצון את תפקיד המפרנסת? אם העליבו או פגעו בה, האם קשה לה לסלוח או לשכוח?
האם קשה לה לקבל שינויים בתוכניות, במיוחד ברע האחרון?
האם היא חסרת ספונטניות?
האם היא מתנגדת לנסיונות חדשים בת' חום המין?
האם היא נוטה להיות עצלה וכבדה מב' חניה מסיית?
אם תיכנס לחובות, האם היא תהיה מוד' אגת מאוד?
האם יש לה בעיה עם המישקל שלה?
האם היא מעדיפה חברת נשים?
האם יש לה תחביב יצירתי כלשהו?
האם בסתר ליבה היתה רוצה להיות טי' פוס קל-דעת?

20 - 30 נקודות

לזוגתך יש אולי שמש במזל שור, אבל

היא הכל, חוץ ממיקרה אופייני למזל. יתכן שפשוט אינך מכיר אותה זמן רב, או שלא טרחת לגלות את אופיה האמיתי. על כל פ' ניס, כנראה שיש השפעה ממזלות דגים, ק' שת או טלה, במפת-הלידה שלה.

31 - 50 נקודות

יש לך עניין עם בת שור טיפוסית ואתה מכיר אותה טוב, כפי שהיא רוצה שתכירה. הרשה לה לשמור לעצמה שניים-שלושה סו' דות משלה.

51 - 60 נקודות

איך אתה מסוגל להכיר אותה כל-כך טוב ועדיין להישאר איתה? כנראה ששניכם זקו' קים להפסקה, כדי לחדש את הרומן הישן.

האם את מכירה

את השור שלך?

האם הוא טיפוס מאוד ביתי?
האם הוא עקשן בצורה בלתי-רגילה?

האם יש לו רגישות ניוחדת לצבעים?
האם הוא נמשך לחי-כפר?
האם הוא רוצה לעתים קרובות להתנער מהתחייבויותיו?
האם הוא מסרב להיות האחראי הבילעדי למישפחה?
האם הוא נרדם לעתים קרובות בדיוק כשאת רוצה לעשות אהבה?
האם יש לו תיאבון יוצא-דופן?
למרות שאת יודעת שהוא לעולם לא פוגע במתכוון, האם הוא נראה אימתני כשהוא כועס?
האם הוא מתלהב כשהוא רואה אותך ב' בגד משי או סאטין?
האם הוא מעדיף אוכל ביתי?
האם יש לו מצב-רוח רע כשהוא מתעורר?
האם הוא שונא פעילות גופנית?
האם הוא מודע בפועל לצרכים היותר ר' גישים שלך?
האם אין הוא מפותח מבחינה מינית?
האם הוא מחלים במהירות ממחלה?
האם הוא אוהב לבשל?
האם הוא אוהב לשבת ולבלות בגינה ש' ליד הבית?
האם קשה לו להיות ספונטני כשהוא עו' שה אהבה?
האם היית רוצה שיהיה קצת יותר מעניין ובלתי-צפוי במיטה?

20 - 31 נקודות

או שאת לא מכירה אותו בכלל (אולי נפ' גשתם רק עכשיו) או שהוא לא אופייני למזל. אולי הוא מושפע בצורה חזקה ממזלות האש - טלה, אריה או קשת?

31 - 50 נקודות

הגבר שלך הוא השור האופייני ואת מכי' רה אותו די טוב, למזלך, לא יותר מדי טוב; כלומר, לא מספיק כדי להשתעמם בחברתו. זה המצב האידיאלי, אם נגששתם רק עכשיו, הכוכבים יאירו אליכם פנים ויהיה ביניכם קשר טוב.

51 - 60 נקודות

האם את מכירה את השור שלך? בהחלט כן! אולי לפעמים את מעדיפה שלא להכירו בסיודיות כזו, אך יש לך זמן לעשות משהו כדי לשקם את מה שהיה פעם.

התקופה עצמה טובה, ובמיוחד הנטייה ל' הצליח בתחום הכספי והחברתי, אלא שלצד ההצלחה דרושה זה' רות מיוחדת, וזאת בגלל הנטייה לפרש את המצב באופטימיות ית' רה, שיקול הגיוני, והת' יעצות עם מביני-דבר יכולים להביא להישגים כספיים משמעותיים, מה-29 עד ה' בחודש יש סכנה להיפגע בדד' כים והפעם זה מופנה לא רק לנהגים, ובאהבה - הכל פתוח בפניכם, אוהבים אתכם ונהנים מחברתכם.

אינפורמציה שתגיע לאוזניים השבוע תגרום אכזבה ורגוז רב, יש דיבורים מאחורי הגב, והאחראים להם הם דווקא האנשים שאמרו רים להיות ידידים, זה לא הזמן לשתף חברים בבכיותכם, ואפילו מה שנראה חסר חשיבות ב' אותו הרגע עלול לשמש כרכילות נגדכם, לא מ' עט קינאה מסביבכם, ואל תזלזלו בהשפעתה הנטייה לבזבז כסף מב' לי לחשוב על המחר, חזקה, ב'3 וב'4 בחודש צפויה פגישה מרגשת ומחממת את הלב.

המתח רב, הלחץ שבו אתם נתונים גורם שתפעלו ללא מחשבה תחילה, אתם נוטים להתפרץ ולומר יותר מ' די, דווקא לאנשים ש' אותם אתם אוהבים, מצבי-הרוח משפיעים עליכם בצורה חזקה מ' אוד, וזה מתבטא בדיכ' אונות, בהתפרצויות של תוקפנות ובהרגשה כל' לית לא טובה, מלבד ה' עצבים המתוחים, מצב' כם הבריאותי אינו טוב

וכדאי לגשת לבדיקות רפואיות, ידידים עומדים לצידכם ואתם זוכים בתמיכתם.

אתם עייפים לפחות עד ה' בחודש, דרושה מנוחה והרבה שינה, ובעיקר - יותר ביטחון בעתיד, אתם עומדים לפני החלטות חשובות בתחום הקריירה, אלא שדרוש יותר אומץ, על תשעו לאזהרותיהם של ידידים וקרובים דורשי טובתכם, הפעם כדאי לסמוך רק על ההרגשה הפנימית ולהיות עיק' ביים, במקום העבודה תמצאו מי שיעודד ויע' זור ויעשה הכל כדי לקדם אותכם ואת תוכ' ניותיכם, המתינו להפתעה בתחום הכספי.

האווירה סביבכם די מתוחה ואתם נוטים לעצבנות ולאיבוד הסבלנות, בעיקר במקום העבודה, יש מי שמציג עצמו כחבר, אך למעשה מנסה להכשיל, הקינאה סביבכם רבה וכדאי שתהיו יותר זהירים, אל תמהרו לסמוך על חב' רים לעבודה ואפילו על הממונים כשהם מחלי' טים להיות ידידותיים מדי, בלימודים ובבחי' נות - צפויה הצלחה, בקריירה עצמה אתם מתקדמים וזוכים להערכה רבה מצד אלה המבינים עניין.

במקום העבודה אתם נאלצים להמשיך במ' אבקים כדי לקדם רעיונות או תוכניות, זה הפעם יש לכם את הכוח וההשפעה הדרושים, את החריפות ואת הניתוח הנכון של המצב וכן את היכולת לצפות מהלכי' הם של הזלזל, מה-29 עד ה' יהיו ימים קשים, מעייפים ומכבידים, אר' לם למרות זאת, התקור מה טובה-יחסית, היש' גים בתחום הכספי יפתיעו אותכם, וכספים יגיעו ממקורות שעליהם אפילו לא חשבתם.

מצב הרוח וההרגשה הכללית קצת קשים, יש איזשהי כבדות באוויר וקשה להבין מ' היכן היא נובעת, ענייני הכספים קצת מדאי' גים, עדיין לא הצלחתם להשתחרר מהדאגה ל' החזרת חובות, לא נר' אה שיש סיבה לחרדה, בתנאי שאינכם ממשי' כים להוציא, רעיונות בדבר נסיעה לחו' יצו' צו לפתע; חלק מסתפק בנסיגה יקרה, אך לאו דווקא למרחקים, אך זה לא הזמן לתכנן נסיעה, התנאים אינם מאפשרים זאת.

היחסים עם הסביבה משתפרים, צריך לוותר על מספר עקרונות שגרמו לכם להישאר מ' רוחקים, אנשים מחפ' שים את חברתכם ונה' גים מחוש ההומור ומח' יכולת לפרש מצבים ב' צורה מבריקה ומקורית, מה-29 עד ה' בחודש אתם עלולים לסבול מ' בעייה בריאותית, בגפ' יים ובדרכי הנשימה, כ' דאי לטפל בבעיות, ה'2 עד ה'4 בחודש יהיו נעי' מים מאוד; פגישות מפתיעות וחזיונים מצד בני המין השני, בכספים, המצב לא מעודד.

גם השבוע תצטרכו להשקיע מאמצים רבים בעבודה, משום מה, אינכם מצליחים להתר' נות, העבודה גוזלת את רוב הזמן, אך התוצאות משביעות רצון, יתכן שאינכם זוכים לעזרה, אך למעשה זהו מזלכם, טוב לעבוד לבד, הברי' אות אינה טובה, אך י' תכן שזו לא הבריאות שלכם שגורמת בעיות אלא של הקרובים, המ' ותח והעצבנות מתגב' רים, וזה גורם להתנהגות אימפולסיבית ולחוסר שליטה - שאינם אופייניים לכם.

ב'2 בחודש אחר-הצהריים מצב-הרוח ישת' פר, ועד אז אתם עסוקים בענייני בריאות, שלכם או של זולתכם, ר' אף בבעיות אחרות ש' אינן קשורות ישירות א' לים, כאמור, זה ישתנה וכדאי שתנצלו את הש' בוע להנאות שמזדמנות לכם בשפע בימים אלה, זוהי תקופה יאה לבי' דור, לתיאטרון, לסר' טים, לקונצרטים ולס' פורט ולטיוולים, ענייני האהבה מתפתחים יפה, ב'5 וב'6 בחודש - צפויה בשורה משמחת בענייני כספים.

אם כל-כך קשה לכם להחליט מה אתם רוי' צים לעשות, הטוב ביותר שתרבו בנסיעות, בטיולים, בביקורים וב' פגישות עם ידידים, א' תם מוכרחים להתאור' רר ולקבל עידוד ממקו' מות רחוקים, הבית וה' משפחה קצת מדכאים ומחלישים את הביטחון העצמי, יתכן שתצטרכו להקדיש חלק מהזמן לענייני הבית, אך קודם כל חשוב שתעשו למען עצמכם - ועתידיכם המקצועי, היכריות חדשות יוסיפו דווקא לביטחונכם העצמי.

בתחום המיקצועי אתם נתקלים לפתע בקש' יים, אנשים בעלי סמכות והשפעה אינם מ' עוניינים בקידום התוכ' ניות, גם אם הביטחון עמדו לצידכם עד עתה, לפתע הם מתנהגים ב' צורה מזוהה וחסרת, אל תתיאשו - המתינו שהתקופה תחלוף, בין כה וכה תצטרכו להק' דיש יותר זמן לבעיות מישפחתיות ולא יותר בידכם די זמן לענייני קריירה, אך בעוד כשבוועים ותוכלו לבצע את המתוכנן - לכן עדיף שלא להסתכסך.

האם יש לו רגישות ניוחדת לצבעים?
האם הוא נמשך לחי-כפר?
האם הוא רוצה לעתים קרובות להתנער מהתחייבויותיו?
האם הוא מסרב להיות האחראי הבילעדי למישפחה?
האם הוא נרדם לעתים קרובות בדיוק כשאת רוצה לעשות אהבה?
האם יש לו תיאבון יוצא-דופן?
למרות שאת יודעת שהוא לעולם לא פוגע במתכוון, האם הוא נראה אימתני כשהוא כועס?
האם הוא מתלהב כשהוא רואה אותך ב' בגד משי או סאטין?
האם הוא מעדיף אוכל ביתי?
האם יש לו מצב-רוח רע כשהוא מתעורר?
האם הוא שונא פעילות גופנית?
האם הוא מודע בפועל לצרכים היותר ר' גישים שלך?
האם אין הוא מפותח מבחינה מינית?
האם הוא מחלים במהירות ממחלה?
האם הוא אוהב לבשל?
האם הוא אוהב לשבת ולבלות בגינה ש' ליד הבית?
האם קשה לו להיות ספונטני כשהוא עו' שה אהבה?
האם היית רוצה שיהיה קצת יותר מעניין ובלתי-צפוי במיטה?

האם יש לו רגישות ניוחדת לצבעים?
האם הוא נמשך לחי-כפר?
האם הוא רוצה לעתים קרובות להתנער מהתחייבויותיו?
האם הוא מסרב להיות האחראי הבילעדי למישפחה?
האם הוא נרדם לעתים קרובות בדיוק כשאת רוצה לעשות אהבה?
האם יש לו תיאבון יוצא-דופן?
למרות שאת יודעת שהוא לעולם לא פוגע במתכוון, האם הוא נראה אימתני כשהוא כועס?
האם הוא מתלהב כשהוא רואה אותך ב' בגד משי או סאטין?
האם הוא מעדיף אוכל ביתי?
האם יש לו מצב-רוח רע כשהוא מתעורר?
האם הוא שונא פעילות גופנית?
האם הוא מודע בפועל לצרכים היותר ר' גישים שלך?
האם אין הוא מפותח מבחינה מינית?
האם הוא מחלים במהירות ממחלה?
האם הוא אוהב לבשל?
האם הוא אוהב לשבת ולבלות בגינה ש' ליד הבית?
האם קשה לו להיות ספונטני כשהוא עו' שה אהבה?
האם היית רוצה שיהיה קצת יותר מעניין ובלתי-צפוי במיטה?

צל"ש האלוף התפלל לישוע

● **לאיתן אורן** על כתבה מרתקת ביומן הטלוויזיה בליל-שבת. בכתבה זו התגלה סיפורו המדהים של האלוף יוסי פלד, שאותו הסתיר גם מחבריו ומירידי, שהכירוהו כאיש עליז וחובב חיים.

הסתבר שמאחורי חזית זו הסתתר סיפור טראגי מאין כמוהו. פלד נמסר על-ידי ממשלתו לידי ממשלה נוצרית עם כניסת הנאצים לבלגיה, בה יתו תינוק בן כמה חודשים. הוא גדל במשפחה זו כקאטולי אדוק, והתפלל מדי יום לישוע. כש-

אלוף פלד
הסתיר מהחברים

חזרה אמו מאושוויץ, התגלה לו לראשונה שמגדל לוי אינם הוריו. מכיון שאמו הטבעית היתה הרוסה, הוא נמסר לבית-יתומים, ומשם עלה בעליית-הגורע לקיבוץ נגבה. פלד נמנע מלחפש אי פעם את מגדליו האהובים, מחשש פן לא יעמוד בעימות מחורש.

מאחורי המירקע התמרמרו על השכר ועזבו

כמה בחורות, בוגרות בצלאל בירושלים, שי עבדו כתפאורניות במחזה חדש של הטלוויזיה, עזבו ביום הראשון בבוקר את עבודתן ולא שבו. מדובר במחזה בשם פיגומים, שהוא קומדיה לילדים, ושמואל היה להיות מוקרן ביום-העצמאות. בגלל הצער הדרסטי שנקטו התפאורניות, לא ישודר המחזה בחג הקרוב.

הדבר קרה ביום הראשון לפני הצהריים. מבצי עות-התפאורה עברו כנניין הטלוויזיה, כשבמקום עבד דודו הירשפלד, האחראי, בין השאר, גם לכספים לעובדי-הטלוויזיה. הבחורות התלוננו לפניו על השכר הזעום והמגוון שהן מקבלות. המגיע עד לסכום של 1.90 שקלים לשעה. הירשפלד לא התרגש מהתלונות ואמר: "אם לא נאה לכן, אתן יכולות ללכת".

הבחורות לא המתו. הן ארזו את עצמן ועזבו את המקום.

יעקובי לא ידע

עיתונאים רבים לעינינו-כלכלה באו למסיבת העיתונאים, שערך שרה-כלכלה גר יעקובי בשבוע שעבר. גם עוזר שחר, הכתב הכלכלי של

הטלוויזיה, מאיר איינשטיין, הכתב הכלכלי של קול-ישראל וירון קולס, הכתב הכלכלי של גלץ, באו, בעיקר כדי לשמוע את תגובתו של יעקובי על השינוי שהנהיג מישרד-האוצר במדיניות מטבע-החוק, המאפשר לכל אורח להוציא 2000 דולר מהארץ.

הידיעה פורסמה באותו היום בצהרון מעריב. יעקובי, שהגיע למסיבת-העיתונאים מסיוור שערך מחוץ לעיר, לא ידע כמה מדובר, והוא ביקש מהכתבים שהות כדי לקרוא את הידיעה שפורסמה במעריב.

בתוככי הרשות סודות המדינה בשקית

מנכ"ל הבי-בי-סי ביקר בשבוע שעבר בארץ עם רעיות-לחיים. באחד מימי הביקור הצטרף **ניסים מיוזרחי** אל הפמליה המלווה של המנכ"ל האורח.

מיוזרחי הוא דמות ידועה במישרד רשות-השירות ובירושלים בכלל. בתפקידו הוא אחראי לראש ולחמון דברים קטנים במישרד הרשות. מיוזרחי ידוע בעיקר בכך שהוא נוהג להסתובב כבר שנים כשבידו שקית-ניילון אחת לפחות, לי עיתים קרובות כמה שקיות-ניילון. איש אינו יודע מה מכילות השקיות, ומיוזרחי אינו מוכן לגלות.

כשראה מנכ"ל הבי-בי-סי את מיוזרחי, הבחין גם בשקיות שבידו, ושאל את מלוויו מה יש לאיש בשקיות. משהו ענה לו בלחישת, כי מיוזרחי מחזיק שם את כל סודות מדינת-ישראל. לרעיותו של המנכ"ל אמרו, כי מיוזרחי הוא האיש החשוב ביותר ברשות.

כמה מעובדי הנהלת רשות-השירות ניסו פעם לקנות למיוזרחי תיק, כדי שיפסיק ללכת עם השיקיות. אבל הוא סירב בתוקף.

מאחורי המיקרופון

שירים לנופלים

דליה יאירי, עורכת יומן השבוע בקול-ישראל, לוקחת חלק במישרד יום-הזכרון בגליל צה"ל. יאירי היא אלמנתו של אלוף-משנה עוזי יאירי, שנהרג בתקפת-החילוץ על מלון סבוי בתל-אביב, לפני 13 שנה. היא כתבה שיר המוקדש לזכרה, והוא יושמע ביום הזיכרון בגליל צה"ל. גם נעמי שמר כתבה שיר לגיורא שוהם ולחבריו שנפלו.

במישרד המרכזי של יום-הזיכרון בתחנה

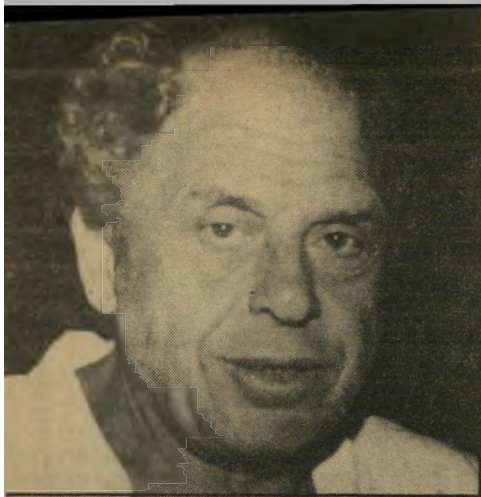
בגלל קופסת

גפרורים

"ח"כ פינחס גולדשטיין הוא מן התומכים הנמרצים ביותר ב**רביב למישרת** מנהל מחלקת-החדשות של הערוץ-השני. כשנשאל גולדשטיין לפרש תמיכתו האינטנסיבית, סיפר כי הוא חבר טוב של רביב, והוא הסביר כי פעם אמר לרביב, שהוא אוסף מושבע של קופסות גפרורים, ואכן, כשרביב חזר מארצות-הברית, הוא לא שכח להביא לגולדשטיין קופי סטיגפגורים. גולדשטיין, לדבריו, אינו שוכח את המחווה.

למה כובע?

צופים רבים לא הבינו מדוע מופיע הזמר אריק לביא, כשכובע עבה לראשו. לביא שר ביחד עם בתו הבכורה, נועה (17), בתוכנית סיבה-למסיבה בליל-שבת. הכובע שלראש שו הסתיר קרחת שעשה הזמר לכבוד סרט, שבו הוא משחק תפקיד שמחייב קרחת.

שחקן לביא השבוע
קרחת מגוללת

של להקת סנטנה בפארק-הירקון. בעזרת אלי ישראל, ארז מל ודורי בן-זאב.

בשעות הקטנות של הלילה יהיו ליד המיקרופון מיכה לוינסון, נתן דטנר ואבי קושניר, זוכי תחרות קדם-האירוויזיון.

אחריהם יגישו בועז שרעבי, ריבקה זוהר ואריה ברק.

בבוקר יהיו **רפיק חלבי ונחמן שי**, מפקד גלי-צה"ל באלוף, ביחד עם חברי-הכנסת מאיר שיטריט ויוסי שריד.

רפי גינת, מנהל מחלקת-הבידור בטלוויזיה, **גידעון רייכר** וגילה אלמגור יארחו את ישראל קיסר, מזכ"ל ההסתדרות.

אלכס אנסקי יגיש ביום שישי בצהריים את קולה של אמא. זו הפעם הראשונה שאנסקי מסכים להשתתף בשירותים. ובתחנה הצבאית אומרים כי הדבר נובע מכך ששמו הועלה כי מחליף אפשרי למפקד התחנה כששי יפרוש — אם יפרוש — לערוץ השני.

אילנה דיין ומירב אופיר יארחו את יצחק מודעי ואת שלמה לוי, יו"ר מזכירות אגד.

את השידורים יחתמו, כמו בכל שנה, **אלי ישי ראלי** ולהקת ברור-חיל בשיירים בראזיליים.

לכבוד השירותים הקליטו אנשי התחנה ג'ינגל, שבו מככבים צוותא ראש-הממשלה ומי מלא-מקומו. השניים גם הספיקו כבר לתרום יצחק שמיר תרם 100 שקלים, ושימרון פרס תרם 117, שהם שלוש פעמים ל"ט. מיספר שנות המדינה.

את השירותים עורך **יוסי עוזרד**.

נחיתת-אונס

מטוס של אל-על נחת נחיתת-אונס בעיקבות תקלה במנוע. זהו מטוס קל שאל-על שוכרת. הוא טס בכל בוקר בשמי תל-אביב. כשבתוכו יושב כתב וטכנאי של קול-ישראל, המרווחים מלמעלה על מצב התנועה במהלך יומן הבוקר של הרדיו.

לפני כמה ימים הודיע הטייס לכתב **יעקב בלסנברום** ולטכנאי **ראובן אבירקסיס**, כי יש תקלה במנוע, והוא נאלץ לנחות. השניים לא התרגשו במיוחד מהודעתו של הטייס והמתונו בשקט במקומותיהם לנחיתה.

רק כשהגיע המטוס לקרקע הבינו שני אנשי קול-ישראל כי כמה דקות קודם לכן היו, בעצם, בסכנת-חיים, כי מנוע המטוס היה במצב חמור.

את עיניהם לגבי חומרת המצב האירו האמבוי לנסים והמכונות לכיבוי-אש, שעמדו ליד מקום הנחיתה והמתונו.

ענת מרגוסטי

ניהול תיקי השקעות
ניהול קרנות נאמנות
בע"מ

הנה

מקבוצת כלל

בט

אלר זינאטול

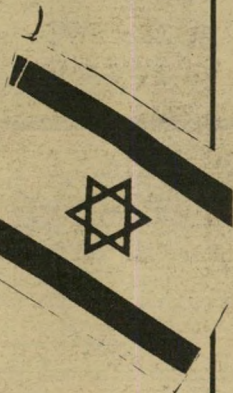
נינו

אין כמו מנגל של קו אופ

אהלן חברה מה הענינים
יצאתי לקניות בחיך על הפנים
סטקים שגשון העיקר הבראות
כולם עוברים בקו-אופ
לפני יום העצמאות

בוא לקו-אופ משהו מיוחד
ולא תצא פה פראיר של אך אחד.

קו-אופ רעונה מצטרפת
למבצעים ולהוזלות
של קו-אופ
רשת הרבוע הכחול

תשלבת חבורי

טרופית
רביעה

1.35 1.55

אסם

מבצע יצרן הנחות עד 20%
ביסלי
70 גרם

0.57

מבחר יינות ומשקאות
למסיבות החג

כרמל

ברנדי 777
750 ס"ל

8.65 10.49

בתוקף עד 5.5.87

בירה סקול
פחית

0.75

ערכת מזוודה לפקניק
שולחן+4 מושבים

129.00 179.00

גריל איבצ'י

17.90 22.90

מבחר גדול של צידניות, גרילים,
מנגלים פחמים, מימיות, כסאות לים,
שמשיות, ומיכלי אחסון לטיולים.

מבחר צידניות
החל מ-

49.90

כסא מתקפל

21.90 28.90

מבחר גדול של מוצרי בשר
לשיפודים וסטקים

קבב

400 גרם

המבורגר

400 גרם

4.60

חגיגת נקניקים ליום העצמאות

מעדני יחיעם

סלמי מעושן

600 יח'

7.60

בשר טחון טרי

1 ק"ג

15.90 19.90

מעדני נחיה

נקניק הודו

800 יח'

3.90

הוד-לבן

נקניקיות מיס לוס

400 גרם

3.89

בקו אופ

משלמים בישראל, כרטיס,
ויזה וקארט זהב

היכר קו-אופ • סופר קו-אופ של רשת הריבוע הכחול

קו
אופ

קו
אופ

קו
אופ

קו
אופ

קו
אופ

קו-אופ

בראבו, ברורדו!

המחלקה הראשונה, שהתחייבו לשלם מפני שלא היו בידם סכומים גדולים כאלה כמוזמן, יעמדו בהתחייבות שניתנה על ידם.

אגב, שושנה אינה המתרימה הייחידה במישפחת ברורדמן. גם חמיתה, זובה ברורדמן, מנוסה בפעילות כזו. ערב לפני הטיסה ללונדון ניהלה זובה מסיבת התרמה לחיילי צה"ל במלון הילטון בתל-אביב, מטעם אגודה בשם אל"י שהם ראשית יבנות של "אהבה לחיילי ישראל". את האגודה הקימה זובה ברורדמן אחרי מלחמת יום הכיפורים.

שאלתי מה שלום הילדה. סיפרה שושנה: "בית-החולים נמצאה בפרבר מרוחק של לונדון, והגישה אליו קשה. מצבה קשה ביותר. סופר לי שהיא נמצאת כיום בעדיפות ראשונה בכל בית-החולים באירופה, שהתבקשו לחפש עבורה בדחיפות תורם עד גיל 12. כולנו מתפללים שהיא תבריא ותחזור בטיסה מהירה לישראל."

לתרום סכום של 40 אלף דולר. חלקו בתרומה יהיה 15 אלף דולר. דבריו לוו מחיאות כפיים של הנוסעים.

עד כאן דבריה של שושנה ברורדמן.

שאלתי את שושנה אם ידוע לה כמה כסף היא אספה, כי נודע לי שקרוביה של מורן בארץ טוענים שלחשבוך הבנק, שנפתח בלונדון בסניף בנק המזרחי, הגיע רק סכום של כ-20

הסיפור האמיתי של ההתרמה במטוס, שהיכה סנסציה עולמית

אלף דולר.

אומרת שושנה: "שום רישום על גובה התרומות לא נעשה במטוס, וגם לא ספרנו את הכסף, ולא רשמנו את שמות התורמים. אך אני בטוחה שאנשי

שבה נמצאת המחלקה הראשונה, ובידו שקית המיועדת להקאה. הוא סיפר לנוסעים שמעשה ההתרמה הגיע לי אוניו מפי אחת מדיילות המטוס, ושנוסעי המחלקה הראשונה החליטו

שושנה וילדיה: עופר (16), ענת (13) וגיא (8) – וכמוכן, גם הישראלים

החלטתי להתחיל במיבצע מיד. התחלתי לעבור מנוסע לנוסע, כשי בירי כוס-פלסטיק, המיועדת לשתייה. משורה לשורה גברה ההיענות. לא היה אדם במטוס שלא תרם.

לאחרי שעברתי לכל אורך המטוס בפעם הראשונה, התחלתי בסיבוב שני. אותם הנוסעים הכפילו את התרומות. בסיבובי זה הצטרפה אליי חברה בשם יהודית, שעזרה לי בהתרמה.

התרגשתי נורא מהתרומות של האנגלים. הכומר, הילדים, וגם, כמוכן, הישראלים שהיו במטוס.

ביקשתי מהכלכל הראשי, אדם אמריקני, שיאפשר לי להיכנס למחלקות הדאגות של המטוס. בעיקר רציתי להיכנס למחלקה הראשונה. ידעתי שבין הנוסעים נמצא סירל סטיין, מנהל רשת בתי-המלון וההימורים לינדבורג.

הכלכל סירב להיענות לבקשתי, וטען שלפי תקנות אל-על אסור לעבור ממחלקה אחת לשניה. גם לא היו מוכנים לתת לי להשתמש ברמקול של המטוס, כדי לייצל את גיוס הכסף. כל מה שנותר לי זה להתרוצץ במטוס, כשאני אוזנת בשתי ידיי בכוסות-פלסטיק, שהלכו והתמלאו במהלך הטיסה.

★ "לא ספרנו את הכסף"

ב עיצומה של ההתרמה ירד לפי תע סרל סטיין מהקומה העליונה,

קורים. לכן הופנתה כל תשומת-הלב לי צוות-האוויר של אל-על.

קשה היה לקבל את סיפורה של שושנה, שנענתה רק לאחר הפצרות רבות.

סיפורה שושנה ל...העולם היי:

יום לפני הטיסה התקשר איתי ערי, אחי, המתגורר בכפר-סבא. הוא סיפר לי שבטיסה שבה עמדתי לטוס למחרת ללונדון, יחד עם בני-מישפחתי, תטוס ילדה חולה במצב קשה, הזקוקה באופן כבול לניתוח של השתלת-כבד. סופר לי שהוריה של הילדה, שילוו אותה, הם חסרי-אמצעים. הבטחתי לעזור כמיטב יכולתי.

כשעליתי למטוס, ראיתי מייד את

ב כל רשתות הטלוויזיה והרדיו, ובעמודים הראשונים בעיתונות העולמית. מתנוססת מזה יומיים תמונתה של ילדה ישראלית יפהפיה בשם מורן קרוש, בת 4, הנלחמת על חייה. רשתות הטלוויזיה הגדולות של בריטניה וארצות-הברית שלחו צוותי-שידור לארץ, כדי לראות את קרובי-המישפחה של הילדה, ואת נציגי אל-על שהפכו גיבורי-הפרשה.

הסיפור המרגש של איסוף תרומות נוסעים, תוך כדי טיסה, הפעים את האנשים, בעיקר כשנלווה לזה תיאור מרגש של הילדה, ששכבה במצב קשה ביותר, כשהיא שרועה על אלונקה במטוס.

חברת אל-על זכתה בפירסום חסר-תקדים. בפירסום הזה כיכב הכלכל של

שושנה ברורדמן – האנגלים, הכומר, הילדים –

המטוס, אדם אמנון, שהוצג כגיבור מיבצע איסוף-הכספים.

★ כסף בכוס פלסטיק

אמת שונה לגמרי. את המיבצע

החסר-התקדים ניהלה אשה בלוגית בשם שושנה ברורדמן, אשת היהודי לומן צבי ברורדמן, אם לשלושה ילדים. שושנה היא בתו של קצין-מישטרה לשעבר, ומתגוררת לסרוגין בלונדון ובתל-אביב.

היא לא ראתה במיבצע שלה דבר הראוי לפירסום. היא העדיפה להסתגר בביתה הלונדוני, ולהמשיך בקשר עם הילדה ומישפחתה, הרחק מאור הזרי

בדווי במבט

חדד עם אביבה גרנות
1000 שקל לחודש

ל איש אין מילה רעה נגדו. גם הסניגוריים שהגנו על הנאשמים, שאותם חקר מיטל הדר, מברכים בי שיבחו.

הפרופסור הודר ליבאי, שהגן על שימיון חרמון, שהורשע ברצח, אמר פעם לחדד בצחוק: "כמה חבל שאין לי אפילו מילה לאמר נגד החקירה שלך!" לעורכי־הדין של חווה יערי, הדר, עדנה קפלן ודורון מקרין, יש רק תביעות עדיין.

יבסל זאת היא פורש מהמישטרה, אחרי כמעט 20 שנות שרות.

גם במישטרה אין לחדד שונאים. יש רק מי שמהנאים בו ובהצלחתו הן גרילה. אחרי מיטשט חווה יערי אין מיטשט איש במדינה שלא שמע על ניסח הדר, הרבה יותר אנשים שמעו עליו מאשר על מפקדיו במישטרה. יבסל זאת, אחרי כל השנים הללו וכל ההצלחות הללו. נותר מיטל חדר בדר גת פקר בלבד. משכורתו אינה עולה על 1,000 שקל לחודש, והכרוי מספי רים כי בדי להתקיים, כאשר אשתו אינה עובדת ועליו לפרנס שתי בנות קטנות. נאלץ בשנים האחרונות להיעזר בחוריו ובמישפחתו בגליל.

"הוא תמיד אמר כי יום אחד יעזוב את המישטרה, וכי אינו רואה את עצמו

בשנים האחרונות נאלץ מיטל חדר להעזר בהוריו כדי לפרנס את מישפחתו, וגם כדי לנסוע לחו"ל

גומי את חייו בקצין־מישטרה" מספר רים חבריו, אבל הוא לא חשב לפרוש בליכך מוקדם. אלא שהדברים הסתדרו כך שלא נותרה לו ברירה.

לפני שנתיים עבר חדר תאונת דרכים קשה, ונפצע בכל גופו. זמן רב צלע ונעזר בממלחית. כעת הסי תיימו הליכי הוועדת הרפואית ונקבע כי בגלל נכותו לא יוכל לעבוד יותר מארבע שעות ביום. ועל כן עליו לצאת לגיבולאות מוקדמות מהמישטרה.

למי שמכיר את מיטל חדר, נטי מעות מסקנות הוועדה הרפואית כבדו. חדר היה פצוע קשה מאוד כאשר החלה פרשת יערי להתגלגל. מיטל לא עבד או ארבע שעות ביום, הוא עבד לפעמים 20 שעות ביום. נשען על מקלו, כאשר פניו מועותות מי כאב, כך לייזר את חווה יערי ואת אביבה גרנות לחוף תל־בון. לשיחור המפורסם. הוא לא ביקש הפסקה בגלל כאביו או נכותו.

כיום, כאשר מצבו הוטב בהרבה,

זו, ואף את עצמו, ללא סיג. הוא חוקר בליכך בלתי־שיגורתי, שהוא לא הפריע להשורה להתאהב בו. אם זה עוזר לחקירה" אומרים ידידיו.

בעל האהובה היהודיה

א לא שבכל התקופה הזאת המשיך חדר להיאבק במצוקה כלכלית. לולא עזרתם של הוריו, לא יכול היה

בכל השנים הללו, של הצלחה מיק צועית מהמיטה. לא עלה הדר בדרגה. במשך שבע השנים האחרונות היה הפקר הוותיק ביותר במישטרה. הסיבה העיקרית לכך היתה נעוצה בתלונות שהוגשו נגדו על־ידי בעלה של אהובתו היהודיה, מול דהאן, מחמת כעס, קינאה וכבוד פגוע. התלונן מוריס, בעלה של מול, נגד מיטל וניסה להכפיש את שמו. מיטל נלחם בתלונות הללו בדרבים שכו.

מיטל חדר מתכוון. המישטרה מוציאה אותו לגיבולאות מוקדמות. אולי הוא ילך עכשיו לפוליטיקה

בשקט ובשלווה, וללא פירסום, הדבר שפגע בחדד ביותר היה פירו סוס שקיבלו התלונות נגדו בעיתון בשפה הערבית, "הוא ידע שהוא גאווה מישפחתו והמיגור הערבי, והוא הרגיש שהתלונות הללו פוגעות בהם יותר מאשר בו". מספרים ידידיו, לכן, אחרי התייעצות עם גורמים שונים, החליט לסגור את הפרשה בדרך שתביא את הפירסום הזעום ביותר. הוא החליט לעשות עיסקטיטועון עם הדי ביעה, ולתודות עכבירה של התרועעות עם עבריו.

"מה זה התרועעות עם עבריו?" שואלים חבריו, "הרי כל צמרת־המיטל טרה היתה בתלונותיו של דור סוויסה, בנו של רפי סוויסה! ומיהו דור סוויסה, אם לא עבריו־סמים מורשע מדוע לא הוגש כתבי־אישום נגד המפכ"ל ונגד שר־המישטרה שבאו לתלונתו של העי בריון והתרועעו עם בני־מישפחתו" שואלים החברים בסבא.

אולם גם אחרי סיומו של המישפט בקס ובמחשבי־על־מנא, לא נפסקו הצרות. הבעל הקנאי הגיש מיד תלונה חדשה על אונס אחותה של אשתו, ודאג לפרסם את כל הסיפור על התלונה ההדשה בעיתונות.

משהו למען השלום

ר ק לפני שלושה שבועות הסי תיימה החקירה בתלונה החדשה, התיק נסגר מחוסר ראיות נגדו. באותו חוץ, בערך, הגיעו לידו חדר מסקנות הוועדה הרפואית, כי אינו כשיר להמשיך בשירות, ועליו לפרוש לגיבולאות מוקדמות.

לא נותר לו כוח להתייצב למילחמה נגד דו"ח זה. הוא יכול היה לבקש בדיקה מחודשת על־ידי ועדה רפואית, לערער על המסקנות ולהילחם כדי להישאר במישטרה. אבל הוא לא מצא סיבות למילחמה כזאת.

חבריו של חדר אומרים, כי יש לו נטיה לפוליטיקה. "הוא רוצה מאוד לקרב את לבבות שני העמים, שהוא מכיר בליכך טוב." כדי לעשות זאת, יפנה חדר אולי לפוליטיקה, כדי להתפרנס. יפתח מישרד־חקירות פרטי, ואין כל ספק שלא יהיה לו מחסור בלקוחות, אם יש קצין־מישטרה שיסמו חולך רפניו בשנים האחרונות, הרי זה מיטל חדר, וכאשר יתבסס מבחינה כלכלית יוכל אולי להגשים את שאיפתו העיקרית, ולעשות משהו עבור השלום והידידות בין הערבים ליהודים.

חדד ומקל ההליכה
רק 4 שעות ביום

של מי החיים

(המשך מעמוד 10)

והביתולוגיות הגדולות (עקדת יצחק, מעשיו של יהושע בנגון ושל פינחס בוראלעזר, בו אהרון הכהן). הסכנה העי קרית מבחינת יצירת דיעות קדומות ונטיה לפעולות מפלות היא ביצירת אשליה כאילו חוקים, אמונות ומינהגים של תקופה עתיקה זאת הם תקדימים מישפטיים ומסוריים מחייבים.

"באפי מעשי, מעטים מאוד מהביר רים נותנים בהוראת החומר הסברים הוכחות־מקורותיים. על־פירוב, אם אין הם מחייבים את הטקס בגלוי, הרי מעבירים אותו ללא הערות."

הם חיסלו אותו!

ממרין פיטר מעבודתו, אמר שהוא לא משתלב טוב." אומרת ארו, "הם לא רצו להודות שחקרו מפחידים אותם. נוגעים בציפיר־הנפש של חיינו כאן ומעלים הרבה טאלות ותהוות."

אמנון זיכרונן וטמרין יצאו למאבק באוניברסיטה. זיכרונן טען כי פיטוריו של טמרין יפגעו בחופש האקדמי, מכיוון שלמרצה באוניברסיטה יש מעמד עצמאי, ואין הוא נתון לשרירות־ליבה של האוניברסיטה.

פרקליטי האוניברסיטה השיבו כי מערכת־היחסים בין האוניברסיטה ל־מרציה היא כזו ש"בין אדון למשרתו" איילכך אין למרצים מעמד עצמאי. טמרין, כועס ומושפל, שלח מיכ תבים אל כל המרצים באוניברסיטה יש סטות בארץ: ראו איד מתיחסת אלינו האוניברסיטה, כתב, כאילו היינו משר־תים!

המרצים איימו בשביתה כללית. במאי 1969 הציעה האוניברסיטה ל־טמרין פשרה, הוא יוחזר לעבודתו ויפרוש מרצונו אחרי שנה. תמורת פיצויים של 100 אלף לירות, וכך היה. "אנכם מאו ועד יום מותו הוא התפרנס מהכסף הזה," אומרת ארו, "אבל הפיטורין גרמו לו למשיב קשה, שממנו הוא לא התאושש, הם, בעצם, חיסלו אותו כיוצר. חוקר נלהב כמזהה. בלי מוסד־מחקר — זה כמו אדם חי בלי אוויר לנשימה."

יום הממזר

אחרי פיטוריו התגרש טמרין מאשתו, והקדיש את מרב מרצו למילחמה בכפייה הרתית. דמיונו הפור רה ומקוריותו סייעו לו כאן יותר מאשר במגעיו עם המימסה.

"שתי רוגמות מאותם ימים: ב־1971 הציע להכריז על יום־הממזר: "לרגל השנה הבינלאומית לזיונות־האדם, הנני מציע לערוך את יום־הממזר, שבו יבטא הצביון הרמז קרטי סולידריות עם האורחים, השני איס, רצוי לקיים את העצרת הנ"ל ברחבת־הכותל, שם נערכות בשנים הן אחרונות הפגנות למען יהודים מופלים כרוגמות יהודי בריחה־מועצות."

בעיקבות פרשת בנגיון שלט ותיקון החוק, "מיהו יהודי", פנה טמרין לבית־המשפט וביקש פסק־דין המצי הור על שייכותו ללאום הישראלי. הצהרה זו דרושה לו, כך טען, כדי שפסק־הדין ההצהרתי ישימש תעודה ציבורית לצורך רישום תיקון הפרט של לאונו במירש־האוכלוסיין.

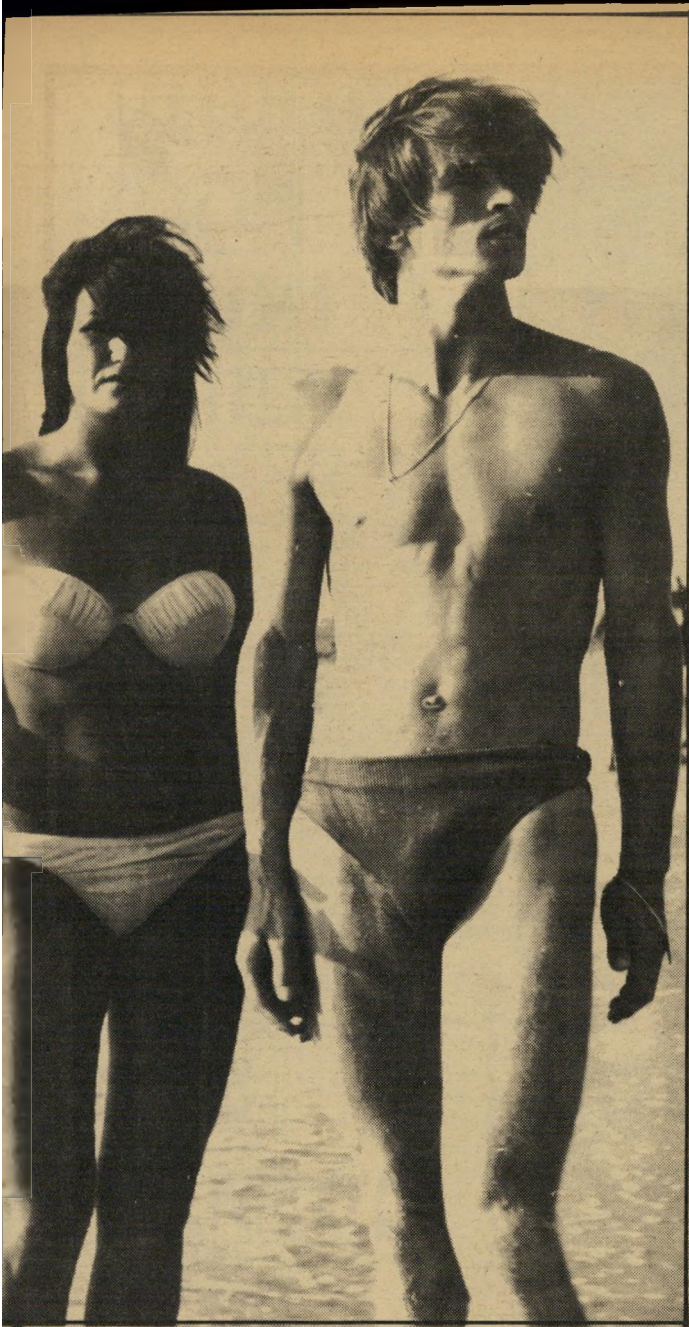
בית־המשפט המחוזי דחה את הב קשה, כך גם בית־המשפט העליון. את פסק־הדין של בית־המשפט העליון, המסתרע על פני 30 עמודים, לומדים כיום סטודנטים מישפטים.

עם השנים השתק קולו הציבורי של טמרין, הוא התפרנס ממטפוליו, שביקרו בקליניקה שבביתו בתל־אביב, חקר ופירסם את מחקריו בהולנה, טייל בעולם, קרא ספרים בחמרנות אינטלקטואלית נדירה.

לפני ארבע שנים חלה, אז נטש את מטפוליו, וביקש מבני־מישפחתו כי לעולם לא יעשו בדרמה, הנוגע לו, בניגוד לרצונו.

כך זוכרים אותו מכריו בשלהי ימיו: דמות בודדה, קפאט לפעם מאית מביתו בחברת כלבו, קאטו. את שארית כוחו תיו ניצל למילחמה בגורל־ישלו.

רודולף ונעמי סיכור אהבה

1967: נוראייב ואדווה בבתי-גלים מאהבה לידדות

נוראייב ואדווה במיסעדת-הדגים דג לוקוס בשם אחר

נוראייב, המקפיד ביותר על בריאותו, נמנע ככל האפשר משרותיהם של רופאים. הפעם נעזר בשרותיו של בנה המאומץ של נעמי, אלון צעירי, שרקח לו תרופות עממיות להורדת החום ולהקלה על הנשימה.

נוראייב, שהיה חסריכל בעת עריית קתו, נחשב כיום כאדם אמיר מאוד. ברשותו וילת-פאר בדרום-צרפת, כי שיבעה קילומטר ממזרח-קלרלו. היא מלאה בריהוט עתיק, אורגנילי, מה מאה ה-16 וה-17.

בהיעדרו שומרת על הבית המפואר אחותו, שקיבלה לפני חודשים אחרים את אשרת-הציאה שלה מברית-המור עצות.

נוסף עליכך יש לו דירת-פאר ב-פאריס, שקיבל כחלק מתשלום עבור ניהול להקת-הבאלט של פאריס.

בית שלישי הוא מחזיק בווינה, מקום אהוב עליו במיוחד, גם בגלל ה-עובדה שקיבל לפני שנתיים אורחות אוסטרית.

הנסיכה

נפגעה

נעמי אדווה, שהיא בחוקת בתי-בית בכל מקום שבו מתגורר הרקדן, הכירה בזמן שהותה בחול' שחקנים ואמנים רבים, הנמנים עם ירדיו, כי

הולדתה של נעמי אדווה, הם יוצרים קשר טלפוני ומחליפים מתנות.

השרירים

התעבו

הוא ביקורו הרביעי של נוראייב בארץ, וכמו בפעמים הקודמות הוא

אף אחד לא העז להתקרב לפי רודולף שהוביל לחדרו של רודולף נוראייב. הרקדן המהולל הסתגר בחדר, כשהוא קודח מחום ואינו מפסיק לקלל בשפת-אמו הרוסית. לפתע פרצה בסעי רה רמות תיאטרלית, בעלת רעמתי שיער שחורה כפחם, כשהיא הודפת לצדדים את הנוכחים, ונכנסת לחדר.

1987: נוראייב ואדווה השבוע בחיפה קודח בחום

ניהם השחקן הצרפתי אלן דילון, ה-שחקנית לסלי קארון והבימאי הא-טלקי פרנקו זפירלי. נשים רבות חיוורו אחריו, ואף קיוו להינשא לו, בין המפורסמות יותר היו הנסיכה קרוליין ממונקו, שהתאהבה בו כשהופיעה בתפקיד קטן באופרה של פאריס, בתקופה שבה כיכב נוראייב ככוכב הראשי. חיווריה העדינים לא נענו, לצערה.

מאהבת אחרת היתה אחותה של ג'קלין קנדי, הנסיכה לי רדיוויל, שנותרה פגועה מהקשר. שלא מומש. מחזרת עקשנית נוספת, שלא נענתה, היתה הכוכבת המנוחה רומי שניידר, ששאפה להינשא לרוק הסרבו. נוראייב, המוקף תמיד בנשים יפות, עשירות וזהירות, לא נפל כי רישתה של אף אחת מהן. בביקורו הנוכחי הוא היה מלווה במעריצה חדשה, שדאגה לכל מחסורו. אשה זאת, הקרוייה מאדאם דוס, מלווה אותו מזה זמן רב, ואחרי שהותה בישראל המשי-

ביקש גם הפעם שנעמי תערוך לו היכרות עם אנשים מעניינים. נוראייב, שנחת בישראל ערב ליל-הסדר, סיפר לנעמי שאנשים חשובים, לפי הגדרתו, ששמותיהם פרס, נבון וציץ, הזמינו אותו לארוחת לילה-סדר. נעמי יעצה לו להיענות להזמנתו של שריהחץ שימנעון פרס. הוא שאל אם הוא חייב ללבוש פראק, ונעמי, ה-מכירה את סלידתו מגנדרנות, הסבירה לו שמדובר בחוג מישפחתי ועממי.

עוד בהיותו בדרכו לארץ הוא חלה בברונכיט, ולמחרת לילה-סדר עלה חומו. הוא לא שש להופיע, אך הסבירה של אמרגניתו, ברבר הנזק שעלול ל-היגרם להופיע, אך בריקוד אחד בלבד. הביקורות לא היו אזהרות, וה-מקטרגים טענו שהוא שמן, והופעתו הפכה מסורבלת למדי. נעמי טוענת ש-נוראייב לא העלה גרם אחד במשקלו, אך שרידיו התפתחו והתעבו עם ה-שנים.

היתה זאת נעמי אדווה, ידידתו הישראלית מזה שנים רבות של רודולף נוראייב, שערק למערב ב-1961.

הנישואים והחיבוקים בין השניים נמשכו דקות ארוכות. הכוכב השתחרר ממתח-העצבים ופרץ בצחוק רם.

לפני 26 שנים, זמן קצר אחרי עריכתו הסנסציונית למערב, הגיע נוראייב למסע-הופעות בארץ. הוא נשא עימו תיק, שהכיל בגדים וחפצים אישיים בלבד.

נעמי אדווה, שהיתה אז מלכת-המ-סיבות של הבהמה, היתה אחת מנשות-החברה הרבות שצילצלו לנוראייב כדי להזמין למסיבה. סיגנון-דיבורה ה-שיר והמיוחד סיקרן את הרקדן, והוא הופיע לפגישת שנקבעה בכסית. זאת היתה הפתיחה לרומן בין השניים. שהפך במשך השנים לידידות אמיצה.

מאז, בכל 17 במאס, יום-הולדתו של נוראייב, ובכל 30 באפריל, יום-

רים. לרקדן המופתע הסבירה שהיא פו-רשת מפעם לפעם. כדי להאכיל את

עדת הכלבים והחתולים שברשותה. נוראייב הצהיר בו במקום שהוא מוזמן אותה על חשבוננו לביתו שברורס צרפת, וכמחווה נוספת הוא מאפשר לה להביא עימה שניים מכלביה, שאחד מהם, דני ענק, שוקל כ-96 ק"ג. נעמי, המסרבת להיפרד משאר חיות-הבית שברשותה, נשארה בארץ, ונוראייב המריא לאיסטנבול, לקניית עתיקות לדירתו הווינאית.

"מימין: מאדאם דוס", נורא-יב, המוסיקאי ג'ק אוקליין, נעמי אדווה ואלון צעירי.

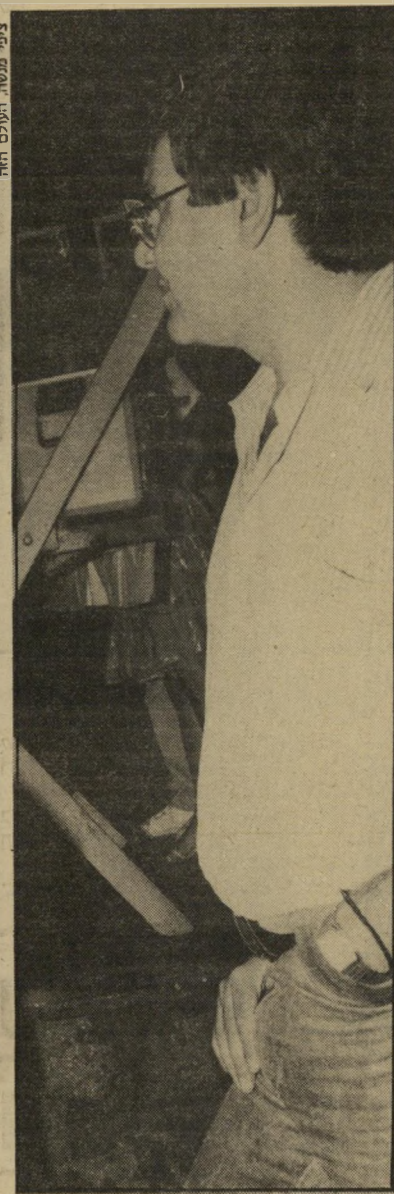
כה לביקור קצר אצל ידיד אחר שלה, המלך חוסיין.

נוראייב, שבזמן שהותו בארץ סירב להתראיין ולהיענות להזמנות לא-רועים ולמסיבות, ניאות לצאת למיס-עדת-הדגים בבאי בחברתם של נעמי ומיספר מצומצם של ידידים. דגים וים הם תחביבים משותפים של השניים. במיסעדה הוא התעקש על דג מסוים, שכונה עליירו "סיבס". בירור העלה שמדובר בדג הלוקוס. הארוחה נשטפה בעזרת כמות הגונה של וודקה סמיר-נוף.

נעמי, שהיתה צמודה אליו מרגע הגיעו ארצה, נעלמה לפרקיזמן קצ-

היום אי-אפשר לסמוך אפילו על המוות

אם לא היו ממציאים את הנישואין, גם לא היו ממציאים את הגירושין והבגידות, ואז על מה אני הייתי כותבת, לעזאזל?
פעם, לפני שנים, היה זוג צעיר ויפה ונשוי. היא **דפנה אוסטיינסקי**, ממשפחת הכורמים בראשון לציון, והוא עורך-הדין **יוסי שלוש**, ממשפחת שלוש. לזוג הנשוי והיפה הזה היו חברים קרובים, יהודים קוטן הפירסומאי ואשתו יהודית לבית בורנו, ממשפחת עסיס.

יוסי שלוש
רווקות רבת-שנים

שני הזוגות כל-כך אהבו אחד את השני, עד שיום אחד הם פשוט התחלפו בכנייהווג. דפנה התאהבה ביהודה קוטן, יוסי התאהב ביהודית וגם להיפך. אחרי רומאן, התגרשו שני הזוגות. יוסי שלוש ויהודית נפרדו, ויוסי שמר על רווקות הרבה שנים, עד שפגש את **דליה מזוזר**, ולמענה ויתר על הרווקות. דפנה ויהודה קוטן התחתנו. נשארה רק יהודית בוראנו, שחיה לבד עד שהכירה את **דני קצין** ונישאה לו.
ואל תגידו לי שעכשיו מתחיל סיבוב שני של גירושין. הנה אני שומעת שממש בימים אלה מתנהל מישפט-גירושין די מכוער בין דפנה ו-יהודה קוטן.
לחשוב שפעם אנשים היו מתחתנים ונשארים ביחד עד שהמוות הפריד ביניהם! לא להאמין.

מניח מיקסן העולם הזה

ריבקה-לה מיכאלי עם ילדיה מיכל ויונתן
צולעת עם שעורה וסינוסיטיס

את הרגל. אז עכשיו יש לי שעורה בעין, סינר סיטיס באף ורגל אחת צולעת. מה אמרת שאני כל-כך יפה?"
"אולי את נראית יפה כל-כך מפני שיש לך רומאן חדש?"
"רומאן? את מכירה איזה גבר מקסים שמחפש צולעת עם שעורה וסינוסיטיס?"

חרון? אז ככה: יש לי שעורה בעין, וגם פיתאום חטפתי איזה סינוסיטיס איום, ולא יכולתי לנשום, והאף שלי נהיה אדום מהניגובים, אז הלכתי לאיכילוב, שיבדקו אותי קצת. איך שאני יוצאת מאיכילוב כזאת אומללה, עם שעורה וסינר סיטיס, מי הולך מולי אם לא **מלכה רוזנשטיין** המדהימה? מרוב הלם הלכתי צעד אחורה, ונקעתי

נעשתה יפה ונשארה צנועה

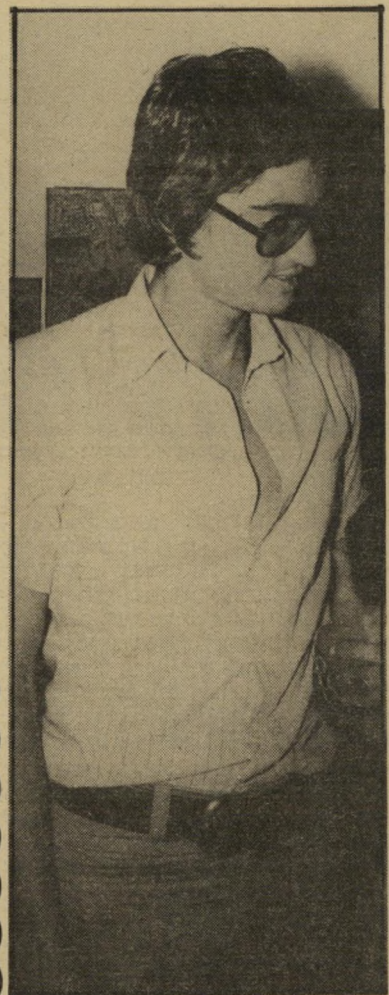
האם שמתם לב איך **ריבקה-לה מיכאלי** יפתה בזמן האחרון? לא שהיא היתה מכוערת בעבר, אבל אני ממש לא זוכרת מתי היא נראתה כל-כך יפה. כל החברות שלי שמו לב לעניין הזה, ותיכף התחילו להתעניין אם היא עשתה איזה נתיחה או מתיחה, ואיפה היא עשתה, וכמה זה עלה לה.

אז כדי לספק תשובות לחברות שלי, עשיתי דרינג-דרינג לריבקה-לה, ובדיסקרטיות הידועה שלי שאלתי אותה, "תגידי, עשית מתיחה?"
"איזה מתיחה? לא עשיתי כלום! בחיי!"
"אז איך את כל-כך יפה בזמן האחרון, והבגדים שלך מהממים כאלה?"
"היופי שלי הוא בגלל איש אחד ואשה אחת."
"מה זאת אומרת?"

"זאת אומרת שמצאו מאפרת, היודעת לצייר אותי יפה מאוד, וגם מצאו איש אחד שמאיר אותי ככה, שכל הפגעים שלי נשארים בחושך, והיתי רונות שלי פורצים לאור."
"אני לא מאמינה שזה הכל איפור ואור. את באמת יפה מאוד בזמן האחרון."
"את רוצה לשמוע איך אני נראית בזמן הא-

עוד שניים ברחו מהמוסד

שהשמועות הן שמועות-שווא, ושהשלום יחזור לשרור בבית שאול.
אבל תיקויותי התבררו, הפעם. שרונה וטדי אמנם התגרשו. איך הם עשו את זה כל-כך מהר, רק לאלוהים ולנציגיו ברבנות פיתרונים.
אחרי הגירושין נשארה שרונה בבית עם הבת הקטנה, וטדי לקח את הבת הגדולה ונסע איתה לבלות בדיסנילנד, מקום שבו הכל נראה ורוד.

טדי שאולי
בילוי ב-דיסנילנד

לפני שלושה שבועות שמעתי רכילות ש**טדי שאולי** ואשתו **שרונה** עומדים להתגרש. מייד דיווחתי על-כך לקוראיי, וגם כתבתי שאני מקווה

צמודה אליו, שסימל בעיניה את האהבה. אבל סיפור-האהבה הזה סימל בעיני **יפה ירקוני**, אמה של רותי, דווקא דברים לא-טובים, והיא רמזה לילדה שהאמא תשמה אם רותי תעזוב אותו. יפה גם התחילה לדאוג לרותי ולקחת אותה למקומות שבהם היו כמה גברים פנויים. ואמנם,

כולם מתחתנים בסוף

אתם זוכרים את ג'וג'ה (ששמו בתעודת הזהות הוא **יוסף וילס**), זה שפעם היה לו רומאן ארוך עם **שוש עטרי**? אז הג'וג'ה הזה, אחרי שהוא

סנדרה וג'וג'ה
עבדה כמלצרית

באחת ההופעות של יפה הכירה רותי את **מאיר סרויס** והאהבה פרצה ביניהם. ג'וג'ה נשכח. עכשיו אני שומעת שממש ביום שבו נישאו רותי ומאיר סרויס, עמד מתחת לחופה (לא אותה חופה) גם ג'וג'ה. הוא עמד שם ביחד עם **סנדרה**, עולה חדשה מארגנטינה, שאותה הכיר כאשר עבדה כמלצרית במיסבאה.

גמר את הרומאן עם שוש, נתפס ונשפט על מכירת קוקאין לאנשי-בזמה, ואפילו ישב בבית-הסוהר חתיכת-זמן.
שם, בבית-הסוהר, עשו לו שידוך עם **רותי ירקוני**, והם התחילו להתכתב, ודרך המיכתבים התאהבו. כשיצא ג'וג'ה לחופשי, הוא היה צמוד לרותי, שסימלה בעיניו את החופש, והיא היתה

רחל מרחלת על כל העולם

מאת
שולמית יריב

רותי, חיים, מימי – כולם חפר

לכל אותם צופייהטלוויזיה שכבר שבועיים שואלים את עצמם מי היתה החתיכה השחרחרת שישבה צמוד לחיים חפר, בערב שעשו לכבודו, יש לי חרשות מרגיעות. שום רומאן חדש אין לחפר. היפה השחרחרת היתה פשוט אהבת חייו, בתו היחידה, מימי.

כשנפרדו חיים ואשתו רותי אחרי 16 שנות נישואין, לפני הרבה שנים (הם עדיין לא התגרשו), נשארה מימי אצל האבא, ויחסיה עם האמא נותקו לחלוטין. חפר דאג למימי, כמו אב ואם ביחד, פינק אותה ואהב אותה ובילה איתה את

רות חפר
חידוש יחסים לאחר 7 שנים

שעותיו הפנויות וקנה לה כל מה שנפש ילד רוצה.

כאשר הגיעה מימי לגיל רשיון־הנהיגה, קנה לה חיים מכונית, כדי שמימי תהיה עצמאית ולא תזדקק להסעות ולטובות של אחרים. עברו שנים. מימי ורותי לא נפגשו במשך שבע שנים. רק לפני שנה, כשמת אביה של רותי, סבה

פפושדו – השלמות ותיקונים

בשבוע שעבר סיפרתי לכם, במדור זה, על רומאן חדש המתנהל בין אלי פפושדו מטאבה לבין בחורה צעירה בשם לאה שלמון. אלי כעס על הסיפור. הוא סיפר לי שאמנם הם יצאו ביחד לאכול פעם ארוחה, וגם הודמנו לאותה המסיבה, אבל בין זה לבין רומאן ארוכה הדרך מאוד. אלי אומר שממש נמאס לו שאחרי כל ארוחה עם גברת מסדרים לו רומאן־אהבה, ובכל זאת, איך חי גבר אלמן בלי רומאן? שאלתי אותו.

„אני חי טוב מאוד. לא רוצה רומאנים. אני רוצה להיות האדם החופשי ביותר בעולם. אין לי תוכניות להתאהב באף אחת. ואני גם יודע שקשה לנשים לעמוד בסטנדרטים שאני רגיל אליהם.

מייק בורשטיין בוכה וצוחק

ראיתם את מייק בורשטיין בסיבה למסיבה? ראיתם איזה בחור נחמד ועליו ומבטו? תאמינו לי, זה הכל שחקנות!

הבחור הזה עבר שנה קשה, וכמו ששמעתי הויל הרבה דמעות. האבא, פסח בורשטיין, שאליו היה מייק קשור מאוד, נפטר בניו־יורק. האמא נכנסה לרפרסיה קשה, והיה צריך להוציא אותה מזה. אז מייק בכה על האבא שלו וחיך לטובת האמא שלו, ותוך כדי החיכים הסביר לה שצריך להמשיך לחיות, כי כך האבא בוודאי היה רוצה.

מרוב שהוא דיבר אל האמא ושיכנע אותה, הוא השתכנע בעצמו, ובאמת אחרי כמה חודשים גם האמא בורשטיין וגם מייק התחילו שוב לחייך לעולם. ואז, כשניראה שהכל חוזר להיות בסדר, הסתבר שאשתו של מייק, עידית, חולה מאוד, וצריכה לעבור ניתוח קשה בראש. מייק בכה בפנים, אבל כלפי חוץ הוא חיך, למען עידית ולמען הילדים.

עידית עברה את הניתוח. כל המישפחה ישבה לידה, ומייק לקח על עצמו את השיכנועים שהכל יהיה בסדר.

ואמנם, עכשיו הכל שוב בסדר. עידית הב-

עידית ומייק בורשטיין
הכל שוב בסדר

ריאה, האמא התאוששה, הילדים שמחים. אז אחרי כל הצרות האלה, שמייק עוד יזכור אם אשה מתגרה כשנוגעים לה בחזה? יש לו כוח לשטויות?

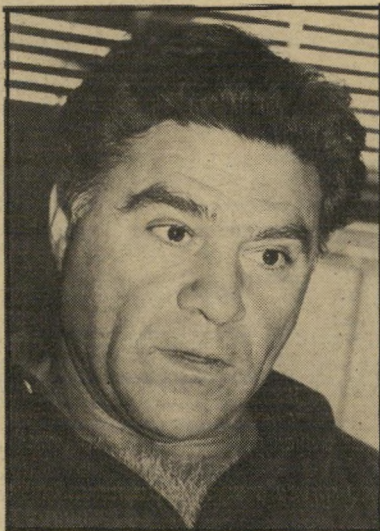
היהפך נמר חברבורותיו? יהפך לאללה!

לענייני משהו. גם כשחזרו לארצות־הברית, המי שיק איציק לעשות סיבובים בין החברות של יולנדה, אבל איכשהו תמיד הוא חזר אליה. בסוף הוא התחתן איתה בביתה של הפסלת אילנה גור במנהאטן, והבחורה גם התגיירה. ואז, בוקר אחד, בחיך ממשימלאכי, הודיעה לו

גלו. הוא יצא עם 365 בחורות בשנה, עד שהוא פגש בפולניה בשם יולנדה שמצאה חן בעיניו. אז הוא יצא איתה יום, ועוד יום, וכיום השלישי כבר היה לו קשה. אבל הפולניות האלה, יש להן שכל, והן קוראות את המפה היטב. יולנדה הבינה מה צריך החבר שלה כדי שיישאר שלה.

זוכרים את איציק תוראל, שהיה פלייבוי במישרה שלמה, ואומרים עליו שהנאמנות הכי גדולה שלו לאשה נמשכה 17 דקות? לפני כמה שנים הוא עזב אותנו לטובת אמריקה, והבחורות מתוצרת־חוץ, ובאמת, כהר-

של מימי, נפגשו האם ובתה ליד הקבר. מאז הן חידשו את היחסים ביניהן, ומדי פעם הן נפגשות. מדי פעם, מפני שמימי היא בחורה נורא עסוקה. היא משרתת בצבא, מטפחת את הדירה השכורה שהאבא שכן עבורה, ומדי פעם רצה לבית־החולים איכילוב, שם מתאשפז אביה לא פעם במחלקת־הלב. רותי חפר, שהיתה בעבר בעלת שתי חנויות בשוק־הפישפשים, סגרה אותן, והיום היא מתכננת־אופנה, ובעקבות זה גם נוסעת פעמים רבות בשנה לחו"ל, דבר שהיא אוהבת מאוד כבר הרבה שנים.

אלי פפושדו
האדם החופשי ביותר בעולם
כדי להרגיע אותך, אני כבר אומר לך, שלא חשוב מה יגידו עליי, אני יודע שאין לי רומאן, וגם לא יהיה לי בשנים הקרובות.

איציק תוראל בפעולה
365 בחורות בשנה

הפולניה שהוא עומד להפוך לאבא, וגם הסבירה לו שאבא לא יכול לעוף מפרח לפרח כמו פרפר. נכון לעכשיו, הבטן של יולנדה היא הבטן הכי מלוטפת באמריקה. זה מפני שאיציק תוראל מלטף אותה בכל רגע פנוי, ולכן אין לו זמן לבחורות אחרות. אמרתי לכם להיזהר מפולניות?

היא הכירה לו בכל יום עוד חברה אחת שלה, וגם העלימה עין מהפגישות שהוא היה קובע עם החברות שלה. איציק תוראל חשב שהוא מסדר את יולנדה ואת העולם, אבל יולנדה ידעה יפה שהפח הוא בשביל איציק, בין החתיכות הם גם נסעו לבקר בפולניה, שם משמש אביה של יולנדה כשר

מועדון הלבבות

את היתה מסיבה לכבית. תרתי משמע. היא היתה מוקדשת ללב.

לכאורה היה זה סדר-פסח שני. למעשה היה זה כינוס של חולילב — בעבר, כהווה ובעתיד.

אומרים שאנשים בעלילב שייכים לשמאל. השמאל לוקח הכל ללב. לכן יש לשמאלנים התקפילב וניתוחילב.

דן כר-אמוץ. למשל. ויוסי שריד. ושולמית אלוני. לכל אלה היו בעיות לב. והם כתבו ודיברו על כך ברחבה. וגם לצבי אלפלג ולחיים חפר.

קרמו להם שלמה שבא וגרשון פלוטקין. יושבי כסית. על כן היה זה

שולמית וראובן אלוני
לב כבוד ולב ים

מיכל (סנרנית) וצבי אלפלג
לב נשבר ולב ערל

גרשון וגליליה פלוטקין
לב קל ולב כבד

דן כר-אמוץ ובתו נעמי
לב שבור, לב פתוח, לב קרוע

חיים חפר ובתו מימי
אביר לב וחסר לב

שלמה שבא: דברים מלב אל לב

ליבם של אנשים, ולפעמים אנחנו לא שמים לב לאנשים. לפעמים יש לנו לב על פלוני ולפעמים אנחנו ממייסים לב פלוני. וכמובן, משתדלים לה- מיס גם לב פלונית. אבל לא צריכים לקחת את זה ללב. לא כל אחד שובה לב.

לפעמים הפך ליבנו. לפעמים הקשית. לפעמים הרך ליבנו. לפעמים יצא ליבנו. לפעמים נגע הדבר עד ליבנו ולפעמים הפך ליבנו בקרבנו. והפך לאבן. ולא תמיד מתקבלים הדברים על הלב. יש מי מאיתנו שכבר נשכח מלב ויש מי שמצודד לב. ונשירה כולנו בלב אחד. לפעמים מדברים אנחנו אחד בפה ואחד בלב. ולפעמים רואים אנו מהיר- הורי לבנו.

לפעמים נשבר ליבנו. לפעמים נשפך ליבנו ולפ- עמים נגע הדבר לליבנו. תן לנו אלוהים לב פתוח. אבל לא ניתוח לב פתוח. וסלח לחטאותינו. כי יצר לב האדם רע מנעוריו. ונאמר: העין והלב סרסורים לדבר עבירה. ועוד נאמר: יצר הרע דומה לזבוב ויושב בין שני מפתחי הלב. וקיים בנו את הפסוק ועשו לכם לב חדש ולא עלידי ד"ר ויסה. או ד"ר גור ולא מוריס לוי.

והסר מאתנו לב האבן והשב לב אבות על בנים וקיים בנו ולישרי-לב שימחה. ותן להם, לכל שורר אינו. מגינת לב. אין בנו לב חורש מחשבות אוון ואיש מאתנו איננו נואף אשה חסר לב. יודעים אנחנו: תועבת ה' עקשי לב. אבל אנחנו לא עקשנים, ואנא אלוהים, אל תמנה אותנו בין אלה שעליהם נאמר אווילים בחוסר לב ימותו. ובאמת, אלוהים, גם בשחוק יכאב לב. ולב טהור ברא לי אלוהים, כי אתה יודע תעלומות לב. שלך, בכל הלב, שעדיין מלבב.

לכבוד היום. ולכבוד השעה. ולכבוד הסדר. ולכבוד זה שהעולם מחולק לשניים: אלה שהיו להם ענייני לב ואלה שהיו להם ענייני לב. אשא דרשה מלב אל לב. פיתחו לי את לבכם!

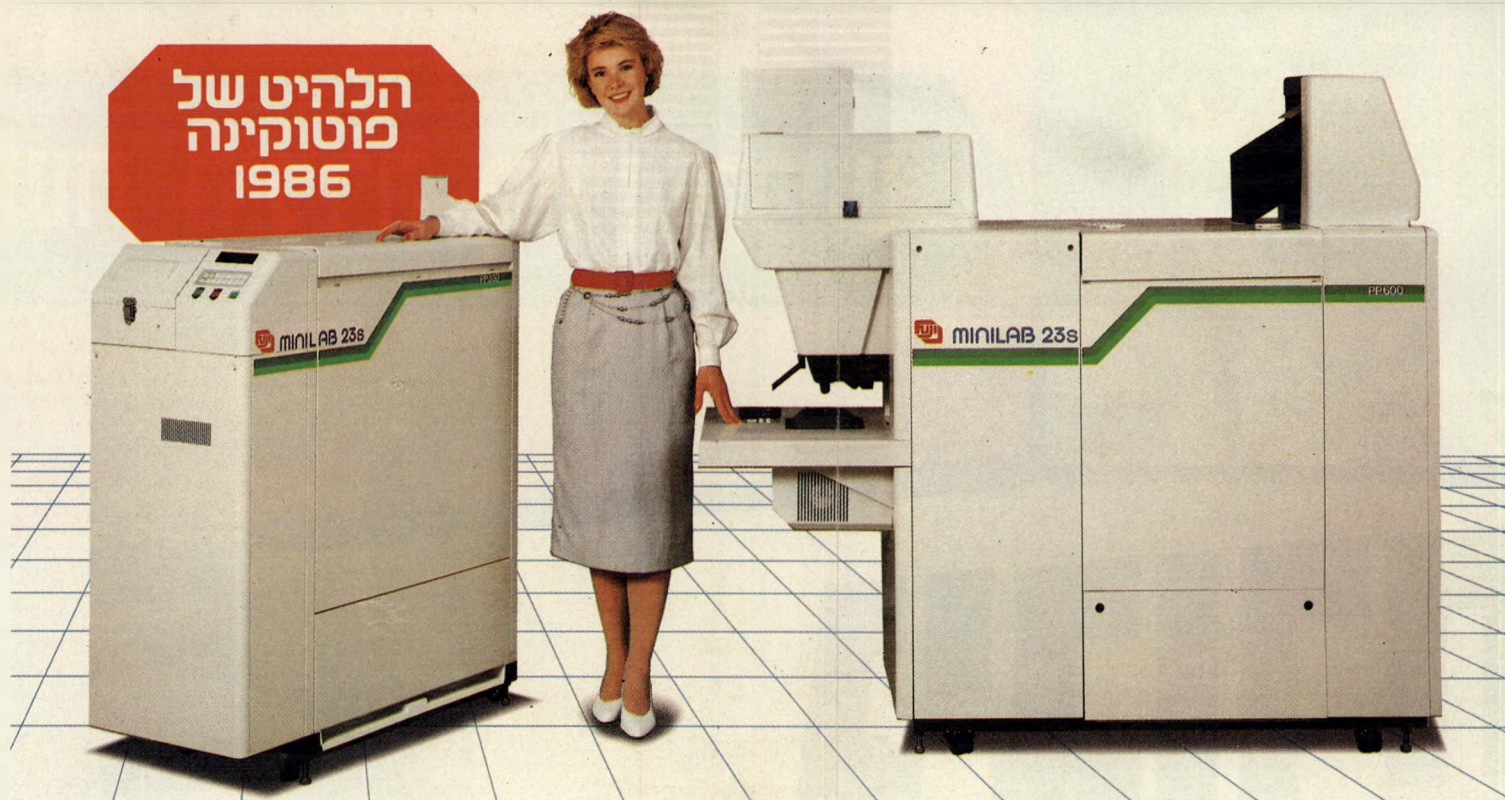
ואני מקדיש את דברי לראשון בינינו שהלך בדרכי הלב. ידידנו ורענו ונשיאנו גרשון פלוטקין. ולכל אלה שהלכו אחריו בכל הלב ולא להלך שהצ- טרפו עכשיו למועדון הלב השבור והלב הפתוח והלב הקרוע. וכדי שליבי ופי יהיו שווים, ולא יא- מר עלי שאני רואה מהיר-הורי לב. אביא לתשומת לבכם, כי משאבה זו. המשלחת את הדם בגופנו. תופסת בספרות העולם ובספרות העברית מקום שאין לו אח ודוגמה. ואיננו יודע מדוע הוא. הלב, יותר מכל אברי הגוף. למעלה ולמטה. קיבל משמ- עות כזו.

ואם אתחיל בליבוב לבבות לא יהיה לדברים סוף ואמנה רק חלק משימושי הלב:

לב כבד ולב ים. לב נבוב ולב נמס ולב נשבר ולב ערל. שהוא עיקש ומטומטם. ולב קל ולב כבד. ולב רגש ולב רגז ולב ריקן ולב שפן ולב שפל ואביר לב וחסר לב; ויש מי שיש לו אומץ-לב ויש מי שיש לו מורד-לב ויש מי שנחן בגסות הלב. ואשה שבעלה רוצה לגרשה ועדיין לא הודיע על כך. היא גרושת- הלב. וכנגדה ישנה. כמובן, אהובת הלב. ויש דברים שבלב. ויש זדון-לב ורוע-לב ונקיפת-לב ושרירות- לב ואלתרמן אמר: "הדממה הזאת שבין דפיקה לדפיקה. הדממה הזאת היא שלו." וכשהוא אמר דפיקה. הוא התכוון לדפיקת הלב.

לפעמים ליבנו גס ברענו ולפעמים אנחנו איר- הבים אותו מכל עומק הלב. לפעמים הלב טוב עלינו ולפעמים כבד. לפעמים ליבנו סמוך ובטוח. אבל לפעמים גונבים את ליבנו. אנחנו מדברים על

FUJILAB 23s

לפתח עסק משתלם!

מיני לאב 23S פוג'י היא מעבדה לפיתוח והדפסת צבע ללא תקדים. מהירות ההדפסה ללא תקדים: 23 דקות בלבד מרגע הכנסת הסרט ועד לקבלת התמונות. שטח קטן ללא תקדים: 1.6 מ"ר לעומת 15 מ"ר. סורק אלקטרוני שעלה קודם \$70,000, כלול היום במיני לאב 23S פוג'י שעולה כ-\$45,000 - מחיר ללא תקדים. עוד חיסכון של פוג'י: אין צורך בחיבורי מים ואינסטלציה להפעלת המעבדה.

(פוג'י מציעה גם את 23M מיני לאב חדשה בעלת תפוקה כמעט כפולה במחיר של כ-\$50,000). פוג'י - פירושה אמינות יפנית העומדת לרשותך תמיד במתן אינפורמציה, יעוץ מקצועי, הדרכה ושירות צמוד ומיומן.

ב-1986 נמכרו יותר מעבדות מיני לאב פוג'י מכל המתחרים יחד.

נציגים בלעדיים: שמונטרייד המזרח התיכון בע"מ, טל. 03-888521/2

אדי מור

צלם פוג'י ואתה בתמונה

העולם הזה

פרשת הילדה מורן קדוש

גיבורת

ההתרמה

במעטום

שושנה
ברודמן

